

Tid: kl. 08:30-16:00

Plats: Styrelserummet, Regionens hus

Ordförande

Elise Ryder Wikén (M)

Ledamöter

Karin Thomasson (MP), Vice ordförande
Annika Nordell (L)
Stefan Nilsson (KD)
Jörgen Larsson (C)
Britt-Inger Roos (C)
Johannes Andersson (C)
Robert Uitto (S), 2:e vice ordförande
Maria Jakobsson (S)
Anders Magnusson (S)
Ida Asp (S)
Bo Danielsson (V)
Sune Sjöström (SD)

Ersättare

Katrin Wissing (MP)
Kia Carlsson (L)
Bertil Sivertsson (KD)
Karin Ekblom (M)
Pontus Nissblad (M)
Håkan Larsson (C)
Linn Aldén (C)
Jonas Andersson (S)
Cathrine Blomqvist (S)
Anton Hammar (S)
Tahar Khalfallah (S)
Sonny Hoffman (V)
Marcus Danielsson (SD)

Övriga

1. Program för regionala utvecklingsnämnden 12 maj 2020
Beslutsunderlag
 - Program för regionala utvecklingsnämnden den 12 maj 2020
2. Val av justerare och tid för justering
Ärendebeskrivning
Tid för justering: Tisdag den 12 maj kl. 16.00 (efter sammanträdet)
3. Fastställande av föredragningslista
Ärendebeskrivning
Enligt reglemente för regionala utvecklingsnämnden har preliminär föredragningslista över de ärenden som avses bli behandlade vid sammanträdet utsänts till ledamöter och ersättare.

Förslag till beslut
Preliminär föredragningslista fastställs som slutlig föredragningslista.
4. Informationer (RUN/5/2020)
Ärendebeskrivning
 - Information från Jamtli
 - Information från regionens samverkansråd
 - Information från kurser/konferenser/nätverk
5. Regionala utvecklingsdirektörens rapport (RUN/4/2020)
Ärendebeskrivning
 - Läget i organisationen
 - Månadsrapport mars
 - Revisionsrapport Granskning av regionala utvecklingsnämnden 2019
 - Lägesrapport: Norgesamarbetet
 - Lägesrapport: Corona
Beslutsunderlag
 - Månadsrapport mars 2020 Regionala utvecklingsnämnden
 - Revisionsrapport Granskning av regionala utvecklingsnämnden 2019 (RUN/235/2020)
6. Regionala utvecklingsnämndens tertialrapport per april 2020 (RUN/14/2020)
Ärendebeskrivning
Regionala utvecklingsnämndens verksamhetsplan för 2020 fastställdes i december 2019, § 193. Enligt tidplan för uppföljning inom Region Jämtland Härjedalen har regionala utvecklingsnämndens verksamhetsområden inlämnat en tertialrapport per april 2020. I den följs nämndens strategiska mål och prioriteringar upp, liksom ekonomi och medarbetarmål.

Tertialrapporten visar bland annat följande:

- Nämndens ekonomi visar ett underskott om 558 tkr. Samtliga verksamhetsområden visar överskott, med undantag för Infrastruktur och kommunikationer vars resultat belastas av stora extra anslag till länstrafiken
- Nämndens prognos har försämrats och visar nu på ett underskott om 26 000 tkr. Prognosen, som främst är ett resultat av intäktsbortfall inom kollektivtrafiken, är mycket osäker. Hänsyn har inte tagits till kommande statliga tillskott.
- Sjukfrånvaron har ökat till 3,9%. Korttidssjukskrivningar ökar främst med anledning av Covid-19, med restriktioner att inte komma till arbetet vid minsta sjukdomssymtom. Det högt ställda målet på 3% nås därmed inte.
- Arbetade timmar (rullande 12 månader) ökar motsvarande 4,9 årsarbetare jämfört med 2019. Ökningen är främst inom befattningsgruppen handläggare med anledning av pågående projekt.
- De mål som kan redovisas efter april visar till stor del god måluppfyllnad. Undantag gäller främst utbyggnaden av snabbt bredband, samverkan med Tröndelag, samt avtalstrohet.

Förslag till beslut

Regionala utvecklingsnämndens tertialrapport per den sista april 2020 godkänns.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Regionala utvecklingsnämndens tertialrapport per april 2020
- Tertialrapport april 2020 Regionala utvecklingsnämnden

7. Inspel till regionplan 2021–2023 (RUN/175/2020)

Ärendebeskrivning

Regionfullmäktige beslutade i februari 2020, § 16, om förändringar i styrmodell och övergripande tidplan för verksamhetsplanering 2021. Förändringarna innebär bland annat att regionstyrelse och nämnder ska lämna inspel till kommande regionplan. Inspel från förvaltningsområde regional utveckling till Regionplan med budget för planperioden 2021–2023 utgörs av en redovisning av det arbete som nu påbörjats inom regionala utvecklingsnämndens förvaltningsområde, och delas in i nedanstående områden:

Ekonomiskt resultat och måluppfyllelse per 2019

Regionala utvecklingsnämnden har under 2019 genererat ett överskott uppgående till 6,4 miljoner kronor. Nämndens verksamheter uppvisar en god måluppfyllnad, där en majoritet av målen är nådda.

Innevarande års verksamhetsplan och prognos 2020

Förvaltningsområdet redovisar ett underskott om 1,8 miljoner kronor efter årets första tre månader. Underskottet består av eftersläpande kundfakturerings och organisationsbidrag som betalats ut något snabbare än budgeterat. Det är ännu för tidigt att ge en prognos för Corona-pandemins effekter på ekonomiskt resultat och övrig måluppfyllnad.

Framtidsanalys och förändringar

I kapitlet redovisas ett antal punkter, inom alla verksamhetsområden, som kommer att ställa krav på framtida förändringar

Behov och särskilda satsningar 2021

De behov och särskilda satsningar som nämndens verksamheter redovisar gäller flera områden och uppgår totalt till ett ramtillskott på 9,4 miljoner kronor.

Nyinvesteringar 2021

Nämndens verksamheter har för närvarande inga planerade nyinvesteringar, men den av fastighetsenheten planerade satsningen på Birka har hög prioritet. Även Bäckedal har stora behov av att rusta fastigheten till en standard som lockar elever till studier.

Förslag till beslut

1. Regionala utvecklingsnämnden har tagit del av förvaltningsområdets planeringsförutsättningar och inspel inför planperioden 2021-2023 och ska beakta dessa i fortsatt planering.
2. Rapporten överlämnas till regionstyrelsen.

Expedieras till

Regionstyrelsen

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Inspel till regionplan 2021–2023
- Inspel till Regionplan med budget för planperioden 2021-2023
Förvaltningsområde regional utveckling

8. Uppföljning av regional verksamhet som bedrivs i annan verksamhetsform (RUN/15/2020)

Ärendebeskrivning

Regionala utvecklingsnämnden fastställde den 17 december 2019, § 193, en verksamhetsplan och uppföljningsplan för 2020. I uppföljningsplanen anges vilka områden inom nämndens verksamhetsområde som särskilt följs upp under året. Enligt fastställd plan ska regionala utvecklingsnämnden vid sitt sammanträde i maj och i oktober göra en uppföljning av regional verksamhet som bedrivs i annan verksamhetsform. Nämnden har vid tidigare års uppföljningar endast fokuserat på aktiebolag, helägda och delägda, vid dessa uppföljningar. Årets uppföljning har utifrån gällande *Regler för Region Jämtland Härjedalen som ägare i bolag och medlem i föreningar och förbund* (RS/451/2019) breddats till att inkludera även föreningar, stiftelser och förbund.

Regionala utvecklingsnämnden har enligt sitt reglemente i uppdrag att bevaka och tillvarata Region Jämtland Härjedalens intresse vid bolags- och föreningsstämmor i följande organisationer: Almi Företagspartner Mitt AB, Peak Region AB, Vattenbrukscentrum Norr AB, Jämtlandsgården AB, Naboer AB, Torsta AB, Länstrafiken i Jämtlands Län AB, Norrtåg AB, AB Transitio, Stiftelsen Jamtli, Jämtland Härjedalen Turism ekonomisk förening, Coompanion kooperativ utveckling i Jämtlands län ekonomisk förening, Folkets Hus ekonomisk förening samt kommunalförbundet Norrlands Nätverk för Musikteater och Dans. Nämndens uppföljning av ovanstående verksamheter har delats upp utifrån verksamhetsform, där stiftelser och förbund följs upp i maj och aktiebolag och ekonomiska föreningar följs upp i oktober.

Regionstyrelsen har uppsiktsplikt över den verksamhet som bedrivs i annan verksamhetsform. Regionala utvecklingsnämndens uppföljning är en del i det underlag som regionstyrelsen utgår ifrån i sin uppsiktsplikt.

Redovisning finns i *PM Uppföljning av regional verksamhet som bedrivs i annan verksamhetsform: Stiftelser och förbund*, daterad 2020-04-15.

Förslag till beslut

1. Regionala utvecklingsnämndens uppföljning av regional verksamhet som bedrivs i annan verksamhetsform (stiftelser och förbund) godkänns.
2. Uppföljningsrapporten överlämnas till regionstyrelsen.

Expedieras till

Regionstyrelsen

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Uppföljning av regional verksamhet som bedrivs i annan verksamhetsform
- PM Uppföljning av regional verksamhet som bedrivs i annan verksamhetsform: Stiftelser och förbund
- Årsredovisning Jamtli 2019

9. Uppföljning av samverkan med kommunerna:

Samverkansavtalet (RUN/16/2020)

Ärendebeskrivning

Regionala utvecklingsnämnden fastställde den 17 december 2019, § 193, en verksamhetsplan och uppföljningsplan för 2020. I uppföljningsplanen anges vilka områden inom nämndens verksamhetsområde som särskilt följs upp under året. Enligt fastställd plan ska regionala utvecklingsnämnden vid sitt sammanträde i maj göra en uppföljning av den samverkan som sker med länets kommuner inom ramen för den kommunala överenskommelsen (samverkansavtalet).

Region Jämtland Härjedalen har sedan 2015 en överenskommelse med länets kommuner om regional samverkan. Samverkansavtalet reviderades inför 2019, och regionfullmäktige fastställde den nu gällande överenskommelsen (Överenskommelse om samverkan mellan Region Jämtland Härjedalen och länets kommuner om regional samverkan, 2019–2021) i juni 2018, § 92. Regionala utvecklingsnämnden ansvarar för överenskommelsen. Enligt överenskommelsen ska Region Jämtland Härjedalen samverka och ge stöd till länets kommuner i regional utveckling.

Enligt överenskommelsen ska regionen årligen redovisa hur överenskommelsen fullföljts. Redovisningen ska ske genom en verksamhetsberättelse där kommunerna kan se och bedöma i vilken utsträckning de anser att överenskommelsen uppfylls. I upprättad *Uppföljningsrapport samverkan med kommunerna: Samverkansavtalet* sammanställs information från verksamhetsberättelsen samt planerade aktiviteter framåt. Uppföljning innehåller också en del som redovisar hur berörda verksamheter påverkas av Covid-19.

Förslag till beslut

Regionala utvecklingsnämnden uppföljning av samverkan med kommunerna (samverkansavtalet) godkänns.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Uppföljning av samverkan med kommunerna: Samverkansavtalet
- Uppföljningsrapport samverkan med kommunerna: Samverkansavtalet

10. Uppföljning: Jämtlands län helt uppkopplat Bredbandsstrategi för Jämtlands län - Mot år 2025 (RUN/13/2020)

Ärendebeskrivning

Regionala utvecklingsnämnden fastställde den 17 december 2019, § 193, en verksamhetsplan och uppföljningsplan för 2020. I uppföljningsplanen anges vilka områden inom nämndens verksamhetsområde som särskilt följs upp under året. Enligt fastställd plan skulle regionala utvecklingsnämnden vid sitt sammanträde i mars följa upp länets bredbandsstrategi *Jämtlands län helt uppkopplat Bredbandsstrategi för Jämtlands län - Mot år 2025*.

I den regionala bredbandsstrategin, liksom i den nationella, är målet att år 2020 bör 95 % av alla hushåll och företag i Jämtlands län ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s. År 2025 bör 98 % av alla hushåll och företag i länet ha tillgång till bredband om minst 1 Gbit/s. Av de resterande två procenten bör 1,9 % ha tillgång till minst 100 Mbit/s och 0,1 procent bör ha tillgång till minst 30 Mbit/s år 2025. Dessutom bör alla ha tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet där de normalt befinner sig senast år 2023.

Bredbandsmålet för 2020 bedöms ej nås då marknaden inte bygger i den takt det behövs. Marknaden anser också att det är för dyrt att bygga i stor del av vår glesbygd. Övriga mål, för 2023 samt 2025, bedöms vara mer realistiska att nå. För att nå målen behöver tillgängliga stöd genom till exempel tillväxtanslagen prioritera bredbandsutbyggnad i geografiska områden där marknaden ej avser bygga bredbandsnät eller där anslutningskostnaden är för hög för ett företag.

Avsevärt mer riktade statliga medel behöver avsättas för att bredbandsmålen ska nås i hela landet och inte minst i Jämtland Härjedalen. För detta behöver påverkansinsatserna från länet och regionen intensifieras. En utförligare beskrivning av måluppfyllelsen och lägesrapport för länet finns sammanfattat i *Uppföljningsrapport: Bredbandsstrategi - Jämtlands län helt uppkopplat*.

Förslag till beslut

Uppföljningen av bredbandsstrategin ”*Jämtlands län helt uppkopplat, Bredbandsstrategi för Jämtlands län – mot år 2025*” godkänns.

Expedieras till

Områdeschef Infrastruktur och kommunikationer

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Uppföljning: Jämtlands län helt uppkopplat Bredbandsstrategi för Jämtlands län - Mot år 2025
- Uppföljningsrapport: Bredbandsstrategi - Jämtlands län helt uppkopplat

11. Skrivelse till regeringen om medelsbrist för bredbandsutbyggnad (RUN/307/2020)

Ärendebeskrivning

I Jämtlands län pågår, precis som i övriga Sverige, ett intensivt och kostsamt arbete att få till stånd en heltäckande bredbandsutbyggnad på landsbygden. Idag har 73 procent av hushållen i länet tillgång till snabbt bredband om minst 100 Mbit/s. Motsvarande siffra för arbetsställen är 66 procent. Utanför tätort och småort, det vill säga på landsbygden, är motsvarande siffra endast 45 procent för hushållen samt 52 procent för arbetsställen. Detta gör att Jämtlands län är ett av de län som ligger sämst till i Sverige och det är svårt att se hur länet ska klara de nationella bredbandsmålen.

Bedömningen är att marknaden inte kommer att kunna bygga mer bredbandsinfrastruktur på landsbygden om det inte tillförs ytterligare offentliga stödmedel för detta. Det nya statliga bredbandsstödet omfattar 650 miljoner kronor för hela landet vilket inte ens räcker till behovet i Jämtlands län. Och hur stor del av dessa medel kommer Jämtlands län att få?

Ett förslag till skrivelse har upprättats för att påverka regeringen i frågan, där Region Jämtland Härjedalen efterfrågar en tydligare nationell plan för finansieringen av kvarvarande utbyggnad av bredbandsinfrastrukturen.

Förslag till beslut

Upprättat förslag till skrivelse gällande medelsbrist för bredbandsutbyggnad godkänns.

Expedieras till

Energi- och digitaliseringsministern (Infrastrukturdepartementet)
Landsbygdsministern (Näringsdepartementet)

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Skrivelse till regeringen om medelsbrist för bredbandsutbyggnad
- Förslag till skrivelse gällande medelsbrist för bredbandsutbyggnad

12. Redovisning av regional kulturverksamhet 2019 (RUN/358/2018)

Ärendebeskrivning

Region Jämtland Härjedalen har ansvaret att fördela vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet inom Kultursamverkansmodellen (SFS 2010:2012). Regionen ska årligen åiterrapportera till Statens kulturråd att bidragsgivningen bidrar till att de nationella kulturpolitiska målen uppnås och främjar en god tillgång för länets invånare till förordningens utpekade kulturområden. Statsbidraget ska även ge möjligheter till regionala prioriteringar och variationer vilka föreskrivs i *Kulturplan för Region Jämtland Härjedalen 2018–2022* (RUN/363/2017).

Redovisningen till staten är en löpande årlig uppföljning i form av data som redovisas i den nationella Kulturdatabasen tillsammans med verksamheternas årsredovisningar och verksamhetsberättelser med sista redovisningsdatum 1 juni. Tidigare mall för kortfattad kvalitativ redovisning har strukits. Redovisningen till

Kulturrådet består även av separata uppgiftsinsamlingar som Kulturrådet kan besluta om samt i form av årliga dialoger. Förutom för regionernas egen uppföljning och Kulturrådets uppföljning av Kultursamverkansmodellen så används Kulturdatabasen även av Myndigheten för kulturanalys för nationell insamling av officiell statistik inom exempelvis musei- och scenkonstområdet. Kulturanalys och Kulturrådet hämtar redovisningar och data direkt från kulturdatabasen.

Den regionala kulturverksamheten har nått alla kommuner med föreställningar och aktiviteter, totalt 4 116 stycken som har nått 404 957 personer vilket är en kraftig ökning från tidigare år. Den totala omsättningen är ca 152 miljoner kronor och verksamheten sysselsätter 142,5 årsarbeten. En samlad redovisning av den regionala kulturverksamheten för verksamhetsåret presenteras i rapporten *Uppföljning av regional kulturverksamhet 2019*.

Förslag till beslut

Rapporten *Uppföljning av regional kulturverksamhet 2019* godkänns.

Expedieras till

Statens kulturråd

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Redovisning regional kulturverksamhet 2019
- Uppföljning av regional kulturverksamhet 2019
- Områdesfördelning, dokumentförteckning och bekräftelse till KUR
- Kulturrådets riktlinjer för uppföljning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet

13. Svar på granskning av ärendeberedningsprocessen och dokumenthanteringsprocessen (RUN/144/2020)

Ärendebeskrivning

Region Jämtland Härjedalens revisorer har låtit genomföra en granskning av om regionstyrelsen, regionala utvecklingsnämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden har en tillfredsställande styrning, uppföljning och kontroll av att regelverket kring ärende- och dokumenthantering efterlevs. Sammantaget bedömer revisorerna utifrån vad som framkommit i granskningen att de tre granskade nämnderna inte har en helt tillfredsställande styrning, uppföljning och kontroll av att regelverket kring ärendehantering och dokumenthantering efterlevs.

Revisorerna rekommenderar regionstyrelsen, regionala utvecklingsnämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden att:

- Tillse att samlade dokumenthanteringsplaner finns för respektive kärnverksamhet
- Stärka den interna kontrollen och införa rutiner för systematisk uppföljning och kontroll av följsamhet till uppställda krav avseende de båda processerna
- Överväga att införa obligatorisk utbildning för nya handläggare och för handläggare som ofta avviker från beredningsprocessens krav

Senast den 30 maj 2020 ska ett svar lämnas om vilka åtgärder som vidtagits eller avser att vidtas med anledning av det som framkommit i rapporten samt uppgift om när eventuella åtgärder avses vara genomförda. Regionstyrelsen har det

sammanhållande ansvaret för Region Jämtland Härjedalens dokument- och ärendehanteringsprocess och har hållit ihop arbetet med svaret men varje nämnd har ett ansvar för sin ärendeberedning och dokumenthantering varför ett eget svar lämnas av respektive organ.

Förslag till beslut

Upprättat förslag till svar på Granskning av ärendeberedningsprocessen och dokumenthanteringsprocessen godkänns och överlämnas till revisorerna.

Expedieras till

Region Jämtland Härjedalens revisorer
Regionstabschef
Enhetschef Sekretariatet

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Svar på granskning av ärendeberedningsprocessen och dokumenthanteringsprocessen
- Förslag: Svar på granskning av ärendeberedningsprocessen och dokumenthanteringsprocessen
- Granskning av ärendeberedningsprocessen och dokumenthanteringsprocessen
- Rapportsammandrag En granskning av Beredning och dokumenthantering
- Revisionsrapport Granskning av ärendeberedningsprocessen och dokumenthanteringsprocessen

14. Remissutgåva Regionala utvecklingsstrategin (RUN/515/2018)

Ärendebeskrivning

Regionala utvecklingsnämnden har vid sitt sammanträde den 18 december 2018, § 189, beslutat att en revidering av Regionala utvecklingsstrategin ska ske med start från 1 januari 2019.

Med anledning av nämndens beslut så har en remissutgåva av Regionala utvecklingsstrategin tagits fram. Remissutgåvan skickas ut enligt Region Jämtland Härjedalens rapportmall och kommer att ges layout efter att den är beslutad. Efter remissperioden kommer synpunkterna att sammanställas och bearbetas. Den regionala utvecklingsstrategin planeras att fastställas av regionfullmäktige i februari 2021. Då kommer den även att byggas upp digitalt.

Remissversionen är ett resultat av en omfattande process av utvärdering av nuvarande regional utvecklingsstrategi, inhämtning av kunskap samt med inspel genom medskapande aktörer och befolkning genom bland annat:

- En utlysning som Region Jämtland Härjedalen gjorde vid namn "Stärkt kapacitet för regionalt utvecklingsarbete", där 14 olika projekt tagit fram kunskapsunderlag om Jämtlands län ur olika perspektiv. Där har det litteraturstudier, workshops och träffar med flera målgrupper
- Workshops i alla länets kommuner
- Regiondagen 2019
- Slutkonferens Strukturanalys Jämtlands län
- Workshop med Länsstyrelsen

- Träffar med aktörer i länet
- Framtagande av Strukturanalys samt Strukturbilder för Jämtlands län
- Framtidsspaningar och scenarion via KTH, Sweco och Kairos Future
- Framtagande av analys för Smart specialisering i Jämtlands län
- Framtagande av analys av hållbarhetsaspekter
- Framtagande och utveckling av uppföljningen Läget i länet
- Omvärldsbevakning
- Enkät

Framskrivning av remissutkastet har gjorts i ett digitalt team av ca 40 tjänstepersoner från Länsstyrelsen, Mittuniversitetet och Region Jämtland Härjedalen.

Förslag till beslut

1. Remissutgåva Regionala utvecklingsstrategin godkänns och skickas på remiss till länets kommuner och andra intressenter.
2. Remisstiden fastslås att omfatta perioden 2020-05-12 – 2020-10-16.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Remissutgåva Regionala utvecklingsstrategin
- Förslag: Remissutgåva Regionala utvecklingsstrategin

15. Remissutgåva Trafikförsörjningsprogram 2021–2026 (RUN/287/2019)

Ärendebeskrivning

Region Jämtland Härjedalen, i egenskap av regional kollektivtrafikmyndighet (RKM), har ansvaret för att ta fram ett regionalt trafikförsörjningsprogram. I juni 2019, § 114, beslutade regionala utvecklingsnämnden att påbörja arbetet med ett nytt trafikförsörjningsprogram för perioden 2021–2026.

Lagen om kollektivtrafik (SFS 2010:1065) ställer ett antal krav på programmet, både på innehållet och processen. Bland annat ska samråd ske med motsvarande myndigheter i angränsande län, övriga berörda myndigheter, organisationer, kollektivtrafikföretag samt företrädare för näringsliv och resenärer. Samråd sker löpande under processen med dialoger och workshops. En viktig del i samrådet är också denna remiss av förslag till nytt trafikförsörjningsprogram, som sker parallellt med remiss av förslag till reviderad regional utvecklingsstrategi.

Efter remissperioden kommer synpunkterna att sammanställas och bearbetas, för att utveckla trafikförsörjningsprogrammet ytterligare.

Inriktningen är att processen ska gå i takt med regionala utvecklingsstrategin, vilket innebär att trafikförsörjningsprogrammet planeras att fastställas av regionfullmäktige i februari 2021.

Förslag till beslut

1. Remissutgåva Trafikförsörjningsprogram 2021–2026 godkänns och skickas på remiss till länets kommuner och andra intressenter.
2. Remisstiden fastslås att omfatta perioden 2020-05-12 – 2020-10-16.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Remissutgåva Trafikförsörjningsprogram 2021-2026

- Förslag: Remissutgåva Trafikförsörjningsprogram Jämtlands län 2021-2026
- Bilaga 1. Resandet i den upphandlade busstrafiken
- Bilaga 2. Trafikavtal
- Bilaga 3. Tillgänglighet

**16. Utskottet för kollektivtrafikfrågors
sammanträdestider 2020 (RUN/63/2019)**

Ärendebeskrivning

Regionfullmäktige beslutade i november 2019, § 132, att överföra verksamheten i bolaget Länstrafiken i Jämtlands län AB till förvaltning från 1 juli 2020, och att verksamheten ska organiseras under regionala utvecklingsnämnden. Fullmäktige beslutade även att ett utskott för kollektivtrafikfrågor ska inrättas, bestående av fem ledamöter och fem ersättare.

Regionstyrelsen fick i uppdrag att inför överföring av verksamheten ta fram förslag på reviderat reglemente för regionala utvecklingsnämnden, där utskottets uppgifter, sammansättning och arbetsformer regleras. Förslag till reglemente har överlämnats till fullmäktige för fastställande, men då fullmäktiges sammanträde i april ställdes in kommer reglementet att fastställas först i juni. Regionala utvecklingsnämnden behöver dock redan nu välja ledamöter och fastställa sammanträdestider för utskottet. Föreslagna datum är samma datum som planerats för Länstrafikens styrelsesammanträden. Utöver utskottets sammanträdesdatum föreslås att de ledamöter som väljs till utskottet även deltar vid Länstrafikens styrelsesammanträde i juni för överlämning från sittande styrelse.

Förslag till beslut

1. Följande sammanträdesdagar fastställs för utskottet för kollektivtrafik 2020:

22 september

20 november

18 december

2. De ledamöter som väljs till utskottet deltar vid Länstrafikens styrelsesammanträde i juni för överlämning.

Expedieras till

Sekretariatet

Länstrafiken i Jämtlands län AB

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Utskottet för kollektivtrafikfrågors sammanträdestider 2020

**17. Erbjudande om företagsstöd 2020 –
Tilläggserbjudanden för att mildra coronakrisens
effekter (RUN/493/2019)**

Ärendebeskrivning

Regionala utvecklingsnämnden fastställde den 31 mars 2020, § 41, de erbjudande om företagsstöd som ska gälla för verksamhetsåret 2020. Den bakomliggande tanken var att regionala utvecklingsnämnden inför varje verksamhetsår beslutar om vilka erbjudanden om företagsstöd som Region Jämtland Härjedalen ska ha öppna under

året utifrån vad som är tillväxtpolitiskt regionalt prioriterat, och att erbjudanden därför kan variera från år till år.

När årets erbjudanden arbetades fram inför nämndens sammanträde i mars hade coronapandemins effekter inte hunnit analyserats tillräckligt för att kunna anpassas efter de behov som skulle kunna uppstå inom länets näringsliv. Region Jämtland Härjedalen har nu i samverkan med andra aktörer tagit fram ett förslag till två nya tilläggserbjudanden med specifikt syfte att mildra de negativa effekter som coronakrisen har på små och medelstora företag. Det handlar om:

- Stöd till utbildning för besöksnäringen
- Strategiskt stöd i ekonomifrågor med anledning av "coronakrisen"

Erbjudandet om stöd till utbildning för besöksnäringen har utformats i dialog med Jämtland Härjedalen Turism ek. f. (JHT). Utbildningen ska tillföra företaget affärsstrategisk kompetens som stärker företagets konkurrenskraft och rikta sig till nyckelperson inom företaget. Erbjudandet om strategiskt stöd i ekonomifrågor med anledning av "coronakrisen" har utformats i dialog med Samling Näringsliv ek. f. Stödet syftar till att tillföra ett företag extern ekonomisk konsultation av strategisk karaktär.

Totalt beräknas maximalt 60 företag söka respektive stöd vilket totalt skulle belasta anslags- och bemyndiganderamen för anslag 1:1 med 3 480 000 kronor. Regionala utvecklingsnämndens ordförande beslutade den 20 april att öppna upp för ansökningar inom ovan beskrivna erbjudanden, men att beslut om stöd och utbetalning av stöd får ske först efter att erbjudandena fastställts av regionala utvecklingsnämnden.

Förslag till beslut

Erbjudande om företagsstöd 2020 - Tilläggserbjudanden för att mildra coronakrisens effekter fastställs.

Expedieras till

Områdeschef Näringsliv

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Erbjudande om företagsstöd 2020 - Tilläggserbjudanden för att mildra coronakrisens effekter
- Erbjudande om företagsstöd Verksamhetsåret 2020 - Tilläggserbjudanden för att mildra coronakrisens effekter
- Delegationsbeslut Erbjudande om företagsstöd - Tilläggserbjudanden för att mildra coronakrisens effekter
- §41 Regionala utvecklingsnämnden Region Jämtland Härjedalens riktlinjer för företagsstöd samt erbjudanden om företagsstöd 2020

18. Ombudsinstruktion Årsstämma Norrtåg AB 2020 (RUN/259/2020)

Ärendebeskrivning

Norrtåg AB har kallat till årsstämma den 14 maj 2020. Ombud för Region Jämtland Härjedalen ska delges Region Jämtland Härjedalens ställningstagande till de ärenden som ska behandlas på stämman och som inte är av stämmodministrativ karaktär.

Region Jämtland Härjedalens ombud för Norrtåg AB är Kia Carlsson, och ombudersättare är Robert Uitto.

Norrtåg AB:s uppdrag är att bedriva persontrafik, genom avtal med trafikföretag eller i egen regi, med tåg inom och i anslutning till region Norrland jämte därmed förenlig verksamhet. Därutöver ska bolaget tillhandahålla fordon och en verkstad.

I den årsredovisning som erhållits med kallelsen framgår det att omsättningen (exklusive driftsbidrag) har uppgått till 169 997 000 kronor och resultat efter finansiella poster till 16 000 kronor.

I bifogad revisionsberättelse framgår att den auktoriserade revisorn tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

På årsstämman ska arvoden till styrelse och revisorer fastställas. För vice ordförande ligger ett förslag om höjning av årsarvodet med 0,25 prisbasbelopp till 0,75 prisbasbelopp vilket motsvarar 35 475 kronor. Förslaget har dock inte varit uppe för diskussion vid tidigare ägarråd.

Förslag till beslut

1. Region Jämtland Härjedalens ombud vid årsstämman för Norrtåg AB bemyndigas att rösta för att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen enligt årsredovisningen samt att styrelse och vd beviljas ansvarsfrihet.
2. Vid fastställande av årsarvoden, punkt 8 på dagordningen, ska ombud rösta för att arvoden fastställs enligt förslag, samt att det noteras till protokollet att ärendet inte beretts på ett tillfredställande sätt.
3. Region Jämtland Härjedalens ombud vid årsstämman för Norrtåg AB bemyndigas att rösta för de i övrigt till stämman framlagda förslagen.

Expedieras till

Ombud

Ombudersättare

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Ombudsinstruktion Årsstämma Norrtåg AB 2020
- Kallelse årsstämma Norrtåg AB 2020-05-14: Bilaga 1, Röstlängd
- Kallelse årsstämma Norrtåg AB 2020-05-14: Bilaga 2, Årsredovisning Norrtåg AB för räkenskapsår 2019
- Kallelse årsstämma Norrtåg AB 2020-05-14: Bilaga 3, Lekmannarevisorernas granskningsrapport Norrtåg AB 2019
- Kallelse årsstämma Norrtåg AB 2020-05-14: Bilaga 4, Grundläggande granskning utförd av PwC
- Kallelse årsstämma Norrtåg AB 2020-05-14: Bilaga 5, Årsarvoden Norrtåg AB 2020
- Kallelse årsstämma Norrtåg AB 2020-05-14: Bilaga 6, Nomineringar till styrelse, ersättare och lekmannarevision

**19. Ombudsinstruktion Årsstämma Torsta AB 2020
(RUN/186/2020)**

Ärendebeskrivning

Torsta AB har kallat till årsstämma den 29 maj 2020. Ombud för Region Jämtland Härjedalen ska delges Region Jämtland Härjedalens ställningstagande till de ärenden som ska behandlas på stämman och som inte är av stämmodministrativ karaktär.

Region Jämtland Härjedalens ombud för Torsta AB är Kerstin Hylén med ombudersättare Robert Uitto.

I den årsredovisning som erhållits med kallelsen framgår det att omsättningen har uppgått till 46 651 162 kronor och rörelsens kostnader inkl. resultat från finansiella poster och bolagsdispositioner, samt att skatt har uppgått till 46 647 486 kronor, vilket ger ett årsresultat om 3 676 kronor. Vidare framgår av årsredovisningen att åretsresultat föreslås balanseras i ny räkning vilket innebär att bolagets "fritt eget kapital" ökar till 2 464 424 kronor.

I bifogad revisionsberättelse framgår att den auktoriserade revisorn tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Enligt bilagd dagordning ska stämman behandla ägardirektivet för bolaget. Då ägarråd inte har kunnat genomföras i god tid inför stämman har det inte funnits möjlighet till gemensamma diskussioner kring eventuella förändringar i ägardirektivet. Med anledning av detta föreslår Region Jämtland Härjedalen att nuvarande ägardirektiv fortsatt ska gälla.

Förslag till beslut

1. Region Jämtland Härjedalens ombud vid årsstämman för Torsta AB bemyndigas att rösta för att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen enligt årsredovisningen samt att styrelse och vd beviljas ansvarsfrihet.
2. Vid fastställande av styrelsearvode, punkt 12 på dagordningen, ska ombud rösta för att arvoden hålls oförändrade mot tidigare år.
3. Gällande punkt 17. Ägardirektivet ska ombudet rösta för att nuvarande ägardirektiv fortsatt ska gälla.
4. Region Jämtland Härjedalens ombud vid årsstämman för Torsta AB bemyndigas att rösta för de i övrigt till stämman framlagda förslag.

Expedieras till

Ombud

Ombudersättare

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Ombudsinstruktion Årsstämma Torsta AB 2020
- Kallelse till Årsstämma i Torsta AB - Dagordning ordinarie stämma den 29 maj kl 13.30
- Årsredovisning 2019 - Torsta AB
- Granskningspromemoria 2019 Torsta AB

20. Övertagande av aktier i Torsta AB (RUN/227/2020)

Ärendebeskrivning

Region Jämtland Härjedalen äger 40 % av bolaget Torsta AB. Aktierna övertogs från Regionförbundet i Jämtlands län i samband med regionbildningen 2015. Övriga ägare är Jämtlands gymnasieförbund med 20 %, Lantbrukarnas Ekonomi AB med 15 % samt SCA Skog AB, Skogsägarna Norrskog Ekonomisk Förening, Sveaskog Förvaltning AB, AB Persson Invest och Träutveckling Jämtland AB med 5 % vardera.

Träutveckling Jämtland AB har vid Torstas årsstämma 2019 aviserat att de haft för avsikt att lämna sitt ägande av bolaget. Träutveckling Jämtland AB har den 14 april via sitt moderbolag IUC Z-Group AB inkommit med en formell begäran om att överlåta sina 200 aktier i Torsta AB till Region Jämtland Härjedalen. Detta i enlighet med det aktieägaravtal som tecknades mellan ägarna 2013.

Utdrag ur aktieägaravtal:

”Parterna är överens om att tillkommande aktieägare ska tillträda detta avtal som part. Nödvändiga uppdateringar av avtalet ska då genomföras. Om aktieägare önska begära utträde från sitt engagemang i Torsta AB ska den aktieägaren framföra sitt önskemål samt sina skäl till övriga aktieägare senast vid tidpunkt för bolagsstämman året innan utträdet är tänkt att ske. Regler för hembud och samtyckesförbehåll finns i gällande bolagsordning.

Dock har delägare rätt att, när helst delägaren påkallar, överlåta aktier till huvudägaren Regionförbundet Jämtlands län till 1 SEK. Regionförbundet Jämtlands län ska vara skyldig att förvärva delägares aktier för detta pris senast en månad efter att Regionförbundet Jämtlands län erhållit delägares begäran. Denna överlåtelse av aktier till regionförbundet ska behandlas på en ordinarie bolagsstämma eller extra bolagsstämma.”

Förslag till beslut

Regionala utvecklingsnämnden föreslår regionfullmäktige

Region Jämtland Härjedalen förvärvar 200 aktier i bolaget Torsta AB från Träutveckling Jämtland AB för totalt 200 kronor.

Expedieras till

Träutveckling Jämtland AB
Torsta AB

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Övertagande av aktier i Torsta AB
- Begäran om försäljning av Träutveckling AB:s aktiepost i Torsta AB
- Aktieägaravtal Torsta AB 2013-05-30

21. Medborgarförslag om att länstrafikens länskort/periodkort även ska gälla hos tågoperatörer som verkar i regionen (RUN/62/2020)

Ärendebeskrivning

Region Jämtland Härjedalen har fått ett medborgarförslag om att Länstrafikens länskort/periodkort även ska gälla hos kommersiella tågoperatörer i länet. Förslaget är vidare att Region Jämtland Härjedalen ska teckna avtal om detta med tågoperatörerna (Inlandsbanan och SJ). Motiveringen är att förbättra tillgängligheten och möjligheterna till arbetspendling. I medborgarförslaget beskrivs att arbetspendling Östersund-Järpen inte fungerar tillfredställande med det utbud av regionaltågstrafik och buss som finns. Bussförbindelserna anses inte intressanta med hänsyn till avgångs- och restider.

Nedan redogörs övergripande för förutsättningarna.

Befintlig tågtrafik

Norrtågstrafiken utgörs av nio dubbelturer Sundsvall-Östersund M-F och fem dubbelturer Östersund-Duved M-F och två dubbelturer Duved-Storlien, med färre turer lördagar och söndagar. Restiderna med tåg är avsevärt kortare än för buss. Restiden med Norrtåg från Järpen och Bräcke till Östersund är 55 respektive 50 minuter, och med buss är restiden minst 20 minuter mer vilket minskar pendlingsbenägenheten. På sträckan Bräcke-Östersund bedöms trafikutbudet som tillfredställande utifrån behovet av arbets- och studiependling, medan förutsättningarna är sämre i exempelvis relationen Östersund mot Järpen-Duved.

Länstrafikens länskort, periodkort, ungdomskort är giltiga på all regionaltågstrafik som utförs av Norrtåg. Trafikutbudet med Norrtågs tågtrafik är anpassat för arbets-, studiependling till i första hand Sundsvall och Östersund, med anslutningsmöjlighet i Sundsvall till norr- respektive södergående tågtrafik.

SJ trafikerar med två dagturer och ett nattåg dagligen (ett dagtåg vänder i Östersund de övriga turerna vänder i Duved). För att resa med SJ-trafik finns inget rabatterat färdbevis och den blir därmed inget alternativ för arbetspendling.

På Inlandsbanan finns Snötåget, Snälltåget och Inlandstågets säsongstrafik. Eftersom trafiken är säsongsbetonad är den av mindre intresse för arbetspendling än SJ-trafiken, men kan ändå bidra med ytterligare resmöjligheter.

Resenärsperspektivet

För en resenär med kort på Länstrafiken ger ökad biljettgiltighet förbättrade resmöjligheter med tåg som kompletterar den stomme som utgörs av Norrtågstrafiken. I resrelationen Östersund-Järpen, som nämns i medborgarförslaget, skulle det till exempel ge en avgång kl. 6:34-7:35 och en tur tillbaka kl. 20:29-21:33 (enligt tidtabell våren 2020). Tillgängligheten i form av arbets- och studiependling och resor för andra ändamål skulle förbättras.

Förutsättningar för genomförande

Det kan konstateras att en biljettsamverkan enligt medborgarförslaget förbättrar tillgängligheten. Samtidigt är frågan komplex och det finns flera genomförandemässiga utmaningar, bland annat avseende ekonomi.

Regionaltågstrafiken bedrivs genom Norrtåg AB, som ägs av aktörer i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Västernorrlands län. Frågan om ett biljettsamarbete ses

som en gemensam fråga för de fyra regionerna och ett beslut om biljettsamarbete måste fattas av de fyra regionerna gemensamt. Trafiken är upphandlad som en tjänstekoncession, operatören kör både lönsamma och olönsamma turer i utbudet och biljettintäkterna är en mycket viktig intäkt för operatören. Det finns fördelar men också en del betydande risker och befarade effekter av ett biljettsamarbete. Bland dessa kan nämnas befarat minskade intäkter i den regionala tågtrafiken för operatören som, i konkurrens med bland annat SJ, 2016 vann Norrtågsupphandlingen. Det finns också en risk kring hur stabilt och långsiktigt kostnadsneutralt ett sådant samarbete skulle vara. Norrtåg är inte avisande till en framtida biljettsamverkan men regionerna är överens om att frågan måste beslutas gemensamt och det bedöms inte givet att detta skulle vara ekonomiskt gynnsamt för regionerna.

Kontakt har också tagits med SJ och Inlandståget AB i ärendet. Båda aktörerna ställer sig positiva till att se vilka möjligheter som finns med en biljettsamverkan. SJ pekar på att liknande samarbeten finns på olika håll i landet och nämner Östergötland, Västmanland, Örebro, Sörmland, Dalarna och Västra Götaland m fl. Inlandståget AB pekar på att de tillåtit resor med Länstrafikens kort på Snötåget som goodwill utan ersättning.

Att teckna avtal om biljettgiltighet enligt förslaget bedöms inte lämpligt i nuläget sett till ovan nämnda orsaker, då det är en fråga som kräver fördjupad analys av konsekvenserna i dialog med berörda parter. Medborgarförslagets intentioner kommer dock att beaktas i det fortsatta arbetet med att utveckla den regionala kollektivtrafiken i länet.

Frågan om biljettgiltigheter har också bäring på den statliga utredningen om ett nationellt biljettsystem för all kollektivtrafik i hela Sverige.

Förslag till beslut

Regionala utvecklingsnämnden föreslår regionfullmäktige

Medborgarförslaget avslås.

Expedieras till

Förslagsställaren

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Medborgarförslag om att länstrafikens länskort/periodkort även ska gälla hos tågoperatörer som verkar i regionen
- Medborgarförslag om att länstrafikens länskort/periodkort även ska gälla hos tågoperatörer som verkar i regionen

22. Valärenden (RUN/3/2020)

Ärendebeskrivning

Utskott för kollektivtrafikfrågor: Val av 5 ledamöter och 5 ersättare varav 1 ordförande och 1 vice ordförande för perioden 2020-07-01 - 2022-12-31

23. Anmälan av delegationsbeslut

Delegeringsbeslut

- RUN/148:6/2020 Delegationsbeslut Ombudsinstruktion Årsstämma 2020 Jämtland Härjedalen Turism (JHT)
- RUN/141:7/2020 Delegationsbeslut Ombudsinstruktion Årsstämma 2020 Intresseföreningen Norrtåg ek. för.
- RUN/185:5/2020 Delegationsbeslut Deltagande i projekt: Forskningsprojekt Duvedmodellen
- RUN/182:3/2020 Delegationsbeslut Gastronomy Visitor Center i Östersund
- RUN/118:15/2020 Delegationsbeslut Kulturbidrag produktion 2020:1
- RUN/117:98/2020 Delegationsbeslut Kulturbidrag arrangemang 2020:1
- RUN/120:63/2020 Delegationsbeslut STARTstöd 2020
- RUN/119:52/2020 Delegationsbeslut Kulturbidrag projekt 2020:1
- RUN/187:4/2020 Delegationsbeslut Projektbidrag Romer från norr till söder
- RUN/496:3/2018 Delegationsbeslut Revidering av dokumenthanteringsplan - Projektstöd och företagsstöd
- RUN/191:8/2020 Delegationsbeslut Ombudsinstruktion Årsstämma 2020 Almi Företagspartner Mitt AB
- RUN/174:2/2020 Delegationsbeslut Projekt Vägar till hållbar utveckling
- RUN/173:2/2020 Delegationsbeslut Projekt Timbanken Jämtland Härjedalen 2020-2021
- RUN/150:4/2020 Delegationsbeslut Medfinansiering till projektet Regional exportsamverkan Jämtland Härjedalen
- RUN/647:2/2017 Delegationsbeslut Eftergift av villkorslån Flexiwaggon AB
- RUN/281:13/2018 Delegationsbeslut Eftergift av villkorslån Getzio AB
- RUN/289:4/2016 Delegationsbeslut Eftergift av villkorslån Adveri AB
- RUN/290:2/2016 Delegationsbeslut Eftergift av villkorslån Adevotech AB
- RUN/1093:10/2015 Delegationsbeslut Eftergift av villkorslån Geztio AB
- RUN/233:4/2020 Delegationsbeslut Ombudsinstruktion årsstämma 2020 Vattenbrukscentrum Norr AB
- RUN/326:28/2015 Delegationsbeslut Ändringsbeslut projekt Leader Sjö, Skog och Fjäll - Ändring av procentuell medfinansieringsnivå
- RUN/493:10/2019 Delegationsbeslut Erbjudande om företagsstöd - Tilläggserbjudanden för att mildra coronakrisens effekter
- RUN/245:1/2020 Delegationsbeslut Inspel till framtida Nordiska samarbetsprogram
- RUN/491:8/2018 Delegationsbeslut Eftergift av villkorslån Vericate AB
- RUN/99:4/2020 Delegationsbeslut Företagsstöd Morlinds Lanthandel AB
- RUN/543:4/2019 Delegationsbeslut Företagsstöd Hönsgården Förvaltning AB
- RUN/555:3/2019 Delegationsbeslut Företagsstöd Bra Tänder AB
- RUN/524:4/2019 Delegationsbeslut Företagsstöd Reinklou Bryggerier AB
- RUN/86:9/2016 Delegationsbeslut Eftergift av såddlån Virtual Gym Sweden AB
- RUN/503:3/2019 Delegationsbeslut Företagsstöd Gäddede Camping & Stugby AB

- RUN/525:3/2019 Delegationsbeslut Företagsstöd Jonas Persson & Jon AB
- RUN/501:3/2019 Delegationsbeslut Företagsstöd Vemdalservice AB
- RUN/96:2/2020 Delegationsbeslut Företagsstöd Folkets Hus i Östersund Ekonomisk Förening
- RUN/80:2/2020 Delegationsbeslut Företagsstöd Föllinge Golv AB

24. Anmälan av inkomna handlingar

Ärendet i korthet

Protokoll regionens samverkansråd: 2020-03-30

Samtliga protokoll finns tillgängliga via <https://meetingsplus.regionjh.se/overview>

Anmälningar

- RUN/189:1/2020 Avisering av möjliga åtgärder kopplade till den akuta arbetsmarknadssituationen: Första informationen till strukturfondspartnerskap och regionalt utvecklingsansvariga
- RUN/143:21/2019 Styrelseprotokoll nr 155 AB Transitio 2019-11-28
- RUN/143:22/2019 Styrelseprotokoll nr 156 AB Transitio 2019-12-19
- RUN/548:4/2019 Styrelseprotokoll nr 157 AB Transitio 2020-02-14
- RUN/548:5/2019 AB Transitio - Nyhetsbrev nr 2 2020
- RUN/66:25/2020 Protokoll Länstrafikens styrelsesammanträde 2020-03-27
- RS/2038:4/2018 §36 Regionstyrelsen Överföring av beslutad investeringsbudget år 2019 till år 2020
- RS/2038:5/2018 Bilaga Investeringsobjekt/budget som föreslås överföras från beslutad investeringsbudget 2019 till år 2020
- RS/656:4/2019 §39 Regionstyrelsen Investeringsbehov med anledning av Coronapandemin
- RUN/216:1/2020 Uppdrag att förbereda för ett nationellt program inom fonden för en rättvis omställning 2021-2027
- RUN/213:1/2020 Studieförbundens förutsättningar att vara en samhällsresurs i och med Coronakrisen
- RUN/510:4/2019 Pressmeddelande gällande granskningsrapporten Regionala strukturfondspartnerskap
- RUN/510:5/2019 Granskningsrapport: Regionala strukturfondspartnerskap - ger de förutsättningar för en effektiv användning av EU-medel?
- RUN/66:29/2020 Protokoll Länstrafikens styrelsesammanträde 2020-04-06
- RUN/349:8/2019 Tillväxtverkets beslut Regional gruppering inom utlysningen Vägar till hållbar utveckling
- RUN/223:1/2020 Uppdrag att förbereda och vidta åtgärder inom regionala fonder/programmen för att möta effekterna av covid-19-utbrottet
- RUN/8:2/2020 Ändring av regleringsbrev för budgetåret 2020 avseende anslag 1:1 Regionala tillväxtåtgärder inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt
- RUN/224:1/2020 Regleringsbrev för budgetåret 2020 avseende anslag 1:22 Stöd vid korttidsarbete inom utgiftsområde 24 Näringsliv
- RUN/13:11/2018 Framställning om förlängd tid för uppdraget att stödja regionalt kompetensförsörjningsarbete
- RUN/91:9/2017 Nyhetsbrev Regionalt Skogsprogram Jämtland, nr 2 2020
- RUN/503:12/2018 Stiftelsen Jamtli Verksamhetsberättelse 2019

- RUN/205:3/2020 Uppdrag (till Tillväxtverket) att göra en förhandsbedömning avseende finansieringsinstrument inför programperioden 2021-2027 Europeiska regionala utvecklingsfonden
- RUN/205:4/2020 Uppdrag (till Boverket m.fl. statliga myndigheter) att bistå i arbetet med att ta fram förslag till program för Europeiska regionala utvecklingsfonden, programperioden 2021-2027
- RUN/205:5/2020 Uppdrag (till Tillväxtverket m.fl.) att ta fram förslag till nationellt regionalfondsprogram för Europeiska regionala utvecklingsfonden, programperioden 2021-2027
- RUN/205:6/2020 Uppdrag (till Tillväxtverket) att förbereda programperioden 2021-2027 för Europeiska regionala utvecklingsfonden inom målet Investering för sysselsättning och tillväxt inom EU:s sammanhållningspolitik
- RUN/228:1/2020 Uppdrag (till Tillväxtverket) att bistå med insatser med anledning av coronavirusets effekter på regioner och näringsliv
- RUN/454:2/2019 Minnesanteckningar Jamtlisamråd 2020-02-14
- RUN/235:1/2020 Granskningsrapport Granskning av regionala utvecklingsnämnden 2019
- RUN/237:1/2020 Projektutlysning Tillväxtverket: Stärk den regionala planeringen
- RUN/238:1/2020 Uppdrag att förbereda för att vara förvaltande myndighet och redovisningstjänst för ett nationellt socialfondsprogram för perioden 2021-2027
- RUN/250:3/2020 Skrivelse från Region Kronoberg angående mobilitetsstöd till folkhögskolornas framtida finansiering
- RUN/250:2/2020 §103 Regionstyrelsen Region Kronoberg: Skrivelse angående folkhögskolornas framtida finansiering
- RUN/13:6/2019 Tillväxtverkets rapport: Regionalt tillväxtarbete 2019, Insatser och resultat under det gångna året
- RUN/13:7/2019 Bilaga till Tillväxtverkets rapport: Tabellbilagor Regionalt tillväxtarbete 2019
- RUN/253:1/2020 Öppet brev till regionerna angående Coronavirusets effekter på läns museernas verksamhet
- RUN/659:14/2016 Uppsägning av avtal - Zappa
- RUN/300:1/2020 Skrivelse: Förtydligande och bemötande av felaktiga uppgifter gällande statsbidrag till studieförbundet Ibn Rushd
- RUN/302:1/2020 Följebrev: Landets 1500 arbetslivsmuseer behöver stöd
- RUN/302:2/2020 Skrivelse Coronapandemins effekter arbetslivsmuseer
- RUN/302:3/2020 Bilaga: Exempel från arbetslivsmuseer
- RUN/302:4/2020 Bilaga: Arbetslivsmuseer i Sverige
- RUN/302:5/2020 Bilaga: Artikel Ängelholms flygmuseum
- RUN/306:1/2020 Kallelse ägarmöte Peak Region AB 2020-05-19
- RUN/306:2/2020 Kallelse ägarmöte Peak Region AB 2020-05-19: Bilaga, Grundförslag Peak Region AB Vision, Mission och Verksamhet
- RUN/181:2/2020 Fortsatt kommunikation kring skrivelse gällande folkhögskolornas mobilitetsersättning
- RUN/1154:14/2015 Ändringsbeslut förlängning av projekt Energieffektiviseringsnätverk fas 2
- RUN/295:1/2020 KLYS förslag till regionalt krispaket för kulturen

- RUN/269:1/2020 Projektutlysning Tillväxtverket: Hjälp att klara av coronakrisen i Mellersta Norrland
- RUN/251:1/2020 VD-brev Naboer AB för kvartal 1 2020
- RUN/226:2/2020 Nationell utlysning - Kompetensutveckling för permitterade varslade anställda
- RUN/240:1/2020 Underrättelse om samråd - Detaljplan för Rosmarinen 1 m.fl. Småhustomter
- RUN/241:1/2020 Samråd, detaljplan för Centrum 2 mfl, Gustav III:s torg
- RUN/225:1/2020 Dialogmöten livsmedelssektorn: Minnesanteckningar 2020-04-06
- RUN/225:2/2020 Dialogmöten livsmedelssektorn: Presentation av Tillväxtverkets, Jordbruksverkets, LRF:S, Arbetsförmedlingens samt Västra Götalandsregionens pågående arbete
- RUN/205:1/2020 Erbjudande till regionerna och Gotlands kommun att ta fram förslag till regionala program för Europeiska regionala utvecklingsfonden, programperioden 2021-2027
- RUN/206:1/2020 Skrivelse till Sveriges kommuner och regioner från Svenska Galleriförbundet
- RUN/194:1/2020 Beslut om ändring av enskild väg till allmän. Väg 599 vid Sunne kyrka
- RUN/309:1/2020 Kungörelse och granskning av gång- och cykelväg efter väg 638 från väg mot Fjällporten till Tegefjällsvägen i Åre kommun, Jämtlands län
- RUN/313:1/2020 Samråd detaljplan för del av Hjorten 3; upphävande av del av fastighetsplan

1

Program för regionala
utvecklingsnämnden 12 maj 2020

Sekretariatet
Emma Borg
Tfn: 063-14 66 30
E-post: emma.borg@regionjh.se

2020-04-30

43637

Program för regionala utvecklingsnämnden den 12 maj 2020

Tid: kl. 08.30 – 16.00
Plats: Styrelserummet, Regionens hus

08.30	Informationer: Tertialrapport april Inspel till regionplan 2021–2023	Anders Byström
08.50	Uppföljning bredbandsstrategin	Peter Adolfsson
09.10	Redovisning Kultur	Jimmy Eriksson
09.30	Paus	
	Forts. Informationer:	
10.00	Remissutgåva Regional utvecklingsstrategi (RUS)	Maria Kumpula
10.30	Remissutgåva Trafikförsörjningsprogram	Erik Sjaunja
10.50	Information från Jamtli	Olov Amelin
11.20	Information från regionens samverkansråd Information från kurser/konferenser/nätverk	
	Regionala utvecklingsdirektörens rapport	Anders Byström
12.00	Lunch	
13.00	Partigrupper	
14.00	Beslutsärenden	

5

Regionala utvecklingsdirektörens rapport

RUN/4/2020

Månadsrapport mars 2020

Regionala utvecklingsnämnden

Innehållsförteckning

Väsentliga personalförhållanden.....	3
Ekonomiskt resultat	6

Väsentliga personalförhållanden

Antal anställda

Antal månadsav-lönade	2017-03-31	2018-03-31	2019-03-31	2020-03-31
Totalt antal anställda	156	154	166	167
- varav kvinnor	94	95	109	109
- varav män	62	59	57	58

Antalet anställda har totalt ökat med 1 medarbetare jämfört med samma mätpunkt som föregående år.

För vissa verksamheter kan det vara en positiv utveckling med en ökning av antalet anställda och därmed ökad utförd tid. Det visar på att förtroendet från våra finansiärer ökar och att utvecklingsresurserna ökar. Detta under förutsättning att nettokostnaden inte överstiger tilldelade medel. Inom område kultur varierar den utförda tiden beroende på om de tillfälligt anlitate kulturarbetarna anställs eller anlitas som företagare med F-skatt, dessa är svåra att ta med i beräkningen.

Förvaltningsområdet har en könsfördelning på 65% kvinnor och 35% män.

Utförd tid

Utförd tid Regionala utvecklingsnämnden

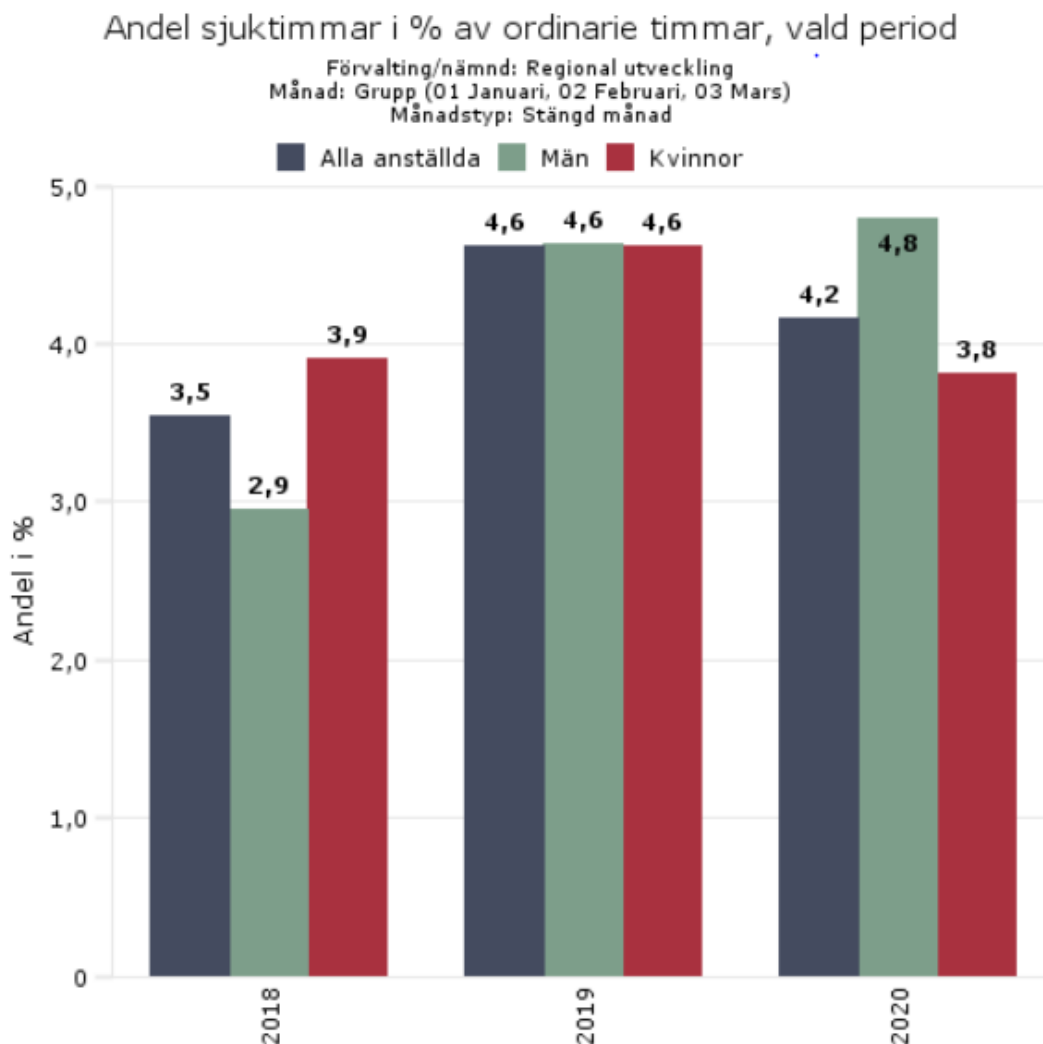
	2017	2018	2019	2020
Handläggare		51,5	56	59,4
Lärare		31	33	29,9
Måltidspersonal		8,5	8,4	7,6
Lokalvårdare		2,8	3,4	3,3
Övriga		56,8	56,8	64

Den utförda tiden jan- mars har ökat med 7 årsarbetare (ÅA) jämfört med samma period föregående år. Ökningen är främst inom befattningsgruppen handläggare med anledning av att pågående projekt och överförande av ekonomer från verksamhetsstöd till Regional utveckling.

Siffrorna är hämtade från ProDiver.

Sjukfrånvaro - Hälsofrämjande arbete

Sjukfrånvaro - Andel sjuktimmar

Sjukfrånvaro - Antal sjukfall och timmar per intervall

Utskrivet: den 7 april 2020
Modell byggd: 04:40 den 7 april 2020
Aktuellt datum: 2020-03
Förvalting/nämnd: Regional utveckling

Antal sjuktimmar per intervall

År: 2020

Sjuktimmar	1	2 - 14	15 - 30	31 - 59	60 - 180	181 -	Totalt
01 Januari	45	491			464	75	1 074
02 Februari	49	257	94		240	48	688
03 Mars	60	711	288	23	264	80	1 425
04 April							
05 Maj							
06 Juni							
07 Juli							
08 Augusti							
09 September							
10 Oktober							
11 November							
12 December							
Total	153	1 458	382	23	968	203	3 186

År: 2019

1	2 - 14	15 - 30	31 - 59	60 - 180	181 -	Totalt
83	227	16		460	358	1 144
80	760	122		358	284	1 604
27	239			232	236	734
191	1 225	138		1 050	878	3 481

Kommentarer

Sjukfrånvaron ligger över målvärdet på högst 3 % av den utförda tiden (4,2%). Männens sjukfrånvaro ligger på 4,8% av den ordinarie utförda tiden och kvinnornas sjukfrånvaro ligger på

3,8 % av den ordinarie utförda tiden. Vid längre sjukskrivningar upprättas rehabiliteringsplaner. Kortare sjukskrivningar beror främst på infektioner.

Beskriv insatser som gjorts förebyggande och hälsofrämjande.

Ekonomiskt resultat

Intäkter och kostnader i tkr	Ack utfall	Ack budget	Bud-Utf Diff	Ack utfall fg år	Ack utf- Ack fg år Diff
Avgifter	624	1 384	-760	552	72
Försäljning	5 616	5 155	461	5 161	455
Erhållna bidrag	28 188	24 607	3 581	27 134	1 054
Övriga intäkter	1 401	756	645	1 626	-225
Summa Intäkter	35 828	31 901	3 927	34 472	1 356
Personalkostnader	-27 165	-24 162	-3 003	-24 910	-2 255
Köp av verksamhet	-2 806	-4 896	2 090	-2 345	-461
Verksamhetsanknutna tjänster	-3 074	-2 056	-1 018	-4 724	1 650
Material och varor	-862	-471	-391	-884	22
Lämnade bidrag	-77 498	-76 184	-1 314	-75 114	-2 384
Lokaler	-5 182	-9 373	4 191	-4 996	-186
Förbrukn.inv, rep o underhåll	-1 106	-722	-384	-1 439	332
Bilhyra, övr trp.medel o frakt	-348	-183	-166	-307	-41
Tjänsteresor och logi	-1 052	-285	-767	-844	-208
Konsultkostnader	-6 141	-1 651	-4 491	-2 254	-3 888
Övriga kostnader	-1 107	-634	-473	-1 381	274
Avskrivning-ar/finansnetto	-131	-118	-13	-196	65
Summa Kostnader	-126 472	-120 732	-5 740	-119 393	-7 079
Summa Verksamhet-ens nettokostnader	-90 643	-88 831	-1 813	-84 921	-5 723

Verksamhetens intäkter

De första tre månaderna har det varit god personaltäckning i projekt och därmed även större intäkter. Utöver kostnadstäckning för lön ger projekten även goda schablonersättningar som täcker fasta kostnader. Intäkterna i projekt utgör den största anledningen till att intäkterna totalt överstiger budget med 3927 tkr.

Ett periodiseringsfel medför att statsbidragen understiger budget, men detta är korrigerat i april.

Lägre personalkostnader än budgeterat. Detta beror både på att det varit lägre andel personal än budgeterat samt att personalen på plats har haft god täckning av projekt med andra finansierare vilket utöver kostnadstäckning för lön även ger goda schablonersättningar.

Verksamhetens bruttokostnader

Kostnaderna överstiger budget med 5740 tkr. En stor anledning till att kostnaderna är högre än budgeterat är att ett antal projekt har höga kostnader för exempelvis konsulter men dessa kostnader återsöks till mycket hög andel hos olika finansierare.

Den andra större avvikelsen mot kostnadsbudgeten gäller lämnade organisationsbidrag. Första kvartalet har nästan hela anslaget betalats ut, medan budgeten är periodiserad på fyra månader.

Orsaker till ändrad/lagd prognos

Denna månadsrapport innebär årets andra prognos, vilken är kraftigt försämrad jämfört med föregående. I den tidigare räknade nämnden med att ha en ekonomi i balans. **Prognosen försämras nu till ett underskott om 6000 tkr.**

Beloppet utgör compensation till Länstrafiken för minskade intäkter pga. Corona-pandemin. Beroende på hur denna utvecklas är det mycket troligt att prognosen kommer att försämras ytterligare längre fram.

Verksamhetens resultat jämfört med budget

Som noterats i analysen av kostnader och intäkter beror avvikelserna till allra största delen på projekten, vilkas kostnader och intäkter sällan kan budgeteras på ett sätt som stämmer med utfallet. Denna gång påverkar också felperiodiserade statsbidrag, enligt tidigare redovisning samt en utbetalning av organisationsbidrag som skett snabbare än budgeterat.

REVISIONSRAPPORT
**GRANSKNING AV
REGIONALA
UTVECKLINGSNÄMNDEN**
Verksamhetsåret 2019

Innehåll

1	INLEDNING/BAKGRUND.....	3
2	SYFTE, REVISIONSFRÅGA OCH AVGRÄNSNING	3
3	REVISIONSKRITERIER.....	4
4	METOD.....	4
5	RESULTAT	4
5.1	STYRNING OCH UPPFÖLJNING	4
5.1.1	Verksamhetsplan och budget för 2019.....	4
5.1.2	Tolkning av fullmäktiges mål och uppdrag.....	5
5.1.3	Uppföljning och rapportering av ekonomi och verksamhet.....	5
5.2	MÅLUPPFYLLELSE.....	7
5.2.1	Redovisad måluppfyllelse.....	7
5.2.2	Beslut om åtgärder	7
5.3	INTERN KONTROLL	8
5.3.1	Systematiskt arbete med intern kontroll.....	8
5.3.2	Risikanalyser	9
5.3.3	Återrapportering av delegationsbeslut.....	9
5.3.4	Protokoll och beslutsunderlag	9
5.3.5	Åtgärder utifrån föregående års rekommendationer	9
5.4	SAMLAD BEDÖMNING OCH REKOMMENDATIONER	10
6	KVALITETSSÄKRING	11
7	ANSVARIGA FÖR GRANSKNINGENS GENOMFÖRANDE	11

1 INLEDNING/BAKGRUND

Regionens revisorer granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionssed all verksamhet som bedrivs inom styrelsen och nämndernas verksamhetsområden. Revisorererna prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ska även se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt.

Regionala utvecklingsnämnden har i uppdrag att ta hand om de regionala utvecklingsfrågorna i samverkan med hela länet vilket inkluderar en rad uppdrag.

2 SYFTE, REVISIONSFRÅGA OCH AVGRÄNSNING

Syfte

Syftet med den grundläggande granskningen är att ge underlag för bedömning av styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisningssystem och rutiner samt måluppfyllnad vad avser Regionala utvecklingsnämnden.

Granskningen omfattar följande frågeställningar/granskningsområden:

Styrning och uppföljning

- Har nämnden antagit en verksamhetsplan och budget för sin verksamhet?
- Har nämnden tolkat mål och uppdrag från fullmäktige och brutit ned dessa till uppföljningsbara mål?
- Har nämnden haft en regelbunden uppföljning och rapportering av ekonomi och verksamhet?

Måluppfyllnad

- När nämnden fastställda mål för verksamhet och ekonomi?
- Fattas beslut om åtgärder vid avvikelser i verksamhet och ekonomi?

Intern kontroll

- Har nämnden bedrivit ett systematiskt arbete med sin interna kontroll avseende såväl verksamhet som ekonomi?
- Genomför nämnden riskanalyser av uppdrag och verksamhet?
- Har nämnden tillsett att det skett en återrapportering av beslut som fattats på delegation?
- Har nämnden haft tydliga beslutsunderlag och protokoll?
- Har nämnden tagit hänsyn till de rekommendationer som revisorererna lämnade vid föregående granskning?

Avgränsning

Granskningen har avgränsats till verksamhetsåret 2019. Nämndens räkenskaper omfattas inte av denna granskning då de granskas i samband med regionens bokslut.

3 REVISIONSKRITERIER

Vår bedömning av nämndens ansvarsutövande utgår från:

- [Kommunallagen](#) (2017:725)
- Reglemente för RUN ([RS/2343/2016](#))
- Regionplan 2019-2021
- Internkontrollreglemente ([RS/598/2018](#))
- Delegationsbestämmelser ([RUN/8/2019](#))
- Regler för planering och uppföljning av Region Jämtland Härjedalens styrmodell ([RS/101/2015](#))
- Fullmäktigebeslut

4 METOD

Granskningen har utförts genom dokumentstudier och i kommunikation med förvaltningschef, närstöd och nämndsekreterare.

5 RESULTAT

5.1 STYRNING OCH UPPFÖLJNING

Nämnderna ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Enligt styrmodellen omfattas Region Jämtland Härjedalen, tillsammans med andra aktörer, av mål i länsövergripande strategidokument varav den regionala utvecklingsstrategin uppges vara den viktigaste. Den regionala utvecklingsstrategin beskriver mål med en horisont på 2020 och 2030.

I regionala utvecklingsnämndens uppdrag ingår bl.a. att vara regional kollektivtrafikmyndighet och bevara och tillvarata regionens intressen i ett flertal av regionens företag där bl.a. Länstrafiken AB och Stiftelsen Jamtli ingår.

5.1.1 Verksamhetsplan och budget för 2019

Enligt regionens styrmodell ska nämndens verksamhetsplan parallellplaneras med regionplan, finansplan och regiondirektörens verksamhetsplan och fastställas i oktober. Verksamhetsplanen ska fastställas av nämnden och anmälas till regionfullmäktige. Förvaltningens verksamhetsplan ska fastställas av regiondirektören.¹

Nämndens verksamhetsplan har fastställts i mars 2019². Anledningen till att planen inte fastställdes i oktober uppges vara att 2018 var valår. Av protokollet framgår att planen har expedierats till regional utvecklingsdirektör och samtliga områdeschefer inom regional utveckling. Det framgår inte av protokollet om planen anmälts till regionfullmäktige.

Nämndens budget för 2019 uppgår till 324,5 mkr. Enligt fördelning av ramar går 187 mkr till Länstrafiken, 21,7 mkr till Norrtåg, 18,1 mkr till folkhögskolorna och 55,7 mkr till kulturverksamhet.

¹ Regler för planering och uppföljning RS/101/2015 s 17

² Dnr: RUN/83/2018 Fastställd av RUN 2019-03-27 §44

Förvaltningens verksamhetsplan har fastställts av regiondirektören i november³. Eftersom de politiska planerna på grund av valet fastställdes först under våren 2019 har förvaltningens plan utgått från mål och framgångsfaktorer i Regionplan 2018-2020 och Regionala utvecklingsnämndens verksamhetsplan 2018.

5.1.2 Tolkning av fullmäktiges mål och uppdrag

Nämndernas verksamhetsplaner ska innehålla framgångsfaktorer, i form av utvecklingsområden, kopplade till strategiska mål i regionplanen. Utvecklingsområdena markerar vad respektive nämnd eller styrelse ska fokusera på i styrningen det närmaste året för att verkställa det uppdrag och övergripande mål som fullmäktige beslutat om. En ny verksamhetsplan upprättas varje år.⁴

Regionfullmäktige har i Regionplan 2019 beslutat om fyra strategiområden för 2019, strategierna är länets utveckling, god vård, medarbetare samt ekonomi och verksamhetsresultat. Nämnden har identifierat 18 resultatmål utifrån fullmäktiges strategiska mål. Antalet mål har därmed minskat från föregående år då planen omfattade 39 framgångsfaktorer.

Nämnden har tidigare år kritiserats av revisorerna för att deras mål haft en svag koppling till regionplanen. Inför 2019 har det bedrivits ett arbete för att reducera, tydliggöra och söka tydlig mätbarhet avseende målen⁵. I verksamhetsplanen för 2019 är flertalet mål mätbara.

Några av målen har fortsatt obestämda mätvärden. Ett exempel är målsättningen att förbättra förutsättningarna för ökat digitalt användande i länet där nämndens mätetal är att den "Digitala agendan" ska uppdateras. Den digitala agendan är en strategi för hur samhället år 2015-2025 på bästa sätt ska tillvarata digitaliseringens möjligheter. Målet beskriver inte konkret vad som ska åstadkommas för att förutsättningarna för digitalt användande ska förbättras i länet.

För att bidra till det strategiska målet "Ett friskare liv" är målet "Ökad samverkan mellan kultur och hälso- och sjukvård" och mätetalet "Strategiskt arbete med kultur och hälsa har startat" vilket kan tolkas som att målet redan vid årets början är uppnått.

För några mål utgör utgångsvärdet statistik från 2016⁶. Mål om fler företag i länet är formulerat att antalet företag ska vara fler 2017 än 2016, vilket inte är påverkansbart under innevarande år.

5.1.3 Uppföljning och rapportering av ekonomi och verksamhet

Av nämndens reglemente framgår att nämnden ska följa de regler och riktlinjer som regionstyrelsen fastställer för den ekonomiska förvaltningen och förvaltningen av fastigheter, administrationen samt stöd för stöd- och servicefunktioner.

I "Regler för planering och uppföljning" står att förvaltningschef ansvarar för uppföljning av områdets ekonomi. Dokumentet är dock ottydligt när det gäller nämndens uppföljning av månadsrapporter⁷. För månadsrapporter finns inget angivet vad avser förvaltning. För tertial, delårs- och årsbokslut anges att det är resp. ansvarig chef eller nämnd/styrelse. Det framgår dock att "Regionala utvecklingsnämndens uppföljning sker i huvudsak genom

³ Dnr: RUN/423/2018 Beslut regiondirektör 2018-11-21

⁴ Styrmodellen enligt "Regler för planering och uppföljning"

⁵ Skriftliga svar på revisorernas frågor vid hearing 2018-09-27

⁶ Minskade utsläpp av växthusgaser, Antalet anställda, Fler företag, Skapa förutsättningar för att antalet verksamheter inom kulturella kreativa näringar ökar

⁷ I "Regler för planering och uppföljning" anges på sida 17 att nämnden ska följa upp genom månadsrapporter, på sida 24 uppges att endast regionstyrelsen beslutar om månadsrapporter

månadsrapporter, tertialrapport, delårsrapport och årsredovisning samt genom särskilda redovisningar och informationer i enlighet med nämndens verksamhetsplan och uppföljningsplan för året.”

Enligt nämndens uppföljningsplan 2019⁸ ska årsredovisning inklusive bolag följas upp vid nämndens februarimöte. Tertialrapport och internkontrollplan i maj. Delårsbokslut och verksamhetsplan i september. Internkontrollplan i november.

Nämndens tertialrapport, delårsbokslut, årsredovisning och internkontrollplan har godkänts och följts upp enligt plan.

I samband med godkännande av årsredovisning för 2018 beslutade nämnden om att föreslå regionstyrelsen att av nämndens överskott göra avsättningar för planerade investeringar inom lokaler och IT-infrastruktur gällande Birka och Bäckedal. Beslutet har inte följts upp under året.

Tertialrapport per april 2019 visade ett ekonomiskt överskott på 2396 tkr. Den förväntade årsprognosen var 0 kr men med en osäkerhet avseende Länstrafikens resultat vilket uppgavs kunna innebära kapitaltäckning från nämnden.

Delårsrapport per augusti 2019 visar ett ekonomiskt överskott på 13 107 tkr, något bättre än förväntat. Prognosen visar ett överskott på 1600 tkr. Även vid denna tidpunkt påtalas prognosens osäkerhet med hänvisning till Länstrafikens eventuella behov av kapitaltäckning.

Inga månadsrapporter har rapporterats till nämnden enligt protokoll. Vid föregående års granskning uppgav förvaltningschefen att det vid den stående informationspunkten ”förvaltningschefens rapport” brukar ske en redovisning av det allmänna ekonomiska läget. Detta framgår dock inte av protokoll och handlingar.

Nämnden har löpande rapporterat om sin verksamhet vid fullmäktiges sammanträden.

Nämnden har hållit sig informerade om den regionala verksamheten som bedrivs i företag. Den har också beslutat om att ge regiondirektören i uppdrag att ta fram och fastställa rutiner för nämndens kommunikation med de bolag, föreningar och stiftelser som enligt reglementet finns inom nämndens ansvarsområde⁹.

Bedömning

- Nämnden har antagit en verksamhetsplan och budget för sin verksamhet. På grund av den politiska situationen efter valet antogs inte planen tidsmässigt i enlighet med styrmodellen. Av vad som framgår av protokoll har planen inte anmälts till regionfullmäktige.
- Nämndens tolkning av mål har utvecklats, men kan fortsatt förbättras. Målen bör ha ett styrvärde och resultaten vara möjliga att påverka av nämnden under året.
- Nämnden har följt upp ekonomi och verksamhet vid tertial- och delårsrapport. För att nämnden ska uppfylla kravet i ”Regler för planering och uppföljning” om att följa upp verksamheten genom månadsrapporter, bör det synliggöras i protokoll hur nämnden löpande håller sig informerad om ekonomin och vilka åtgärder informationen eventuellt föranleder.

⁸ RUNs reviderade verksamhetsplan 2019 6.1

⁹ Protokoll 2019-05-14 §74, 2019-11-22 §158

5.2 MÅLUPPFYLLELSE

5.2.1 Redovisad måloppfyllelse

Nämnden bedömer att måloppfyllelsen är hög inom område samhälle, medarbetare och ekonomi och verksamhetsresultat.

Av nämndens tolv mål inom område samhälle redovisas utfall från tidigare år för fem av målen. Mål som inte bedömts som uppfyllda av nämnden är antalet installerade snabbladare för elbilar i länet och att dokumentet "Digital agenda" inte har uppdaterats, med hänvisning till att det ska ske i samband med att Regionala utvecklingsstrategin revideras.

Även målet om antalet verksamma inom kreativa näringar saknar uppgifter från 2019.

En dialog som hölls mellan Kultur Z och Folkhälso Z i oktober innebär att målet om ökad samverkan mellan kultur och hälso- och sjukvård bedöms som uppfyllt. Det redovisas inte om eller på vilket sätt samverkan ökat.

De tre målen inom område medarbetare redovisas som uppfyllda. Målen utgår från statistik från arbetsmiljöenkäten och sjukfrånvaro där utfallet är 2,8%.

Inom området ekonomi och verksamhet finns ett mål om att nettokostnadsutvecklingen ska vara i enlighet med den löne- och prisförändring som fullmäktige beslutat om i finansplanen. Vid återredovisningen skiljer sig finansplanens mål från nämndens målvärde. Anledningen är att målet inte har anpassats till regionala utvecklingsnämndens verksamhet som 2018 gick med överskott. Nämnden redovisar därför ett utfall som är sämre än finansplanens mål och har i årsredovisningen räknat ut vad målvärdet borde varit anpassat till nämndens resultat. Enligt omräkningen nås målet om minskad nettokostnadsförändring.

Mål som inte uppnås inom området avser avtalstrohet vid inköp och ökad mobilitetsersättning för skolan Bäckedal.

5.2.2 Beslut om åtgärder

Vid uppföljning av nämndens tertialrapport per april redovisades en ekonomisk prognos på +/- 0 kr. En ökad sjukfrånvaro noterades och det redovisades även en prognos om att mål om 40 installerade laddstolpar, nettokostnadsutveckling och avtalstrohet inte skulle uppfyllas. Inga beslut om åtgärder fattades i samband med att rapporten godkändes.¹⁰

När delårsrapporten per augusti godkändes var prognosen för ekonomin ett överskott på 1,6 mkr. Prognosen var dock osäker beroende på Länstrafikens eventuella behov av kapitaltäckning.

Uppföljningen av verksamhetsmålen visade att mobilitetsersättning till folkhögskolorna, utbyggnad av laddinfrastruktur, uppdatering av den digitala agendan, nettokostnadsutveckling samt avtalstrohet inte uppnåddes. Inget beslut om åtgärder redovisades i samband med godkännandet.¹¹

Bedömning

- Eftersom ett flertal av nämndens mål inom området samhälle redovisar mätvärden från tidigare år är det svårt att bedöma årets måloppfyllelse och om redovisat utfall

¹⁰ Protokoll Regionala utvecklingsnämnden 2019-05-14 §76

¹¹ Protokoll Regionala utvecklingsnämnden 2019-09-17 §124

innebär att måluppfyllelsen för regionfullmäktiges strategiska mål är tillfredsställande. Utfall från tidigare år innebär också att målen inte har haft något styrvärde och inte kunnat påverkats under verksamhetsåret. Vi bedömer att nämnden fortsatt bör arbeta för att utveckla kopplingen mellan regionplanen och nämndens mål. Den bör också säkerställa att uttolkningen av fullmäktiges mål anpassas till den egna verksamheten avseende mål om budgetdisciplin.

- För att nå verksamhetsplanens mål kan det vara nödvändigt att nämnden fattar beslut om åtgärder när avvikelser rapporteras. Vi har inte funnit att nämnden fattat några sådana beslut avseende de mål som under året redovisats att inte komma att nås.

5.3 INTERN KONTROLL

5.3.1 Systematiskt arbete med intern kontroll

Intern kontroll är enligt COSO-modellen en process som utförs för att försäkra sig om effektivitet och produktivitet i verksamheten, tillförlitlig finansiell rapportering och efterlevnad av tillämpliga lagar och regler.

Nämnden ansvarar för den interna kontrollen inom sina verksamhetsområden och ska årligen fastställa internkontrollplaner för sina ansvarsområden med aktiviteter och åtgärder som ska genomföras.

Förvaltningschef ansvarar för att aktiviteter och åtgärder följs upp och utvärderas. Resultatet av uppföljningen ska rapporteras till nämnden två gånger per år. Nämnden har också rapportskyldighet till regionstyrelsen.¹²

Nämnden fastställde internkontrollplanen i december 2018 och har under 2019 genomfört två uppföljningar i maj och november. De risker som i planen fått högst riskpoäng är till sin karaktär externa risker kopplat till EU, regeringen och regionens budget.

Enligt de riktlinjer för intern kontroll som regionstyrelsen fastställt ska en bedömning av om den interna styrningen och kontrollen är tillräcklig göras årligen. Bedömningen ska dokumenteras i förvaltningens/nämndernas uppföljningsrapporter. I bedömningen ingår att bedöma ändamålsenligheten av processen för intern styrning och kontroll samt hur tillämpningen har fungerat och vid behov föreslå förbättringsåtgärder. Förvaltningschefer ansvarar för att bedömningen rapporteras till nämnderna samt till regiondirektören som har rapportskyldighet till regionstyrelsen. Vi har inte funnit någon sådan bedömning i nämndens bokslut.

Enligt regionens attest- och utbetalningsreglemente utser nämnderna attestanter och ersättare. Uppgifterna ska sammanställas i en attestantförteckning och det är nämnden som ansvarar för att förteckningarna hålls aktuella. Enligt nämndens delegationsbestämmelser får dock regiondirektören fatta beslut om beslutsattestanter vilket kan vidaredelegeras till närmaste chef.

Det har under några år varit tekniska problem med att godkänna attestantförteckningarna. Vid en fördjupad granskning av utbetalningsprocessen framkom att inga attestantförteckningar anmälts under 2019¹³. Ambitionen var dock att arbetet skulle vara klart inför

¹² Reglemente och riktlinje för intern kontroll och styrning Dnr: RS/598/2018

¹³ Granskning av utbetalningsprocessen Dnr: Rev/19/2019

årsskiftet och att attestförteckningarna ska kunna anmälas till nämnderna vid deras inledande möten på året. Ingen anmälan har skett.

5.3.2 Riskanalyser

Det framgår inte av nämndens protokoll att någon riskanalys har genomförts och rapporterats till nämnden utöver den som ligger till grund för nämndens internkontrollplan.

Ett tillfälle där riskanalyser bedömts vara tillämpliga inom nämndens verksamhet är enligt "Anvisningar för att starta, söka driva och följa upp projekt inom regional utveckling" inför uppstart av projekt¹⁴.

5.3.3 Återrapportering av delegationsbeslut

Vi noterat att nämnden själva identifierat "Bristande information vid delegationsbeslut" som en risk i internkontrollplanen. Enligt uppföljningarna av internkontrollplanen i maj och november har vidtagna åtgärder genomförts i form av ett ökande samarbete mellan olika tjänstemän och tydligare styrning från förvaltningens områdeschefer och nämndsekreterare givit positiva resultat.¹⁵

Ett urval av anmälda delegationsbeslut har granskats. När det gäller beslut om företagsstöd har vi noterat att vissa är sekretessbelagda i diariet vilket innebär att det med den information som lämnas i ärendebeskrivningarna i protokollen inte går att utläsa om stöden har beviljats eller inte, vilka belopp stöden uppgår till, vilket datum besluten fattats, vilka delegater som fattat dem eller om de anmälts till nämnden inom föreskriven tid. Däremot finns beslutsprotokollen i de flesta fall publicerade i Meetings, där nämndens handlingar publiceras inför nämndens sammanträde.

5.3.4 Protokoll och beslutsunderlag

Nämndens protokoll har justerats och anslagits i tid. Ett urval av protokollförda ärenden har granskats varav samtliga har en tydlig ärendebeskrivning. Vidare framgår yrkanden och voteringsresultat m.m.

Regionala utvecklingsnämnden har under året ingått i revisorernas granskning av ärendeberedning och dokumenthantering. Utifrån granskningsresultatet rekommenderades nämnden bl.a. att tillse att samlade dokumenthanteringsplaner finns för kärnverksamheten. Granskningen finns i sin helhet i diariet (Dnr: Rev/23/2019) och nämnden ska senast den 30 maj 2020 redogöra vilka åtgärder den avser att vidta med anledning av granskningsresultatet.

5.3.5 Åtgärder utifrån föregående års rekommendationer

Nämndens mål

Vid granskningen av 2018 konstaterades att en översyn av målbeskrivningar lett till förbättring, men att nedbrytningen kan och bör utvecklas ytterligare för att tydliggöra den röda tråden från regionplan till verksamhetsnivå. Som nämnts i denna rapport har målen utvecklats ytterligare, men har fortsatt potential att bli bättre. T.ex. bör resultaten vara möjliga att påverka för att kunna anses ha styrvärde och de bör även kunna mätas under verksamhetsåret.

¹⁴ Dnr: RUN/561/2017

¹⁵ Regionala utvecklingsnämndens uppföljning av internkontrollplan Dnr: RUN/85/2018 Protokoll 2019 §75 och §179

Internkontrollplanen

Internkontrollplanen 2018 saknade i viss utsträckning datum och ansvariga personer för planerade åtgärder. Dessa uppgifter finns i årets internkontrollplan.

Uppföljning av ekonomi och verksamhet

Nämndens uppföljning av månadsrapporter framgår inte av protokollen. Månadsrapporterna rapporteras fortsatt muntligt under förvaltningschefens information.

Kommunikation med företag

I föregående års revision framkom att en skrivelse från Länstrafiken inte besvarats av nämnden varpå nämnden rekommenderades att verka för att kommunikationen med företagen utvecklas. Nämnden har gett regiondirektören i uppdrag att ta fram och fastställa rutiner för nämndens kommunikation med företagen. Enligt återrapportering i oktober har initiativ tagits till att se över dokumentet "Regler för Region Jämtland Härjedalen som ägare i bolag och medlem i föreningar (RS/476/2015).

Bedömning

- Nämnden har tagit fram och följt upp sin internkontrollplan i enlighet med beslutade regler och riktlinjer, men har inte gjort någon bedömning av ändamålsenligheten av processen för intern styrning och kontroll samt hur tillämpningen har fungerat.
- Eftersom aktuella attestförteckningar inte har fastställts bedömer vi att nämnden inte har kunnat säkerställa att attestrutinerna efterlevs.
- Riskanalyser i samband med uppstart av projekt bör kunna innehålla information av sådant värde att nämnden bör överväga att begära att sådant redovisas för nämnden inför beslut.
- Nämnden bör se över rutinerna för diarieföring av delegationsbeslut som är sekretessbelagda. Det bör tydligare framgå av ärendemeningen och protokollen vad anmälda beslut handlar om för att säkerställa transparens i beslutsfattandet.
- Nämnden har i stor utsträckning tagit hänsyn till lämnade rekommendationer.

5.4 SAMLAD BEDÖMNING OCH REKOMMENDATIONER

Den grundläggande granskningen har visat att nämnden i huvudsak haft en tillfredställande styrning, uppföljning och kontroll av sin verksamhet men att utvecklingsområden finns.

Vi rekommenderar nämnden att:

- Fortsätta utvecklingen av uttolkningen fullmäktiges mål. Målen bör ha ett styrvärde och resultaten vara möjliga att påverka av nämnden under året.
- Följa upp verksamheten genom månadsrapporter i enlighet med styrmodellen.
- Göra en bedömning av ändamålsenligheten av processen för intern styrning och kontroll, samt hur tillämpningen har fungerat.
- Överväga att ta del av de riskanalyser som genomförs i samband med uppstart av projekt.
- Tydligare redogöra i protokollen vilka delegationsbeslut som fattats för att säkerställa medborgarnas insyn.

6 KVALITETSSÄKRING

Berörda uppgiftslämnare och verksamhetsansvariga har givits möjlighet att faktagranska revisionsrapporten.

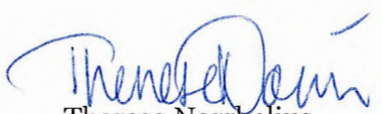
Regionens revisionskontor har ett övergripande ansvar för att kontrollera om granskningen har en tillräcklig yrkesmässig och metodisk kvalitet samt att det finns en överensstämmelse mellan revisionsfrågorna, metoder, iakttagelser, bedömningar och framförda rekommendationer.

Projektledare svarar för kvalitetssäkring gentemot uppgiftslämnare och av de insamlade uppgifter som används i analysen. Projektledaren har det primära ansvaret för att den analys och de bedömningar och förslag som förs fram är tillräckligt underbyggda.

Ansvarig för kvalitetssäkring har det övergripande ansvaret för att kontrollera om granskningen har en tillräcklig yrkesmässig och metodisk kvalitet samt att det finns en överensstämmelse mellan revisionsfrågorna/kontrollmålen, metoder, fakta, slutsatser/bedömningar och framförda förslag.

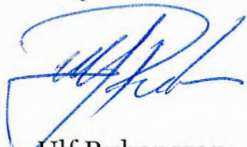
7 ANSVARIGA FÖR GRANSKNINGENS GENOMFÖRANDE

Projektledare¹⁶:

Therese Norrbelius
Certifierad kommunal revisor

Projektledare:

Ulf Rubensson
Certifierad kommunal revisor

Kvalitetssäkring¹⁷:

Leif Gabrielsson
Revisionsdirektör

¹⁶ Projektledare svarar för kvalitetssäkring gentemot uppgiftslämnare och av de insamlade uppgifter som används i analysen. Projektledaren har det primära ansvaret för att den analys och de bedömningar och förslag som förs fram är tillräckligt underbyggda.

¹⁷ Ansvarig för kvalitetssäkring har det övergripande ansvaret för att kontrollera om granskningen har en tillräcklig yrkesmässig och metodisk kvalitet samt att det finns en överensstämmelse mellan revisionsfrågorna/kontrollmålen, metoder, fakta, slutsatser/bedömningar och framförda förslag.

6

Regionala utvecklingsnämndens
tertiär rapport per april 2020

RUN/14/2020

2020-05-11

Regionala utvecklingsförvaltningen
Arne Nilsson
Tfn: 063-146559
E-post: arne.nilsson@regionjh.se

RUN/14/2020

Regionala utvecklingsnämndens tertialrapport per april 2020

Ärendebeskrivning

Regionala utvecklingsnämndens verksamhetsplan för 2020 fastställdes i december 2019, § 193. Enligt tidplan för uppföljning inom Region Jämtland Härjedalen har regionala utvecklingsnämndens verksamhetsområden inlämnat en tertialrapport per april 2020. I den följs nämndens strategiska mål och prioriteringar upp, liksom ekonomi och medarbetarmål.

Tertialrapporten visar bland annat följande:

- Nämndens ekonomi visar ett underskott om 558 tkr. Samtliga verksamhetsområden visar överskott, med undantag för Infrastruktur och kommunikationer vars resultat belastas av stora extra anslag till länstrafiken
- Nämndens prognos har försämrats och visar nu på ett underskott om 26 000 tkr. Prognosen, som främst är ett resultat av intäktsbortfall inom kollektivtrafiken, är mycket osäker. Hänsyn har inte tagits till kommande statliga tillskott.
- Sjukfrånvaron har ökat till 3,9%. Korttidssjukskrivningar ökar främst med anledning av Covid-19, med restriktioner att inte komma till arbetet vid minsta sjukdomssymtom. Det högt ställda målet på 3% nås därmed inte.
- Arbetade timmar (rullande 12 månader) ökar motsvarande 4,9 årsarbetare jämfört med 2019. Ökningen är främst inom befattningsgruppen handläggare med anledning av pågående projekt.
- De mål som kan redovisas efter april visar till stor del god måluppfyllnad. Undantag gäller främst utbyggnaden av snabbt bredband, samverkan med Tröndelag, samt avtalstrohet.

Regiondirektörens förslag

Regionala utvecklingsnämndens tertialrapport per den sista april 2020 godkänns

I tjänsten
Hans Svensson
Regiondirektör

Anders Byström
Regional utvecklingsdirektör

Utdrag till

Organisation/person som protokollsutdrag och/eller yttrande ska skickas till.

Tertialrapport april 2020

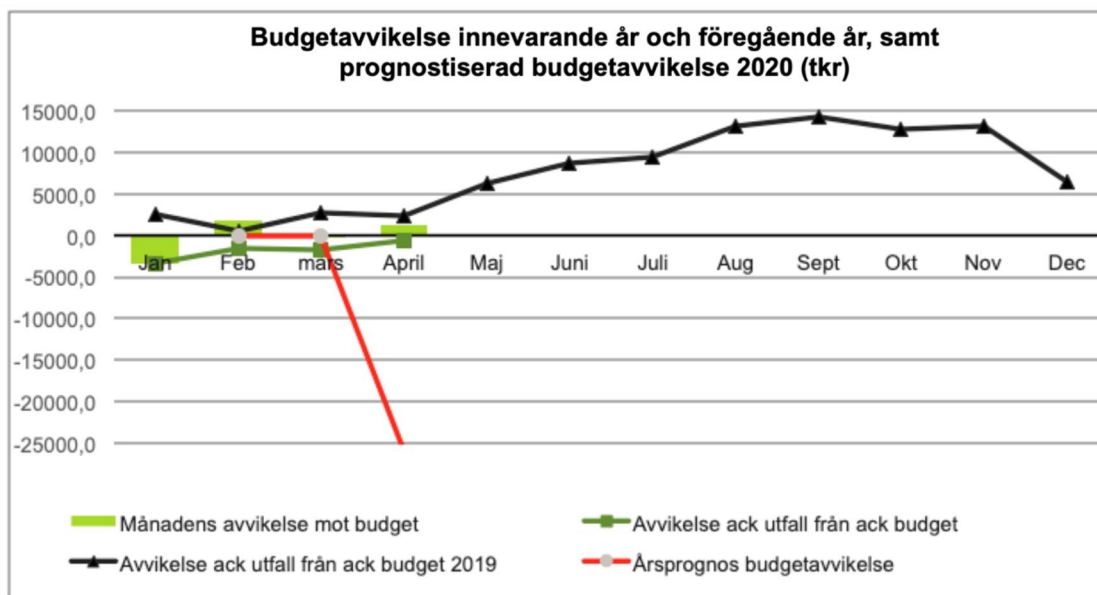
Regionala utvecklingsnämnden

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning.....	3
2 Händelser av väsentlig betydelse	5
3 Mål.....	7
4 Verksamhet.....	13
5 Väsentliga personalförhållanden	14
6 Ekonomiskt resultat.....	17
7 Investeringar	19

1 Sammanfattning

1.1 Ekonomiskt utfall

Regionala utvecklingsnämndens verksamheter har under första tertialet 2020 genererat ett underskott uppgående till 0,6 miljoner kronor. Samtliga verksamhetsområden visar överskott, med undantag för Infrastruktur och kommunikationer vars resultat belastas av stora extra anslag till länstrafiken.

Nämndens presidium har under april beviljat Jamtli ett förskott på anslaget med 5 miljoner kronor för att stärka likviditeten, när intäkter från besökare uteblir. Ett förskott påverkar dock inte nämndens resultat.

Prognosen till årets slut, som är mycket osäker, uppgår till minus 26 miljoner kronor. Av dessa står kollektivtrafiken för 20 miljoner kronor. Stor osäkerhet råder också angående Jamtlis ekonomi, som är helt beroende av hur verksamheten kan bedrivas i sommar. Prognosen har inte tagit hänsyn till tillskott från statliga extra satsningar.

1.2 Verksamhet

Nämndens förvaltningsområde har tre produktionsenheter; folkhögskolorna Birka och Bäckedal samt scenkonstverksamheten Estrad Norr. Den pågående pandemin har inneburit stora omställningar under tertialets senare del. En stor del av skolornas undervisning sker på distans och inställda sommarkurser gör att framförallt Bäckedal kan få svårt att nå målet om deltagarveckor. Estrad Norrs utbud har delvis ställts in eller skjutits fram och delvis genomförts via webbsändningar.

Område Näringsliv lanserade en företagssupport, där företagen kan få experthjälp inom olika områden. Förutom denna har ekonomiska resurser omfördelats från projektstöd till direktstöd för företag.

Flertalet verksamheter inom område Velfärd, klimat och kompetens har prioriterat kommunikation och information under våren bland annat genom att tillgängliggöra statistik och underlag på webbplats, arrangera webinarier. För verksamhet inom den kommunala överenskommelsen har rollen som samordnare för samverkansarenor utökats under covid-19.

Inom område Kultur har omställning skett som bidragit till innovativa lösningar som en digital scen för utbud av scenkonst, digitala lösningar för dialog, fortbildning och andra aktiviteter. Området har informerat om nationellt sökbara stöd, agerat för utlysning av snabbstöd till kulturskapare och tidigare lagt inköp av konst och verk för förskottsutbetalning till Jamtli.

Coronapandemin påverkar kollektivtrafiken i hög grad. Med de restriktioner som utfärdats

från Folkhälsomyndigheten och regeringen har antalet resenärer i kollektivtrafiken kraftigt minskat under våren - med förlorade biljettintäkter som följd. Överföringen av bolaget Länstrafikens verksamhet till förvaltning i Region Jämtland Härjedalen fortlöper enligt plan.

I samverkan mellan Kultur Z och Folkhälso Z har arbete startat för insatser inom Kultur och hälsa. En kartläggning av insatser och aktörer i regionen ligger till grund för fortsatt arbetet. Ett gemensamt kunskapsseminarium med aktuell forskning på området planeras till hösten.

El-flygprojektet Green-Flyway där Regionen är medfinansiär och en av initiativtagarna har under projektets första halvår kunnat genomföra ett flertal tester med el-flygplan och även knutit till sig några nya intressenter till projektet.

Nämndens uppdrag från olika externa finansiärer uppvisar en positiv trend. Intäkterna i projekt har ökat med 56% jämfört med 2019, vilket visar på ett förtroende från uppdragsgivare.

1.3 Måluppfyllelse

Nämnden uppvisar, trots den pågående pandemin, en god måluppfyllnad där många mål är nådda. Ett exempel är målet om ökade intäkter, där intäkterna i olika utvecklingsprojekt har ökat kraftigt (+56%) jämfört med samma period föregående år.

Arbetet med flera mål har försenats på grund av coronapandemin.

Sjukfrånvaron har ökat, främst med anledning av pandemin, då medarbetare stannar hemma vid minsta antydning till sjukdom. Det högt ställda målet på 3 % nås inte för totalen, utan uppgår till 3,9%. Kvinnorna ligger väsentligt lägre än männen (3,2 respektive 5,2%)

Bredbandsutbyggnaden styrs till stora delar av externa aktörer och företag. 2019 års mål, vilken är senast tillgängliga uppgift, kunde inte uppnås. Utfallet av 2020 års höjda målsättning för helåret presenteras först i mars 2021, men det kan redan nu sägas att det inte kommer att uppnås.

Målet om 95 % avtalstrohet i upphandlingar nås inte, utan stannar på 85%. Ytterligare insatser för att förbättra måluppfyllnaden genomförs under resten av året.

2 Händelser av väsentlig betydelse

Pandemin

I en tertialrapport per april år 2020 är det omöjligt att inte nämnda flera snabba omställningar och insatser som skett på grund av den pågående pandemin covid-19.

Område Näringsliv lanserade en företagssupport, där företagen kan få experthjälp inom olika områden. Förutom denna har ekonomiska resurser omfördelats från projektstöd till direktstöd för företag.

Coronapandemin påverkar kollektivtrafiken i hög grad. Med de restriktioner som utfärdats från Folkhälsomyndigheten och regeringen har antalet resenärer i kollektivtrafiken kraftigt minskat under våren - med förlorade biljettintäkter som följd. Det handlar om både busstrafiken och tågtrafiken. Regionala utvecklingsnämnden gick i april in med ett ekonomiskt förstärkningsstöd till Länstrafiken.

Stora delar av folkhögskolornas utbildning sker nu på distans. Utbildningar där praktiska moment är nödvändiga har anpassning av moment och arbetssätt skett. Där emot har verksamheten "kurs- och konferens" påverkats påtagligt med inställda arrangemang.

För verksamhet inom den kommunala överenskommelsen har rollen som samordnare för samverkansarenor utökats under covid-19 med tätare, i vissa fall veckovisa avstämningsmöten mellan länets skolchefer, förskolechefer och socialchefer.

Flertalet verksamheter har prioriterat kommunikation och information under våren bland annat genom att tillgängliggöra statistik och underlag på vår webbplats, arrangera webinarier och genom skapandet av poddserien #ökatakten.

Inom område Kultur har omställning skett som bidragit till innovativa lösningar som en digital scen för utbud av scenkonst, digitala lösningar för dialog, fortbildning och andra aktiviteter.

Ett allvarligt läge för hela kulturens ekosystem har kunnat mildras något genom att agera tidigt och samstämmt. Den nuvarande situationen har redan fått stora ekonomiska konsekvenser främst för det fria kulturlivet men läget är även akut för kommunala och regionala institutioner och verksamheter. Område kultur har informerat om nationellt sökbara stöd, agerat för utlysning av snabbstöd till kulturskapare, tidigarelagt inköp av konst och verkat för förskottsutbetalning till Jamtli.

Övrig verksamhet

Region Jämtland Härjedalen gick i början av året med i Conference of Peripheral and Maritime Regions (CPMR) som är en lobbyorganisation för Europas perifera och maritima regioner. CPMR verkar för att minska skillnaderna i förutsättningar för utveckling mellan olika regioner i Europa och vi deltar inom området sammanhållningspolitik.

På närstöd arbetar tjänstemännen med flera långsiktigt strategiska processer som fortgår även under en pågående pandemi. Däremot påverkar Corona länets aktörer och delar av förvaltningsområdet vilket innebär att regional utvecklingsdirektör lägger mycket tid på dess påverkan på länets aktörer och hur vi som regionalt utvecklingsansvarig aktör kan agera.

Kultur i Norr har tagit nästa steg för att utveckla den kulturella infrastrukturen i fyra Norrlandslän. Under Folk & Kultur i februari lanserades ett gemensamt kulturpolitiska positionspapper vilket uppmärksammades av en rad svenska kulturaktörer och myndigheter på plats.

I samverkan mellan Kultur Z och Folkhälso Z har arbete startat för insatser inom Kultur och hälsa. En kartläggning av insatser och aktörer i regionen ligger till grund för fortsatt arbetet. Ett gemensamt kunskapsseminarium med aktuell forskning på området planeras till hösten.

Överföringen av bolaget Länstrafikens verksamhet till förvaltning i Region Jämtland Härjedalen fortlöper enligt plan. Förhandlingar kring verksamhetsövergång har genomförts och medarbetarna kommer inom kort att erbjudas anställning.

Genom ett framgångsrikt påverkansarbete i samarbete med flera av länets aktörer har nattågstrafiken till länet kunna säkras i ett nytt trafikavtal till 2024.

Genomförandet av Länstransportplanen fortlöper väl och flera av de stora vägprojekt som planerats under lång tid har kunnat genomföras, för att nämna några; genomfart Hammarstrand, Valne - Änge, Bräcke - Albacken och Svenstavik - Månsåsen.

Projekt

Projektet Smart Industriell Modernisering JH har genomfört en framtidsspaning gällande Kompetensförsörjning 2030. Kontentan är att kunskap, kompetens och färdigheter blir helt avgörande för att klara industriutvecklingen. Jobb kommer att ändra karaktär och nya jobb tillkommer (som inte funnits förut), vilket kräver en omställning till helt andra kompetenser än vad som finns idag.

Projektet SMICE kartlägger potential för cirkulär ekonomi i Jämtland Härjedalen i samarbete med bl.a. IUC-Z group och Samling Näringsliv. Arbetet bygger på ideér från bland annat en studieresa till Trøndelag i februari och industriell symbios.

El-bussprojektet som har bedrivits som en försöksverksamhet i tåtorstrafiken Östersund sedan 2018 har fungerat väl. Ett förslag till utökad utbyggnad kommer att presenteras för Regionala utvecklingsnämnden inom kort.

El-flygprojektet Green-Flyway där Regionen är medfinansiär och en av initiativtagarna har under projektets första halvår kunnat genomföra ett flertal tester med el-flygplan och även knutit till sig några nya företag/ intressenter till projektet.

3 Mål

3.1 Strategi för länets utveckling

- ◆ När det gäller måluppfyllnad är fokus framför allt på de långsiktiga strategiska målen och det vi behöver genomföra enligt lag och framtida krav. Förvaltningsområde regional utveckling påverkas av Corona när det gäller t.ex. av minskat resande i kollektivtrafiken, enbart digitala möten, kris i näringslivet och omställningar i kulturen. Det här innebär att vi behöver göra omprioriteringar och ställa om verksamheter vilket också påverkar verksamhetens möjlighet att arbeta med och prioritera alla mål i verksamhetsplanen.

3.1.1 Regionalt ledarskap för tillväxt och utveckling

- ◆ För att utveckla det regionala ledarskapet för tillväxt och utveckling har ett arbete för att ta fram en länsgemensam påverkansagenda påbörjats. De samverkans- och påverkansarenor vi har inom det regionala utvecklingsansvaret det vill säga tillväxtuppdraget och länsplan för transportinfrastruktur behöver tydliggöras och systematiseras. Det här är ett arbete som kommer att utvecklas under hösten.

Kompetensutvecklande insatser behövs för att vi ska kunna inkludera samisk kultur och samiska näringar i tillväxtarbetet. På grund av Corona är det här ett arbete som inte har startat under våren. Av samma anledning har utvecklingen av en Gränskommitté och samverkan med Trøndelag skjutits på framtiden.

3.1.1.1 Upprätta en länsgemensam påverkansagenda

- ◆ Arbetet pågår enligt plan och dialog med kommunerna har påbörjats. Enligt plan ska innehållet i påverkansagendan arbetas fram tillsammans med kommunerna under året och fastställas i RUN på första eller andra sammanträdet 2021.

3.1.1.2 Fastställa och strukturera samverkans- och påverkansarenor för nämndens uppdrag

- ◆ Arbetet med att se över samverkans och påverkansarenorna har påbörjats och behöver hänga ihop med t.ex. den länsgemensamma påverkansagendan. En reviderad plan för att nå målet tas fram innan sommaren.

3.1.1.3 Aktiv samverkan med Trøndelag

- Ingen samverkan sker för närvarande med Trøndelag på grund av Corona.

Mätetal	Utfall	Målvärde	Kommentar
■	En fungerande och effektiv Gränskommitté med Trøndelag		

3.1.1.4 Identifiera de utvecklingsbehov och brister inklusive kompetensbehov gällande samisk kultur och samiska näringar som finns för att samiska näringar ska inkluderas i det regionala tillväxtarbetet.

- ◆ Aktiviteter för att genomföra målet har endast delvis hunnits med på grund av covid-19.

3.1.2 Utvecklingskraft i hela länet

- ◆ Målen som vad gäller utvecklingskraft i hela länet finns till största delen på vårt område Näringsliv.

På området har vi gjort omprioriteringar på grund av coronapandemin vilket har inneburit att vi kommer att få svårt att uppnå några av målen. När det handlar om klimatpåverkan från egna resor så innebär pandemin däremot att vi inte reser alls sedan i början på mars.

3.1.2.1 Minskad klimatpåverkan från regionens egna resor, interna transporter, användning av bränslen, energi och medicinska gaser

- För januari-mars 2020 har flygresandet minskat jämfört med samma period 2019 och med tanke på det goda resultatet 2019 samt kraftigt minskat resande i samband med Covid-19, så är det sannolikt att även årets mål nås.

Nämndens verksamheter har minskat sina koldioxidutsläpp markant under årets första kvartal jämfört med 2019. En allt större andel av resorna till Stockholm under årets första två månader företogs med tåg jämfört med 2019, men på grund av coronapandemin har väldigt få resor genomförts sedan början av mars. Flera verksamheter redovisar tågresande överskridande 60%, jämfört med flyg.

Antalet distansmöten under år 2020 överstiger kraftigt tidigare års nivåer. Det har till stor del minskat resorna för egen personal, men även för andra deltagare. Även här har coronapandemin spelat en avgörande betydelse.

3.1.2.2 Omlokaliserade verksamheter

- ◆ Inom förvaltningsområde regional utveckling bor de anställda i 7 av länets 8 kommuner och medarbetare bor utanför länet. På grund av Corona pågår inte någon dialog med länets kommunerna gällande möjligheten att hitta arbetsplatser i hemkommunen.

3.1.2.3 Skapa en struktur för att öka det regionala utvecklingskapitalet i länet

- ◆ Arbetet har bromsats då insatser beroende på Corona har prioriterats

3.1.2.4 Skapa struktur för årlig politisk styrning av det regionala tillväxtanslaget

- Arbetet har inte påbörjats då insatser beroende på Corona har prioriterats

3.1.2.5 Fördjupande arbete med strategi för smart specialisering med en effektivt fungerande entreprenörsprocess

- Strategi för smart specialisering skickades på remiss i början av året. Remissvar ses över och processen med att ta fram en strategi för smart specialisering fortgår.

3.1.2.6 Säkerställa ett fungerande och effektivt godstransportsystem i hela regionen

- ◆ En godsstudie över länet ska tas fram i ett första steg. En arbetsgrupp arbetar med frågan och håller på att ta fram ett underlag för upphandling av extern konsult.

Mätetal	Utfall	Målvärde	Kommentar
■ Antal transportlinjer inom regionen			

3.1.2.7 Ta fram en handlingsplan kopplat till Energi- och klimatstrategi 2020-2030

- ◆ En personaldag genomfördes i februari som innehöll ett kunskapshöjande pass och ett workshop-pass för att lämna inspel till kommande handlingsplan. Underlag från personaldagen kommer att användas i de områdes/enhetsdialoger som är nästa steg i processen.

3.1.3 Infrastruktur och kommunikationer för framtiden

- Arbetet fortgår enligt plan Länstrafiken kommer att införlivas i organisationen, ett förslag till trafikför-

sörjningsprogram ska behandlas på RUN:s sammanträde i den 12 maj och omställning inom kollektivtrafik fortsätter.

3.1.3.1 Äga och driva processer som leder till utveckling av innovativ transportteknik och nya färdssätt

- Verksamheten arbetar aktivt för en omställning till fossilbränslefri kollektivtrafik. Elbuss-projektet är ett led i denna utveckling. Försökstrafiken i tätorten Östersund har pågått sedan 2018 och förslag till ytterligare utbyggnad kommer inom kort att läggas fram för Regionala utvecklingsnämnden. El-flyg projektet Green Flyway, ett gemensamt initiativ Region J H, Östersunds kommun och Norska aktörer har kunnat starta som ett fullskaligt treårigt Interregprojektet från december 2019.

Mätetal	Utfall	Målvärde	Kommentar
Antal beviljade projekt inom innovativ transportteknik och nya färdssätt.	1	1	

3.1.3.2 Införliva Länstrafiken i förvaltningsområdet

- Projektet fortlöper enligt plan. Inrangeringsförhandlingar med facken för verksamhetsövergång har genomförts och är klara. När protokollen från förhandlingarna är underskrivna kommer de anställda i Länstrafiken att få erbjudande om anställning i Regionen.

3.1.3.3 Reviderat trafikförsörjningsprogram tas fram

- Remissversionen av nya Trafikförsörjningsprogrammet är nu framtaget. Arbetet har skett i samråd med kommuner och med hjälp av en politisk styrgrupp utsedd av Regionala utvecklingsnämnden. Programmet kommer efter RUN den 12 maj att skickas ut på remiss.

3.1.3.4 Utarbeta en plan för kommande arbete med samverkan, prioriteringar och påverkan gällande nationella planen för transportsystemet samt den regionala planen för transportinfrastruktur

- Direktiv gällande revidering av nationella och regionala planen för transportsystemet har ännu inte kommit från regeringen. Planerna som normalt revideras vart fjärde år kommer nu sannolikt att skjutas fram. Förhandlingar utanför planrevideringen pågår på regeringsnivå när det gäller investeringar i landets infrastruktur. Plan för påverkansarbete är under utarbetande, utifrån de förutsättningar som är kända.

3.1.3.5 Hela regionen ska vara uppkopplad till snabbt bredband för att möjliggöra digitalisering

- Målet enligt bredbandsstrategin är att 95% av länets hushåll ska ha tillgång till snabbt bredband. Målet kommer inte att nås, 2019 hade 73% tillgång och målet bedöms inte kunna nås under 2020. Utbyggnadstakten har inte gått tillräckligt fort bland annat på grund av att de kommersiella aktörerna som står för utbyggnaden i stora delar av länet tycker att det är för dyrt att bygga i länet. Länet är stort geografiskt och glesbefolkat, dessutom väljer långt i från alla att ansluta sig till bredband. Det är med andra inte så stor vinst i att bygga och de statliga bidragen är begränsade.

Mätetal	Utfall	Målvärde	Kommentar
95% av hushåll och företag i länet ska ha tillgång till minst 100Mbit/s utgången av år		95	Utfallet redovisas av Post och telestyrelsen efter årets slut

Mätetal	Utfall	Målvärde	Kommentar
2020			

3.1.4 Ett dynamiskt kulturliv för demokrati, attraktionskraft och livskvalitet

- ◆ Verksamhet inom både kultur och folkhögskolor och fått ställa om en del i sin verksamhet på grund av Corona. Verksamhet pågår men prognoser för hösten är osäkra.

3.1.4.1 Tillgodose en demokratisk tillgång till kultur i hela länet

- Verksamhet pågår men har ställts om utifrån läget med Corona.

Mätetal	Utfall	Målvärde	Kommentar
● Mer än 50% av scenkonstföreställningarna är utanför Östersunds kommun	56 %	51 %	

3.1.4.2 Skapa förutsättningar för att antalet verksamma inom kulturella kreativa näringar ökar

- ◆ Verksamhet vid Designcentrum pågår, vi erbjuder kompetensinsatser, prioritering av medel och stipendier fortgår även om vissa flyttas fram till i höst. Genom samverkan med svensk industridesign har en designutvecklare anställts om 50% för att bidra till ökad designmognad bland företagare i länet.

Mätetal	Utfall	Målvärde	Kommentar
■ Bibehålla eller öka antalet verksamma inom kulturella och kreativa näringar			

Uppföljning sker genom Tillväxtverkets statistikverktyg Kreametern. Det finns inga uppgifter från 2019 då den senaste Kreametern endast redovisar antal företag t.o.m. 2016. Först vid nästa statistikredovisning kan vi följa upp målvärdet. Statistik visar en ökning mellan åren 2010–2016 med 128 företag. För år 2017 anges endast antal sysselsatta inom KKN. 2016-17 har antal sysselsatta ökat med 33 personer.

3.1.4.3 Folkhögskolornas utbildningar är attraktiva och lockar deltagare från hela länet och landet

- ◆ Prognos för helåret är osäker på grund av Covid-19.

Mätetal	Utfall	Målvärde	Kommentar
● Birka folkhögskola når upp till tilldelat antal deltagarveckor.	● Ja		Birka har producerat långt över halva årsmålet, vilket ger viss marginal inför eventuella problem under höstterminen.
■ Bäckedals folkhögskola når upp till tilldelat antal deltagarveckor.	■ Nej		Bäckedal når 1640 dtv under vårterminen, vilket medför en risk att målet inte nås till årets slut

3.1.5 Ett friskare liv

- Samverkan mellan KulturZ och FolkhälsoZ har påbörjats. Regionala utvecklingsnämnden och Hälso- och sjukvårdsnämnden samverkan kring att besvara en motion gällande Kultur på recept.

3.1.5.1 Utveckla det strategiska arbetet i länet gällande samverkan mellan kultur, hälso- och sjukvård samt folkhälsa

- En sammanfattande kartläggning av kultur och hälsa-arbetet i länet har genomförts i samarbete med kommunerna. Samarbete mellan Kultur Z och Folkhälso Z har initierats med planer på ett gemensamt kunskapsseminarium utifrån kartläggningen. Seminariet flyttas till 11 september och kommer att fokusera på inspiration, kunskap och samverkan utifrån forskning och praktik. Vi samverkar dessutom med Hälso- och sjukvårdsnämnden kring besvarandet av en motion Kultur på recept.

3.1.6 Överenskommelse om regional samverkan

- ◆ Fokus för året ligger på att utveckla digitala mötesformer vilket fick en extra skjuts under våren på grund av Corona. Alla möten sker idag digitalt.

3.1.6.1 Utveckla samverkan för att verksamheten ska fortsätta och i större utsträckning svara upp mot kommunernas önskemål

- ◆ Verksamhetsberättelse för 2019 har tagits fram och presenterats för kommunchefer och på regionens samverkansråd.
Samtliga samverkansforum genomförs med digitalt deltagande som utgångspunkt. Användandet av digitala mötesstrukturer kommer att utvecklas under hösten.

3.2 Strategi för våra medarbetare

- Vi har genomfört en medarbetarenkät med frågor om vad som fungerar bra och vad som fungerar mindre bra i verksamheterna för att vi ska kunna genomföra våra uppdrag på ett bra sätt. Vi kommer att titta på resultatet under våren och gå vidare utifrån det.

3.2.1 Hälsöfrämjande arbetsmiljö

- ◆ I arbetsmiljöenkäten har Regional utveckling ett mål på indexvärde 5. Målet är inte uppnått utan ligger på 4.9 vid mätningen i februari. Resultatet visar på styrkor gällande upplevelsen av engagemang i arbetet som ligger på 5.4 och upplevelsen av att arbetet känns meningsfullt som ligger på 5.3. Förbättringsområde är behov av ökad tydlighet gällande rutiner och arbetsfördelning, det värdet ligger på 4.2.

Vi följer arbetsmiljöindex på varje verksamhetsområde och vi har påbörjat ett arbete med att ta fram arbetsbeskrivningar för alla medarbetare.

3.2.1.1 Ökade frisktal och tidiga insatser

- ◆ Bevakningar sker i Heroma för att följa upp korttidsfrånvaron detta för att minska risken för längre sjukskrivningar. Att fånga upp tidiga signaler på ohälsa och att arbeta förebyggande är viktiga faktorer för att uppnå en god arbetsmiljö. Risk och konsekvensanalyser upprättas vid förändringar och händelser som påverkar medarbetare i sitt dagliga arbete.

Mätetal	Utfall	Målvärde	Kommentar
■ Sjukfrånvaron ska vara lägre än utsatt målvärde	3,9 %	3 %	Sjukfrånvaron ligger över målvärdet både för män (5,2%) och kvinnor (3,2%)

3.3 Strategi för ekonomi och verksamhetsresultat

- ♦ Vi för dialog med upphandlingsenheten om hur vi kan mäta inköp, hur upphandling kan göras i vår verksamhet och hur vi kan bli bättre på att använda de avtal som finns.

3.3.1 Ökade intäkter

- Förvaltningsområdets externa intäkter har ökat med 6609 tkr jämfört med motsvarande period 2019. Av dessa utgörs 4364 tkr av ökade intäkter i projekt och 1512 tkr är ökade statsbidrag till folkhögskolor och kultur. Under rådande pandemi har försäljningsintäkterna inom flera områden minskat under första tertialet och det kommer de att fortsätta göra.

3.3.1.1 Ökade intäkter

- Förvaltningsområdets externa intäkter har ökat med 6609 tkr jämfört med motsvarande period 2019. Av dessa utgörs 4364 tkr av ökade intäkter i projekt och 1512 tkr är ökade statsbidrag till folkhögskolor och kultur. Områdets insats för att öka intäkterna består främst i att stödja övriga verksamheters ansträngningar.

Mätetal	Utfall	Målvärde	Kommentar
● Öka intäkterna jämfört med 2019	117,7 %	100,1 %	

3.3.2 Utvecklad upphandling

- ♦ Vi har påtalat till upphandlingsenheten att avtalskatalogen behöver utvecklas och göras mer användarvänlig och att vi ser ett behov av att få en utbildning i hur den fungerar. Upphandlingsenheten tittar även på möjligheten att använd sig av dynamisk upphandling vilket vi tror skulle fungera bra för vår verksamhet.

3.3.2.1 Effektiva inköp

- ♦ På personaldag har i februari anställda fått information om LoU. Mer information behövs.

Mätetal	Utfall	Målvärde	Kommentar
■ Större andel av inköp ska vara upphandlat. Finansiellt mål, beslutat av fullmäktige. delegeras till regionala utvecklingsnämnden, hälso- och sjukvårdsnämnden och regionstyrelsen. Samtliga har gemensamt värde, 95 % i målvärde.	85 %	95 %	

4 Verksamhet

4.1 Produktion

4.1.1 Folkhögskolor

Folkbildning	2018-04	2019-04	2020-04
Deltagarveckor	6065	6393	6488
-Birka (mål helår 8371)	4.535	4.739	4848
-Bäckedal (mål helår 4718)	1530	1654	1640

För våren har Birka registrerat 4.848 deltagarveckor vilket är en stor del av årsproduktionen. Verksamheten vet inte hur väl den lyckas rekrytera deltagare till hösten så det är tryggt att ligga högt, vilket troligtvis innebär att skolan kan nå fullt statsstöd.

För Bäckedal är läget något mer bekymmersamt då man hittills, med 1640 registrerade deltagarveckor, inte nått lika stor andel av årsmålet. Inställda kortkurser på grund av coronapandemin innebär att skolan hittills har tappat ca 50 deltagarveckor mot prognos. Prognos för helåret är högst osäker då skolan inte vet hur höstens kursutbud kan komma att påverkas.

4.1.2 Scenkonst

Scenkonst	2018-04	2019-04	2020-04
Föreställningar	287	157	59
- Estrad Norr, musik	141	90	50
- Estrad Norr, NMD-Z	37	1	0
- Estrad Norr, teater o dans	109	66	9

En tertialrapport är inte helt rättvisande när det gäller föreställningsstatistik. Hur bokningar av föreställningar ser ut har mer med årstid och skolterminer samt arrangörers efterfrågan och det kan variera över året. På grund av den rådande coronasituationen har verksamheten under första perioden 2020 till mycket stor del ställts in och ställts om.

5 Väsentliga personalförhållanden

5.1 Antal anställda

Antal månadsav-lönade	2017-04-30	2018-04-30	2019-04-30	2020-04-30
Totalt antal an-ställda	159	151	165	162
- varav kvinnor	96	93	108	105
- varav män	63	58	57	57

Antalet anställda har minskat med 3 medarbetare jämfört med samma mät punkt föregående år. Dock har den utförda tiden perioden jan-april ökat med 4,9 årsarbetare (ÅA).

För vissa verksamheter kan det vara en positiv utveckling med en ökning av antalet anställda och därmed ökad utförd tid. Det visar på att förtroendet från våra finansiärer ökar och att utvecklingsresurserna ökar. Detta under förutsättning att nettokostnaden inte överstiger tilldelade medel. Inom område kultur varierar den utförda tiden beroende på om de tillfälligt anlitate kulturarbetarna anställs eller anlitas som företagare med F-skatt, dessa är svåra att ta med i beräkningen.

Förvaltningsområdet har en könsfördelning på 64,8% kvinnor och 35,2% män.

5.2 Utförd tid

5.2.1 Utförd tid Regionala utvecklingsnämnden

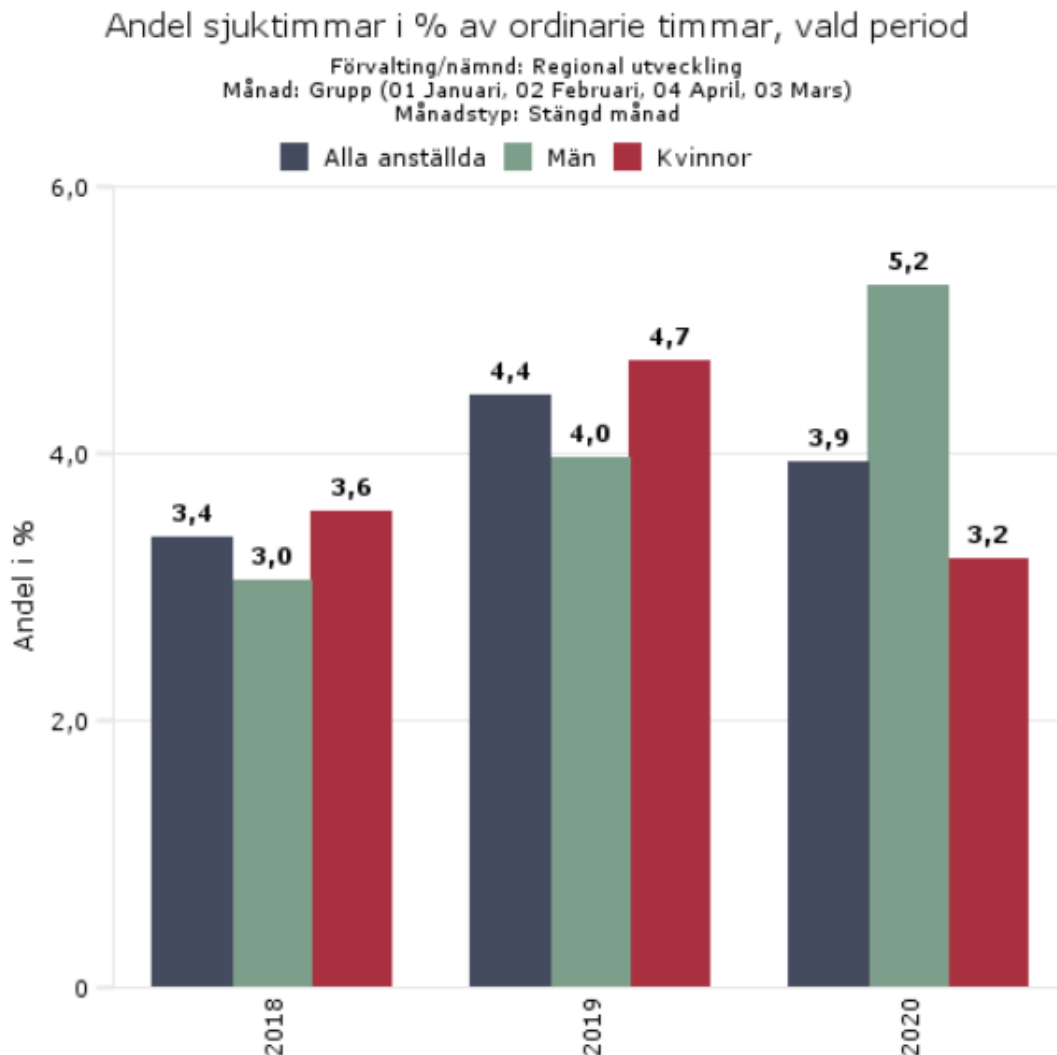
	2017	2018	2019	2020
Handläggare		49	53,2	57,6
Lärare		30,7	32	28,3
Måltidspersonal		8,1	7,9	7,0
Lokalvårdare		2,7	3,2	3,0
Övriga		54,6	55,4	60,7

Den utförda tiden jan- april har ökat med 4,9 årsarbetare (ÅA) jämfört med samma period föregående år. Ökningen är främst inom befattningsgruppen handläggare med anledning av pågående projekt samt med anledning av överföring av ekonomer från verksamhetsstöd till Regional utveckling.

Siffrorna är hämtade från ProDiver.

5.3 Sjukfrånvaro - Hälsofrämjande arbete

Sjukfrånvaro - Andel sjuktimmar

Sjukfrånvaro - Antal sjukfall och timmar per intervall

Utskrivet: den 8 maj 2020
Modell byggd: 04:42 den 8 maj 2020
Aktuellt datum: 2020-04
Förvalting/nämnd: Regional utveckling

Antal sjuktimmar per intervall

År: 2020						
Sjuktimmar	1	2 - 14	15 - 30	31 - 59	60 - 180	181 - Totalt
01 Januari	45	491			296	168 999
02 Februari	49	257	94		80	160 640
03 Mars	60	695	288	36	111	176 1 365
04 April	34	489	104	104	61	160 952
05 Maj						
06 Juni						
07 Juli						
08 Augusti						
09 September						
10 Oktober						
11 November						
12 December						
Total	188	1 931	486	140	548	664 3 956

År: 2019						
1	2 - 14	15 - 30	31 - 59	60 - 180	181 -	Totalt
83	227	16		460	358	1 144
80	760	122		358	284	1 604
27	239			232	236	734
85	215	178		248	200	925
275	1 440	315		1 298	1 078	4 406

Kommentarer

Sjukfrånvaron ligger över målvärdet på högst 3 % av ordinarie utförd tid (3,9%). Männens sjukfrånvaro har ökat med 1,2 procentenheter och kvinnornas sjukfrånvaro har minskat med

1,5 procentenheter i jämförelse med föregående år.

Korttidssjukskrivningar (dag 1-30) har ökat under mars och april månad, medan långtidssjukskrivningar (dag 60-180) har minskat under samma period. Anledningen till ökat korttids-sjukskrivningar är främst med anledning av Covid-19, då det finns restriktioner att inte komma till arbetet vid minsta sjukdomssymtom.

6 Ekonomiskt resultat

Intäkter och kostnader i tkr	Ack utfall	Ack budget	Bud-Utf Diff	Ack utfall fg år	Ack utf- Ack fg år Diff
Avgifter	902	1 846	-944	759	143
Försäljning	7 172	6 873	299	7 025	147
Erhållna bidrag	41 013	32 809	8 204	35 995	5 018
Övriga intäkter	1 962	1 008	954	1 963	-2
Summa Intäkter	51 049	42 536	8 513	45 742	5 306
Personalkostnader	-35 884	-32 215	-3 668	-33 453	-2 430
Köp av verksamhet	-4 080	-6 528	2 448	-3 671	-409
Verksamhetsanknutna tjänster	-4 177	-2 741	-1 436	-5 797	1 620
Material och varor	-1 092	-628	-464	-1 212	120
Lämnade bidrag	-105 668	-101 579	-4 089	-97 658	-8 010
Lokaler	-6 966	-12 497	5 531	-6 538	-427
Förbrukn.inv, rep o underhåll	-1 383	-963	-420	-1 834	451
Bilhyra, övr trp.medel o frakt	-503	-243	-260	-459	-44
Tjänsteresor och logi	-1 094	-380	-714	-1 407	313
Konsultkostnader	-7 431	-2 201	-5 230	-3 061	-4 369
Övriga kostnader	-1 593	-845	-748	-1 937	344
Avskrivning- ar/finansnetto	-176	-157	-20	-262	85
Summa Kostnader	-170 047	-160 976	-9 071	-157 290	-12 757
Summa Verksamhet- ens nettokostnader	-118 998	-118 440	-558	-111 547	-7 451

6.1 Verksamhetens intäkter

Överskottet mot budget för intäkter uppgår totalt till 8513 tkr och beror till allra största delen på intäkter i projekt, vilka inte var kända vid budgettillfället. Detta är också den största orsaken till att kostnaderna överstiger budget. Projekten är mycket svåra att budgetera årsvis och de styrs därför genom kontinuerliga uppföljningar / avrapporteringar mot den ursprungliga ansökan och tillhörande beslutsdokument.

Två av Valfärd klimat och kompetens verksamheter uppvisar lägre intäkter än budget. Det gäller Kurs och konferens, där uppdragen uteblir på grund av pandemin (- 258) samt IT i lärande (-467). Det senare beror på att kommunerna ännu inte fakturerats för uppdraget.

Kulturens intäkter under första tertialet har endast marginellt påverkats av rådande omständigheter med pandemin. Längre fram kommer dock fler produktioner på Estrad Norr bli inställda eller framflyttade till nästa år och de budgeterade försäljningsintäkterna på cirka 1 miljon kronor uteblir. Det var framförallt sommarens stora produktion "Lapp-Nils" som förväntades stå för intäkterna.

6.2 Verksamhetens bruttokostnader

Förvaltningsområdets totala kostnader överstiger budget med 9071 tkr. I likhet med överskottet på intäkter är det även i detta fall till stor del beroende på att projektens kostnader i regel inte budgeteras. Anledningen är att projekten följs ekonomiskt på annat sätt och att en rättvi-

sande budget svårligen kan skapas för ett enskilt år när det gäller fleråriga projekt.

Personalkostnaderna överstiger budget med 3668 tkr. Halva beloppet ryms inom bokförda kostnader för förändring av semester- och uppehållslöneskuld och kommer således att jämnas ut efter semesterperioden. Resterande härrör från Estrad Norrs verksamheter och beror på att personer anställts på korttidskontrakt. Eftersom det inför året inte är avtalat vilka som ska anställas respektive fakturera för sitt arbete i produktioner så uppstår avvikelser där utfallet på köpt verksamhet blir mindre än budgeterat och personalkostnader större. En liten del, ca 700 tkr, gäller nyanställda i projekt, vilka är externt finansierade.

Externa omkostnader, utöver projekten, uppvisar lägre kostnader än budget. Anledningen är bland annat minskat resande och andra inskränkningar på grund av pandemin. Konsultkostnaderna ökar och uppgår till 7431 tkr. Av dessa är 4895 finansierade i projekt och 1366 är interna kostnader för IT-drift

Bokförda kostnader direkt hänförliga till Corona uppgår hittills till 4477 tkr. Lämnade bidrag till Länstrafiken har blivit betydligt högre än budgeterat beroende på deras ekonomiska ställning och problem i samband med Covid-19. Tyvärr är det troligen bara början. Område Kulturs andel av totala kostnader för pandemin uppgår till 1000 tkr under tertialet. Merparten av dessa kostnader utgörs av frilansande musiker som fakturerat enligt avtal, i produktioner som blivit inställda. Övriga verksamheter redovisar relativt blygsamma merkostnader under tertialet.

6.3 Orsaker till ändrad/lagd prognos

Årsprognosen för regionala utvecklingsnämndens verksamheter har försämrats från ett nollresultat till ett underskott om 26 miljoner kronor. Den pågående coronapandemin påverkar nämndens ekonomi främst vad gäller kollektivtrafiken, men medför även minskade intäkter inom våra folkhögskolor och verksamheten Kurs och konferens. Osäkerheten i prognosen är väldigt stor, där pandemins fortsatta framfart kommer att ha en avgörande betydelse.

6.4 Verksamhetens resultat jämfört med budget

Regionala utvecklingsdirektörens verksamhetsområde uppvisar ett överskott om 865 tkr. Det består i huvudsak av två delar; utvecklingsmedel + 632 tkr, samt en ej uppbokad skuld avseende finansiering av North Sweden European Office + 425 tkr. Ej budgeterade merkostnader för pandemin uppgår till -208 tkr.

Verksamhetsområde Näringslivs resultat är 493 tkr bättre jämfört med budget. Detta beror till största delen på lägre personalkostnader än budgeterat beroende på vakanta tjänster. Vid en normal bemanning under denna period skulle resultatet vara närmare +/-0.

Infrastruktur och kommunikationers resultatet är 4 344 tkr sämre än budgeterat, vilket beror på det ökade bidraget till Länstrafiken som en följd av Covid-19 (Se ovan bruttokostnader).

Kulturens resultat för tertialet är ett överskott med 2000 tkr mot budget. Minskad verksamhet inom Estrad norr står för den allra största delen.

Välfärd, klimat och kompetens uppvisar ett överskott per april uppgående till totalt 448 tkr. Båda folkhögskolorna och staben för VKK visar överskott. Enheten för kurs och konferens har förlorat en mycket stor del av sina intäkter och uppvisar ett underskott om 335 tkr.

7 Investeringar

7

Inspel till regionplan 2021–2023

RUN/175/2020

2020-05-0606

Regionala utvecklingsförvaltningen
Arne Nilsson
Tfn: 063-146559
E-post: arne.nilsson@regionjh.se

RUN/175/2020

Inspel till regionplan 2021–2023

Ärendebeskrivning

Regionfullmäktige beslutade i februari 2020, § 16, om förändringar i styrmodell och övergripande tidplan för verksamhetsplanering 2021. Förändringarna innebär bland annat att regionstyrelse och nämnder ska lämna inspel till kommande regionplan. Inspel från förvaltningsområde regional utveckling till Regionplan med budget för planperioden 2021–2023 utgörs av en redovisning av det arbete som nu påbörjats inom regionala utvecklingsnämndens förvaltningsområde, och delas in i nedanstående områden:

Ekonomiskt resultat och måluppfyllelse per 2019

Regionala utvecklingsnämnden har under 2019 genererat ett överskott uppgående till 6,4 miljoner kronor. Nämndens verksamheter uppvisar en god måluppfyllnad, där en majoritet av målen är nådda.

Innevarande års verksamhetsplan och prognos 2020

Förvaltningsområdet redovisar ett underskott om 1,8 miljoner kronor efter årets första tre månader. Underskottet består av eftersläpande kundfakturerings och organisationsbidrag som betalats ut något snabbare än budgeterat. Det är ännu för tidigt att ge en prognos för Corona-pandemins effekter på ekonomiskt resultat och övrig måluppfyllnad.

Framtidsanalys och förändringar

I kapitlet redovisas ett antal punkter, inom alla verksamhetsområden, som kommer att ställa krav på framtida förändringar

Behov och särskilda satsningar 2021

De behov och särskilda satsningar som nämndens verksamheter redovisar gäller flera områden och uppgår totalt till ett ramtillskott på 9,4 miljoner kronor.

Nyinvesteringar 2021

Nämndens verksamheter har för närvarande inga planerade nyinvesteringar, men den av fastighetsenheten planerade satsningen på Birka har hög prioritet. Även Bäckedal har stora behov av att rusta fastigheten till en standard som lockar elever till studier.

Regiondirektörens förslag

1. Regionala utvecklingsnämnden har tagit del av förvaltningsområdets planeringsförutsättningar och inspel inför planperioden 2021-2023 och ska beakta dessa i fortsatt planering.
2. Rapporten överlämnas till regionstyrelsen.

I tjänsten
Hans Svensson
Regiondirektör

Anders Byström
Regional utvecklingsdirektör

Utdrag till

Regionstyrelsen

Inspel till Regionplan med budget för planperioden 2021-2023

Förvaltningsområde regional utveckling

Innehållsförteckning

1 Ekonomiskt resultat och måluppfyllelse per 2019	3
2 Innevarande års verksamhetsplan och prognos 2020.....	4
3 Framtidsanalys och förändringar	6
4 Behov och särskilda satsningar 2021.....	7
5 Nyinvesteringar 2021	8

1 Ekonomiskt resultat och måluppfyllelse per 2019

Ekonomi

Regionala utvecklingsnämnden har under 2019 genererat ett överskott uppgående till 6,4 miljoner kronor. Samtliga verksamhetsområden visar överskott, där de största finns inom område Kultur samt område Velfärd, klimat och kompetens.

Ett stort antal projekt ledde till verksamhet för 38 mnkr. Insatsen av regionanslag var begränsad till 2,6 mnkr.

Verksamhet

Nämndens förvaltningsområde har tre produktionsenheter; folkhögskolorna Birka och Bäckedal samt scenkonstverksamheten Estrad Norr. För samtliga gäller att de når sina mål, med ett undantag; mobilitetsersättningen till skolorna har minskat obetydligt jämfört med 2018 (vilket var ett rekordår).

Nämndens uppdrag från olika externa finansiärer uppvisar en positiv trend. Intäkterna ökar, vilket visar på förtroende från uppdragsgivare.

Ett aktivt arbete för länets utveckling har genomförts inom ramen för den primärkommunala överenskommelsen. Detaljer gällande detta redovisas i en separat verksamhetsberättelse.

Aktiviteten bland länets företag och aktörer är hög, vilket kan konstateras i det stora antalet ansökningar till stöd för investeringar och utvecklingsprojekt. En rad olika projekt pågår i länet, och regionala utvecklingsnämnden deltar som både medfinansiär och aktiv part i ett flertal av dessa projekt. Ett antal samverkansprojekt har även initierats av nämnden under året, där finansiering söks från externa parter.

Nämnden har arbetat aktivt med påverkansarbete i olika forum inom en rad olika frågor. Som exempel kan nämnas det samiska kulturpolitiska toppmötet i Umeå i februari. I anslutning till det mötet diskuterade de fyra nordliga länen utveckling av kultursamverkan Kultur i Norr. Ett annat exempel är det arbete som skett tillsammans med andra aktörer i länet för att driva frågan om fortsatt nattågstrafik till och från länet efter 2021, vilket givit önskat resultat.

Konst och kultur är en drivkraft för mänsklig och samhällelig utveckling. Region Jämtland Härjedalen hör till de regioner som har hög del av statlig kulturbudget med 683 kronor per invånare för att underhålla och utveckla en kulturell infrastruktur i regionen. Den regionala och statliga satsningen på Nationalmuseum Jamtli är en anledning till viss ökning av kulturbudgeten.

Måluppfyllelse

Nämnden uppvisar en god måluppfyllnad där en majoritet av målen är nådda. Ett gott exempel är målet att nå alla kommuner med produktion av professionell scenkonst, där hög kvalitet genomsyrar produktionerna. 546 föreställningar har getts runt om i länet varav 61 % av dessa utanför Östersunds kommun. 67 % av utbudet har riktats till barn och unga.

Sjukfrånvaron har minskat med anledning av medarbetare som återgått i arbete efter längre sjukskrivning. Det högt ställda målet på 3 % nås för totalen, men kvinnorna ligger strax över med 3,1%. Förvaltningsområdets arbetsmiljöindex når 4,91, vilket är över målvärdet.

Totalt är det fyra mål som inte nås under året. Målet med 40 snabbbladdare för fordon kunde inte uppnås under året, men fler är under planering för 2020 och framåt.

Bredbandsutbyggnaden styrs till stora delar av externa aktörer och företag. 2018 års mål, vilken är senast tillgängliga uppgift, kunde inte riktigt uppnås.

En uppdatering av den Digitala Agendan var planerad under året, men arbetet har försenats och genomförs istället under 2020 i samband med att regionala utvecklingsstrategin revideras.

Målet om 95 % avtalstrohet i upphandlingar nås inte, utan stannar på 84%. Ytterligare insatser för att förbättra måluppfyllnaden genomförs under 2020.

2 Innevarande års verksamhetsplan och prognos 2020

Förvaltningsområdet redovisar ett underskott om 1,8 mnkr efter årets första tre månader. Underskottet består av eftersläpande kundfakturerings och organisationsbidrag som betalats ut något snabbare än budgeterat. Dessa avvikelser kommer att rätta till sig under april månad.

Under april och maj kommer Region Jämtland Härjedalen att förstärka Jamtlis likviditet med 5 mnkr genom att förskottera två månaders anslag. Regionala utvecklingsnämnden har också beslutat att anslå 6 mnkr extra till länstrafiken, för att täcka intäktsbortfall på grund av coronapandemin. Ytterligare insatser riktade mot olika verksamheter är att vänta, vilket kommer att leda till ett ekonomiskt underskott 2020. Med de beslut som nu föreligger blir prognosen minus 7,5 mnkr, men ytterligare underskott kan komma att redovisas i prognosen i samband med tertiärrapporten efter april.

Under 2020 skrivs en ny nationell strategi för den nationella regionala tillväxtpolitiken då den nuvarande gäller året ut. Den nationella strategin ska vara vägledande för det regionala tillväxtarbetet och vi förväntar oss att den nya strategin kommer att ha ett ökat fokus på ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet och omställning. Under 2020 kommer därför ett projekt som handlar om att inkludera ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet som helhet i det regionala tillväxtarbetet att starta.

Den regionala utvecklingsstrategin håller på att revideras och ska skickas på remiss innan sommaren.

Förhoppningen är att regionalt utvecklingsansvariga ska få i uppdrag att formulera operativa program för den Europeiska regionala utvecklingsfonden under året.

I och med Covid-19 är flertalet kurser och konferenser inställda som området har i uppdrag att genomföra. Kurs och konferens verksamhet kommer därför få mycket svårt att nå lagd budget. Om ingen förändring sker mot nuvarande läge är prognosen ett underskott på mer än 0,5 mnkr.

Om folkhögskolorna inte kan starta de kurser som planerats kommande månader och över sommaren samt bedriva restaurang och konferensverksamhet är prognosen minskade intäkter med 1,6 mnkr.

Infrastruktur och kommunikationer har hittills under året nått de resultat som ställts på verksamheten, trots hård press med hög arbetsbelastning. En utökning med en tjänst som samhällsplanerare/ infrastrukturstrateg finns budgeterat för året och rekrytering pågår. Kollektivtrafiken både vad gäller områdets kollektivtrafikstrategi och bolaget Länstrafiken har en tuff arbetsbelastning och bemanning/ arbetssätt kommer att behöva ses över framgent. Verksamheten ska överföras till Regionen och förvaltningsområde Regional utveckling 1 juli 2020.

Coronapandemin har så långt slagit hårt mot kollektivtrafiken då antalet resande och intäkter sjunker i rasande takt. Regionala utvecklingsnämnden beslutade i april om ett tillskott på 6 mnkr för att täcka det förväntade underskottet fram till 1 juli. Dock finns risker att pandemin och följdverkningar därav kommer att påverka resandet även över sommaren och en bit in i hösten, med fortsatt minskade intäkter som följd. Kollektivtrafiken behöver få ta del av de krispaket som tilldelas kommuner och Regioner och en utredning hur detta ska ske behöver startas.

Kulturens verksamhet har löpt enligt plan tom 12 mars. Det gäller såväl scenkonst för turné som övrig verksamhet. Slutlig fördelning av statliga bidrag inom kultursamverkansmodellen har beslutats av nämnden i mars. Genom utbrott av Corona är f.om. 13 mars och tillsvidare samtliga fysiska föreställningar scenkonst inställda, vilket kan komma påverka målet *Ett dynamiskt kulturliv för demokrati, attraktionskraft och livskvalitet*. Omställning sker bl.a. till digitala föreställningar. Biblioteksverksamhet och främjande verksamheter ställer om digitalt gällande seminarier, kompetenshöjande insatser, rådgivning och vissa aktiviteter. Upprätthåller kontakt med nätverken. Projekten Digitalt först och stärkta bibliotek fortlöper. Kulturbidrag, organisationsbidrag och kulturstipendier handläggs som tidigare med möjlighet skjuta fram arrangemang och projekt.

Konstinköp prioriteras ske under våren för att stötta konstillivet. Seminariet Gestaltad Livsmiljö har genomförts digitalt. I samverkan med SVID erbjuds företag kompetensinsatser i designmetodik. Aktiviteter som stärker nationella minoriteters och urfolkets kultur fortlöper med särskilda insatser till hösten i samverkan med Gaaltije och Romska Kulturcentret i

Malmö. Särskilda insatser sker genom samverkan Kultur i Norr.

Målet *Bibehålla eller öka antalet verksamma inom KKN* kan komma att påverkas. Företagsstöden, verksamt.se kan komma dessa företagare till del. Arrangörer av större evenemang beräknas drabbas av större ekonomiska inkomstbortfall. Utfallet av en enkät till kulturskapare i mars -20 (132 svar), ger bilden att ett flertal kulturskapare drabbats av intäktsbortfall. Inväntar under april 2020 riktlinjer för statliga insatser akutstöd till enskilda kulturskapare. Konstnärsnämnden omfördelar från april medel för att stötta konstnärer.

Intäktsbortfall inom kulturen påverkar främst större institutioner som Museiverksamhet och Scenkonst genom inställda arrangemang och minskat öppethållande. Områdets prognos är att större delen av områdets aktiviteter bedöms kunna genomföras genom framflyttning.

De tre första månaderna 2020 för område Näringsliv fortsätter på samma sätt som sista halvåret på 2019. Vissa roller har varit vakanta vilket leder till lägre personalkostnader än budgeterat. Den personal som är anställd har även god tackning i projekt vilket också leder till lönelättnad och schablonintäkter. Det har även varit betydligt mer VAB och sjukdom än normalt.

Sammantaget för Stab Näringsliv och Stödteamet är resultatet plus 550 tkr, efter årets tre första månader. Detta har i stort sett enbart med ovanstående personalsituation att göra. Resultatet kommer med största sannolikhet att vika neråt då personal är under rekrytering samt att det mångåriga projektet "Ramprojekt företagsstöd" där flertalet anställda har lagt tid avslutas inom kort vilket kommer leda till att det blir en minskad kostnadstäckning för löner motsvarande ca. 40 tkr per månad.

Överlag kan det konstateras att samtliga mål inom område Näringsliv har följts fram till mars men att mycket har hänt sedan dessa skrevs. Det är därför osäkert hur och i vilken grad målen kommer uppnås under 2020 beroende på hur situation med pandemin utvecklas.

Målet om minskad klimatpåverkan gynnas av ökat antal distansmöten vilka har ökat markant under det första kvartalet och kommer med stor sannolikhet att göra så en stor del av 2020. Många har gått utbildningen i distansoberoende teknik och det upplevs som att distansmöten fungerar överlag bra.

Målet att Skapa en struktur för att öka det regionala utvecklingskapitalet i länet har Fortlöp enligt plan fram tills Coronas utbrott.

Kartläggning för att skapa struktur för årlig politisk styrning av det regionala tillväxtanslaget är påbörjad, men annat kan dock behöva prioriteras i samband med Covid-19 varav tidsplan är osäker. Arbetet med kartläggning av tillväxtanslaget kommer även bli en del av projektet "Vägar till hållbar utveckling", under förutsättning att projektet blir godkänt hos Tillväxtverket.

Tillsättande resurs för Fördjupande arbete med strategin för smart specialisering har genomförts och arbetet har fortlöp enligt plan de första månaderna. Områdeschef för Näringsliv släpper huvudansvaret för smart specialisering för att istället fokusera på pandemins effekter på näringslivet. Regionala utvecklingsdirektören tar därför tillfälligt över som ansvarig för smart specialisering.

Projektet Smart Industriell Modernisering har under de första månaderna fortlöp som planerat. Dock påverkas projektet till stor del av rådande situation då både industribolag och konsultbolag kan bli hårt drabbade av Covid-19. Projektgruppen arbetar för att hitta effektiva lösningar och det är inte otänkbart att projektet kommer skifta fokus från tidigare planerade åtgärder för att bättre passa rådande situation.

Personal håller koll på utlysningar och delar dessa på veckovisa avstämningsmöten. Projekt som anses passa mot strategin söks och ska med fördel infatta befintlig personal (om utrymme finns) så att området kan få en intäkt. Anvisningar för hur projekt söks och dokumenteras har gått genom på avstämningsmöte.

Förvaltningsområdet har infört ett dynamiskt inköpssystem för konsulter inom externt finansierad verksamhet, vilket kommer att underlätta processen att snabbt hitta rätt kompetens.

Utbildning i lagen om offentlig upphandling har ännu inte genomförts.

3 Framtidsanalys och förändringar

Det pågår en diskussion runt om i landet gällande mobilitetsersättningar som utgår mellan län/regioner där individer väljer att studera vid en folkhögskola i ett annat län än sitt "hemlän". Om systemet med mobilitetsersättning avskaffas kommer det att påverka det ekonomiska resultatet för Region Jämtland Härjedalen. 2019 bidrog mobilitetsersättningar till ett ekonomiskt överskott om 0,4 mnkr.

Verksamhetsområdet Infrastruktur och kommunikationer kommer under 2020 att förändras då kollektivtrafiken knoppas av till ett eget verksamhetsområde i och med Länstrafikens överförande till förvaltningsorganisationen. Ett nära samarbete kommer dock att behövas även framgent. De politiska ambitionerna är höga både vad gäller infrastruktur och kollektivtrafik. Det är viktiga uppdrag och komponenter i samhällsbygget. Förstärkningar både vad gäller ekonomi och personal är nödvändig för att kunna uppfylla de mål och krav som finns på verksamheterna.

Påverkansarbete för mer investeringar i länets infrastruktur kräver resurser som medger utredningar, informationsinsatser, resor och deltagande vid olika arenor och arrangemang. Digitaliseringen och möjligheter till distansoberoende teknik kommer att vara viktig för länets fortsatta tillväxt och möjligheter för människor att bo och verka.

Omställning och innovation är nödvändig för att klara kollektivtrafikens ekonomiska utmaningar framöver. Vi kommer förmodligen inte kunna bedriva kollektivtrafik i den omfattning vi har idag om vi ska klara ekonomin. Utrymme i budgeten för utredningar och nya trafikmodeller kommer att behöva skapas de närmsta åren om vi ska klara en mindre eller annan typ av kollektivtrafik. Givetvis finns målet om en ökad marknadsandel för kollektivtrafiken kvar, men gapet mellan ökade kostnader och förväntade intäkter får ändå anses för stort för att kunna täcka den ekonomiska utmaning som finns för kollektivtrafiken i länet. Trafiken kommer på ett eller annat sätt behöva minskas eller förändras.

År 2021 är det troligt att område Kultur fortfarande har ekonomiska bekymmer med anledning av verksamhet som stannat av eller skjutits fram av Corona epidemin. Nationella riktlinjer med begränsning av deltagare vid offentliga sammankomster påverkar utfallet generellt. Även skolorna har stängt för besök.

De större kulturinstitutionerna Jamtli och Estrad Norr har aviserat kända intäktsbortfall redan vid ingången av april 2020. Detta kommer även att få konsekvenser år 2021 om inte särskilda insatser kan sättas in tidigt för att förbättra likviditeten. Detta gäller främst Stiftelsen Jamtli. Omställning till digital verksamhet har skett i hög grad gällande främjande verksamheter som Bibliotek med flera. Även scenkonsten förmedlar kultur digitalt. Området inväntar regeringens akutpaket kultur i slutet av april 2020.

Arbetsmiljöaspekter gällande Estrad Norrs scenkonstproduktion, föranleder behov att hyra externa produktionslokaler från hösten 2020. Detta medför ökade kostnader, vilket redovisas i kapitel 4

Tydliga signaler kommer från Näringsdepartementet och Tillväxtverket om att följa upp, analysera och utvärdera anslaget 1:1. Under kapitel 4 redovisas vad det innebär i ökade kostnader.

Det är fortfarande för tidigt att prognostisera vad coronakrisen kommer att innebära kostnadsmässigt och vilka insatser som kommer behövas.

4 Behov och särskilda satsningar 2021

Tillväxtuppdraget

Kompetensförsörjningsfrågorna är högt prioriterade och aktörer i länet förväntar sig en roll från regional utveckling. Från och med 2021, då Tillväxtverkets finansiering beräknas upphöra, behöver finansiering säkerställas. Utökad ram krävs med 2,5 mnkr.

För att lyckas med våra uppdrag behöver ytterligare resurser för att göra analyser av vår verksamhet inom tillväxtuppdraget. Bland annat behövs en förstärkning gällande påverkansarbete i infrastrukturfrågor inför en ny planomgång för infrastruktur. Ramökning 1 mnkr.

Kollektivtrafik

Kollektivtrafikområdet är ensamhällsviktig verksamhet och för att utveckla den krävs 1 tjänst för arbete med strategiska frågor och upphandlingsfrågor. Dessutom pågår ett arbete med att utveckla ett gemensamt biljettsystem vilket med största sannolikhet kommer att medföra ökade kostnader. Ramökning 1 mnkr.

Utbyggnaden av el-busslinjer i Östersund kommer sannolikt att fortsätta. Utredning pågår om modell och kostnader. Beroende på möjligheter till el-busspremier så kommer en initial kostnad för nya bussar, om beslut fattas, att belasta 2021. Behov av ramökning 2 mnkr.

Kultur

Ur arbetsmiljösynpunkt och för en hållbar utveckling för Estrad Norr, finns ett akut behov att hyra externa produktionslokaler. Funktionella och tillgängliga lokaler är en förutsättning för att stärka önskvärd egenproduktion. Merkostnaden för lokalerna och tjänst som tekniker omfattar närmare 2 mnkr per år, varav en ramökning med 1 mnkr krävs.

Område kultur har under ett antal år påtalat behovet av att förstärka administration och handläggning av Kultursamverkansmodellen, där kravet på arbetsinsatser under åren ökat i omfattning. Ramökning 0,9 mnkr för tjänst som kultursamordnare/strateg.

Det särskilda statliga bidraget för förstärkning av den musikaliska scenkonsten är ett bidrag som utbetalats inom Kulturrådets anslag under tre år som kompensation för ett nytt pensionssystem inom musikområdet. Dessa statliga medel uppgår årligen till 1,4 mnkr till och med 2020. Ramökning krävs med 1,4 mnkr för att täcka bortfall av statsbidrag från 2021.

Folkhögskolorna

Folkhögskolorna Birka och Bäckedal lokaler har stort investeringsbehov. I första hand krävs 5,5 mnkr för Birkas ventilationssystem, samt en uppgradering av rektorsvillan, så att den går att använda.

Våra folkhögskolor har fortsatt stora anskaffningsbehov i it-miljön, för effektiv och lockande utbildningsmiljö. Ramökning 0,5 mnkr.

5 Nyinvesteringar 2021

Nyinvesteringar 2021

Inga nyinvesteringar finns att rapportera just nu.

8

Uppföljning av regional verksamhet som
bedrivs i annan verksamhetsform

RUN/15/2020

2020-04-21

Samordningskansliet

Emma Borg

Tfn: 063-14 76 47

E-post: emma.borg@regionjh.se

RUN/15/2020

Uppföljning av regional verksamhet som bedrivs i annan verksamhetsform

Ärendebeskrivning

Regionala utvecklingsnämnden fastställde den 17 december 2019, § 193, en verksamhetsplan och uppföljningsplan för 2020. I uppföljningsplanen anges vilka områden inom nämndens verksamhetsområde som särskilt följs upp under året. Enligt fastställd plan ska regionala utvecklingsnämnden vid sitt sammanträde i maj och i oktober göra en uppföljning av regional verksamhet som bedrivs i annan verksamhetsform. Nämnden har vid tidigare års uppföljningar endast fokuserat på aktiebolag, helägda och delägda, vid dessa uppföljningar. Årets uppföljning har utifrån gällande *Regler för Region Jämtland Härjedalen som ägare i bolag och medlem i föreningar och förbund* (RS/451/2019) breddats till att inkludera även föreningar, stiftelser och förbund.

Regionala utvecklingsnämnden har enligt sitt reglemente i uppdrag att bevaka och tillvarata Region Jämtland Härjedalens intresse vid bolags- och föreningsstämmor i följande organisationer: Almi Företagspartner Mitt AB, Peak Region AB, Vattenbrukscentrum Norr AB, Jämtlandsgården AB, Naboer AB, Torsta AB, Länstrafiken i Jämtlands Län AB, Norrtåg AB, AB Transitio, Stiftelsen Jamtli, Jämtland Härjedalen Turism ekonomisk förening, Coompanion kooperativ utveckling i Jämtlands län ekonomisk förening, Folkets Hus ekonomisk förening samt kommunalförbundet Norrlands Nätverk för Musikteater och Dans. Nämndens uppföljning av ovanstående verksamheter har delats upp utifrån verksamhetsform, där stiftelser och förbund följs upp i maj och aktiebolag och ekonomiska föreningar följs upp i oktober.

Regionstyrelsen har uppsiktsplikt över den verksamhet som bedrivs i annan verksamhetsform. Regionala utvecklingsnämndens uppföljning är en del i det underlag som regionstyrelsen utgår ifrån i sin uppsiktsplikt.

Redovisning finns i *PM Uppföljning av regional verksamhet som bedrivs i annan verksamhetsform: Stiftelser och förbund*, daterad 2020-04-15.

Regiondirektörens förslag

1. Regionala utvecklingsnämndens uppföljning av regional verksamhet som bedrivs i annan verksamhetsform (stiftelser och förbund) godkänns.
2. Uppföljningsrapporten överlämnas till regionstyrelsen.

I tjänsten
Hans Svensson
Regiondirektör

Anders Byström
Regional utvecklingsdirektör

Utdrag till

Regionstyrelsen

Kultur
Ingrid Printz
Tfn: 063-14 67 00
E-post: ingrid.printz@regionjh.se

2020-04-15

RUN/15/2020

PM Uppföljning av regional verksamhet som bedrivs i annan verksamhetsform: Stiftelser och förbund

Inledning

Regionala utvecklingsnämnden har enligt sitt reglemente i uppdrag att bevaka och tillvarata Region Jämtland Härjedalens intresse vid bolags- och föreningsstämmor i följande organisationer: Almi Företagspartner Mitt AB, Peak Region AB, Vattenbrukscentrum Norr AB, Jämtlandsgården AB, Naboer AB, Torsta AB, Länstrafiken i Jämtlands Län AB, Norrtåg AB, AB Transitio, Stiftelsen Jamtli, Jämtland Härjedalen Turism ekonomisk förening, Coompanion kooperativ utveckling i Jämtlands län ekonomisk förening, Folkets Hus ekonomisk förening samt kommunalförbundet Norrlands Nätverk för Musikteater och Dans. En del i uppdraget är att följa upp den verksamhet som organisationerna bedriver. Nämndens uppföljning av ovanstående verksamheter har delats upp utifrån verksamhetsform, där stiftelser och förbund följs upp i maj och aktiebolag och ekonomiska föreningar följs upp i oktober.

Regionala utvecklingsnämnden tar fram underlag till regionstyrelsens uppsiktsplikt för ovanstående verksamheter. Innan regionstyrelsen ska utöva sin uppsiktsplikt så informerar regionala utvecklingsnämnden om hur verksamheten inom dessa verksamheter har bedrivits.

I nedanstående information redovisas de senaste ekonomiska uppgifterna från årsbokslut 2019. Denna rapport ska redovisa om verksamheterna bedriver sin verksamhet i enlighet med Region Jämtland Härjedalens beslut och de eventuella avtal som tecknats med verksamheten. Uppföljningen utgår från det ansvar som regionala utvecklingsnämnden har enligt gällande *Regler för Region Jämtland Härjedalen som ägare i bolag och medlem i föreningar och förbund* (RS/451/2019)

Stiftelsen Jamtli

Om Stiftelsen Jamtli

Jamtli är länets huvudmuseum med en historia som sträcker sig tillbaka till 1912. Stiftare är Jämtlands läns landsting, Östersunds kommun, Jämtlands läns konstförening och Heimbygda. Enligt stiftelseurkund från den 6 september 1973 ska verksamheten bekostas av stiftarna enligt dem emellan överenskomna villkor. Driften av museets verksamhet bekostas av Region Jämtland Härjedalen och Östersunds kommun enligt särskilt avtal.

Jamtli bedriver kulturmiljöverksamhet och annan kulturhistorisk verksamhet i hela länet och driver en stor museianläggning i Östersund. Stiftelsens ändamål är att förvalta stiftelsens samlingar och markområden och hålla dem tillgängliga för allmänheten. Stiftelsen ska inom huvudsak Jämtlands län bedriva och främja kulturminnesvård och museal verksamhet liksom annan därmed förenlig och närstående kulturell verksamhet. Stiftelsen kan även, i egen regi eller genom särskilt bildande organ, hyra ut eller på annat sätt affärsmässigt nyttja de byggnader de förfogar över. Stiftelsen Jamtli är en moderstiftelse med fem dotterbolag.

Region Jämtland Härjedalens engagemang i Jamtli

Styrande dokument

Regionen tecknar årligen avtal med Stiftelsen Jamtli vilket reglerar ersättning, mål samt nyckeltal för kommande verksamhetsår. Årsavtalet grundar sig på det Uppdragsavtal för perioden 2019 – 2022 som gemensamt upprättats av stiftarna; Region Jämtland Härjedalen, Östersunds Kommun, Heimbygda och Jämtlands läns konstförening.

De övergripande målen för stiftelsens verksamhet baseras på stadgarnas ändamålsparagraf och redovisas särskilt i Uppdragsavtalet med vidhängande årliga avtal. Regionen godkänner stiftelsens verksamhetsinriktning för kommande planeringsperiod, efter samråd med kommunen, vilket dokumenteras i en skriftlig verksamhetsplan. Uppdragsavtalet löper parallellt med Kulturplan för region Jämtland Härjedalen och Jamtlis strategiplan, och anger kulturpolitiska prioriteringar som preciseras i fem övergripande målområden under planperioden: främja kultur och kulturarv som drivkraft för regionens utvecklig och attraktivitet, främja utvecklingen av en tillgänglig, socialt hållbar och jämlik kulturell infrastruktur, främja barn och ungas delaktighet och inflytande i utvecklingen av kulturlivet, främja ett utbud som kännetecknas av kvalitet, förnyelse och hållbarhet samt främja ekologisk hållbar utveckling.

Museilagen (2017:563) anger i ändamålsparagrafen 4§ att ” Ett museum ska utifrån sitt ämnesområde bidra till samhället och dess utveckling genom att främja kunskap, kulturupplevelser och fri åsiktsbildning”.

Samarbetsavtal mellan Östersunds Kommun och Region Jämtland Härjedalen avseende Stiftelsen Jamtli 2020–2022, löper parallellt med övriga styrdokument. Samarbetsavtalet reglerar ansvar och kostnadsfördelning mellan parterna och anger även riktlinjer för tillsättande av ledamöter i stiftelsens styrelse, anpassning till administrativa system, information och redovisning från stiftelsen. Under §3 i Samarbetsavtalet föreskrivs att de

gemensamma kostnader för driften av stiftelsens verksamhet som ersätts av huvudmännen fördelas med 65 % på regionen och 35 % på kommunen.

Stiftelsens styrning och Region Jämtland Härjedalens representation i styrningen

Styrande är stiftelseurkund och stadgar från 1973 och 2018, de nationella kulturpolitiska målen enligt förordning 2010:2012, Museilagen (2017:563), Regionala utvecklingsstrategin 2030 Innovativ och attraktivt, Regional kulturplan 2019–2022 och Östersunds kommuns Plan för kultur. Uppdragsavtalet samspelar med Jamtli strategiplan och anger kulturpolitiska prioriteringar och utvecklingsområden som preciseras i följande övergripande inriktningsmål under planperioden.

Jamtli leds av en styrelse med säte i Östersund. Styrelsen består av åtta ledamöter och sex suppleanter. Ordförande i Stiftelsens styrelse och ytterligare två ledamöter tillsätts av regionen. Kommunen tillsätter två ledamöter. Regionen och kommunen tillsätter vardera en suppleant. Heimbygda och Jämtlands läns konstförening utser vardera en ledamot och en suppleant. Två ledamöter utses av styrelsen. Landsantikvarien (museichefen) är självskriven ledamot. Kommun och regionvalda ledamöter och suppleanter utses för samma mandatperiod som gäller kommunala val. Styrelsen är beslutsför när minst fem ledamöter är närvarande. Styrelsen utser inom sig ordförande och vice ordförande. Beslut inom styrelsen fattas med enkel majoritet och med utslagsröst för ordförande. Styrelsen sammanträder på kallelse av ordförande eller då minst två styrelseledamöter så påkallar. Enligt stadgarna §3 åligger det styrelsen att ansvara för stiftelsens angelägenheter utifrån stadgarna. Stadgarna kan endast ändras där samtliga stiftare är ense och i överensstämmelse med gällande författning. §8 Om Heimbygda eller Jämtlands läns konstförening skall upplösas eller av annan anledning inte kan medverka i stiftelsen skall de funktioner som enligt stadgarna ankommer på vederbörande förening fullgöras av kvarvarande stiftare.

Enligt samverkansavtalet har regionen huvudansvaret för stiftelsens verksamhet vilket motiverar vårt engagemang.

Planeringsdialoger

Löpande planeringsdialoger mellan region, kommun och stiftelsen sker vår och höst genom Jamtlisamråd med politisk- och tjänstemannarepresentation, samt genom tjänstemannadialoger vår och höst. Dialogerna rör uppföljning av verksamhet och ekonomi respektive dialog om kommande års budget och årsavtal. Minnesanteckningar från Jamtlisamråden delges regionala utvecklingsnämnden genom ett samlingsärende.

Uppföljning

Verksamhet

Jamtli är ett av länets viktigaste besöksmål med utställningar om arkeologi, kulturhistoria, klassisk och samtida konst samt pedagogisk verksamhet. Besökstalen har under senare år växt till uppemot 200 000 besökare årligen. 2019 med totalt 199 046 besökare. Jamtli har haft 95 årsverken under året. Personalomsättningen har under året varit hög där medarbetare slutat och nya börjat. Delaktighet, social och kulturell integrering är viktiga mål för Jamtli både som publikt museum och som arbetsgivare. Jamtli erbjuder möjlighet till praktik, arbetsträning, nystartsjobb et c för många som står vid sidan av

arbetsmarknaden eller återhämtar sig från sjukdom. Etableringen av Nationalmuseum har fått fin respons och lockar årligen runt 35 tusen besökare. Bokning av visningar har ökat. Stiftelsens erfarenhet av insatser inom utbildning, omsorg, hälsa och integration utvecklas tillsammans med andra aktörer. Integration av nysvenskar och invandrare sker bland annat genom bostäderna i Jamtli stugby. Två tredjedelar av hyresgästerna har varit nyanlända. Hyresgästerna erbjuds delta i Jamtlis evenemang och volontärsarbete och har gratis inträde till flertalet Jamtlis aktiviteter. Stiftelsen utvecklar kulturarvsbaserade verksamheter i regionen som har förutsättningar att bli attraktiva besöksmål och utgöra mötesplatser för ideella krafter och professionella aktörer. Stiftelsens engagemang i nordiskt-, baltiskt och europeiskt utvecklingsarbete inom kulturarvspedagogik sker genom dotterbolaget Nordiskt centrum för kulturarvspedagogik.

Ekonomiskt utfall

Stiftelsen redovisar ett resultat med 1 757 tkr som överförs i ny räkning. Stiftelsens intäkter minskade till 82 272 tkr i jämförelse med (86 283 tkr -18). Såväl moderbolaget som koncernen uppvisar ett lägre resultat 2019 än 2018. När det gäller koncernen är intäkterna i nivå med 2018 medan kostnaderna är högre. När det gäller moderbolaget är intäkterna lägre och kostnaderna högre. Stiftelsen har sänkt sina krediter under 2019 både vad gäller de långsiktiga såväl som de kortsiktiga.

Stiftelsen förutsätts i uppdragsavtal och årsavtal sträva efter 2/3 egenfinansiering. I årsavtal för 2019 är graden av egenfinansiering formulerat som intäkter exklusive bidrag från kommun och region. I årsavtal 2020 har det förtydligats att statsbidrag från kulturrådet ej ska ingå i stiftelsens egenfinansiering.

Om statsbidrag från kulturrådet ej räknas som egenfinansiering samt bidrag till NCK ingår i huvudmännens finansiering är stiftelsens egenfinansiering:

$$82\,272 - 40\,645,5 = 41\,626,5 / 82\,272 = 50,6 \%$$

Huvudmännens finansiering motsvarar då:

$$40\,645,5 / 82\,272 \text{ tkr} = 49,4 \%$$

Kommentar:

Under verksamhetsår 2019 har Jamtli arbetat med konsolidering av ekonomi och verksamhet. Ambitionen är att öka stiftelsens egenfinansiering, förbättra likviditeten samt minska sårbarhet. En ny prisstrategi har tagits fram i syfte att öka antal besök och intäkter för kommande år. Planen har varit att stärka likviditeten med 2 000 tkr årligen under åren 2020 – 2022 genom fortsatt återhållsamhet. Genom utbrottet av Corona våren 2020 kommer detta mål sannolikt inte att nås.

Coronaepidemin: De nationella restriktioner som utfärdats för att hindra spridning av Corona har medfört att stiftelsen Jamtli fått ett dramatiskt intäktsbortfall. För att stärka likviditeten under våren har regionen och Östersunds kommun fattat beslut om att bevilja Jamtli förskottsutbetalning av beviljat bidrag som innebär dubbel inbetalning under april och maj månad och ingen utbetalning i november och december. Stiftelsens förhoppning är att restriktionerna ska ha släppts till sommarsäsongen så att Historieland ska kunna hålla öppet.

Måluppfyllelse

Överlag är måluppfyllelsen 2019 god. Av de i årsavtalet 15 ställda målen är 11 uppnådda, 2 ej uppnådda och 2 delvis uppnådda. Bedömningen är därmed att Stiftelsen Jamtli i huvudsak har uppfyllt de mål som årsavtalet anger. Uppföljning av respektive mål redovisas nedan:

Målet - antal besökare på Jamtli är minst 200 tusen.

Antalet besökare ökade med 3 370 besökare el 1,7% i jämförelse med 2018.

Nationalmuseum Jamtli bedöms ha varit en bidragande orsak till ökningen av antal besökare under 2019. Totalt har Jamtli haft totalt 199 046 besökare under 2019 men når inte målet om minst 200 tusen besökare.

Målet - antal skolbesök ska vara minst 30 har nåtts.

2019 gjordes 38 uppsökande skolbesök med 921 deltagare.

Målet - Jamtli ska delta i ett flertal nordiska och europeiska samarbetsprojekt har nåtts.

Jamtli har under 2019 ingått i internationella nätverk såsom International Observatory PASCAL, NEO – Network of European Museum Organisations, AEOM – Association of European Open Air Museums och LLOAM – Lifelong Learning in Open Air Museums och Nordisk FRI. Sedan några år har Jamtli jobbat aktivt i projekt som syftar till utökat och förbättrat volontärarbete i museivärlden samt i projekt som rör integrationsfrågor. Ett av Jamtlis verksamhetsmål är att verka för att kulturarv lyfts fram i marknadsföring av regionen. Jamtli har under året fått bra press och även redaktionellt material i utländska media. Gällande framtida projekt ska projekt ha en tydligare koppling till Jamtlis kärnverksamheter.

Målet - Jamtli utvecklar minst 5 regionalt intressanta besöksmål och förskoleverksamhet i samverkan med lokal och regional nivå har nåtts.

Jamtli har dotterbolag i Ragunda, Härjedalens och Östersunds kommun, Öppen förskola i Strömsunds kommun. Samtal förs med Åre och Bergs kommun om besöksmål med bas i kulturarv. 12 besöksmål har inventerats i Åre kommun och ett i Krokoms kommun i samband med projektet Fokus fred.

Målet - Jamtli utvecklar volontärsarbete på besöksanläggningen har nåtts.

Delaktighet är ett ledord för Jamtli och Jamtli arbetar fortlöpande för att på olika sätt aktivera allmänheten i utställningar och program på Jamtli. Arbetet sker genom Jamtlis volontärsamordnare, men även en rad andra samarbetsparter såsom föreningar, organisationer, företag, privatpersoner och skolor deltar årligen i Jamtlis verksamhet. För att utveckla volontärverksamheten kvalitativt och kvantitativt har Jamtli arrangerat ett utbildningsprogram för volontärer. Under 2019 har åtta träffar arrangerats som gett deltagarna ökade kunskaper i bemötande, om Jamtlis föremålssamlingar och historiska byggnader, dräkthistoria, drama med mera. Volontärer har deltagit i Historielandsverksamheten, arbetat med Polismuseets magasinerade samlingar mm. Under året inleddes ett fotoidentifikationsprojekt, där Jamtlis fotosamlingar är föremål för inventering och identifiering.

Målet - Jamtli verkar för drift och långsiktig utveckling av Nationalmuseum Jamtli för konstupplevelser i världsklass, för attraktionskraft, kompetensutveckling och varumärkesförstärkning har nåtts.

Nationalmuseum Jamtli skall vara en angelägenhet för hela regionen, och Jamtli ser även gärna att den blir en nationell angelägenhet. En grundbult i verksamheten är att den skall sänka trösklarna till konst och konstupplevelser och utveckla nytänkande konstpedagogik. Nationalmuseum Jamtlis första verksamhetsår har varit både innehållsrikt och välbesökt. Antalet bokade visningar på Jamtli har ökat, och antalet skolklasser har också blivit fler. Den konstpedagogiska verksamheten och andra program har hållit hög kvalitet och Konstateljésöndagarna har varit efterfrågade liksom attraherat många deltagare. Program har skapats för förskola och skola, SFI och skapande skola, allmänna visningar och familjevisningar mm. På Jamtlis hemsida finns digitala resurser som skola och allmänhet kan använda både inför och efter sitt besök på museet. Samarbetet med Nationalmuseum är fortsatt gott där en flerårig plan för utställningsverksamheten föreligger.

Målet - Jamtli verkar för att sprida konstpedagogiska program till hela länet och till elever i skolan genom IT-lösningar har nåtts delvis.

På Jamtlis hemsida finns digitala resurser som skola och allmänhet kan använda både inför och efter sitt besök på museet. Detta material är inte konstpedagogiska program i sig men är ett extramaterial de kan använda sig av. Jamtli arbetar vidare med detta och kommer att komplettera materialet med rörliga bilder inför den utställning som öppnar 19 maj.

Målet - Jamtli kompletterar fasta utställningar utifrån normkritiska perspektiv har nåtts delvis.

När det gäller de fasta utställningarna på Jamtli utreds möjligheter till ett större projekt rörande komplettering av fler perspektiv. En idé har tagits fram om hur sådana kan tillföras via en digital plattform och interaktiva grepp. Planen är att söka utvecklingsmedel till detta projekt framåt. Jamtli har beslutat att först avvakta den översyn och uppdatering av de fasta utställningarna som planeras.

Målet - Jamtli verkar för att stärka samarbete kring forskning av museiområdet har nåtts.

Jamtli har inlett ett arbete med mittuniversitetet.

Målet - Jamtli utvecklar, genom Nordiskt Centrum för Kulturarvspedagogik, regionens position som nav för kulturarvspedagogik har nåtts.

För att uppnå målet har Jamtli bland annat arbetat med projektet Kulturkraft.

Målet - Jamtli verkar för åtgärder av enkelt avhjälpna hinder och tillgänglig webb samt uppdaterar löpande handlingsplanen för ökad tillgänglighet har nåtts.

Jamtli arbetar systematiskt med att förbättra tillgänglighetsanpassningen i samarbete med Jamtlis brukarråd. Jamtli erbjuder fortsatt tillgänglighetsanpassningar genom en rad hjälpmedel som presenteras på hemsidan. Fortlöpande arbete sker med att förbättra tillgängligheten till museets samlingar och utställningar. Under året har Jamtli med bistånd från Nordiska museet arbetat med att uppgradera de föråldrade och inte längre fungerande audioguiderna. Arbetet beräknas slutföras i början av 2020 och därmed ge tillgång till fördjupning i Jamtlis fasta utställningar på svenska, engelska och tyska. Jamtli arbetar även på annat sätt med att förbättra bemötande och service. Interna bemötandediskussioner hålls och ämnet tas årligen upp vid utbildningar av säsongsanställda och andra nytillkomna medarbetare. Inom ramen för projektet "Att tillgängliggöra kulturmiljöer" har Jamtli i

samarbete med Länsstyrelsen under 2019 producerat tre filmer med målet att presentera och tillgängliggöra kulturmiljöer som ligger avses i vårt län.

Målet - Jamtli beaktar ett jämställdhets-, HBTQ- och normkritiskt perspektiv i verksamheten har nåtts.

Jamtli arbetar med att förbättra bemötandet och service. Interna bemötandediskussioner hålls och ämnet tas årligen upp vid utbildningar av säsongsanställda och andra nytilkomna medarbetare.

Målet - Jamtli strävar efter att efterleva ramavtalet för konstnärers ersättning och medverkan vid utställningar, MU-avtalet – har inte nåtts.

Jamtli har inte haft någon utställning där MU-avtalet har efterlevts.

Målet - Jamtli utvecklar samverkansformer med aktörer i länet kring kulturmiljöarbetet och bistår kommunerna i framtagning av kommunala kulturmiljöplaner. Målet har nåtts.

Jamtlis kulturmiljövårdsarbete når med såväl uppdragsverksamhet som i projektform hela länet. Allmänhet och det offentliga har engagerat Jamtli för rådgivning och olika antikvariska uppdrag. Kulturmiljöarbetet bedrivs anslagsfinansierat och i uppdragsform. Det anslagsfinansierade kulturmiljöarbetet är en service gentemot myndigheter, kommuner och allmänhet, och genom det uppdragsfinansierade kulturmiljöarbetet kan såväl enskilda som det offentliga få del av Jamtlis antikvariska kompetens och medverkan inom exempelvis arkeologi och byggnadsvård. Jamtlis kulturmiljövård har varit engagerad i 61 samverkansprojekt och uppdrag över hela länet samt 12 uppdrag utom länet. Vidare har Jamtli under året svarat på 102 remisser från länets kommuner. Även genom Kommunantikvarien i Härjedalen bedrivs arbete inom kulturarv och kulturmiljö.

Målet - Jamtli verkar för att i sin verksamhet främja ekologisk utveckling och minska de fossila koldioxidutsläppen. Målet har nåtts.

Jamtlis sammanlagda förbrukning gentemot värdeåret 2015 har minskat med mer än 10%, vilket var målet 2018. Den sammanlagda energimediamängden har dock ökat sedan 2015 vilket beror på att Jamtli har utökat sitt fastighetsbestånd. Sedan 10 år tillbaka är Jamtlis lokalvård helt kemikaliefri. Inom jordbrukssektionen och trä- och traditionsshantverk är hållbarhet i fokus. Sedan drygt 10 år har Jamtli ett helhetsgrepp avseende el- och fjärrvärmeförbrukning. En övergång har skett från direktverkande el till fjärrvärme, man har installerat bergvärmepumpar och bytt styr- och övervakningssystem.

Underlag för granskning

Årsredovisning Jamtli 2019

Årsavtal med Stiftelsen Jamtli för verksamhetsåret 2019

Uppdragsavtal stiftelsen Jamtli 2019–2022

Avslutande kommentarer

Sammantaget visar rapporten att stiftelsen Jamtli bedriver en verksamhet i enlighet med övergripande mål vilket återredovisas till ägarna. Stiftelsens ekonomi är dock ansträngd främst på grund av stora investeringar gällande Nationalmuseum Jamtli samt fördröjd extern finansiering. Regionens revisor har rekommenderat Jamtli att medel bör avsättas för underhåll utifrån en långsiktig utvecklingsplan. Utbrott av Coronaepidemin våren 2020 har medfört att stiftelsen Jamtli fått ett dramatiskt intäktsbortfall. Huvudmännen har genom att

bevilja Jämtli förskottsutbetalning av beviljat bidrag 2020 bidragit till att förstärka stiftelsens likviditet under våren. Stiftelsens förhoppning är att restriktionerna ska ha släppts till sommarsäsongen så att Historieland ska kunna hålla öppet.

Norrlands Nätverk för Musikteater och Dans

Om Norrlands Nätverk för Musikteater och Dans

Norrlands nätverk för musikteater och dans (NMD) är ett kommunalförbund med regionerna Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland och Jämtland Härjedalen som medlemmar. NMDs uppgift är att medverka till att musikteater och dans blir tillgängligt för alla i norra Sverige, att etablera verksamheten regionalt, nationellt och internationellt samt svara för koordinering av de i förbundet ingående ensemblerna. I nätverket ingår Norrlands Operan i Umeå, Norrdans i Härnösand, Barn- och ungdomsoperan inom Estrad Norr i Östersund samt Piteå Kammaropera.

NMD bildades 1997 efter en lång process med syfte att skapa en nationalscen för att öka tillgängligheten av musikteater och dans i norra Sverige. Hösten 1996 reserverades statliga medel till ett turnéstöd för de ingående ensemblerna. Det statliga stödet har varit avgörande för att etablera och utveckla samarbetet inom NMD. Under de första åren bildades kommunalförbundet med fullmäktige och styrelse och en fördelningsmodell togs fram för fördelning och uppföljning av det statliga bidraget.

Förbundets huvuduppgift är att fördela verksamhetsbidraget till de ingående ensemblerna i nätverket för att skapa förutsättningar för turnéer och bidra till att stärka och utveckla kultursamarbetet i norra Sverige. Uppdraget till ensemblerna är att producera och framföra opera/musikteater och dans i alla de fyra nordligaste regionerna, inte bara för de stora scenerna utan även för mindre scener. I uppdraget ligger även att utveckla och stärka samarbetet inom NMD nätverket. Sedan starten har NMD gett över 2 tusen föreställningar som nått nära 370 tusen personer i samtliga kommuner i norrlandslänen. Bland utmaningar framåt kan nämnas att öka tillgänglighet till scenkonst fysisk och digitalt, stärka samarbetet mellan kulturutövare och arrangörer och utveckla olika former av scenkonst i hela landet.

Region Jämtland Härjedalens engagemang i Norrlands Nätverk för Musikteater och Dans

Kommunalförbundets styrning och vår representation i förbundsfullmäktige och styrelse

NMD:s förbundsfullmäktige utses av regionerna. Förbundsordningen är styrande för verksamheten. Varje region väljer vardera två ledamöter och två suppleanter till fullmäktige. Fullmäktige utser i sin tur en styrelse som består av fem ordinarie ledamöter och fem ersättare med representanter för samtliga regioner. Mandatperioden för förbundsfullmäktige och styrelse sammanfaller med de allmänna valen till regionen.

Förbundsfullmäktige beslutar inför verksamhetsåret om en budgetframställan på förslag från styrelsen. Budgetframställan ligger till grund för en årlig ansökan till respektive region om verksamhetsbidrag för administration av verksamheten. Koordinators anställning omfattar 60% av heltid. Den administrativa budgeten för 2020 har en total omslutning på 800 tkr vilket för Region Jämtland Härjedalen innebär en ansökan om 200 tkr för koordinators arbete. Inför 2020 ansöker NMD via Region Västerbotten om ett statligt verksamhetsbidrag för 2020 om 12 000 tkr för turnéer och tillgänglighetsmedel som sedan fördelas till de fyra ensemblerna. NMD's fördelning av statsanslag till ensemblerna utgår

från antagen fördelningsmodell som bygger på kostnader för produktioner och antal föreställningar utanför hemlandet för respektive ensemble. Totalt fördelas 11 397 tkr år 2020 till ingående ensembler där Norrlandsoperan i Umeå och Norrdans i Härnösand är de två största mottagarna av turnébidraget. 400 tkr går till särskilda tillgänglighetsinsatser. Region Jämtland Härjedalens kostnader för Estrad Norr Musikteater omfattar innevarande år 3 149 tkr. Enligt fördelningsmodellen erhåller Estrad Norr Musikteater ett statsbidrag om 1 649 tkr vilket motsvarar 52 % av kostnaderna. Statsbidraget utgår som ett grundbidrag och en del för turnéer. 2019 omfattar Estrad Norrs föreställningar utanför hemlandet 62 % av det totala antalet föreställningarna. 38 % av föreställningarna gavs inom länet. Under 2020 planeras på nytt en uppsättning av Plupp och de osynliga på fjällen. En uppskattad produktion på bland annat sydsamiska som gavs vid 100-årsjubileet av det första samiska landsmötet i Staare 2018.

Regionens engagemang i nätverket NMD motiveras av uppgiften att medverka till att öka tillgängligheten till professionell musikteater och dans för alla i norra Sverige och bidra till en kulturell mångfald som kommer medborgarna till del. Kulturlivet i Sverige behöver mer av gränsöverskridande samarbeten- konstnärligt, geografiskt, politiskt, ekonomiskt och administrativt – för att möta gemensamma utmaningar och möjligheter. Revisorernas uppföljning av verksamhetsåret 2019 summerar att förbundsfullmäktiges uppföljning och internkontroll är tillräcklig och att det finns tydliga rutiner och reglementen för förbundet. Det görs kontinuerlig återslagrapportering till styrelsen gällande verksamhetens uppdrag. Revisorerna ser positivt på att NMD har initierat ett arbete för att stärka uppföljningen av de medel som fördelas av förbundet. Revisorerna bedömer även att NMD mer frekvent behöver se över och vid behov revidera reglementen och rutiner.

Uppföljning

Verksamhet

Ingående ensembler i nätverket Norrland Musikteater och Dans är Norrlands Operan i Umeå, Norrdans i Härnösand, Barn- och ungdomsoperan inom Estrad Norr i Östersund samt Piteå Kammaropera. NMDs vision är att medverka till att gör musikteater och dans tillgänglig för alla i norra Sverige. Dessutom förmedla insikter om vad musikteater och dans kan betyda för människor. De fyra ingående ensemblerna har till uppdrag att producera och framföra opera/musikteater och dans i de fyra nordligaste länen. Inte bara för de stora scenerna utan även för mindre scener. I uppdraget till ensemblerna ingår även att utveckla och stärka samarbetet inom NMD. En självklar utgångspunkt är att inte styra ensemblernas konstnärliga val. Angående tillgänglighetsaspekten är en försvårande omständighet att inte alla kommuner har praktiska förutsättningar att ta emot en mellanstor eller större musik- och dans föreställning. En annan svårighet är att stärka de lokala arrangörsnätverken både ekonomiskt och kompetensmässigt. Det är främst ett kommunalt ansvar men där NMD vill bidra till att utveckla förutsättningarna att nå ut med fler föreställningar.

Ekonomiskt utfall

Det egna kapitalet uppgår 2019 till 491,8 tkr varför den ekonomiska ställningen anses vara god. Det egna kapitalet skall räcka för de kostnader som skulle uppstå vid en avveckling av verksamheten, med hänsyn till bl.a. kostnaden för koordinators uppsägningstid. 2019 års resultat enligt resultaträkning och balansjusteringar omfattar 92,7 tkr. Om inget drastiskt händer inom den kulturpolitiska sektorn bör statsbidrag och regional finansiering kvarstå

på samma nivå med justering av PLO. Revisorerna bedömning för 2019 är att NMD styrelse bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillräckligt sätt och beviljar styrelsen samt de enskilda ledamöterna ansvarsfrihet.

Måluppfyllelse

Måluppfyllelsen får sammantaget bedömas vara god.

Resultat mäts med två indikatorer. Antal nådda kommuner och andel föreställningar utanför ensemblens hemlän, mätt i procent. För 2019 ligger andelen nådda kommuner något lägre än tidigare med 27 kommuner i jämförelse med 31 kommuner år 2018. Antal givna föreställningar utanför hemlänet omfattar 61 år 2019 i jämförelse med 58 år 2018. Under de senaste fem åren har ensemblerna via föreställningar och publikbussar i snitt nått 68% av kommunerna i de fyra nordligaste länen. Medelvärde på andelen föreställningar utanför hemlänet de senaste fem åren ligger på 56 %. Ett värde som styrelsen finner vara rimligt då ensemblerna även måste kunna turnera med föreställningar inom det egna länet. Under 2019 har totalt åtta produktioner gått på turné och därmed tilldelats statligt bidrag. 88 föreställningar gavs och av dessa genomfördes 54 föreställningar (61%) utanför ensemblernas hemlän. Andelen kvinnor bland den konstnärliga personalen har på senare år ökat och är nu nära 50 procent.

Underlag för granskning

NMD årsredovisning 2019

Revisionsberättelse NMD 2019

Granskning av årsbokslut och årsredovisning 2019

Avslutande kommentarer

Konsekvenserna av Covid-19 är genomgripande för samtliga ensembler inom NMD. Norrlandsoperan och Norrdans har haft turnéproduktioner planerade under våren där ensemblerna redan använt en större del av sina produktionsbudgetar till produktionsrelaterade kostnader. Turnékostnaderna uteblir men så även intäkterna. Föreställningar skjuts framåt.

För Estrad Norr och Piteå Kammaropera skjuts planerade produktioner fram till hösten. Om läget i landet ändras till det bättre och restriktionerna lättar så kommer verksamheten att rulla på som vanligt men om läget blir långvarigt så kommer inte inplanerade turnéer under hösten att kunna genomföras som planerat.

Styrelsen och landsantikvarien för Stiftelsen Jamtli avger följande årsredovisning och koncernredovisning för räkenskapsåret 2019.

Förvaltningsberättelse

Information om verksamheten

Koncernen Stiftelsen Jamtli består av moderstiftelsen och fem dotterbolag. Koncernen bedriver museiverksamhet i Jämtlands Län genom stiftelsen och dotterbolagen Härjedalens Fjällmuseum AB och Jämtland Teknikland AB. Museerna tillsammans med dotterbolaget The Nordic Centre of Heritage Learning and Creativity AB arbetar aktivt med och utvecklar kulturarvspedagogiken och det livslånga lärandet. I koncernen ingår också Världsarv Ragundadalen AB som undersöker möjligheterna för att utnämna Döda Fallet till världsarv. Dotterbolaget Restaurang Hov AB har under året bedrivit lunchservering i samarbete med Jämtlands Gymnasium.

Stiftelsen Jamtlis ändamål

Stiftelsens ändamål är att förvalta stiftelsens samlingar och markområden och hålla dem tillgängliga för allmänheten. Stiftelsen ska inom i huvudsak Jämtlands Län bedriva och främja kulturminnesvård och museal verksamhet liksom annan därmed förenlig och närstående kulturell verksamhet. Stiftelsen kan även, i egen regi eller genom särskilt bildade organ, hyra ut eller på annat sätt affärsmässigt nyttja de byggnader de förfogar över.

Främjandet av ändamålet

Stiftelsen har under året haft ett flertal utställningar och tillsammans med tillgängliggörandet av fler föremål och fotografier samt rekvisitasamlingen i en webbaserad samlingsdatabas har Jamtli aktivt arbetat med att göra samlingarna tillgängliga för allmänheten.

Stiftelsen har fortsatt med uppsökande skolverksamhet, skolprogram och föreläsningar samt After work-programmen vilket når ut till 14 platser i länet via webbsändning. Under året har ett aktivt kulturmiljöarbete bedrivits inom uppdragsverksamheten där offentliga och privata aktörer får ta del av både miljövänliga och historiska arbetsmetoder.

Stiftelsen har sitt säte i Östersund.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Efter ett framgångsrikt första år med Nationalmuseum Jamtli, utställningen Sex sekler av samtid och en både omfattande och gedigen program- och pedagogisk verksamhet, blev det i maj 2019 dags för den andra utställningen i raden: Från gryning till skymning. Även denna utställning har blivit välbesökt och Konstateljésöndagarna har lockat många deltagare – enskilda som bokade grupper – liksom skolprogrammen och sommarens öppna Konstateljé.

Stiftelsen hälsar vår nye landsantikvarie tillika museichef Olov Amelin välkommen.

Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Restaurang Hov på Jamtli kommer att stänga 31 januari 2020. Stiftelsen Jamtli har under år 2019 drivit restaurangrörelsen i ett eget aktiebolag, men verksamheten i sin nuvarande form måste nu avslutas. Trots hårt arbete och fantastiska insatser från restaurangens personal och ledning kan inte Jamtli klara det ekonomiska underskott som verksamheten genererat. De tuffa ekonomiska realiteterna lämnar inte utrymme för någon annan lösning.

Förväntad framtida utveckling samt väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Koncernen strävar efter en allt högre grad av egen finansiering. Satsningar på affärsmässig utveckling är fortsatt viktig samtidigt som verksamheter i och utveckling av koncernen är beroende av projektfinansieringar. Risker som följer med att vara beroende av projektfinansiering är att konkurrensen om till exempel europeiska och nordiska programmedel växer samtidigt som många av bidragsprojekten kräver egen medfinansiering.

I januari 2020 nåddes Europa av Covid-19 som senare, den 11 mars, deklarerades som en pandemi. Vilka konsekvenserna av coronavirusets spridning blir för Stiftelsen Jamtli är ännu för tidigt att säga, men att pandemin kommer att få effekt på stiftelsens verksamhet under 2020 kan vi konstatera.

Förändring av eget kapital (Tkr)

Koncernen	Annat eget kapital inkl. årets resultat	Minoritets- intresse	Totalt
Belopp vid årets ingång	25 999	749	26 748
Förändring ägarandel	4	-9	-5
Årets resultat	3 105	161	3 266
Belopp vid årets utgång	29 108	901	30 009

Moderbolaget	Ändamåls- best. medel	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt
Belopp vid årets ingång	15 715	4 730	2 487	22 932
Disposition enligt beslut av årets årsstämma:		2 487	-2 487	0
Nyttjande av ändamålsbestämda medel från tidigare år	-734	734		0
Reservering ändamålsbestämda medel som erhållits under året men inte nyttjats	252	-252		0
Årets resultat			1 757	1 757
Belopp vid årets utgång	15 233	7 699	1 757	24 689

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel (kronor):

balanserad vinst	22 931 530
årets vinst	1 757 325
	24 688 855

disponeras så att	
i ny räkning överföres	24 688 855

Koncernens och moderbolagets resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkningar samt kassaflödesanalyser med noter.

Koncernens Resultaträkning

Tkr

	Not	2019-01-01 -2019-12-31	2018-01-01 -2018-12-31
Nettoomsättning	2, 3	32 431	26 045
Aktiverat arbete för egen räkning		27	742
Övriga rörelseintäkter	4	62 252	67 401
		94 710	94 188
Rörelsens kostnader			
Råvaror och förnödenheter		-1 492	0
Handelsvaror		-4 491	-3 353
Övriga externa kostnader	5, 6	-21 501	-21 277
Personalkostnader	7	-58 909	-56 142
Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar		-3 153	-2 176
		-89 545	-82 948
Rörelseresultat		5 165	11 240
Resultat från finansiella poster			
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	8	212	76
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		2	0
Räntekostnader och liknande resultatposter		-906	-914
		-692	-838
Resultat efter finansiella poster		4 473	10 402
Resultat före skatt		4 473	10 402
Skatt på årets resultat	24	-1 208	-2 085
Årets resultat		3 265	8 317
Hänförligt till moderföretagets aktieägare		3 105	8 304
Hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande		160	13

Koncernens Balansräkning

Tkr

	Not	2019-12-31	2018-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och mark	9	58 041	60 320
Maskiner och inventarier	10	5 170	4 463
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	11	0	1 024
		63 211	65 807
Finansiella anläggningstillgångar			
Ägarintressen i övriga företag	14	10	9
Andra långfristiga värdepappersinnehav	15, 16	1 600	2 751
Andra långfristiga fordringar	17	148	145
		1 758	2 905
Summa anläggningstillgångar		64 969	68 712
Omsättningstillgångar			
Varulager m m			
Råvaror och förnödenheter		207	0
Färdiga varor och handelsvaror		1 330	1 425
Pågående arbete för annans räkning		216	0
		1 753	1 425
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		1 683	2 234
Övriga fordringar		1 022	295
Upparbetad men ej fakturerad intäkt			174
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	18	4 090	7 661
		6 795	10 364
Kassa och bank		9 884	1 635
		9 884	1 635
Summa omsättningstillgångar		18 417	13 424
SUMMA TILLGÅNGAR		83 401	82 136

Koncernens Balansräkning

Tkr

	Not	2019-12-31	2018-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Eget kapital hänförligt till moderföretagets aktieägare			
Annat eget kapital inklusive årets resultat	27	29 108	25 999
Eget kapital hänförligt till moderföretagets aktieägare			
		29 108	25 999
Innehav utan bestämmande inflytande			
Innehav utan bestämmande inflytande		901	749
Eget kapital hänförligt till minoritetsintresset			
		901	749
Summa eget kapital			
		30 009	26 748
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	19	148	0
Avsättningar för uppskjuten skatt		696	517
		844	517
Långfristiga skulder			
Checkräkningskredit	21	5 600	
Skulder till kreditinstitut		25 299	26 664
Övriga skulder		1 560	1 560
		32 459	28 224
Kortfristiga skulder			
Checkräkningskredit	21	0	8 631
Skulder till kreditinstitut		1 365	1 364
Fakturerad men ej upparbetad intäkt		1 020	422
Leverantörsskulder		4 319	3 468
Aktuella skatteskulder		2 352	1 487
Övriga skulder		2 975	2 907
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	22	8 058	8 368
		20 089	26 647
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER			
		83 401	82 136

Koncernens Kassaflödesanalys

Tkr

	Not	2019-01-01 -2019-12-31	2018-01-01 -2018-12-31
Den löpande verksamheten			
Rörelseresultat		5 165	11 240
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet m.m	29	2 788	-1 759
Betald skatt		-343	-245
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		7 610	9 236
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Förändring av varulager och pågående arbeten		-328	160
Förändring kundfordringar		551	466
Förändring av kortfristiga fordringar		3 018	1 551
Förändring leverantörsskulder		851	-3 830
Förändring av kortfristiga skulder		-8 275	76
Kassaflöde från den löpande verksamheten		3 427	7 659
Investeringsverksamheten			
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-557	-11 188
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar		1 147	3
Kassaflöde från investeringsverksamheten		590	-11 185
Finansieringsverksamheten			
Upptagna lån		0	4 127
Amortering av lån		4 232	-2 059
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		4 432	2 068
Årets kassaflöde		8 249	-1 458
Likvida medel vid årets början			
Likvida medel vid årets början		1 635	3 093
Likvida medel vid årets slut		9 884	1 635

Moderbolagets Resultaträkning

Tkr

	Not	2019-01-01 -2019-12-31	2018-01-01 -2018-12-31
Stiftelsens intäkter			
Nettoomsättning	2, 3	26 697	24 287
Aktiverat arbete för egen räkning		27	743
Övriga intäkter	4	55 548	61 253
		82 272	86 283
Stiftelsens kostnader			
Kostnader för varor, material och vissa köpta tjänster		-3 559	-3 191
Övriga externa kostnader	5, 6	-19 391	-19 492
Personalkostnader	7	-50 824	-50 333
Avskrivningar och nedskrivningar		-3 092	-2 154
		-76 866	-75 170
Förvaltningsresultat		5 406	11 113
Resultat från finansiella poster			
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	8	103	91
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		1	0
Räntekostnader och liknande resultatposter		-909	-910
		-805	-819
Resultat efter finansiella poster		4 601	10 294
Bokslutsdispositioner	23	-1 900	-2 233
Resultat före skatt		2 701	8 061
Skatt	24	-944	-1 553
Årets resultat		1 757	6 508

Moderbolagets Balansräkning

Tkr

Not 2019-12-31 2018-12-31

TILLGÅNGAR

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar

Byggnader och mark	9	58 041	60 320
Maskiner och inventarier	10	4 983	4 345
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	11	0	1 024
		63 024	65 689

Finansiella anläggningstillgångar

Andelar i koncernföretag	12, 13	590	335
Ägarintressen i övriga företag	14	10	9
Andra långfristiga värdepappersinnehav	15, 16	1 094	2 271
Andra långfristiga fordringar	17	148	145
		1 842	2 760
Summa anläggningstillgångar		64 866	68 449

Omsättningstillgångar

Varulager m m

Handelsvaror		1 239	1 327
Pågående arbete för annans räkning		199	41
		1 438	1 368

Kortfristiga fordringar

Kundfordringar		1 116	2 035
Fordringar hos koncernföretag		63	243
Övriga fordringar		827	77
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	18	3 236	7 035
		5 242	9 390

Kassa och bank

Summa omsättningstillgångar		14 155	11 240
------------------------------------	--	---------------	---------------

SUMMA TILLGÅNGAR

79 021 79 689

Moderbolagets Balansräkning

Tkr

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital

Fritt eget kapital

Ändamålsbestämda medel	27	15 133	15 715
Balanserat kapital		7 798	4 730
Årets resultat		1 757	2 487
Summa eget kapital		24 688	22 932

Obeskattade reserver	28	2 733	2 233
-----------------------------	----	-------	-------

Avsättningar

Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	19	190	0
Summa avsättningar		190	0

Långfristiga skulder

Skulder till kreditinstitut	20	25 299	26 664
Skulder till koncernföretag		961	1 313
Övriga skulder		1 560	1 560
Summa långfristiga skulder		27 820	29 537

Kortfristiga skulder

Checkräkningskredit	21	5 600	8 631
Skulder till kreditinstitut		1 365	1 365
Leverantörsskulder		3 763	3 263
Skulder till koncernföretag		341	76
Aktuella skatteskulder		2 274	1 463
Fakturerad men ej upparbetad intäkt		1 020	422
Övriga skulder		2 372	2 701
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	22	6 854	7 066
Summa kortfristiga skulder		23 590	24 987

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		79 021	79 689
---------------------------------------	--	---------------	---------------

POSTER INOM LINJEN

Ställda säkerheter

Panter och därmed jämförliga säkerheter som har ställts för egna skulder och för förpliktelser som redovisas som avsättningar, varje slag för sig.
Övriga ställda panter och därmed jämförliga säkerheter, varje slag för sig.

26

Moderbolagets Kassaflödesanalys

Tkr

	Not	2019-01-01 -2019-12-31	2018-01-01 -2018-12-31
Den löpande verksamheten			
Förvaltningsresultat		5 406	11 113
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet	29	2 477	-1 775
Betald skatt		-133	-67
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		7 750	9 271
Kassaflöde från förändring av rörelsekapitalet			
Förändring av varulager och pågående arbete		-70	183
Förändring av kundfordringar		919	149
Förändring av kortfristiga fordringar		3 229	1907
Förändring av leverantörsskulder		500	-3844
Förändring av kortfristiga skulder		-4 461	72
Kassaflöde från den löpande verksamheten		7 867	7 738
Investeringsverksamheten			
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-427	-11 106
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar		918	3
Kassaflöde från investeringsverksamheten		491	-11 103
Finansieringsverksamheten			
Upptagna lån		0	4 285
Amortering av lån		-1 365	-2 059
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-1 365	2 226
Årets kassaflöde		6 993	-1 139
Likvida medel vid årets början			
Likvida medel vid årets början		482	1 621
Likvida medel vid årets slut		7 475	482

Noter

Tkr

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänna upplysningar

Årsredovisningen och koncernredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med föregående år.

Intäktsredovisning

Intäkter har tagits upp till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas och redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras bolaget och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Räntor och utdelning redovisas som intäkt när ägarens rätt att erhålla betalning har fastställts.

Pågående tjänsteuppdrag

Inkomster från uppdrag på löpande räkning redovisas som intäkt i takt med att arbetet utförs och material levereras eller förbrukas innebärande att vinsten från uppdragen avräknas successivt.

Om det inte är sannolikt att betalning kommer att erhållas för belopp som redan har redovisats som intäkt redovisas det belopp som sannolikt inte kommer att erhållas som en kostnad.

I balansräkningen jämförs redovisade intäkter med de belopp som fakturerats beställaren under samma period. Om de fakturerade beloppen överstiger den redovisade intäkten utgör mellanskillnaden en skuld, vilken redovisas som fakturerad men ej upparbetad intäkt. Om intäkten överstiger de fakturerade beloppen utgör mellanskillnaden en fordran vilken redovisas som upparbetad men ej fakturerad intäkt.

Koncernredovisning

Konsolideringsmetod

Koncernredovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden. Detta innebär att förvärvade verksamheters identifierbara tillgångar och skulder redovisas till marknadsvärde enligt upprättad förvärvsanalys. Överstiger verksamhetens anskaffningsvärde det beräknade marknadsvärdet av de förväntade nettotillgångarna enligt förvärvsanalysen redovisas skillnaden som goodwill.

Dotterföretag

Koncernredovisningen omfattar, förutom moderföretaget, samtliga företag i vilka moderföretaget direkt eller indirekt har mer än 50 % av röstetalet eller på annat sätt innehar det bestämmande inflytandet och därmed har en rätt att utforma företagets finansiella och operativa strategier i syfte att erhålla ekonomiska fördelar.

Minoritetsintresse är den del av dotterföretagets resultat och nettotillgångar i koncernredovisningen hänförliga till egetkapitalinstrument som inte, direkt eller indirekt genom dotterföretag, ägs av moderföretaget.

Minoritetsintresse redovisas i koncernens balansräkning som en särskild post inom koncernens egna kapital. Redovisningen tar sin utgångspunkt i koncernen som en enhet enligt den så kallade enhetsteorin. Samtliga tillgångar som koncernen har bestämmande inflytande över inkluderas i koncernens balansräkning, även de som delvis har andra ägare. Minoritetens andel av resultatet efter skatt redovisas separat som minoritetsandel.

Förvärv och avyttring av minoritetsandelar redovisas inom eget kapital.

Transaktioner mellan koncernföretag

Koncerninterna fordringar och skulder samt transaktioner mellan koncernföretag liksom orealiserade vinster elimineras i sin helhet. Orealiserade förluster elimineras också såvida inte transaktionen motsvarar ett nedskrivningsbehov.

Förändring av internvinst under räkenskapsåret har elimineras i koncernresultaträkningen.

Anläggningstillgångar

Immateriella och materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar enligt plan och eventuella nedskrivningar.

Avskrivning sker linjärt över den förväntade nyttjandeperioden med hänsyn till väsentligt restvärde. Följande avskrivningsprocent tillämpas:

Finansiella instrument

Finansiella instrument värderas utifrån anskaffningsvärdet. Instrumentet redovisas i balansräkningen när bolaget blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor. Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och bolaget har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelserna har reglerats eller på annat sätt upphört.

Andelar i dotterföretag

Andelar i dotterföretag redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår köpeskillingen som erlagts för aktierna samt förvärvskostnader. Eventuella kapitaltillskott läggs till anskaffningsvärdet när de uppkommer.

Kundfordringar/kortfristiga fordringar

Kundfordringar och kortfristiga fordringar redovisas som omsättningstillgångar till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra fordringar.

Låneskulder och leverantörsskulder

Låneskulder och leverantörsskulder redovisas initialt till anskaffningsvärde efter avdrag för transaktionskostnader. Skiljer sig det redovisade beloppet från det belopp som ska återbetalas vid förfallotidpunkten periodiseras mellanskillnaden som räntekostnad över lånets löptid med hjälp av instrumentets effektivränta. Härigenom överensstämmer vid förfallotidpunkten det redovisade beloppet och det belopp som ska återbetalas.

Leasingavtal

Företaget redovisar samtliga leasingavtal, såväl finansiella som operationella, som operationella leasingavtal. Operationella leasingavtal redovisas som en kostnad linjärt över leasingperioden.

Varulager

Varulagret har värderats till det lägsta av dess anskaffningsvärde och dess nettoförsäljningsvärde på balansdagen. Med nettoförsäljningsvärde avses varornas beräknade försäljningspris minskat med försäljningskostnader. Den valda värderingsmetoden innebär att inkurans i varulagret har beaktats.

Inkomstskatter

Total skatt utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Skatter redovisas i resultaträkningen, utom då underliggande transaktion redovisas direkt mot eget kapital varvid tillhörande skatteeffekter redovisas i eget kapital.

Avsättningar

Som avsättning har redovisats förpliktelser gentemot tredje man som är hänförliga till räkenskapsåret eller tidigare räkenskapsår och som på balansdagen antingen är säkra eller sannolika till sin förekomst men oviss till belopp eller till den tidpunkt då de ska infrias.

Ersättningar till anställda

Ersättningar till anställda avser alla former av ersättningar som företaget lämnar till de anställda. Kortfristiga ersättningar utgörs av bland annat löner, betald semester, betald frånvaro, bonus och ersättning efter avslutad anställning (pension). Kortfristiga ersättningar redovisas som kostnad och en skuld då det finns en legal eller informell förpliktelse att betala ut en ersättning till följd av en tidigare händelse och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Ersättningar till anställda efter avslutad anställning

Företaget har pensionsförpliktelser vilka uteslutande är beroende av värdet på de av företaget och koncernen ägda kapitalförsäkringar. Kapitalförsäkringarna redovisas till anskaffningsvärde som finansiell anläggningstillgång. Pensionsförpliktelsen redovisas som en avsättning till samma värde som kapitalförsäkringens redovisade värde.

Offentliga bidrag

Bidrag från staten redovisas till verkligt värde när det är rimligt och säkert att bidraget kommer att erhållas och företaget kommer uppfylla de villkor som är förknippade med bidraget. Bidrag avsedda att täcka investeringar i materiella eller immateriella anläggningstillgångar reducerar tillgångarnas anskaffningsvärden och därmed det avskrivningsbara beloppet.

Koncernbidrag

Erhållna och lämnade koncernbidrag redovisas som bokslutsdispositioner.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- eller utbetalningar.

Som likvida medel klassificerar företaget, förutom kassamedel, disponibla tillgodohavanden hos banker och andra kreditinstitut samt kortfristiga likvida placeringar som är noterade på en marknadsplats och har en kortare löptid än tre månader från anskaffningstidpunkten. Förändringar i spärrade medel redovisas i investeringsverksamheten.

Not 2 Nettoomsättningens fördelning Koncernen

	2019	2018
Nettoomsättning		
Entréer och årskort	8 321	7 292
Egna böcker	209	204
Kommersiella verksamheter	13 116	9 515
Pedagogiska verksamheten	906	562
Hysesintäkter	4 471	3 263
Uppdrag inom byggnadsvård/arkeologi	3 412	3 213
Övriga intäkter	1 996	1 996
	32 431	26 045

Moderbolaget

	2019	2018
Nettoomsättning		
Entréer och årskort	7 040	7 292
Egna böcker	209	213
Kommersiella verksamheter	9 117	7 852
Pedagogiska verksamheten	906	781
Hysesintäkter	4 423	2 663
Uppdrag inom byggnadsvård/arkeologi	3 327	3 346
Övriga intäkter	1 675	3 328
	26 697	24 287

Not 3 Inköp och försäljning mellan koncernföretag

Koncernen

Av årets inköp i moderstiftelsen har 485 tkr skett från koncernföretag. I årets inköp ingår den ingående moms som ej får lyftas av. På grund av kostnadsförd ingående moms så avviker inköpen i moderstiftelsen från dotterbolagens försäljning. Av årets försäljning har 648 tkr skett till koncernföretag.

Moderbolaget

Av årets inköp i moderstiftelsen har 485 tkr skett från koncernföretag. I årets inköp ingår den ingående moms som ej får lyftas av. På grund av kostnadsförd ingående moms så avviker inköpen i moderstiftelsen från dotterbolagens försäljning. Av årets försäljning har 1 368 tkr skett till koncernföretag.

**Not 4 Övriga intäkters fördelning
Koncernen**

	2019	2018
Offentliga bidrag	58 028	63 723
Övriga bidrag	2 217	1 158
Övriga intäkter	2 007	2 520
	62 252	67 401

Moderbolaget

	2019	2018
Offentliga bidrag	54 067	58 418
Övriga bidrag	159	1 158
Övriga intäkter	1 222	1 677
	55 448	61 253

Not 5 Arvode till revisorer

Koncernen

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

	2019	2018
Deloitte AB		
Revisionsuppdrag	204	209
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	95	134
Skatterådgivning	48	51
Övriga tjänster	6	6
	352	400
Övriga revisorer		
Revisionsuppdrag	0	12
	0	12

Moderbolaget

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

	2019	2018
Deloitte AB		
Revisionsuppdrag	106	106
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	95	134
Skatterådgivning	48	51
Övriga tjänster	6	6
	255	297
Övriga revisorer		
Revisionsuppdrag	0	12
	0	12

Not 6 Operationella leasingavtal

Koncernen

Årets leasingkostnader avseende leasingavtal, uppgår till 432 161 kronor.

Framtida leasingavgifter, för icke uppsägningsbara leasingavtal, förfaller till betalning enligt följande:

	2019	2018
Inom ett år	328	197
Senare än ett år men inom fem år	328	384
	655	581

Moderbolaget

Årets leasingkostnader avseende leasingavtal, uppgår till 432 161 kronor.

Framtida leasingavgifter, för icke uppsägningsbara leasingavtal, förfaller till betalning enligt följande:

	2019	2018
Inom ett år	328	197
Senare än ett år men inom fem år	328	384
	656	581

**Not 7 Anställda och personalkostnader
Koncernen**

	2019	2018
Medelantalet anställda		
Kvinnor	89	91
Män	65	66
	154	157
Löner och andra ersättningar		
Styrelse och verkställande direktör	2 379	1 603
Övriga anställda	40 062	37 547
	42 441	39 150
Sociala kostnader		
Pensionskostnader för styrelse och verkställande direktör	502	659
Pensionskostnader för övriga anställda	2 698	1 928
Övriga sociala avgifter enligt lag och avtal	13 426	13 646
	16 626	16 233
Totala löner, ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader	59 067	55 383
Könsfördelning bland ledande befattningshavare		
Andel kvinnor i styrelsen	32 %	44 %
Andel män i styrelsen	68 %	56 %
Andel kvinnor bland övriga ledande befattningshavare	64 %	64 %
Andel män bland övriga ledande befattningshavare	36 %	36 %

Moderbolaget

	2019-12-31	2018-12-31
Medelantalet anställda		
Kvinnor	85	88
Män	57	58
	142	146
Löner och andra ersättningar		
Styrelse och verkställande direktör	1 165	887
Övriga anställda	34 451	34 570
	35 616	35 457
Sociala kostnader		
Pensionskostnader för styrelse och verkställande direktör	461	600
Pensionskostnader för övriga anställda	2 477	1 672
Övriga sociala avgifter enligt lag och avtal	11 614	12 349
	14 552	14 621
Totala löner, ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader	50 168	50 078
Könsfördelning bland ledande befattningshavare		
Andel kvinnor i styrelsen	40 %	50 %
Andel män i styrelsen	60 %	50 %
Andel kvinnor bland övriga ledande befattningshavare	70 %	80 %
Andel män bland övriga ledande befattningshavare	30 %	20 %

**Not 8 Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar
Koncernen**

	2019	2018
Erhållna utdelningar	53	76
Resultat vid avyttringar	139	0
Återföring av nedskrivningar	20	0
	212	76

Moderbolaget

	2019	2018
Erhållna utdelningar	53	91
Resultat vid avyttringar av värdepapper	50	0
	103	91

**Not 9 Byggnader och mark
Koncernen**

	2019-12-31	2018-12-31
Ingående anskaffningsvärden	96 476	25 050
Inköp	0	34 998
Omklassificeringar	0	36 428
Årets offentliga stöd	-28 249	-28 249
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	68 227	68 227
Ingående avskrivningar	-7 907	-6 274
Årets avskrivningar	-2 280	-1 633
Utgående ackumulerade avskrivningar	-10 187	-7 907
Utgående redovisat värde	58 041	60 320

Moderbolaget

	2019-12-31	2018-12-31
Ingående anskaffningsvärden	96 476	25 050
Inköp	0	34 998
Omklassificeringar	0	36 428
Årets offentliga stöd	-28 249	-28 249
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	68 228	68 227
Ingående avskrivningar	-7 907	-6 274
Årets avskrivningar	-2 280	-1 633
Utgående ackumulerade avskrivningar	-10 187	-7 907
Utgående redovisat värde	58 041	60 320

**Not 10 Maskiner och inventarier
Koncernen**

	2019-12-31	2018-12-31
Ingående anskaffningsvärden	6 946	3 215
Inköp	557	3 737
Försäljningar/utrangeringar	-128	-6
Omklassificeringar	1024	
Årets offentliga stöd	-322	-322
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	8 077	6 624
Ingående avskrivningar	-2 162	-1 624
Försäljningar/utrangeringar	128	6
Årets avskrivningar	-873	-544
Utgående ackumulerade avskrivningar	-2 907	-2 162
Utgående redovisat värde	5 170	4 463

Moderbolaget

	2019-12-31	2018-12-31
Ingående anskaffningsvärden	6 759	3 120
Inköp	426	3 645
Försäljningar/utrangeringar	-128	-6
Omklassificeringar	1024	
Årets offentliga stöd	-312	-312
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	7 769	6 447
Ingående avskrivningar	-2 102	-1 586
Försäljningar/utrangeringar	128	6
Årets avskrivningar	-812	-521
Utgående ackumulerade avskrivningar	-2 786	-2 101
Utgående redovisat värde	4 983	4 346

**Not 11 Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningar
Koncernen**

	2019-12-31	2018-12-31
Ingående anskaffningsvärden	1 024	36 428
Inköp	0	1 024
Omklassificeringar	-1 024	-36 428
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	0	1 024
Utgående redovisat värde	0	1 024

Moderbolaget

	2019-12-31	2018-12-31
Ingående anskaffningsvärden	1 024	36 428
Inköp		1 024
Omklassificeringar	-1 024	-36 428
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	0	1 024
Utgående redovisat värde	0	1 024

**Not 12 Andelar i koncernföretag
Moderbolaget**

	2019-12-31	2018-12-31
Ingående anskaffningsvärden	335	338
Inköp	5	
Försäljningar/utrangeringar		-3
Lämnade aktieägartillskott	250	
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	590	335
Utgående redovisat värde	590	335

**Not 13 Specifikation andelar i koncernföretag
Moderbolaget**

	Org.nr	Säte	Eget kap.	Resultat	Ägd andel
The Nordic Centre of Heritage Learning and Creativity AB	556173-6280	Östersund	110	284	72,5 %
Restaurang Hov AB	556783-7918	Östersund	946	601	100,0 %
Jämtland Teknikland AB	556905-6962	Östersund	122	9	52,5 %
Härjedalens Fjällmuseum AB	556095-6426	Härjedalen	332	-26	55,0 %
Världsarv Ragundadalen AB	556962-1872	Ragunda	309	129	60,0 %

**Not 14 Ägarintressen i övriga företag
Koncernen**

	2019-12-31	2018-12-31
Ingående anskaffningsvärden	9	9
Omklassificeringar	1	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	10	9
Utgående redovisat värde	10	9

Moderbolaget

	2019-12-31	2018-12-31
Ingående anskaffningsvärden	9	9
Omklassificeringar	1	
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	10	9
Utgående redovisat värde	10	9

**Not 15 Andra långfristiga värdepappersinnehav
Koncernen**

	2019-12-31	2018-12-31
Ingående anskaffningsvärden	2 766	2 766
Inköp	400	0
Försäljningar	-1 577	0
Omklassificeringar	11	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 600	2 766
Ingående nedskrivningar	-15	0
Återförda nedskrivningar	15	0
Årets nedskrivningar	0	-15
Utgående ackumulerade nedskrivningar	0	-15
Utgående redovisat värde	1 600	2 751

Moderbolaget

	2019-12-31	2018-12-31
Ingående anskaffningsvärden	2 271	2 271
Försäljningar/utrangeringar	-1 177	
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 094	2 271
Utgående redovisat värde	1 094	2 271

**Not 16 Specifikation andra långfristiga värdepappersinnehav
Koncernen**

	Bokfört värde	Marknads- värde
Namn		
Noterade aktier och andelar, anläggningstillgångar	1 600	1 941
	1 600	1 941

Moderbolaget

	Bokfört värde	Marknads- värde
Namn		
Noterade aktier och andelar, anläggningstillgångar	1 094	1 436
	1 094	1 436

**Not 17 Andra långfristiga fordringar
Koncernen**

	2019-12-31	2018-12-31
Ingående anskaffningsvärden	145	170
Avgående fordringar	-25	-25
Orealiserad värdeökning	29	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	148	145
 Utgående redovisat värde	 148	 145

Moderbolaget

	2019-12-31	2018-12-31
Ingående anskaffningsvärden	145	170
Avgående fordringar	-25	-25
Orealiserad värdeökning	28	
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	148	145
 Utgående redovisat värde	 148	 145

**Not 18 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter
Koncernen**

	2019-12-31	2018-12-31
Bidrag projekt nationalmuseum	0	2 600
Bidrag andra projekt än nationalmuseum	1 636	1 950
Interima intäkter, kundfordringar	400	0
Övriga interimsposter	1 335	3 111
Personalrelaterade bidrag	719	
	4 090	7 661

Moderbolaget

	2019-12-31	2018-12-31
Bidrag projekt nationalmuseum	0	2 600
Bidrag andra projekt än nationalmuseum	938	1 446
Övriga interimsposter	1 202	2 989
Interima intäkter kundfordringar	393	0
Personalrelaterade bidrag	703	0
	3 236	7 035

Not 19 Avsättningar
Koncernen

	2019-12-31	2018-12-31
Pensioner och liknande förpliktelser		
Belopp vid årets ingång	0	0
Årets avsättningar	148	0
	148	0
Föregående år redovisades pensionsförpliktelsen som långfristig fordran.		

Moderbolaget

	2019-12-31	2018-12-31
Pensioner och liknande förpliktelser		
Belopp vid årets ingång	0	0
Årets avsättningar	148	0
	148	0
Föregående år redovisades pensionsförpliktelsen som långfristig fordran.		

Not 20 Långfristiga skulder
Koncernen

	2019-12-31	2018-12-31
Förfaller senare än fem år efter balansdagen		
Swedbank	19 839	22 284
	19 839	22 284

Moderbolaget

	2019-12-31	2018-12-31
Förfaller senare än fem år efter balansdagen		
Swedbank	19 839	22 284
	19 839	22 284

Not 21 Checkräkningskredit

Koncernen

	2019-12-31	2018-12-31
Beviljat belopp på checkräkningskredit uppgår till	10 600	10 600
Nyttjad kredit uppgår till	5 600	8 631

Moderbolaget

	2019-12-31	2018-12-31
Beviljat belopp på checkräkningskredit uppgår till	10 600	10 600
Nyttjad kredit uppgår till	5 600	8 631

Not 22 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Koncernen

	2019-12-31	2018-12-31
Upplupna personalrelaterade kostnader	3 733	3 211
Anslag Region Jämtland Härjedalen	2 462	1 614
Bidrag projekt	304	2 097
Upplupna räntekostnader	1	0
Övriga interimsposter	1 558	1 446
	8 058	8 368

Moderbolaget

	2019-12-31	2018-12-31
Upplupna personalrelaterade kostnader	3 099	2 967
Anslag Region Jämtland Härjedalen	2 462	1 614
Bidrag projekt	0	1 159
Upplupna räntor	1	0
Övriga interimsposter	1 291	1 326
	6 853	7 066

Not 23 Bokslutsdispositioner

Moderbolaget

	2019	2018
Avsättning till periodiseringsfond	500	2 233
Lämnade koncernbidrag	1 400	0
	1 900	2 233

Not 24 Aktuell och uppskjuten skatt

Koncernen

	2019	2018
Skatt på årets resultat		
Aktuell skatt	1 109	2 576
Justering avseende tidigare år	236	
Förändring av uppskjuten skatt avseende temporära skillnader	-137	-491
Totalt redovisad skatt	1 208	2 085

Avstämning av effektiv skatt

		2019		2018
	Procent	Belopp	Procent	Belopp
Redovisat resultat före skatt		4 473		10402
Skatt enligt gällande skattesats	21,40	957	22,00	2 288
Ej avdragsgilla kostnader		193		159
Ej skattepliktiga intäkter		-42		-427
Justering avseende skatter för föregående år		237		78
Obeskattade reserver		-137		-13
Redovisad effektiv skatt		1 208		2 085

Moderbolaget

	2019	2018
Skatt på årets resultat		
Aktuell skatt	707	1 965
Justering avseende tidigare år	237	79
Förändring av uppskjuten skatt avseende temporära skillnader	0	-491
Totalt redovisad skatt	944	1 553

Avstämning av effektiv skatt

		2019		2018
	Procent	Belopp	Procent	Belopp
Redovisat resultat före skatt		2 701		8 061
Skatt enligt gällande skattesats	21,40	578	22,00	-1 773
Ej avdragsgilla kostnader		193		-128
Ej skattepliktiga intäkter		-66		427
Justering avseende skatter för föregående år		237		-79
Obeskattade reserver		2		0
Redovisad effektiv skatt		944		-1 553

Not 25 Ställda säkerheter

Koncernen

	2019-12-31	2018-12-31
För pensionsutfästelse:		
Direktpension	148	145
	148	145
För övriga långfristiga skulder:		
Fastighetsinteckning Norr 1:14	27 000	27 000
	27 000	27 000
För anläggningstillgångar:		
Depå	1 435	2 271
	1 435	2 271

Moderbolaget

	2019-12-31	2018-12-31
För pensionsutfästelse:		
Direktpension, pantsatt	148	145
	148	145
För övriga långfristiga skulder:		
Fastighetsinteckning Norr 1:14	27 000	27 000
	27 000	27 000
För anläggningstillgångar:		
Depå	1 435	2 271
	1 435	2 271

Not 26 Specifikation av ändamålsbestämda medel

Koncernen

	2019-12-31	2018-12-31
Jamtli's minnesfond	38	38
K-B Nilssons konstfond	356	351
Stina Bergners fond	239	237
Akutinsatser å Jamtlis kulturhistoriska byggnader	142	139
David Hummels Fond	1 875	1 849
Forskningsfonden	2 577	2 541
Nationalmuseum Jamtli	9 634	10 271
Jamtli's gynnare	272	289
	15 133	15 715

Moderbolaget

	2019-12-31	2018-12-31
Jamtlis minnesfond	38	38
K-B Nilssons konstfond	356	351
Stina Bergners fond	239	237
Akutinsatser å Jamtlis kulturhistoriska byggnader	142	139
David Hummels Fond	1 875	1 849
Forskningsfonden	2 577	2 541
Nationalmuseum Jamtli	9 634	10 271
Jamtlis gynnare	272	289
	15 133	15 715

Not 27 Obeskattade reserver

Moderbolaget

	2019-12-31	2018-12-31
Periodiseringsfond 2018	2 233	2 233
Periodiseringsfond 2019	500	0
	2 733	2 233
Uppskjuten skatt avseende obeskattade reserver	585	478
Skatteeffekt av schablonränta på periodiseringsfond	2	0

Not 28 Övriga avsättningar

Koncernen

	2019-12-31	2018-12-31
Pensionsutfästelse, direktpension	148	0
Pensionsutfästelse, löneskatt	42	0
	191	0

Moderbolaget

	2019-12-31	2018-12-31
Pensionsutfästelse, direktpension	148	0
Pensionsutfästelse, löneskatt	42	0
	190	0

**Not 29 Justering för poster som inte ingår i
kassaflödet mm**

Koncernen

	2019-12-31	2018-12-31
Avskrivningar	3 153	2 176
Ändamålsbestämda medel	0	-3 353
Erhållen ränta	2	0
Erlagd ränta	-906	-914
Erhållna utdelningar	212	91
Bokföringsmässiga justeringar	0	216
Avsättningar	327	25
	2 788	-1 759

Moderbolaget

	2019-12-31	2018-12-31
Avskrivningar	3 092	2 155
Ändamålsbestämda medel	0	-3 353
Erhållen ränta	1	0
Erlagd ränta	-909	-909
Erhållna utdelningar	103	91
Bokföringsmässiga justeringar	0	216
Avsättningar	190	25
	2 477	-1 775

Östersund den 2020

Karin Thomasson
Ordförande

Anders Edvinsson

John Brattmyr

Anna Wersén

Ellen Hyttsten

Robert Uitto

Kent Karlsson

Robert Hamberg

Trine Amundsen

Olov Amelin
Landsantikvarie

Jan Rönngren
Förtroendevald revisor

Claes Malmquist
Förtroendevald revisor

Vår revisionsberättelse har lämnats den 2020

Deloitte AB

Mats Henriksson
Auktoriserad revisor

9

Uppföljning av samverkan med
kommunerna: Samverkansavtalet
RUN/16/2020

2020-04-28

Välfärd, klimat och kompetens

Marina Gregorsson

Tfn: 063146619

E-post:

RUN/16/2020

Uppföljning av samverkan med kommunerna: Samverkansavtalet

Ärendebeskrivning

Regionala utvecklingsnämnden fastställde den 17 december 2019, § 193, en verksamhetsplan och uppföljningsplan för 2020. I uppföljningsplanen anges vilka områden inom nämndens verksamhetsområde som särskilt följs upp under året. Enligt fastställd plan ska regionala utvecklingsnämnden vid sitt sammanträde i maj göra en uppföljning av den samverkan som sker med länets kommuner inom ramen för den kommunala överenskommelsen (samverkansavtalet).

Region Jämtland Härjedalen har sedan 2015 en överenskommelse med länets kommuner om regional samverkan. Samverkansavtalet reviderades inför 2019, och regionfullmäktige fastställde den nu gällande överenskommelsen (Överenskommelse om samverkan mellan Region Jämtland Härjedalen och länets kommuner om regional samverkan, 2019–2021) i juni 2018, § 92. Regionala utvecklingsnämnden ansvarar för överenskommelsen. Enligt överenskommelsen ska Region Jämtland Härjedalen samverka och ge stöd till länets kommuner i regional utveckling.

Enligt överenskommelsen ska regionen årligen redovisa hur överenskommelsen fullföljts. Redovisningen ska ske genom en verksamhetsberättelse där kommunerna kan se och bedöma i vilken utsträckning de anser att överenskommelsen uppfylls. I upprättad *Uppföljningsrapport samverkan med kommunerna: Samverkansavtalet* sammanställs information från verksamhetsberättelsen samt planerade aktiviteter framåt. Uppföljning innehåller också en del som redovisar hur berörda verksamheter påverkas av Covid-19.

Regiondirektörens förslag

Regionala utvecklingsnämnden uppföljning av samverkan med kommunerna (samverkansavtalet) godkänns.

I tjänsten
Hans Svensson
Regiondirektör

Anders Byström
Regional utvecklingsdirektör

Utdrag till

Organisation/person som protokollsutdrag och/eller yttrande ska skickas till.

Välfärd, klimat och kompetens
Marina Gregorsson
Tfn: 063146619
E-post:

2020-04-22

RUN/16/2020

Uppföljningsrapport samverkan med kommunerna: Samverkansavtalet

Bakgrund

I Jämtlands län har det länge funnits en etablerad samverkan i frågor mellan kommunerna och mellan kommuner och landsting inom Kommunförbundet Jämtlands län. Mellan åren 2011 och 2015 låg dessa samverkansfrågor på det kommunala samverkansorganet Regionförbundet Jämtlands län som även hade det regionala utvecklingsansvaret. De kommunala och regionala utvecklingsfrågorna integrerades vilket har skapat en regional styrka. Sedan Region Jämtland Härjedalen blev regionalt utvecklingsansvariga år 2015 har arbetet fortsatt att utvecklas. Samverkan mellan kommunerna är en förutsättning för att kommunerna ska kunna utföra sina uppdrag och regionens samverkan med kommunerna är en förutsättning för att regionen som tillväxtansvarig ska kunna bedriva sin verksamhet. Sedan 1 januari 2015 har detta reglerats i ett samverkansavtal mellan Region Jämtland Härjedalen och länets kommuner. Samverkansavtalet reviderades inför 2019, och regionfullmäktige fastställde den nu gällande överenskommelsen (Överenskommelse om samverkan mellan Region Jämtland Härjedalen och länets kommuner om regional samverkan, 2019–2021) i juni 2018, § 92.

Regionala utvecklingsnämnden ansvarar för överenskommelsen som täcker in följande områden: EU och övergripande regional utveckling, Social välfärd och folkhälsa, Samhällsbyggnad och klimat, Arbetsmarknad och utbildning samt Kurs och konferens. Enligt överenskommelsen ska Region Jämtland Härjedalen samverka och ge stöd till länets kommuner i regional utveckling samt årligen redovisa hur överenskommelsen fullföljts. Redovisningen ska ske genom en verksamhetsberättelse där kommunerna kan se och bedöma i vilken utsträckning de anser att överenskommelsen uppfylls.

Uppföljning

Under hösten 2019 har ett arbete genomförts i syfte att kartlägga samverkansbehov och primärkommunala frågor som respektive kommun prioriterar inför det fortsatta arbetet. Resultatet av genomförd kartläggning är presenterad för primärkommunala samverkansrådet och överlämnad till länets kommunchef för vidare hantering.

Verksamhetsberättelsen för 2019 har presenterats och diskuterats på kommunchefsmöte samt vid regionens samverkansråds sammanträde den 17:e februari 2020.

Verksamhetsberättelsen samt bilaga finns tillgänglig via följande länkar:

[Verksamhetsberättelse 2019](#)

[Bilaga 1 Uppdragsbeskrivningar](#)

På regionens samverkansråd i februari beslutades även om inriktningen för år 2020 års verksamhet inom överenskommelsens del "Övergripande regional utveckling" där nedanstående aktiviteter beslutades.

Aktiviteter inom Övergripande regional utveckling för år 2020:

- Under året formulerar vi rutiner och hittar strukturer för att identifiera vilka strategiska frågor som bör samverkas under året samt hur vi effektivt kan återkoppla omvärldsbevakning mellan primärkommuner och region. Centrala för årets samverkansarbete är arbetet med utformningen av ESF:s regionala handlingsplan och ERUF:s regionala operativa program.
- Från och med årsskiftet har vi ett gemensamt regionkontor i Bryssel med parter i Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten: North Sweden European Office. I slutet av mars anordnar regionkontoren i Bryssel Svereg, en konferens om aktuella frågor som hålls vartannat år. Under året formulerar vi rutiner och hittar strukturer för arbetet i den nya organisationen vad gäller bland annat: mötesförberedelser, återkoppling, koppling till tjänstemannastyrelse mm. Representant/er från PKR deltar på Svereg.
- Under våren ses det politiska nätverket Europaforum Norra Sverige (EFNS) över för att passa hur europeisk politik struktureras av den nya EU-kommissionen och kopplat till kommande budgetperiod. Arbetet väntas resultera i en ytterligare politisk rapportör från respektive län. Under året formulerar vi rutiner och hittar strukturer för arbetet i påverkansnätverket vad gäller bland annat: mötesförberedelser, återkoppling, koppling till tjänstemannaorganisation.
- Regionen har genom överenskommelsen i uppdrag att företräda primärkommunerna i dialoger och att bedriva påverkan gentemot en rad aktörer. Det görs utifrån dialog i bland annat primärkommunala samverkansrådet (PKR), regionens samverkansråd (RSR) och kommunchefsmöten. För att bättre kunna företräda primärkommuner och för att samla och mobilisera länet kommer en länsövergripande påverkansagenda arbetas fram under året.
- Från årsskiftet är Region Jämtland Härjedalen en del av North Sweden Stockholm Office tillsammans med Region Norrbotten, Region Västerbotten och en rad företag i Västerbotten. Det innebär att det finns möjligheter att intensifiera påverkansarbetet gentemot nationell nivå. Under året formulerar vi rutiner för hur vi kopplar vårt gemensamma påverkansarbete till den nya plattformen som Stockholmskontoret innebär.

Påverkan på verksamheter i och med Covid-19

Social Velfärd, samordning

Alla nationella, regionala och lokala möten sker nu via webbmöten. Mycket fokus på Covid-19 som bland annat innebär kortare regionala länsmöten med kommunerna internt samt med region och kommunerna med tätare frekvens. Flera aktiviteter har flyttats fram på obestämd tid.

FoU Jämt

Planerade kommunbesök i ledningsgrupper har flyttats fram till hösten. Pågående kompetensutveckling för LSS-handläggare har fått byta fysiska utbildningstillfällen till

träffar via Teams. Alla möten på nationell nivå sker via digitala mötesplatser. FoU Jämt kan vara kommunerna behjälpliga för frågor relaterade till Corona.

Lärcentra

Fysiska möten har ersatts med digitala möten. Flera nationella konferenser har flyttats till ett senare datum eller kommer att ersättas av antingen streamade möten eller dialoger via teams, skype eller motsvarande. För Lärcentrum har inte det inneburit några större problem eftersom tekniken har använts under en längre tid.

Barn och utbildning, samordning

Digital nulägesavstämning genomförs varje vecka med skolcheferna så även med ett nystartat förskolenätverk med representanter från kommunerna. Detta har lett till snabbare kommunikation och det har tydligaregjort regionperspektivet. Ett exempel är snabbare kommunikation med ex smittskydd ut till alla förskolor. Fysiska möten har ersatts med digitala möten. Tidigare har vi haft fysiska möten med möjlighet till att delta digitalt. Dialog förs också med Länsstyrelsen om nuläget i kommunerna.

Kurs och Konferens

Inställda utbildningar och konferenser. Dom flesta har vi försökt flytta till hösten. Några tillfällen i juni kommer vi att ha digitalt. Det är inte alla utbildare som är förberedda på digital utbildning därför är det inte självklart att ställa om till det.

Zappa avtalet

I och med att kommunerna under en tid har förberett sig för en ev. nerstängning av de kommunala grundskolorna så har behovet av tillgång till Google Classroom ökat markant, vilket har lett till att antalet ansökningar till funktionen har ökat markant. Vi ser även från vissa av kommunerna ett ökat tryck när det gäller att få hjälp med att publicera digitala läromedel i den kommungemensamma applikationsportalen MyApps. Båda de ovanstående förändringarna är kopplade till ett ev. införande av fjärrundervisning för grundskolans elever.

Energikontoret

Flertalet av aktiviteter ställts om från fysiska till digitala, såväl informationsträffar som utbildningar m.m. De aktiviteter som inte lämpar sig för att övergå till digitala lösningar är uppskjutna. Inom delar av verksamheten har nya kontakter tagits både med arbetsplatser, offentliga verksamheter och privatpersoner - även om fysiska träffar får vänta till efter pandemin. Större tid har kunnat läggas på utvecklingsarbete i form av rapporter, analyser, beräkningar, kontakter och erfarenhetsutbyte med andra regioner och myndigheter. Resultat har kunnat bearbetas och analyserats med mer tid till diskussioner och revideringar. Nya utvecklingsvägar har fått en möjlighet att testas. Den del av verksamheten som påverkats mest är att det inte går att genomföra företagsbesök och att många av de företag som vi har ett etablerat samarbete med har svårt att prioritera energifrågan just nu på grund av varsel och liknande. Vi har under den här perioden heller inte arbetat aktivt med att få kontakt med nya företag. Dock ska sägas, och det är viktigt, att ett antal av de företag som vi samarbetar med sedan tidigare tvärtom går väldigt bra just nu. Dessutom finns det exempel på företag som ser den här tiden som ett utmärkt tillfälle att verkligen ta tag i energifrågan. Dessa, de är inte många men de finns, försöker vi stötta än mer.

När det gäller digitala informationsaktiviteter är det något vi verkligen utvecklat under den här perioden. Inom flera av våra projekt har vi genomfört seminarier som varit väldigt

välbesökta, det hade tagit oss lång tid att ge information och rådgivning till så många om vi skulle ha träffat alla fysiskt. Vi har också genomfört seminarier som INTE skulle blivit av annars, till exempel genomförs en webinarieserie för SLAO:s alla medlemmar som finns spridda runt om i hela landet. Podcasten #ökatakten som kommer att omfatta hela Energikontorets verksamhet är också ett exempel på hur vi förändrat verksamheten på ett konstruktivt sätt.

10

Uppföljning: Jämtlands län helt
uppkopplat Bredbandsstrategi för
Jämtlands län - Mot år 2025

RUN/13/2020

2020-04-29

Infrastruktur och kommunikationer

Peter Adolfsson

Tfn:

E-post: peter.adolfsson@regionjh.se

RUN/13/2020

Uppföljning: Jämtlands län helt uppkopplat Bredbandsstrategi för Jämtlands län - Mot år 2025

Ärendebeskrivning

Regionala utvecklingsnämnden fastställde den 17 december 2019, § 193, en verksamhetsplan och uppföljningsplan för 2020. I uppföljningsplanen anges vilka områden inom nämndens verksamhetsområde som särskilt följs upp under året. Enligt fastställd plan skulle regionala utvecklingsnämnden vid sitt sammanträde i mars följa upp länets bredbandsstrategi *Jämtlands län helt uppkopplat Bredbandsstrategi för Jämtlands län - Mot år 2025*.

I den regionala bredbandsstrategin, liksom i den nationella, är målet att år 2020 bör 95 % av alla hushåll och företag i Jämtlands län ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s. År 2025 bör 98 % av alla hushåll och företag i länet ha tillgång till bredband om minst 1Gbit/s. Av de resterande två procenten bör 1,9 % ha tillgång till minst 100 Mbit/s och 0,1 procent bör ha tillgång till minst 30 Mbit/s år 2025. Dessutom bör alla ha tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet där de normalt befinner sig senast år 2023.

Bredbandsmålet för 2020 bedöms ej nås då marknaden inte bygger i den takt det behövs. Marknaden anser också att det är för dyrt att bygga i stor del av vår glesbygd. Övriga mål, för 2023 samt 2025, bedöms vara mer realistiska att nå. För att nå målen behöver tillgängliga stöd genom till exempel tillväxtanslagen prioritera bredbandsutbyggnad i geografiska områden där marknaden ej avser bygga bredbandsnät eller där anslutningskostnaden är för hög för ett företag. Avsevärt mer riktade statliga medel behöver avsättas för att bredbandsmålen ska nås i hela landet och inte minst i Jämtland Härjedalen. För detta behöver påverkansinsatserna från länet och regionen intensifieras. En utförligare beskrivning av måluppfyllelsen och lägesrapport för länet finns sammanfattat i *Uppföljningsrapport: Bredbandsstrategi - Jämtlands län helt uppkopplat*.

Regiondirektörens förslag

Uppföljningen av bredbandsstrategin ”Jämtlands län helt uppkopplat, Bredbandsstrategi för Jämtlands län – mot år 2025” godkänns.

I tjänsten
Hans Svensson
Regiondirektör

Berit Eriksson
Områdeschef Infrastruktur och
kommunikationer

Utdrag till

Områdeschef Infrastruktur och kommunikationer

Infrastruktur och kommunikationer
Peter Adolfsson
Tfn:
E-post: peter.adolfsson@regionjh.se

2020-04-22

RUN/13/2020

Uppföljningsrapport: Bredbandsstrategi - Jämtlands län helt uppkopplat

Målen i nuvarande strategi, beslutades 2019-06-19 av Regionfullmäktige (text ur strategin):

Redan år 2020 bör 95 procent av alla hushåll och företag i Jämtlands län ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s.

År 2025 bör 98 procent av alla hushåll och företag i länet ha tillgång till bredband om minst 1Gbit/s. Av de resterande två procenten bör 1,9 procent ha tillgång till minst 100 Mbit/s och 0,1 procent bör ha tillgång till minst 30 Mbit/s år 2025.

Dessutom bör alla ha tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet där de normalt befinner sig senast år 2023.

Målen är lika högt ställda som i den nationella bredbandsstrategi som regeringen antog år 2016, "Sverige helt uppkopplat år 2025".

Orsaken till de nya ambitiösa målen är den mycket snabba utvecklingen av digitala tjänster och de möjligheter dessa ger. Tillgång till snabbt bredband håller på att bli en förutsättning för att kunna ta del av grundläggande samhällsservice och för att vara fullt delaktig i samhället. I framtiden kommer många av våra välfärdstjänster att bäras av den digitala infrastrukturen. Till exempel bedöms en allt större del av vården att ges på distans i framtiden. Tillgång till bredband är också en förutsättning för både nyetableringar och utveckling av företagen i hela vårt län.

För att nå de högt ställda målen behövs insatser från både privata och offentliga aktörer. Utgångspunkten är också fortsättningsvis en marknadsstyrd utbyggnad kompletterad med offentliga insatser. Strategin beskriver också vikten av både samverkan och engagemang från såväl enskilda, organisationer, företag som myndigheter.

Status Q4 2019:

Målen för 2020 bedöms ej nås avseende snabbt bredband. Bedömningen i dagsläget är att knappt 80 procent av hushållen kommer att ha snabbt bredband 31 december 2020. Av länets ca 70 600 hushåll kommer alltså drygt 14 000 hushåll att sakna snabbt bredband. Undantaget är Bräcke kommun som sannolikt når målet.

IP-Only bygger i Östersund, Berg, Krokom och Åre

Att inte detta mål bedöms uppnås beror främst på att marknaden inte bygger i den takt som behövs. Anledningar till detta är flera. I de fyra kommuner där IP-Only är den stora marknadsaktören, Östersund, Berg, Krokom och Åre, avser IP-Only att satsa, enligt dem själva, någonstans mellan 600 - 750 Mkr på fiberutbyggnad från 2016 och framåt. IP-Only har beviljats stöd för fiberutbyggnad både från Landsbygdsprogrammet och från ERUF. I stort sett kan man säga att all fokus för dem går till att bygga bredbandsinfrastruktur i dessa områden. Dock har det varit svårt att finna tillräckligt med entreprenörer för dessa byggprojekt. I det stora hela är det IP-Only som stått för den största utbyggnaden i länet de senaste åren.

Strömsund och Ragunda bygger "själva"

Strömsund och Ragunda kommuner, som bygger bredbandsinfrastrukturen själva i respektive kommun, saknar de ekonomiska resurser som behövs för att bygga i den takt de behöver för att bredbandsmålet 2020 ska nås.

I Härjedalen ansvarar Härjeåns

I Härjedalens kommun är det Härjeåns som bygger bredbandsinfrastrukturen. Härjedalens kommun är minoritetsägare i det bolaget och har svårt att få bolaget att öka utbyggnadstakten.

Marknaden anser också att det är för dyrt att bygga bredbandsinfrastruktur i stor del av vår glesbygd och att de ekonomiska stöd man har fått via Landsbygdsprogrammet och ERUF i stort sett bara täcker att bygga i tätortsnära landsbygd.

Mobila tjänster 2023

Avseende det mobila 2023-målet, det vill säga att alla bör ha tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet där de normalt befinner sig senast år 2023, är det för tidigt att bedöma huruvida detta kommer att uppnås eller ej. Generellt är mobiltäckningen bra i länet men vi vet att det finns vissa områden där man idag helt saknar mobiltäckning, oavsett mobiloperatör. Sannolikt kommer några av dessa områden att få stabil mobiltäckning innan 2023. I andra områden däremot kanske kommunen behöver hjälpa till genom att till exempel bygga en så kallad "samhällsmast".

"Homes passed" eller "homes connected". – olika sätt att mäta

År 2025 bör 98 procent av alla hushåll och företag i länet ha tillgång till bredband om minst 1Gbit/s enligt både den nationella- och vår regionala bredbandsstrategi.

Vad gäller detta mål avser detta "homes passed" och inte "homes connected". Målet för 2020 avser homes connected, dvs uppkopplade hus. Med det avses att man mäter hur många hus som faktiskt har snabbt bredband inkopplat, till exempel fiber inkopplat. I 2025-målet kommer man att mäta homes passed. Med det menas att man mäter hur många hushåll och byggnader som har fiber i absolut närhet. Det innebär att hushåll som inte har inkopplat fiber men har fiber direkt utanför tomtgräns och på samma sida av vägen räknas in i statistiken. Anledningen till att man då mäter på detta sätt är att man inte kan tvinga hushåll att ansluta till fiber men att det ska kunna vara relativt enkelt att ansluta om så önskas.

Idag har knappt 82 % av hushållen i länet fiberuppkoppling eller fiber i absolut närhet.

Många väljer fortfarande att inte ansluta sig

Ett stort problem idag, både i länet och i övriga landet, är att hushåll inte väljer att ansluta sig till snabbt bredband när de får möjlighet. Detta får i värsta fall konsekvensen att

marknadsaktören avstår att bygga bredbandsnät i det området. En annan konsekvens är att de hushåll och företag som väljer att avstå kan få problem att senare ansluta till snabbt bredband.

Ekonomiska stöd

Under innevarande strukturfondsperiod, det vill säga fram till och med år 2020, har i huvudsak två former av stöd till bredbandsutbyggnad funnits. Dels stöd till utbyggnad av lokala nät/byanät på landsbygden, dels stöd till utbyggnad av ortssammanbindande nät mellan olika orter och byar. Stödet till utbyggnad av lokala nät/byanät är en del av landsbygdsprogrammet. Jordbruksverket ansvarar för regelverket kring detta stöd och Länsstyrelsen handlägger och beslutar om stöden i respektive län. Stöd till ortssammanbindande nät har funnits inom ramen för strukturfondsprogrammet för Mellersta Norrland och administreras av Tillväxtverkets regionala kontor i Östersund.

Samtliga ekonomiska stöd som funnits sedan 2015 är idag förbrukade. Eventuellt kan återföringar generera nya stödmedel.

Eftersom inte Region Jämtland Härjedalen har några egna ekonomiska stöd för bredbandsutbyggnad blir arbetet mer inriktat på att olika sätt verka för att marknaden bygger bredband och att marknaden utnyttjar de stöd som finns. Här blir det också en dialog med marknaden om att, där det är möjligt, anpassa stöden så att stöden också i den mån det går passar marknaden.

Regionens roll och arbete

Region Jämtland Härjedalens arbetet har bland annat innehållet följande delar:

- Samverkan med marknadsaktörerna för att öka utbyggnadstakten.
- Få marknadsaktörer att söka resterande stödmedel.
- Få marknadsaktörer att bygga bredbandsnät i områden där snabbt och robust bredband saknas.
- Hjälpa hushåll och företag med alternativa lösningar. Detta blir allt vanligare.
- Hålla regelbundna möten med kommunerna och deras bredbandssamordnare, stödja och främja deras arbete med bredbandsfrågor.
- Hålla kartläggning av bredbandstillgången och utbyggnaden av bredband aktuell.
- Ha regelbundna möten med Region- och kommunledning.
- Hjälpa lokala initiativ att få tillgång till snabbt bredband.
- Verka för att länet får mer stöd till bredbandsutbyggnad. Det saknas över en miljard kr.
- Arbetat med att Strömsunds kommuns kommunledning får bredbandsutbildningen "Bredbandslyftet".
- Förse PTS och andra myndigheter med aktuell status för länet.
- Olika informationsinsatser om nyttan av snabbt och säkert bredband.
- Hålla koll på marknadens utbyggnadsplaner.
- Hitta lösningsalternativ för "vita fläckar".
- Vara en kontakt och länk för hushåll och företag mot bredbandsmarknaden.

- Hjälpa sjukvården och hemtjänsten med lösningar som behövs för hemsjukvård och monitorering.

Tabeller i bredbandsstrategin som nu uppdaterats

Tabell 1. Andel befolkning/hushåll med tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s den 1 oktober respektive år i Jämtlands län och per kommun

	Befolkning/ Hushåll					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Riket	57,5 %	68,6 %	73,3 %	78,5 %	82,2 %	85,1 %
Jämtlands län	44,8 %	53,6 %	59,1 %	66,7 %	68,5 %	72,6 %
Berg	16,7 %	30,9 %	33,7 %	42,0 %	41,7 %*	44,3 %
Bräcke	10,8 %	47,9 %	51,5 %	79,4 %	79,9 %	84,4 %
Härjedalen	20,1 %	35,7 %	42,3 %	48,5 %	52,1 %	58,9 %
Krokom	36,5 %	35,5 %	53,2 %	64,6 %	69,8 %	72,7 %
Ragunda	9,5 %	22,4 %	38,5 %	46,4 %	57,3 %	64,1 %
Strömsund	14,5 %	27,7 %	34,3 %	41,2 %	43,4 %	49,4 %
Åre	20,0 %	33,7 %	41,2 %	48,2 %	55,2 %	60,2 %
Östersund	71,8 %	74,1 %	76,4 %	81,0 %	81,0 %	84,3 %

* Felaktiga uppgifter från 2017 års mätning har korrigerats.

Tabell 2. Andel arbetsställen med tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s de 1 oktober respektive år i Jämtlands län och per kommun

	Arbetsställen					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Riket	51,2 %	58,0 %	63,1 %	70,1 %	75,6 %	79,9 %
Jämtlands län	38,3 %	42,2 %	48,0 %	58,6 %	60,9 %	66,5 %
Berg	15,6 %	20,4 %	23,7 %	37,7 %	37,2 %*	39,8 %
Bräcke	8,2 %	49,7 %	51,3 %	80,9 %	81,2 %	89,7 %
Härjedalen	22,3 %	30,0 %	36,7 %	43,2 %	47,6 %	58,3 %
Krokom	37,0 %	40,8 %	48,6 %	61,1 %	65,5 %	69,2 %
Ragunda	12,1 %	29,4 %	33,7 %	39,7 %	55,5 %	62,9 %
Strömsund	10,4 %	8,4 %	22,3 %	25,7 %	29,2 %	39,2 %
Åre	20,9 %	26,0 %	33,1 %	42,1 %	50,6 %	55,0 %
Östersund	67,9 %	64,9 %	68,5 %	77,1 %	77,4 %	81,2 %

* Felaktiga uppgifter från 2017 års mätning har korrigerats.

Tabell 3. Tillgång till fast bredband om minst 1 Gbit/s, eller fiber i absoluta närheten den 1 oktober 2019.

	Hushåll	Arbetsställen
Riket	92,9 %	88,1 %
Jämtlands län	81,6 %	92,8 %
Berg	51,5 %	45,8 %
Bräcke	92,3 %	84,6 %
Härjedalen	73,3 %	71,4 %
Krokom	81,9 %	77,0 %
Ragunda	75,0 %	70,4 %
Strömsund	59,0 %	46,1 %
Åre	70,4 %	62,7 %
Östersund	92,1 %	88,8 %

Övrig statistik

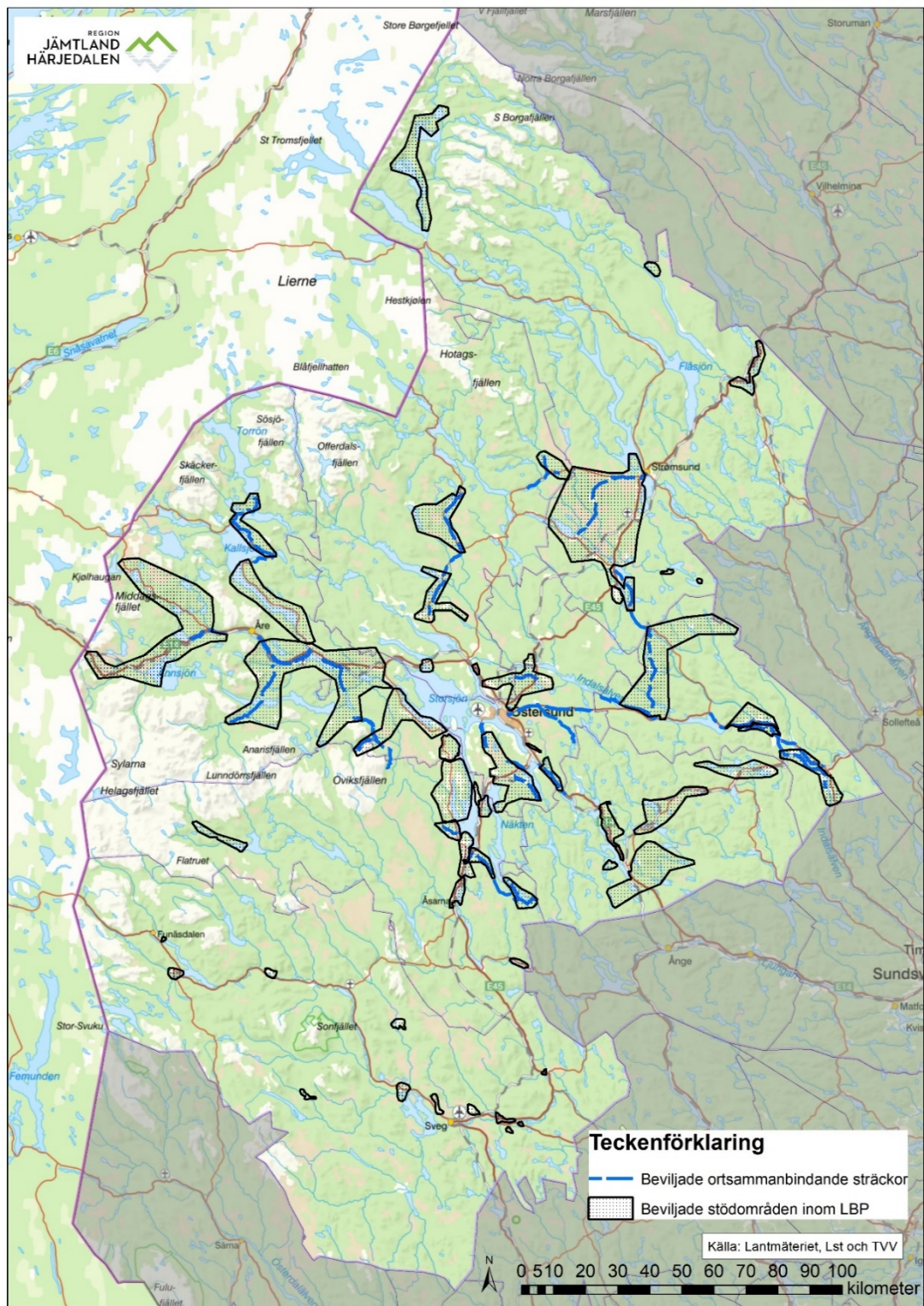
Motsvarande tabeller finns ej med i bredbandsstrategin.

Andel befolkning/hushåll med tillgång till bredband 100 Mbit/s **utanför** tätort och småort 1 okt respektive år enl PTS.

	2015	2016	2017	2018	2019
Riket	21 %	22 %	31 %	41 %	48 %
Jämtlands län	27 %	30 %	35 %	40 %	45 %
Berg	14 %	13 %	24 %	23 %	28 %
Bräcke	48 %	51 %	72 %	73 %	79 %
Härjedalen	14 %	17 %	18 %	25 %	39 %
Krokom	40 %	43 %	47 %	52 %	55 %
Ragunda	31 %	30 %	31 %	46 %	54 %
Strömsund	1 %		7 %	10 %	22 %
Åre	15 %	22 %	22 %	34 %	37 %
Östersund	49 %	49 %	53 %	57 %	54 %

Hur många hushåll saknar bredband om 100 Mbit/s på landsbygden?

	Andel (%) med bredband om 100 Mbit/s 2019 utanför tätort	Andel (%) utan bredband om 100 Mbit/s 2019 utanför tätort	Totalt antal hushåll utanför tätort	Antal hushåll utan bredband om 100 Mbit/s utanför tätort
Jämtlands län	45,22	54,78	13 192	7 227
Berg	27,56	72,44	1 502	1 088
Bräcke	79,04	20,96	1 312	275
Härjedalen	39,2	60,80	1 630	991
Krokom	55,2	44,80	2 165	970
Ragunda	54,23	45,77	1 136	520
Strömsund	21,78	78,22	1 942	1 519
Åre	36,58	63,42	1 446	917
Östersund	54,06	45,94	2 059	946

Karta som visar områden och sträckor som beviljats stöd sedan 2015. Beviljade stödområden som av någon anledning återlämnats/ej genomförts finns ej med.

Sammanfattande analys och framåt

Utbyggnadstakten i länet har gått framåt de senaste året/åren, dock för långsamt. Marknadsaktörerna har inte byggt ut i den takt de förutsatt sig. Beslutade projektstöd har av olika anledningar fått lämnats tillbaka, bland annat från Strömsunds kommun och IP-Only. Region JH har återkommande dialog med marknadsaktörerna och åtminstone IP-Only säger sig nu ha kapacitet för att fullgöra utbyggnaden i de kommuner där de åtagit sig detta. I de kommuner där utbyggnadstakten är låg och kommunen eller kommunalt bolag ansvarar för bredbandsutbyggnaden behöver mer fokus på stödjande åtgärder läggas. Problemen behöver belysas för att nå bästa tänkbara lösning. Markbunden fiber kommer inte heller att vara möjlig att dra till exempelvis stora delar av länets fjällområden på grund av för höga kostnader och här behöver, som strategin beskriver, andra lösningar till såsom mobila-, radiolänk- eller satellitlösningar implementeras.

Kostnaderna för utbyggnaden av bredband är stora, särskilt i ett så stort län som Jämtland. Mer statliga medel behövs om utbyggnaden ska kunna nå bredbandsmålen.

Kan Region Jämtland Härjedalen ge ekonomiskt stöd för bredbandsutbyggnad i vissa riktade områden eller till vissa företag? En möjlighet skulle kunna vara genom näringslivsstöd/investeringsstöd, där bidrag till bredband för ett eller flera företag ger näringslivsnytta och kanske dessutom en förutsättning för företagets existens på aktuell ort. Idag är stöd till bredband ej prioriterad i gällande riktlinjer för företagsstöd.

Region Jämtland Härjedalen bör arbeta för att regeringen avsätter det ekonomiska stöd som behövs för bredbandsutbyggnaden i länet. Det är väldigt kostsamt att bygga en bredbandsinfrastruktur i vår landsbygd. Marknadsaktörerna har inte de ekonomiska resurser som behövs för och får inte heller ihop långsiktiga kalkyler för detta. Därför behövs fortsatt ekonomiskt stöd. Dessutom behöver en eventuell stödsats vara högre än 50 procent som det hittills har varit i länet. Uppskattade kostnader för resterande utbyggnad är över en miljard kronor.

Regionen Jämtland Härjedalen behöver arbeta för att kommunledningarna i länet förstår vilken av snabbt och säkert bredband och för att kommunerna har en tydlig strategi avseende bredbandsutvecklingen i respektive kommun. Flera kommuner saknar kommunala bredbandsstrategier och riktlinjer i sina kommunala planer för hur bredbandsutvecklingen ska ske i kommunen.

Region Jämtland Härjedalen behöver också mer arbeta aktivt med att i sina tjänste- och politikerroller sprida kunskap om vikten av snabbt och säkert bredband för samhällsutvecklingen. Snabbt och säkert, robust, bredband är en förutsättning för den digitalisering hela samhället står inför.

Vad bör den regionala bredbandskoordinatorerna göra år 2020?

De regionala bredbandskoordinatorerna ska fortsätta verka för övergripande samordning, samverkan och samarbete i bredbandsfrågor samt fungera som kontaktpunkt för sådana frågor i respektive län för såväl offentliga som privata aktörer.

Nedan nämns några delar av arbete som görs och planeras genomföras under 2020: Samverka med marknadsaktörerna för öka utbyggnadstakten.

- Få marknadsaktörer att söka eventuella stödmedel.
- Få marknadsaktörer att bygga bredbandsnät i områden där snabbt och robust bredband saknas.
- Hjälpa hushåll och företag med alternativa lösningar. Detta blir en allt vanligare uppgift.
- Regelbundna möten med kommunerna och deras bredbandssamordnare, stödja och främja deras arbete med bredbandsfrågor
- Hålla kartläggning av bredbandstillgången och utbyggnaden av bredband aktuell.
- Regelbundna möten med Region- och kommunledningar.
- Genomföra olika informationsinsatser om nyttan av snabbt och säkert bredband.
- Hjälpa lokala initiativ att få tillgång till snabbt bredband.
- Verka för att länet får mer stöd till bredbandsutbyggnad. Det saknas över en miljard kr.
- Arbeta för att fler kommunledningar får bredbandsutbildningen "Bredbandslyftet".
- Förse PTS och andra myndigheter med aktuell status för länet.
- Hålla koll på marknadens utbyggnadsplaner.
- Hitta lösningsalternativ för "vita fläckar".
- Vara en kontakt och länk för hushåll och företag mot bredbandsmarknaden.
- Hjälpa sjukvården och hemtjänsten med lösningar som behövs för hemsjukvård och monitorering.
- Granskar nya översiktsplaner och andra planer för att säkerställa att fiberinfrastruktur är beaktad.
- Främja länsöverskridande samarbeten kring bredbandsutbyggnad
- Hjälpa kommuner och marknaden med införsäljning av bredband till hushållen i de områden marknadsaktörerna ämnar bygga i.

11

Skrivelse till regeringen om medelsbrist för
bredbandsutbyggnad

RUN/307/2020

2020-05-05

Infrastruktur och kommunikationer

Emma Borg

Tfn: 063-14 66 30

E-post: emma.borg@regionjh.se

RUN/307/2020

Skrivelse till regeringen om medelsbrist för bredbandsutbyggnad

Ärendebeskrivning

I Jämtlands län pågår, precis som i övriga Sverige, ett intensivt och kostsamt arbete att få till stånd en heltäckande bredbandsutbyggnad på landsbygden. Idag har 73 procent av hushållen i länet tillgång till snabbt bredband om minst 100 Mbit/s. Motsvarande siffra för arbetsställen är 66 procent. Utanför tätort och småort, det vill säga på landsbygden, är motsvarande siffra endast 45 procent för hushållen samt 52 procent för arbetsställen. Detta gör att Jämtlands län är ett av de län som ligger sämst till i Sverige och det är svårt att se hur länet ska klara de nationella bredbandsmålen.

Bedömningen är att marknaden inte kommer att kunna bygga mer bredbandsinfrastruktur på landsbygden om det inte tillförs ytterligare offentliga stödmedel för detta. Det nya statliga bredbandsstödet omfattar 650 miljoner kronor för hela landet vilket inte ens räcker till behovet i Jämtlands län. Och hur stor del av dessa medel kommer Jämtlands län att få?

Ett förslag till skrivelse har upprättats för att påverka regeringen i frågan, där Region Jämtland Härjedalen efterfrågar en tydligare nationell plan för finansieringen av kvarvarande utbyggnad av bredbandsinfrastrukturen.

Regiondirektörens förslag

Upprättat förslag till skrivelse gällande medelsbrist för bredbandsutbyggnad godkänns.

I tjänsten

Hans Svensson

Regiondirektör

Berit Eriksson

Områdeschef Infrastruktur och
kommunikationer

Utdrag till

Energi- och digitaliseringsministern (Infrastrukturdepartementet)

Landsbygdsministern (Näringsdepartementet)

2020-05-05

RUN/307/2020

FÖRSLAG

Peter Adolfsson
Infrastruktur och kommunikationer
Tfn:
E-post: peter.adolfsson@regionjh.se

Energi- och
digitaliseringsministern
Landsbygdsministern

Oro om medelsbrist för bredbandsutbyggnad

"Tillgång till bredband håller på att bli en förutsättning för att kunna ta del av grundläggande samhällsservice och att fullt ut vara delaktig i samhället. Den utvecklingen har redan kommit långt. I framtiden kommer många av våra välfärdstjänster att bäras av den digitala infrastrukturen." Så beskriver regeringen Sveriges behov av bredbandsinfrastruktur i den nationella bredbandsstrategin. Målet som anges är att 95 procent av alla hushåll ska ha tillgång till minst 100Mbit/sek år 2020 och år 2025 ska 100 procent ha tillgång till snabbt bredband. Frågan är hur denna bredbandsutbyggnad ska finansieras?

I Jämtlands län pågår, precis som i övriga Sverige, ett intensivt och kostsamt arbete att få till stånd en heltäckande bredbandsutbyggnad på landsbygden. Idag har 73 procent av hushållen i Jämtland Härjedalen tillgång till snabbt bredband om minst 100 Mbit/s. Motsvarande siffra för arbetsställen är 66 procent. Utanför tätort och småort, det vill säga på landsbygden, är motsvarande siffra endast 45 procent för hushållen samt 52 procent för arbetsställen. Detta gör att Jämtlands län är ett av de län som ligger sämst till i Sverige och det är svårt att se hur länet ska klara de nationella bredbandsmålen. Den kvarvarande utbyggnaden i Jämtlands län beräknas kosta över en miljard kronor. På grund av de långa avstånd som finns mellan de boende i länets landsbygd kan kostnaderna för att ansluta enskilda hushåll och företag till snabbt bredband vara på flera hundra tusen kronor. Bedömningen är därför att den kvarvarande utbyggnaden måste ske med offentliga medel eftersom kalkylerna inte anses vara marknadsmässigt gångbara.

Bedömningen är nu att marknaden inte kommer att kunna bygga mer bredbandsinfrastruktur på landsbygden om det inte tillförs ytterligare offentliga stödmedel för detta. Så frågan kvarstår hur bredbandsutbyggnaden i Jämtland Härjedalen ska finansieras?

Det nya statliga bredbandsstödet omfattar 650 miljoner kronor för hela landet vilket inte ens räcker till behovet i Jämtlands län. Och hur stor del av dessa medel kommer Jämtlands län att få? Här är det viktigt att regeringen ser till att de stödmedel som avsätts för Jämtland Härjedalen, och egentligen samma sak för hela Norrland, är tillräckligt stort. För här, till

skillnad från längre söderut i landet, är det på grund av de stora geografiska ytorna och långa avstånden omöjligt för marknaden att bygga bredbandsinfrastruktur utan ekonomiskt stöd.

Tillgång till bredband och god mobiltäckning är alltså en förutsättning för att invånare ska kunna leva, verka och ta del av viktig samhällsservice. Utmaningen för ett län som Jämtland är att landsbygd och glesbygd just nu inte får samma förutsättningar att utvecklas vilket drabbar både invånare, arbetsgivare, kommuner och Region. De hittills byggda fiberinfrastrukturen har hjälpt många boende och företag på landsbygden att ha samma digitala standard som i tätorterna, men jobbet är långt ifrån klart.

Precis som i andra län pågår en omfattande verksamhetsutveckling inom vård, omsorg och andra samhällsfinansierade tjänster med fokus på digitalisering. När det gäller vård och omsorg finns det genom digitalisering stora samhällsvinster i glesbygden där åldrande befolkning i kombination med långa avstånd gör det dyrt att bedriva välfärd. Problemet är att det är just dessa hushåll som återstår att bygga bredband till. Samhället behöver därför börja diskutera vad det kommer att kosta att inte bygga ut bredbandet istället för som idag endast diskutera kostnaderna för fortsatt utbyggnad.

Region Jämtland Härjedalen vill också uttrycka en oro över Jordbruksverkets beslut att stoppa stödet till bredbandsutbyggnad inom landsbygdsprogrammet. Beslutet innebär för Jämtland Härjedalen att i storleksordningen 21 miljoner kronor som skulle ha gått till utbyggnad av bredband i länets landsbygd försvinner. Detta motsvarar bredband till ungefär 600 hushåll på landsbygden. Hushåll som nu inte kommer att få snabbt bredband om inte nytt stöd tillförs.

Region Jämtland Härjedalen efterfrågar därför en tydligare nationell plan för finansieringen av kvarvarande utbyggnad av bredbandsinfrastrukturen. På regional nivå kan svar ges på vad som behöver byggas, vad det kommer att kosta samt vad infrastrukturen avser att användas till. Frågan som behöver besvaras är dock hur utbyggnaden ska finansieras?

REGION JÄMTLAND HÄRJEDALEN

Elise Ryder Wikén
Ordförande regionala utvecklingsnämnden

Anders Byström
Regional utvecklingsdirektör

12

Redovisning av regional kulturverksamhet
2019

RUN/358/2018

2020-04-23

Kultur

Jimmy Eriksson

Tfn: 063-146703

E-post: jimmy.eriksson@regionjh.se

RUN/358/2018

Redovisning av regional kulturverksamhet 2019

Ärendebeskrivning

Region Jämtland Härjedalen har ansvaret att fördela vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet inom Kultursamverkansmodellen (SFS 2010:2012). Regionen ska årligen återskapa till Statens kulturråd att bidragsgivningen bidrar till att de nationella kulturpolitiska målen uppnås och främjar en god tillgång för länets invånare till förordningens utpekade kulturområden. Statsbidraget ska även ge möjligheter till regionala prioriteringar och variationer vilka föreskrivs i Kulturplan för Region Jämtland Härjedalen 2018–2022.

Redovisningen till staten är en löpande årlig uppföljning i form av data som redovisas i den nationella Kulturdatabasen tillsammans med verksamheternas årsredovisningar och verksamhetsberättelser med sista redovisningsdatum 1 juni. Tidigare mall för kortfattad kvalitativ redovisning har strukits. Redovisningen till Kulturrådet består även av separata uppgiftsinsamlingar som Kulturrådet kan besluta om samt i form av årliga dialoger. Förutom för regionernas egen uppföljning och Kulturrådets uppföljning av Kultursamverkansmodellen så används Kulturdatabasen även av Myndigheten för kulturanalys för nationell insamling av officiell statistik inom exempelvis musei- och scenkonstområdet. Kulturanalys och Kulturrådet hämtar redovisningar och data direkt från kulturdatabasen.

Den regionala kulturverksamheten har nått alla kommuner med föreställningar och aktiviteter, totalt 4 116 stycken som har nått 404 957 personer vilket är en kraftig ökning från tidigare år. Den totala omsättningen är ca 152 miljoner kronor och verksamheten sysselsätter 142,5 årsarbeten. En samlad redovisning av den regionala kulturverksamheten för verksamhetsåret presenteras i rapporten *Uppföljning av regional kulturverksamhet 2019*.

Regiondirektörens förslag

Rapporten Uppföljning av regional kulturverksamhet 2019 godkänns.

I tjänsten

Hans Svensson

Regiondirektör

Ingrid Printz
Områdeschef Kultur

Utdrag till

Statens kulturråd

Uppföljning av regional kulturverksamhet 2019

Sammanfattning/bakgrund

Region Jämtland Härjedalen har ansvaret att fördela vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet inom kultursamverkansmodellen (SFS 2010:2012). Enligt förordningen har regionen ansvaret att årligen återskapa till Statens kulturråd att bidragsgivningen bidrar till att de nationella kulturpolitiska målen uppnås och främjar en god tillgång för länets invånare till professionell teater-, dans- och musikverksamhet, museiverksamhet, biblioteksverksamhet inklusive läs- och litteraturfrämjande insatser, bild- och formkonstverksamhet, regional enskild arkivverksamhet, filmkulturell verksamhet samt främjande av hemslojd. Statsbidraget ska även ge möjligheter till regionala prioriteringar och variationer vilka föreskrivs i regionala utvecklingsstrategin och i Kulturplan för Region Jämtland Härjedalen 2018-2022.

Den nuvarande uppföljningen till staten enligt Kulturrådets riktlinjer (KUR 2020-01-23 Adm 2020/4) är en löpande årlig uppföljning i form av de data som redovisas i Kulturdatabasen tillsammans med verksamheternas årsredovisningar och verksamhetsberättelser eller liknande, och med sista redovisningsdatum 1 juni. Detta innebär att tidigare kvalitativ enkät och mall för kortfattad kvalitativ redovisning helt har strukits. Redovisningen till Kulturrådet består även av separata uppgiftsinsamlingar som Kulturrådet kan besluta om samt i form av årliga dialoger.

Uppföljningen som följer är en sammanfattning av framför allt den kvantitativa data som redovisats för verksamhetsåret 2019.

Uppföljning av regional kulturverksamhet 2019
Dnr RUN/358/2018

Handläggare
Jimmy Eriksson
Kultur

Region Jämtland Härjedalen
Box 654, 831 27 Östersund
www.regionjh.se

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SAMMANFATTNING/BAKGRUND	1
1 KULTURDATABASEN – TRE DATAINSAMLINGAR BLIR EN.....	4
2 SAMMANFATTNING AV 2019 ÅRS VERKSAMHET	4
2.1 Ekonomi	4
2.2 Personal	5
2.3 Föreställningar, programaktiviteter och utställningar.....	5
2.4 Urfolk och nationella minoriteter.....	7
2.5 Kultur och hälsa.....	7
2.6 Kulturbidrag	7
2.7 Viktiga händelser 2019, ett axplock.....	8
3 HÄNVISNING TILL AKTUELLA REDOVISNINGAR I DIARIET	9
3.1 Stiftelsen Jamtli (RUN/503/2018).....	9
3.2 Föreningsarkivet i Jämtlands län (RUN/504/2018).....	9
3.3 Riksteatern J/H (RUN/505/2018).....	9
3.4 Område Kultur inom Region Jämtland Härjedalen (RUN/550/2018).....	9
4 DIAGRAM OCH TABELLER	10
4.1 Bild 1: Totalt antal publik/deltagare 2015-2019	10
4.2 Bild 2: Ekonomi 2019	10
4.3 Bild 3: Årsarbetskrafter inom olika kategorier 2019.....	10
4.4 Bild 4: Scenkonstutbud samt jämställdhet på scen för skolkonserter 2019	11
4.5 Bild 5: Estrad Norr, föreställningar/konserter 2015-2019	11
4.6 Bild 6: Estrad Norr, publik 2015-2019	11
4.7 Bild 7: Skolföreställningar Estrad Norr 2019	12
4.8 Bild 8: Totalt antal programaktiviteter 2015-2019.....	12
4.9 Bild 9: Antal deltagare, programaktiviteter 2015-2019	12

4.10	Bild 10: Kulturbidragen, beviljade ansökningar 2015-2019	13
4.11	Bild 11: Kulturbidragen, beviljade belopp 2019	13

1 Kulturdatabasen – tre datainsamlingar blir en

Kulturdatabasen är ett nationellt webbverktyg för insamling av data och kvantitativ uppföljning av kulturverksamhet. Driften av Kulturdatabasen har tagits över av Myndigheten för kulturanalys. Förutom för regionernas egen uppföljning och Kulturrådets uppföljning av Kultursamverkansmodellen så används Kulturdatabasen numera även av Myndigheten för kulturanalys för nationell insamling av officiell statistik inom exempelvis musei- och scenkonstområdet. Kulturanalys och Kulturrådet hämtar redovisningar och data direkt från kulturdatabasen.

För att säkerställa att Kulturrådet får någon form av skriftlig redogörelse för den verksamhet som bedrivits med hjälp av statliga bidrag för samtliga sju områden som anges i förordningen finns mallen ”Områdesfördelning, dokumentförteckning och bekräftelse till KUR”. Utöver redovisning av fördelning till respektive område ska det även anges vilka dokument som bilagts för respektive redovisande organisation – årsredovisningar och verksamhetsberättelser eller vid behov kompletterande verksamhetsbeskrivningar. Mallen är dessutom ett sätt för regionen att meddela Kulturrådet att granskad data och dokument finns tillgängliga i Kulturdatabasen för Kulturrådet att hämta.

2 Sammanfattning av 2019 års verksamhet

Region Jämtland Härjedalen hör till de regioner som har hög del av statlig kulturbudget med 683 kr per invånare för att underhålla och utveckla en kulturell infrastruktur i regionen. Den regionala och statliga satsningen på Nationalmuseum Jamtli är en anledning till viss ökning av kulturbudgeten. De regionala kulturverksamheterna har uppdraget att komplettera kommunernas infrastruktur på kulturområdet och driva utvecklingen framåt. Den samlade regionala kulturverksamheten består av Område kultur (Estrad Norr och Kulturutveckling) inom Region Jämtland Härjedalen, Stiftelsen Jamtli, Föreningsarkivet i Jämtlands län samt Riksteatern J/H.

Verksamheten har nått alla kommuner med föreställningar och aktiviteter, totalt 4 116 st som har nått 404 957 personer vilket är en kraftig ökning från tidigare år. (Se bild 1) Anledningen är framför allt en ökad publik och deltagare i Estrad Norrs verksamhet till följd av exempelvis Skidskytteinvigningen i Östersund samt hemslöjdens utställningar i Strömsund och Åre som dragit en stor publik.

2.1 Ekonomi

Den ekonomiska uppföljningen visar att den totala omsättningen för hela den regionala kulturverksamheten för 2019 är ca 152 mkr. För 2018 var det ca 157 mkr. Minskningen beror på investeringsmedel till Nationalmuseum Jamtli som var slutligt genomförda 2018. Nationalmuseum Jamtli invigdes i juni 2018. Det är viktigt att notera att regionanslaget genererar statsbidrag och övriga intäkter tre gånger den regionala finansieringen. Ett

minskat regionanslag minskar dessutom statsbidraget med motsvarande andel enligt Kulturrådets finansieringsprincip. Områdesfördelningen av statsbidraget enligt förordningen (SFS 2010:2012) som redovisas till Kulturrådet är:

Kulturområde	Årliga statliga anslag	Årliga regionala (inkl kommunala) anslag
Professionell teater-, dans- och musikverksamhet	16 884	12 956
Museiverksamhet och museernas kulturmiljöarbete	9 207	29 321
Professionell bild- och formverksamhet	1 236	2 328
Biblioteksverksamhet och läs- och litteraturfrämjande verksamhet	1 460	3 238
Regional enskild arkivverksamhet	398	1 580
Filmkulturell verksamhet	935	1 224
Främjande av hemslöjd	676	1 000
Totalt	30 796	51 647

Noteras bör att i ovanstående redovisning så är inte Designcentrum eller Kulturens stab medräknat då detta inte är en del av Kultursamverkansmodellen. För den totala ekonomin så hänvisas till bild 2.

2.2 Personal

Personalstatistiken för den regionala kulturverksamheten är 142,5 årsarbeten varav 91,5 kvinnor (64%) och 51 män (36%) vilket inte är någon större skillnad mot 2018.

Årsarbetskrafterna fördelar sig mellan verksamheterna på följande sätt:

Verksamhet	Antal årsarbetskrafter
Jamtli	104
Riksteatern J/H	1
Estrad Norr	19
Föreningsarkivet	3,5
Kulturutveckling ¹	15
Totalt	142,5

Den totala kostnaden för arvoderad personal var 7,5 mkr varav ca 6,5 mkr redovisas hos Estrad Norr. Fördelningen av anställda, både heltids- och deltidsanställda, inom olika kategorier redovisas i bild 3.

¹ Hemslöjdskonsulenterna, Filmpool, Bildkonsten, Regional biblioteksverksamhet, Designcentrum

2.3 Föreställningar, programaktiviteter och utställningar

Scenkonstverksamheten har ett mål om att minst 50% av utbudet ska riktas utanför Östersunds kommun samt att minst 50% av utbudet ska riktas till barn och unga. Genomsnittet för scenkonstutbudet utanför Östersunds kommun är 69% och för barn och unga 86%. För Estrad Norr är utbudet till barn och unga 72% och för Riksteatern 100%. För Riksteatern så mäts målet genom de föreställningssubventioner verksamheten har. När det gäller jämställdhetsmålet för Estrad Norrs skolkonserter så är resultatet 49% kvinnor på scen. (Se bild 4)

Det totala utbudet har minskat från 798 föreställningar/konserter (2018) till 634 föreställningar/konserter (2019). Minskningen beror på att Estrad Norr har gjort färre men större produktioner samt spelat färre föreställningar av produktionerna. Man gjorde dessutom fler föreställningar utanför länet än tidigare år. (Se bild 5) Å andra sidan har verksamheten nått fler personer än tidigare år. Publikciffrorna för Estrad Norr var 56 299 personer varav 23 992 var barn och unga. För 2018 var motsvarande siffror 42 996 varav 23 402 var barn och unga. (Se bild 5 och 6) Totalt antal skolföreställningar under året var 317 stycken där merparten var konserter. (se bild 7)

Estrad Norr har verksamheterna teater, musik, dans och musikteater där musikteatern också ingår i kommunförbundet Norrlands nätverk för musikteater och dans. Verksamheten inom Estrad Norr är både egen produktion samt gästspel och då man inte har egna ensembler engageras många skådespelare och musiker i uppdrag motsvarande ca 6,5 mkr.

Förutom föreställningar och konserter så redovisas även programaktiviteter och utställningar. Programaktiviteter är offentliga och kan exempelvis vara workshops, visningar, rådgivningar och kurser. I likhet med föreställningar så har även antalet programaktiviteter minskat något från 3 604 st (2018) till 3 453 st (2019) men däremot lyckats nå fler deltagare. (Se bild 8 och 9) Programaktiviteterna fördelar sig mellan verksamheterna på följande sätt:

Verksamhet	Antal	Varav barn och unga
Jamtli	2 530	1 324
Riksteatern J/H ²	34	0
Estrad Norr	91	31
Föreningsarkivet	379	117
Kulturutveckling ³	419	200
Totalt	3 453	1 672

Samtliga verksamheter har medborgarna som primär målgrupp förutom den regionala biblioteksverksamheten vars uppdrag är att stötta de kommunala biblioteken enligt bibliotekslagen (2013:801) och den regionala biblioteksplanen (RUN/591/2017). 111 stödtilfällen och 21 fortbildningsaktiviteter har genomförts för bibliotekspersonal i länet.

² Riksteatern J/H har ett särskilt uppdrag att förmedla scenkonst till barn och unga men när det gäller programaktiviteter så är de riktade till föreningar och arrangörer.

³ Hemslöjdskonsulenterna, Filmpool, Bildkonsten, Regional biblioteksverksamhet, Designcentrum

Inom biblioteksverksamheten finns dessutom uppdrag att arbeta läs- och litteraturfrämjande och en del aktiviteter riktas även direkt till medborgarna.

Stiftelsen Jamtli har det regionala museiuppdraget. Förutom uppdragsavtal (RS/2158/2017) och Kultursamverkansmodellen så styrs Jamtli även av museilagen (2017:563). Besöksantalet på Jamtli var 199 046. För 2018 var antalet 195 676. Jamtli står även för de flesta programaktiviteter (2 530 st) varav den absolut största delen (2 467 st) sker i Östersund. Besöksanläggningen, Historieland och Nationalmuseum Jamtli är viktiga orsaker till detta men även skolbesök, integrationsinsatser, öppen förskola och sociala aktiviteter bidrar till de höga siffrorna.

Ett 30-tal utställningar har genomförts, de allra flesta på Jamtli. Kulturdatabasen har en fråga om museet/utställningsarrangören följer ramavtalet för konstnärers ersättning för medverkan vid utställningar. Jamtli svarar att där de har en möjlighet försöker följa MU-avtalet men att detta i nuläget bara kan ske då det gäller utställningar med särskilda externa projektmedel. Utställningar inom övrig regional kulturverksamhet följer MU-avtalet.

2.4 Urfolk och nationella minoriteter

Alla verksamheter har uppdrag att arbeta med att främja urfolks och nationella minoriteters kultur enligt minoritetslagen (2009:724). Det finns en fråga i Kulturdatabasen om aktiviteter med nationella minoriteter och urfolkens språk och kultur i fokus. Redovisningen visar att 58 aktiviteter med detta fokus har genomförts inom verksamheterna. Detta undantar Jamtli som meddelar att man gör aktiviteter kring minoriteter och urfolk men ej kan urskilja dem enkelt eftersom det inte förts sådan statistik. Dock har Jamtli exempelvis en rad visningar och skolprogram kring samiskt tema samt årliga föreläsningsserier där samiska perspektiv ingår, men har i dagsläget inget bra sätt att urskilja sådana aktiviteter statistiskt från mängden övriga program och visningar.

2.5 Kultur och hälsa

Det finns dessutom en fråga i Kulturdatabasen om aktiviteter inom vård- och omsorgsverksamhet. 53 aktiviteter har genomförts där den största delen är inom Estrad Norr. Jamtli kan inte svara på den frågan på grund av att det saknas enkel statistik. Man bedriver däremot många socialt integrerande projekt med t ex minnesstimuleringsprogram (9 st tillfällen), verksamhet för SFI (47 grupper), Öppen förskola (108 aktivitetsdagar), spontana besök av grupper med institutionsårskort på Jamtli och mycket annat. Det finns dessutom oklarheter kring vad som ska räknas till programaktiviteter för vård och omsorg.

Kulturen har under året påbörjat ett strategiskt arbete kring kultur och hälsa där de kommunala samrådsorganen Kultur Z och Folkhälso Z är drivande aktörer.

2.6 Kulturbidrag

Förutom verksamhets- och organisationsbidrag så fördelar regionen även kulturbidrag till projekt, produktioner och arrangemang samt STARTstöd och övriga utvecklingsmedel. Syftet är att bidra till att uppnå ambitionerna med den regionala kulturplanen. 2019

beviljades 78 av 124 ansökningar (63%) till en summa av knappt 1,5 mkr vilket är något mindre än 2018. 50% av de beviljade projekten gick till arrangemang utanför Östersund eller till länsövergripande projekt. Alla bidrag är ännu ej redovisade men en uppskattning visar att det är drygt 20 000 människor i länet som har nåtts av Kulturbidragens insatser. (Se bild 10 och 11)

2.7 Viktiga händelser 2019, ett axplock

Scenkonst • "Memory" – Barnopera om demens • Utveckling av Skåpet – mobil scen • Gastronomisk konsertturné med Jemtlands Salongsorkester • Ny konstnärlig ledare Estrad Norr – Karl Seldahl • "Versioner" nominerad till teaterkritikernas barn- och ungdomsteaterpris	Möten och samarbeten • Länsteatrarnas nationella höstmöte på Estrad Norr • Sveriges museers nationella vårmöte på Jamtli • Mittnordiska kulturdagar i Österbotten – Publikarbete • Kulturring i Västernorrland – Kulturarv • Scenkonstdagar för fyra norrlandslän i Umeå • Kultur i Norr etablerades • Samiskt kulturpolitiskt toppmöte i Umeå • Avtal med Konstnärsnämnden och Svensk Industridesign • NOVA – verktyg för normkreativ design
Barn och unga • Konstkollo med ungdomar från hela länet • KulturCrew påbörjades • Filmrullen rullar vidare i hela länet • Regional skolbiovecka • Strategiska film i skolan-satsningar	
Konst och kulturarv • Ny landsantikvarie – Olov Amelin • Karoliner och konflikter – 300 årsmarkering • Första helåret med Nationalmuseum Jamtli • Två utställningar i Primusrummet • Arkiv och hälsa • Samiska arkiv	Civilsamhälle och kulturskapare • Tre arbetsstipendier inrättades • Kul Tur – Öppna ateljéer och verkstäder i alla kommuner • Kompetensutveckling till kulturskapare och pedagoger • Arrangörsutveckling till föreningar • Framgångsrik RUS-process med många samråd i hela länet • Cirkus Cirkulär • Stärkta bibliotek och digitalt först

3 Hänvisning till aktuella redovisningar i diariet

Rapporten bygger på den data som är inrapporterad i Kulturdatabasen då det är den som är underlag för nationell statistik. Det innebär att siffror kan skilja sig åt mellan verksamheternas egna verksamhetsberättelser och Kulturdatabasens siffror. Orsaken kan dels vara att Kulturdatabasen specificerar och definierar frågor på annat sätt än verksamheten själv gör i sina verksamhetsberättelser samt att redovisning av data görs vid olika tillfällen. Detta är ett utvecklingsområde som vi jobbar med och inför kommande år så försöker vi minska felmarginaler och differenser så långt det är möjligt.

3.1 Stiftelsen Jamtli (RUN/503/2018)

Verksamhetsberättelse och årsredovisning 2019

Redovisning i Kulturdatabasen 2019

3.2 Föreningsarkivet i Jämtlands län (RUN/504/2018)

Verksamhetsberättelse 2019

Årsbokslut 2019

Redovisning i Kulturdatabasen 2019

3.3 Riksteatern J/H (RUN/505/2018)

Verksamhetsberättelse 2019

Årsredovisning 2019

Redovisning i Kulturdatabasen 2019

3.4 Område Kultur inom Region Jämtland Härjedalen (RUN/550/2018)

Verksamhetsberättelse Estrad Norr 2019

Redovisning Estrad Norr Musik och dans i Kulturdatabasen 2019

Redovisning Estrad Norr Musikteater i Kulturdatabasen 2019

Redovisning Estrad Norr Teater

Verksamhetsberättelse Bildkonsten 2019

Redovisning Bildkonsten i Kulturdatabasen 2019

Verksamhetsberättelse Regional biblioteksverksamhet 2019

Redovisning Regional biblioteksverksamhet i Kulturdatabasen 2019

Verksamhetsberättelse Filmpool 2019

Redovisning Filmpool i Kulturdatabasen 2019

Verksamhetsberättelse Hemslöjdskonsulenterna 2019

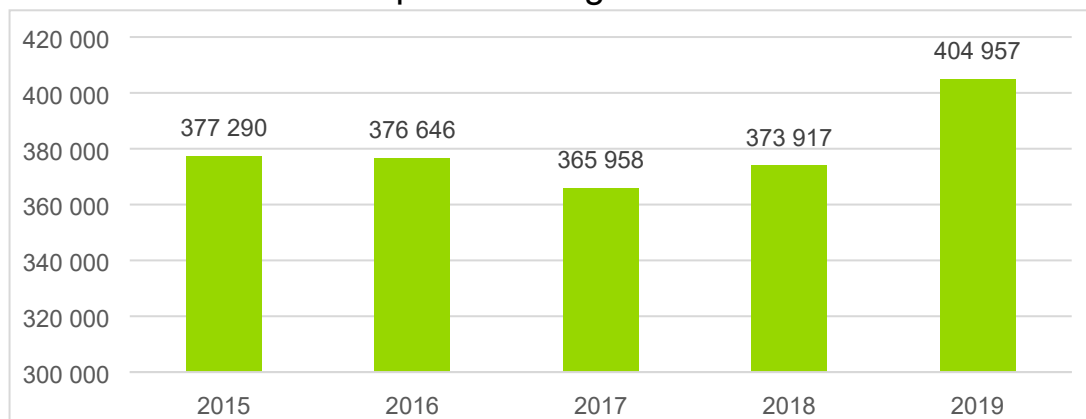
Redovisning Hemslöjdskonsulenterna i Kulturdatabasen 2019

Verksamhetsberättelse Designcentrum 2019

Redovisning Designcentrum i Kulturdatabasen 2019

4 Diagram och tabeller

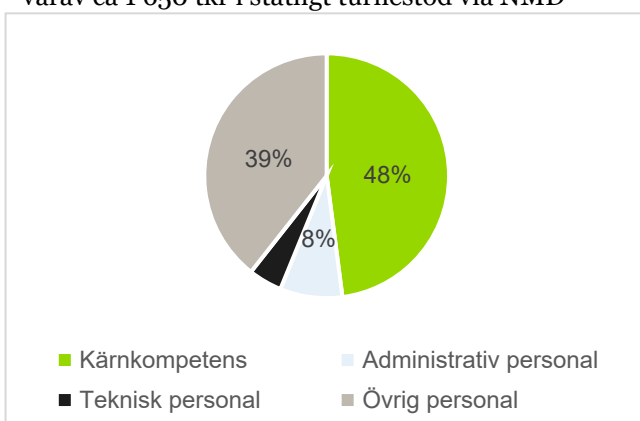
4.1 Bild 1: Totalt antal publik/deltagare 2015-2019

4.2 Bild 2: Ekonomi 2019

	Årligt regionanslag	Årligt kommunanslag	Årligt statsanslag	Övriga intäkter	Totalt
Estrad norr (Musik, Teater, Musikteater, Dans)	12 303		16 513	7 730*	36 546
Enheten för kulturutveckling (Hemslöjd, Bildkonst, Film, Bibliotek)	7 283		3 295	3 435	14 013
Designcentrum	1 261				1 261
Kulturen stab	13 969**				13 969
Stiftelsen Jamtli	19 370	10 458	10 219	42 225	82 272
Föreningsarkivet Jämtlands län	1 580		398	874	2 852
Riksteatern J/H	653		371	313	1 337
Totalt	56 419	10 458	30 796	54 577	152 250

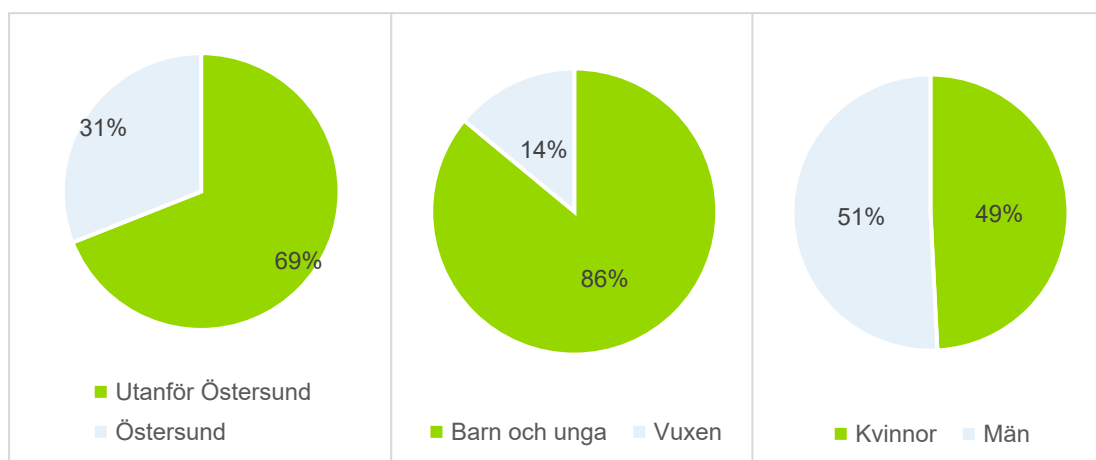
*varav ca 1 650 tkr i statligt turnéstöd via NMD

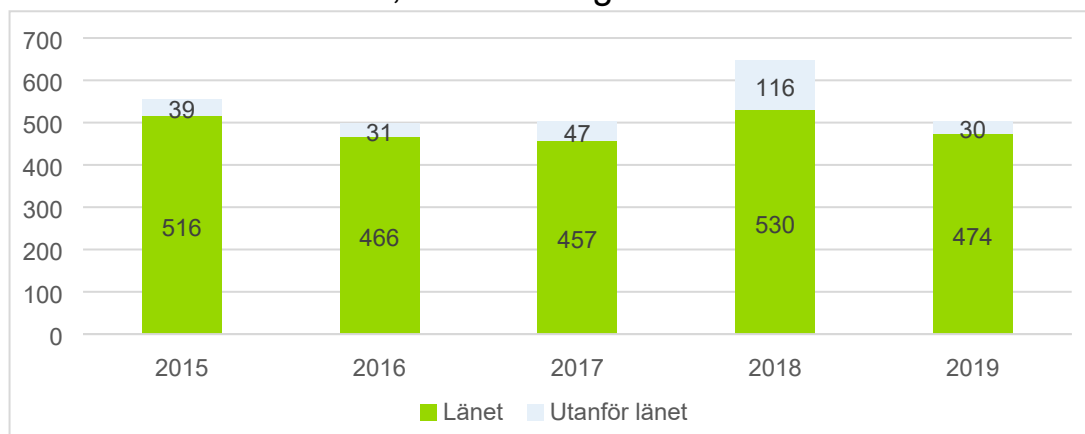
**Inklusive organisationsbidragen om 8 460 tkr

4.3 Bild 3: Årsarbetskrafter inom olika kategorier 2019

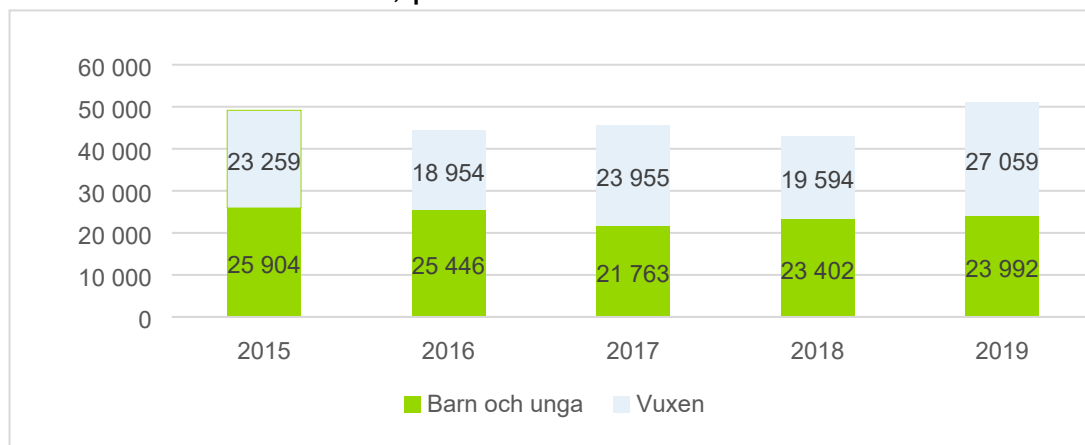
4.4 Bild 4: Scenkonstutbud samt jämställdhet på scen för skolkonserter 2019

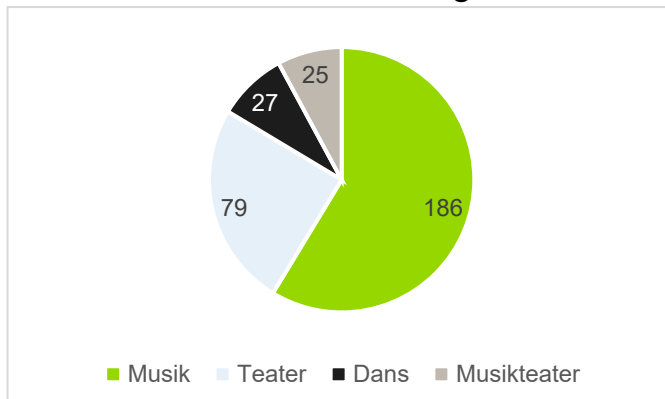
4.5 Bild 5: Estrad Norr, föreställningar/konserter 2015-2019

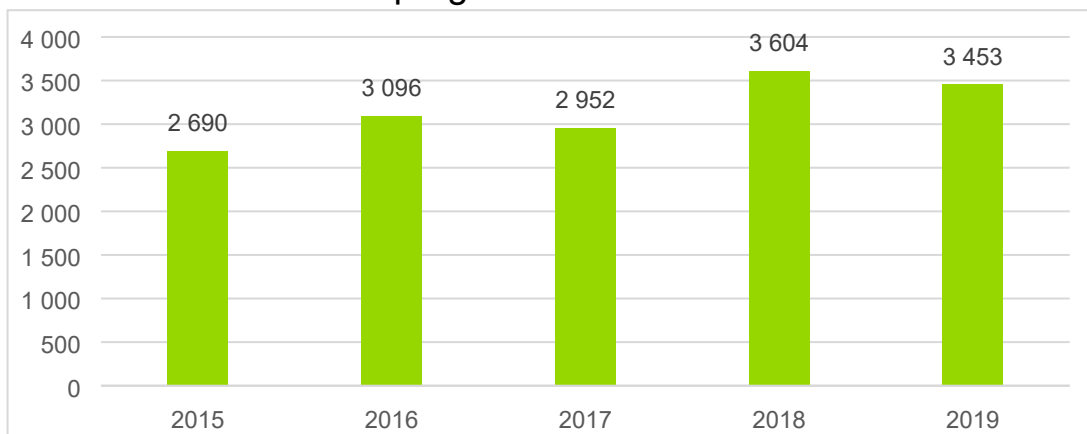
4.6 Bild 6: Estrad Norr, publik 2015-2019

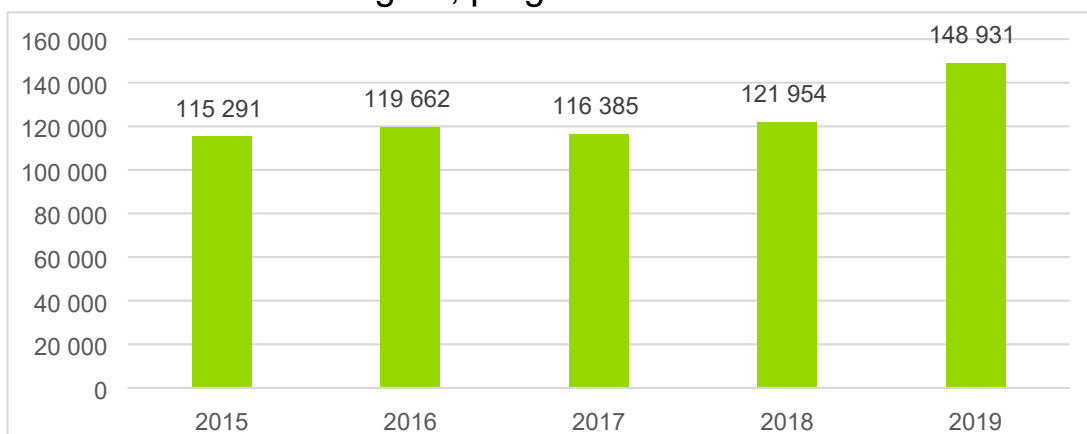
4.7 Bild 7: Skolföreläsningar Estrad Norr 2019

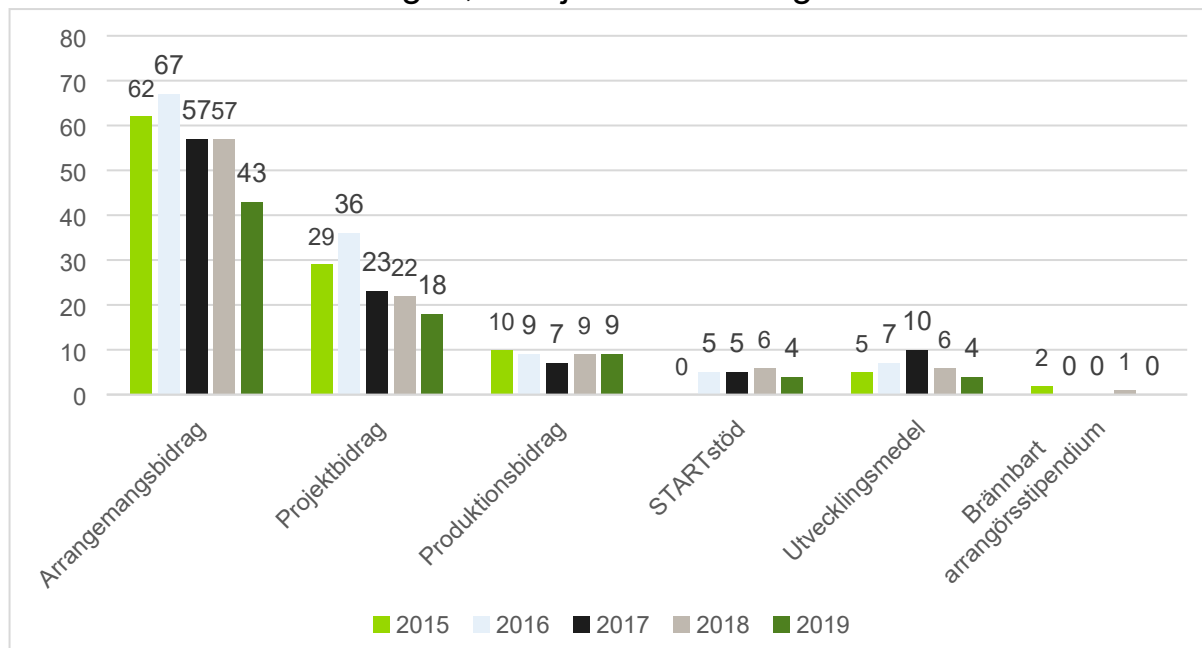
4.8 Bild 8: Totalt antal programaktiviteter 2015-2019

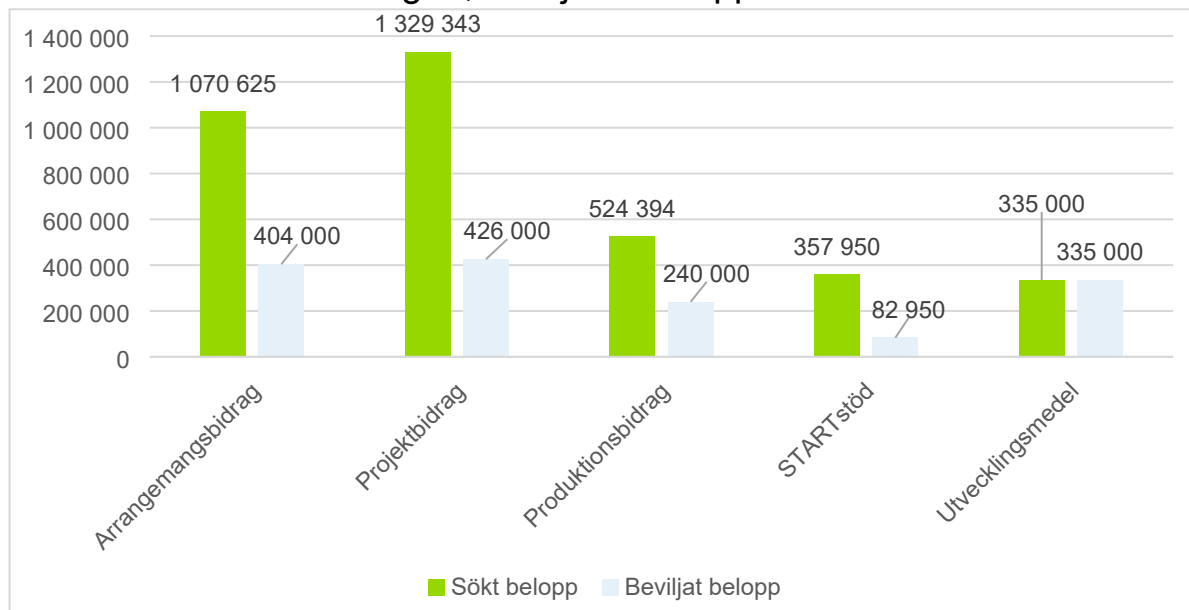
4.9 Bild 9: Antal deltagare, programaktiviteter 2015-2019

4.10 Bild 10: Kulturbidragen, beviljade ansökningar 2015-2019

4.11 Bild 11: Kulturbidragen, beviljade belopp 2019

Områdesfördelning till Kulturrådet (fråga 7 i riktlinjerna för uppföljning)

Region: Region Jämtland Härjedalen

KUR-nr:

Kulturområde	Årliga statliga bidrag	Årliga regionala bidrag
Professionell teater-, dans- och musikverksamhet	16 884	12 956
Museiverksamhet och museernas kulturmiljöarbete	9 207	29 321
Professionell bild- och formverksamhet	1 236	2 328
Biblioteksverksamhet och läs- och litteraturfrämjande verksamhet	1 460	3 238
Regional enskild arkivverksamhet	398	1 580
Filmkulturell verksamhet	935	1 224
Främjande av hemslöjd	676	1 000
Totalt	30 796	51 647

Områdest
(flik 2 i de
för att inf
granskade
finns tillgä

fördelningen tillsammans med dokumentförteckningen
enna Excel-fil) skickas till uppfoljningksm@kulturradet.se
formera Kulturrådet om att data och dokument är
e av regionen och
ängliga i kulturdatabasen.

Dokumentförteckning till Kulturrådet

Verksamhetens namn	Bifogade dokument	Eventuell kompletterande verksamhetsbeskrivning	Verksamhetsområde/n som bifogade dokument avser
Stiftelsen Jamtli	Verksamhetsberättelse 2019		Museiverksamhet, Bild- och form
Föreningsarkivet i Jämtlands län	Årsredovisning 2019, Verksamhetsberättelse 2019		Enskild arkiverksamhet
Riksteatern J/H	Årsredovisning 2019, Verksamhetsberättelse 2019		Professionell scenkonst
Estrad Norr Teater	Verksamhetsberättelse 2019		Professionell scenkonst
Estrad Norr Musik och Dans	Verksamhetsberättelse 2019		Professionell scenkonst
Estrad Norr Musikteatern	Verksamhetsberättelse 2019		Professionell scenkonst
Bildkonsten	Verksamhetsberättelse 2019		Bild och form
Regional biblioteksverksamhet	Verksamhetsberättelse 2019		Biblioteksverksamhet samt läs- och litteraturfrämjande verksamhet
Hemslöjds-konsulenter	Verksamhetsberättelse 2019		Hemslöjdsfrämjande verksamhet
Filmpool	Verksamhetsberättelse 2019		Filmkulturell verksamhet
Område Kultur inom Region Jämtland Härjedalen		Årsbokslut 2019, Regionala utvecklingsnämndens rapport "Uppföljning av regional kulturverksamhet 2019"	

Kulturrådets riktlinjer för uppföljning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet

Enligt 12§ förordning 2010:2012 om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet ska regioner redovisa till Kulturrådet hur de statliga medlen använts och vilka effekter som uppnåtts.

Dessa riktlinjer beslutades av Kulturrådets styrelse den 23 januari 2020 (Adm 2020/4) och gäller tills vidare.

Kvalitativ redovisning

Kvalitativ redovisning består av verksamheternas årsredovisningar, verksamhetsberättelser och separata uppgiftsinsamlingar.

Om årsredovisningar och verksamhetsberättelser för respektive år inte berör alla organisationer/verksamheter som tilldelats statliga bidrag eller inte i stora drag speglar den verksamhet som genomförts ska redovisningarna kompletteras. Om det är något regionen vill lyfta utöver det som framgår av årsredovisningar och verksamhetsberättelser kan detta biläggas. Det kan exempelvis vara strategiskt arbete eller specifika insatser som bidragit till det övergripande kulturpolitiska målet att alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet.

För teater-, dans- och musikområdena ska det också framgå vilka kvalitetsförstärkande insatser som genomförts med stöd av de statliga medlen, och den totala kostnaden för dessa insatser i tusentals kronor.

Årsredovisningar, verksamhetsberättelser och övriga bilagor ska skickas till Kulturrådet i digital form.

Separata uppgiftsinsamlingar

Separata uppgiftsinsamlingar sker i enlighet med särskilda instruktioner från Kulturrådet. En separat uppgiftsinsamling kan exempelvis syfta till att belysa ett specifikt kulturområde, genreöverskridande verksamhet eller olika samarbeten och nationella kulturpolitiska mål.

Formerna för insamlingen (exempelvis enkäter eller intervjuer) och vilka regioner och vilka statsbidragsmottagande verksamheter som ska lämna in uppgifter kan variera från år till år. Kulturrådet ska innan beslut om en separat uppgiftsinsamling inhämta synpunkter från regioner och berörda myndigheter på tema, metod och förväntad resursåtgång.

I samband med instruktioner och uppgiftsinsamling ska Kulturrådet tydliggöra att insamlingen är en del av uppföljningen av statliga bidrag som fördelats enligt förordning 2010:2012 om statsbidrag till viss regional kulturverksamhet.

Kvantitativ redovisning

Kvantitativ redovisning består av uppgifter från de verksamheter i regionen som fått del av statliga bidrag enligt kultursamverkansförordningen. Uppgifterna ska vara granskade och godkända av regionen innan Kulturrådet tar del av dem. Vilka uppgifter som avses framgår nedan.

1. Organisation

- a. Verksamhetens namn
- b. Organisationsnummer
- c. Lägeskommun
- d. Huvudsakligt verksamhetsområde
- e. Övriga verksamhetsområden

2. Intäkter

- a. Statliga bidrag varav
 - Årliga bidrag enligt Kultursamverkansförordningen
 - Övriga årliga bidrag och tillfälliga bidrag
- b. Regionala bidrag varav
 - Årliga bidrag
 - Tillfälliga bidrag
- c. Kommunala bidrag varav
 - Årliga bidrag
 - Tillfälliga bidrag
- d. EU-medel
- e. Totala intäkter

3. Kostnader

- a. Personalkostnader
- b. Lokalkostnader
- c. Verksamhetskostnader
- d. Avskrivningar fastigheter
- e. Finansiella kostnader
- f. Övriga avskrivningar
- g. Totala kostnader

Utöver 3a-g ska även kostnad för arvoderad personal inom yrkeskategorin kärnkompetens anges

4. Personal

- a. Antal tillsvidareanställda
- b. Antal visstidsanställda
- c. Antal årsarbetskrafter

- Uppdelat efter juridiskt kön och indelat i
kärnkompetens,
teknisk personal,
administrativ personal,
övrig personal

- d. Antal anställda som huvudsakligen ägnade sig åt främjande verksamhet samt antal årsarbetskrafter de utförde

5. Aktiviteter och deltagaruppgifter

För de verksamhetsområden som anges nedan ska följande redovisas:

- a. Teater: Antal föreställningar i den egna regionen, totalt och antal särskilt riktade till barn och unga (0–18 år).

Antal publik, totalt och uppskattad andel barn och unga (0–18 år).

- b. Dans: Antal föreställningar i den egna regionen, totalt och antal särskilt riktade till barn och unga (0–18 år).

Antal publik, totalt och uppskattad andel barn och unga (0–18 år).

- c. Musik: Antal föreställningar och konserter i den egna regionen, totalt och antal särskilt riktade till barn och unga (0–18 år).

Antal publik, totalt och uppskattad andel barn och unga (0–18 år).

- d. Cirkus: Antal föreställningar i den egna regionen, totalt och antal särskilt riktade till barn och unga (0–18 år).

Antal publik, totalt och uppskattad andel barn och unga (0–18 år).

- e. Övrig scenkonst: Antal föreställningar i den egna regionen, totalt och antal särskilt riktade till barn och unga (0–18 år).

Antal publik, totalt och uppskattad andel barn och unga (0–18 år).

- f. Museer: Antal bas- respektive tillfälliga utställningar i den egna regionen, totalt och antal särskilt riktade till barn och unga (0–18 år).

Antal anläggnings- respektive verksamhetsbesök, totalt och uppskattad andel barn och unga (0–18 år).

Bild- och formutställningar ska inte inkluderas i sammanställningen utan redovisas separat under 5 g. nedan.

g. Bild- och form: Antal bas- respektive tillfälliga utställningar i den egna regionen, totalt och antal särskilt riktade till barn och unga (0–18 år).

Antal anläggnings- respektive verksamhetsbesök, totalt och uppskattad andel barn och unga (0–18 år).

6. Särskilda frågor

a. Regionala arkivverksamheter: Ange arkivbeståndets totala storlek i hyllmeter, Arkivbeståndets storlek i hyllmeter som är ordnat och förtecknat, Antal framtagna arkivvolymmer i syfte att tillhandahålla arkiv och arkivinformation, Antal betalande medlemmar och Arkivbeståndets andel som är sökbar i NAD (Nationella Arkivdatabasen)

b. Regionala biblioteksverksamheter: Ange antal stödtillfällen och antal fortbildningstillfällen/kurser för personal vid folkbiblioteken i det egna länet

c. Konsulentverksamheter: Ange i procent hur stor del av arbetstiden som använts för:

- verksamhet som riktas till barn och unga
- verksamhet som riktas till det civila samhället
- att stärka det professionella kulturlivet

d. Bibliotek och läs- och litteraturfrämjande verksamheter: Ange i procent hur stor del av arbetstiden som använts för:

Läs- och litteraturfrämjande verksamhet

- Varav läs- och litteraturfrämjande verksamhet som riktas till barn och unga
- Varav läs- och litteraturfrämjande verksamhet med syfte att stärka litteraturen som konstform

7. Fördelning av statliga medel per verksamhetsområde

Utöver fråga 1–6 ovan ska regionerna också redovisa hur de fördelat de statliga och regionala medlen mellan de sju områden som anges i 8§ första stycket i förordning 2010:2012 om vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet.

13

Svar på granskning av
ärendeberedningsprocessen och
dokumenthanteringsprocessen

RUN/144/2020

2020-05-04

Samordningskansliet

Emma Borg

Tfn: 063-14 66 30

E-post: emma.borg@regionjh.se

RUN/144/2020

Svar på granskning av ärendeberedningsprocessen och dokumenthanteringsprocessen

Ärendebeskrivning

Region Jämtland Härjedalens revisorer har låtit genomföra en granskning av om regionstyrelsen, regionala utvecklingsnämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden har en tillfredsställande styrning, uppföljning och kontroll av att regelverket kring ärende- och dokumenthantering efterlevs. Sammantaget bedömer revisorerna utifrån vad som framkommit i granskningen att de tre granskade nämnderna inte har en helt tillfredsställande styrning, uppföljning och kontroll av att regelverket kring ärendehantering och dokumenthantering efterlevs.

Revisorerna rekommenderar regionstyrelsen, regionala utvecklingsnämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden att:

- Tillse att samlade dokumenthanteringsplaner finns för respektive kärnverksamhet
- Stärka den interna kontrollen och införa rutiner för systematisk uppföljning och kontroll av följsamhet till uppställda krav avseende de båda processerna
- Överväga att införa obligatorisk utbildning för nya handläggare och för handläggare som ofta avviker från beredningsprocessens krav

Senast den 30 maj 2020 ska ett svar lämnas om vilka åtgärder som vidtagits eller avser att vidtas med anledning av det som framkommit i rapporten samt uppgift om när eventuella åtgärder avses vara genomförda. Regionstyrelsen har det sammanhållande ansvaret för Region Jämtland Härjedalens dokument- och ärendehanteringsprocess och har hållit ihop arbetet med svaret men varje nämnd har ett ansvar för sin ärendeberedning och dokumenthantering varför ett eget svar lämnas av respektive organ.

Regiondirektörens förslag

Upprättat förslag till svar på Granskning av ärendeberedningsprocessen och dokumenthanteringsprocessen godkänns och överlämnas till revisorerna.

I tjänsten
Hans Svensson
Regiondirektör

Mikael Ferm
Regionstabschef

Utdrag till

Region Jämtland Härjedalens revisorer
Regionstabschef
Enhetschef Sekretariatet

Sekretariatet
Emma Borg
Tfn: 063-14 66 30
E-post: emma.borg@regionjh.se

2020-04-27
FÖRSLAG

RUN/144/2020

Förslag: Svar på granskning av ärendeberedningsprocessen och dokumenthanteringsprocessen

Region Jämtland Härjedalens revisorer har genomfört en granskning av om regionstyrelse och nämnder har en tillfredsställande styrning, uppföljning och kontroll av att regelverket kring ärende- och dokumenthantering efterlevs. Granskningen har omfattat regionstyrelsen, regionala utvecklingsnämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden. Sammantaget gör revisorerna bedömningen att de tre granskade nämnderna inte har en helt tillfredsställande styrning, uppföljning och kontroll av att regelverket kring ärendehantering och dokumenthantering efterlevs. Senast den 30 maj 2020 ska ett svar lämnas om vilka åtgärder som vidtagits eller avses att vidtas med anledning av det som framkommit i rapporten samt uppgift om när eventuella åtgärder avses vara genomförda.

Revisorerna rekommenderar regionstyrelsen, regionala utvecklingsnämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden att:

- Tillse att samlade dokumenthanteringsplaner finns för respektive kärnverksamhet
- Stärka den interna kontrollen och införa rutiner för systematisk uppföljning och kontroll av följsamhet till uppställda krav avseende de båda processerna
- Överväga att införa obligatorisk utbildning för nya handläggare och för handläggare som ofta avviker från beredningsprocessens krav

Utöver ovanstående har revisorerna gjort en rad andra iakttagelser. Bland annat genomfördes stickprov omfattande nio ärenden där revisorerna anser att det finns brister vad gäller de mer komplexa delar som handlar om ifall beslutsunderlagen belyser relevanta förhållanden, alternativa förslag och konsekvenser. För regionala utvecklingsnämndens del granskades följande ärenden: Uppföljning av den regionala innovationsstrategin (Innovativa Jämtland/Härjedalen 2025) (RUN/502/2019), Utredning av sjukresebeställningar (RUN/458/2018) och Företagsstöd Åre Destination AB (RUN/114/2019).

Varje nämnd ansvarar för myndighetens hantering av sina allmänna handlingar och för beredning av sina ärenden. I enlighet med regiondirektörens instruktion ansvarar regiondirektören för att beredningen av ärenden följer fastställda regler för ärendehantering, och att de ärenden som ska behandlas är väl beredda och korrekta så att det kan fattas regelrättsliga beslut. Regionstaben stödjer direktören i det arbetet. Eftersom staben ingår i regionstyrelsens verksamhetsansvar har styrelsen hållit ihop arbetet med det övergripande svaret på granskningen men varje nämnd lämnar ett eget svar.

Svar på granskning

Regionala utvecklingsnämnden ser positivt på den granskning som genomförts och instämmer i att Region Jämtland Härjedalens processer för ärendeberedning och dokumenthantering kan utvecklas. Båda dessa områden har under flera år varit föremål för en rad större förändringar som bidragit till översyn av regler och arbetssätt. Det arbetet behöver fortsätta. Något som framtvingat förändringar är den digitala utvecklingen. Under 2015 och 2016 genomfördes övergång från papper till digitala kallelser för samtliga politiska organ. De administrativa systemen för ärendehantering och dokumenthantering, Platina och Centuri, har också utvecklats och används på ett helt annat sätt idag än för några år sedan. En annan faktor som medfört förändringar är större justeringar i organisationen. Den nya politiska organisationen från 2019 med fler nämnder innebär exempelvis behov av en tydligare sammanträdesplanering och enhetliga rutiner för handläggning av ett ärende.

I Region Jämtland Härjedalen är mötesadministrationen och ansvaret för att hålla ihop ärendehanteringsprocessen samlad i regionstaben. Det innebär bland annat att alla nämndsekreterare tillhör samma avdelning, Samordningskansliet, med samma chef. Även ansvaret för dokumentstyrning, arkiv och diarium är samlat i den avdelningen. Det upplevs som en styrka i organisationen eftersom det minskar sårbarheten och möjliggör en samordning av arbetet med mötesadministration, arkivering och diarieföring och skapandet av enhetliga rutiner och arbetssätt.

Regionala utvecklingsnämnden delar revisorernas bedömning att fler åtgärder behöver vidtas för att ärenden i högre utsträckning ska beredas i tid. Trots att åtgärder vidtagits med utbildningar och framtagna rutiner med checklistor finns fortfarande problemet med att ärenden görs klara i sista stund. Utifrån regionstyrelsens mål 2020 om bättre verktyg för analys och uppföljning har samordningskansliet i sin verksamhetsplan för året beslutat om att revidera befintliga regler för ärendehantering. I det arbetet ingår att ytterligare tydliggöra handläggningens olika steg. En intern workshop har genomförts under våren i syfte att fördjupa sig i de delar som inte fungerar idag. I arbetet har också beaktats de iakttagelser som framförts i revisionsgranskningen. Hittills har följande konstaterats:

- Dokumentet med riktlinjer för tjänstemannastöd behöver revideras för att tydliggöra ansvar och roller kopplade till de olika politiska organen. Fastlagda rutiner för systematisk uppföljning och kontroll av följsamhet till uppställda krav behövs också.
- För att fler ärenden ska bli klara i tid behövs en bättre framförhållning i beredningsprocessen där utgångspunkten ska vara att tänka mer än ett möte i taget. Andra åtgärder som planeras är att se över utbildningskonceptet och att utbildningarna ska vara obligatoriska för nya handläggare. Vidare har en sammanhållen tidsplan för verksamhetsplanering, budget och uppföljning skapats som bättre följer kalendern för politiska möten.
- Under hösten 2020 genomförs en uppgradering av ärende- och dokumenthanteringssystemet Platina till version 10. Uppgraderingen förväntas innebära några nya funktioner som kan underlätta ärendeberedningen. Projektet med enhetliga mallar har också återupptagits.

Region Jämtland Härjedalen står också inför många utmaningar inom arkivområdet. Det framgår inte minst av arkivutredningen *Häriifrån till evigheten. En långsiktig arkivpolitik*

för förvaltning och kulturarv (SOU 2019:58) som presenterades i december 2019. I betänkandet beskrivs viktiga samhällsförändringar och arkivsektorns utveckling samt utredningens bedömningar och förslag om hur reglering, myndighetsstyrning och statsbidrag på arkivområdet ska förtydligas, ändras och utvecklas. Bland annat föreslås en rad förtydliganden i arkivlagen om kommunernas och regionernas åtaganden vad gäller allmänna handlingar. För Region Jämtland Härjedalen har det också påbörjats ett arbete med att utreda förutsättningarna för att övergå till e-arkiv. Det blir en stor omställning och som ställer krav på en tydligare styrning i arkivfrågor för samtliga nämnder. Det pågår också arbete med att se över och upprätta fler dokumenthanteringsplaner. Planen är att under 2020 slutföra dokumenthanteringsplaner för HR, Ekonomi och Kulturen. Arbetet har avstannats något till följd av Coronapandemin men planen är att det ska kunna återupptas under hösten och därefter fortlöpa med planer för andra verksamheter. Resurserna för arbetet är dock begränsade och efterfrågan på stöd från regionarkivet i arbetet har varit stort.

Ett arbete med att revidera befintliga dokumentstyrningsregler påbörjades före Coronapandemins utbrott. De inledande avsnitten omarbetades för att tydligare definiera vilka typer av dokument som ska användas inom Region Jämtland Härjedalen för att säkerställa styrning, planering, genomförande och uppföljning av verksamheten (dokumentstruktur), ansvar och beslutsnivåer för styrande dokument, hur regionens dokument ska upprättas, utformas, granskas, fastställas, publiceras, gallras eller arkiveras, hur det ska säkerställas att dokument är tillgängliga, aktuella och spårbara samt tillse att regionens dokument har en enhetlig utformning och följer regionens grafiska profil..

Under 2019 infördes IT-systemet Stratsys. Stratsys är verksamhetens IT-stöd för planering och uppföljning. Region Jämtland Härjedalen inledde med modul för verksamhetsplanering och uppföljning, men moduler för internkontroll, statsbidrag och informationssäkerhet är under införande. Under första halvåret 2020 byggs modulen för internkontroll. Den är tänkt att underlätta för regionens verksamheter att ha standardiserade arbetssätt, men även att göra det enklare att rapportera, följa upp och åtgärda fel och brister i rutiner, riktlinjer och arbetssätt. Regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och regionala utvecklingsnämnden kommer att kunna följa det pågående arbetet i standardiserade rapporter.

Sammantaget pågår flera aktiviteter för att förbättra rutiner för Region Jämtland Härjedalens dokument och ärendehanteringsprocess:

- Tillse att samlade dokumenthanteringsplaner finns för respektive kärnverksamhet.

Svar: Arbeta pågår men har prioriterats ned med anledning av Coronapandemin. Planen är att under 2020 slutföra dokumenthanteringsplaner för Kulturen. Arbeta kommer därefter att fortlöpa med planer för andra verksamheter.

- Stärk den interna kontrollen och inför rutiner för systematisk uppföljning och kontroll av följsamhet till uppställda krav avseende de båda processerna.

Svar: Uppkomna brister ska hanteras standardiserat i Internkontrollmodulen i Stratsys. Införandet av modulen har avstannat med anledning av Coronapandemin

men kommer att återupptas.

- Överväg att införa obligatorisk utbildning för nya handläggare och för handläggare som ofta avviker från beredningsprocessens krav.

Svar: Utbildning i dokument- och ärendehantering ska vara obligatorisk för nya handläggare från hösten 2020. Riktade utbildningar för handläggare ska planeras in.

REGIONALA UTVECKLINGSNÄMNDEN

Elise Ryder Wikén
Ordförande regionala utvecklingsnämnden

Anders Byström
Regional utvecklingsdirektör

Regionstyrelsen
Regionala utvecklingsnämnden
Hälso- och sjukvårdsnämnden

Ärendeberedning och dokumenthantering

Regionens revisorer har låtit genomföra en granskning av om Regionstyrelse och nämnder har en tillfredsställande styrning, uppföljning och kontroll av att regelverket kring ärende- och dokumenthantering efterlevs.

Granskningen har omfattat regionstyrelsen, regionala utvecklingsnämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden.

Iakttagelser i sammanfattning

Regionen har ett tydligt dokumentations- och regelstöd samt relevanta beredningsfora för att stödja en korrekt och ändamålsenlig ärendeberedning.

Det har framkommit att det finns en oklarhet i regelverket vad avser en formulering om att underlag ska ändras om förtroendevalda vill det. Det finns anledning att förtydliga och även ge exempel på hur det ska tolkas, för att ge en beredning som är politiskt neutral och baserad på kompetens och fakta

Det finns ett gott utbud av information och utbildning kring ärendeberedning, men det är förhållandevis få som deltar i utbildningarna.

Det saknas rutin för att följa upp att beredningsprocessen motsvarar ställda krav och därför är det svårt att bedöma om kraven efterlevs. Att ärenden inte i tillräcklig grad bereds i tid har framkommit tidigare (2017) men förhållandet tycks kvarstå.

Det avvikelshanteringssystem som finns används inte för att fånga avvikelser i ärendeberedning och dokumenthantering.

I ett stickprov omfattande nio ärenden har brister noterats i ärendeberedningens mer komplexa delar som handlar om ifall beslutsunderlagen belyser relevanta förhållanden, alternativa förslag liksom konsekvenser. Bilden har bekräftats i genomförda intervjuer.

Erfarna handläggare upplever systemet Platina som ett ganska bra stöd i arbetet, medan sällan användare upplever svårigheter. Bristande sökfunktioner i systemet är ett problem, vilket delvis kan bero på att systemet inte används helt enligt anvisningarna.

Sammantaget bedömer revisorerna utifrån vad som framkommit i granskningen att de granskade nämnderna inte har en helt tillfredsställande styrning, uppföljning och kontroll av att regelverket kring ärendehantering och dokumenthantering efterlevs.

Revisorerna rekommenderar regionstyrelsen, regionala utvecklingsnämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden:

- Tillse att samlade dokumenthanteringsplaner finns för respektive kärnverksamhet
- Stärk den interna kontrollen och inför rutiner för systematisk uppföljning och kontroll av följsamhet till uppställda krav avseende de båda processerna
- Överväg att införa obligatorisk utbildning för nya handläggare och för handläggare som ofta avviker från beredningsprocessens krav

Vi emotser **senast den 30 maj 2020** en redovisning av vilka åtgärder som regionstyrelsen, regionala utvecklingsnämnden respektive hälso- och sjukvårdsnämnden vidtagit eller avser vidta med anledning av det **granskningsresultat som redovisas i bilagd revisionsrapport**, samt uppgift om när ev. åtgärder avses vara genomförda.

För Region Jämtland-Härjedalens revisorer

Viveca Asproth
Ordförande

Leif Gabrielsson
Revisionsdirektör

Bilaga

Revisionsrapport: Granskning av ärende-beredningsprocessen och dokumenthanteringsprocessen

Kopia till

Regiondirektör
Bitr regiondirektör/chef Regionala utvecklingsförvaltningen
Chef regionstaben
Hälso- och sjukvårdsdirektör

En granskning av Beredning och dokumenthantering

Regionens revisorer har låtit genomföra en granskning av om Regionstyrelsen, Regionala utvecklingsnämnden och Hälso- och sjukvårdsnämnden har en tillfredsställande styrning, uppföljning och kontroll av att regelverket kring ärendehantering och dokumenthantering efterlevs.

Tydliga regler,

Regionen har ett tydligt dokumentations- och regelstöd samt relevanta beredningsförfaranden för att stödja en korrekt och ändamålsenlig ärendeberedning.

..men förtydligande behövs.

Det har framkommit att det finns en oklarhet i regelverket vad avser en formulering om att *underlag ska ändras om förtroendevalda vill det*. Det finns anledning att förtydliga och även ge exempel på hur det ska tolkas, för att ge en beredning som är politiskt neutral och baserad på kompetens och fakta

Utbildning och information

Det finns ett gott utbud av information och utbildning kring ärendeberedning, men det är förhållandevis få som deltar i utbildningarna.

Uppföljning saknas

Det saknas rutin för att följa upp att beredningsprocessen motsvarar ställda krav och därför är det svårt att bedöma om kraven efterlevs. Att ärenden inte i tillräcklig grad bereds i tid har framkommit tidigare (2017) men förhållandet tycks kvarstå.

Det avvikelshanteringssystem som finns används inte för att fånga avvikelser i ärendeberedningen och dokumenthantering.

Bristar i ärendeberedningen

I ett stickprov omfattande nio ärenden har brister noterats i ärendeberedningens mer

komplexa delar som handlar om ifall beslutsunderlagen belyser relevanta förhållanden, alternativa förslag liksom konsekvenser. Bilden har bekräftats i genomförda intervjuer.

Systemstöd

Erfarna handläggare upplever systemet Platina som ett ganska bra stöd i arbetet, medan sällananvändare upplever svårigheter. Bristande sökfunktioner i systemet är ett problem, vilket delvis kan bero på att systemet inte används helt enligt anvisningarna.

Bedömning

Sammantaget bedömer revisorerna utifrån vad som framkommit i granskningen att de tre granskade nämnderna inte har en helt tillfredsställande styrning, uppföljning och kontroll av att regelverket kring ärendehantering och dokumenthantering efterlevs.

Revisorerna rekommenderar de tre granskade nämnderna:

- Tillse att samlade dokumenthanteringsplaner finns för respektive kärnverksamhet
- Stärk den interna kontrollen och inför rutiner för systematisk uppföljning och kontroll av följsamhet till uppställda krav avseende de båda processerna
- Överväg att införa obligatorisk utbildning för nya handläggare och för handläggare som ofta avviker från beredningsprocessens krav

Revisorernas skrivelse och revisionsrapport, se diarienummer Rev 23/2019. Rapporten kan även hämtas på:

<https://diariet.regionjh.se/diariet/case.aspx?caseid=65769>

För information, kontakta:

Viveca Asproth, revisorernas ordförande
070-300 37 05
Leif Gabrielsson, Revisionsdirektör
063 - 14 75 28

Granskning av ärende- beredningsprocessen och dokumenthanteringsprocessen

Revisionsrapport

Region Jämtland Härjedalen

Endredi Konsult

2020-02-17

Antal sidor 18

Antal bilagor 3

Innehållsförtecknin

1	Sammanfattning och rekommendationer	2
1.1	Övergripande revisionell bedömning	3
1.2	Rekommendationer	3
2	Inledning/bakgrund	4
2.1	Kontrollmål och revisionsfrågor	4
2.2	Avgränsning	5
2.3	Projektorganisation/granskningsansvariga	5
2.4	Metod	5
3	Resultat av granskningen	5
3.1	Regionens regler och riktlinjer	5
3.2	Ärendeberedning - regler, dokument och organ	6
3.3	Kommentarer Ärendeberedning - regler, dokument och organ	9
3.4	Dokumenthantering – regler och dokument	10
3.5	Ärendeberedning i praktiken	12
4	Svar på kontrollmål och revisionsfrågor	18

Bilaga 1 Metod

Bilaga 2 Analysmodeller

Bilaga 3 Substansgranskning ärendeberedning (RS, HSN, RUN)

2 Sammanfattning och rekommendationer

Regionens revisorer har beslutat genomföra en granskning av om Regionstyrelse och nämnder har en tillfredsställande styrning, uppföljning och kontroll av att regelverket kring ärendehantering och dokumenthantering efterlevs. Endredi Konsult har anlitats för att genomföra granskningen.

Regionen har ett omfattande och tydligt dokumentations- och regelstöd samt relevanta beredningsfora för att stödja en korrekt och ändamålsenlig ärendeberedning. Det får anses finnas ett fullgott utbud av information och utbildningar i regionen kring ärendeberedning. Denna bild bekräftas av de intervjuade som uppger sig få ett gott stöd från sekretariatsfunktionen. Det är dock förvånande få som deltar i de utbildningar som erbjuds. Eventuellt behöver dessa bli obligatoriska, åtminstone för de som har en viss volym ärenden och särskilt ifall handläggaren tidigare har uppvisat bristande följsamhet till beredningsprocessen.

Den enda oklarhet som finns i regionens regelverk avser den om att *underlag ska ändras om förtroendevalda vill det*. Här finns skäl att i regionens dokumentation sätta in detta i ett större sammanhang och även ge exempel på hur det ska tolkas.

Regionen har ingen rutin för att följa upp att beredningsprocessen (eller dokumenthanteringsprocessen) motsvarar ställda krav och följaktligen finns inget tydligt svar på frågan i vilken grad kraven efterlevs. Att ärenden inte i tillräcklig grad bereds i tid har framkommit i en uppföljning 2017 men förhållandet tycks kvarstå.

Regionens avvikelshanteringssystem används primärt för avvikelser i hälso- och sjukvården och systemet används inte för att fånga avvikelser i ärendeberedningen (och inte heller avvikelser i dokumenthanteringen).

Aktuella dokument som innehåller relevanta områden för att stödja en effektiv dokumentstyrning finns. Avseende dokumenthanteringsplaner saknas detta dock i hög grad. För administration liksom för delar av kärnverksamheternas verksamhet finns aktuella dokumenthanteringsplaner. Samlade dokumenthanteringsplaner saknas dock för respektive kärnverksamhets samtliga dokument (exklusive allmän administration). Detta påtalades i en granskning som revisorerna genomförde om offentlighetsprincipen år 2010.

Sammantaget är vår bedömning att ärendeberedningen i de av revisorerna utvalda nio ärendena innehåller brister. Bristerna återfinns inte främst inom de rent formella delar som granskats utan snarare i de mer komplexa delarna som handlar om ifall beslutsunderlagen belyser relevanta förhållanden, alternativa förslag liksom konsekvenser. Bilden bekräftas i genomförda intervjuer.

Intervjuade handläggare uppger att Platina är ett hyggligt stöd i handläggningen främst för erfarna handläggare medan sällananvändare upplever svårigheter att använda systemet. Sökbarheten har en hel del i övrigt att önska enligt våra intervjuer. Detta uppges gälla även systemet Centuri. Beträffande sökbarhet i Platina kan problemet eventuellt bero på att det särskilda fältet "Nyckelord" inte används. Här påpekas tydligt i regionens regelverk att användandet av detta fält har en direkt koppling till sökbarhet. Trots det framkommer i intervjuerna att fältet i mycket begränsad (eller ingen) omfattning används. Här bör

möjlighet finnas att i systemet göra detta fält tvingande och eventuellt kan även systemet generera förslag på sökord för att underlätta för användarna.

2.1 Övergripande revisionell bedömning

Regelverket avseende dokumenthantering är inte komplett för närvarande då den stora huvuddelen av regionens verksamhet saknar dokumenthanteringsplaner. Detta är en brist avseende styrning men uttrycker även en brist i uppföljning och kontroll då detta påpekades av revisorerna redan år 2010. Ingen uppföljning eller kontroll sker heller av i vilken grad gällande krav efterlevs.

När det gäller beredningsprocessen så finns ett relevant regelverk etablerat. Tillsammans med en sammanhållen och serviceinriktad sekretariatsfunktion bidrar detta till att förutsättningar för en tydlig styrning finns. Dock sker ingen systematisk uppföljning eller kontroll av hur processen fungerar eller i vilken grad krav efterlevs. Utifrån intervjuer och genomförd substansgranskning framkommer att kvaliteten i ärendeberedningen varierar.

Sammantaget innebär detta att de tre granskade nämnderna inte har en helt tillfredsställande styrning, uppföljning och kontroll av att regelverket kring ärendehantering och dokumenthantering efterlevs.

2.2 Rekommendationer

Mot bakgrund av genomförd granskning lämnas följande rekommendationer till de tre granskade nämnderna:

- Tillse att samlade dokumenthanteringsplaner finns för respektive kärnverksamhet
- Stärk den interna kontrollen och inför rutiner för systematisk uppföljning och kontroll av följsamhet till uppställda krav avseende de båda processerna
- Överväg att införa obligatorisk utbildning för nya handläggare och för handläggare som ofta avviker från beredningsprocessens krav

3 Inledning/bakgrund

I Regionstyrelsens och nämndernas ansvar ingår att se till att ärenden som ska beslutas av nämnd, styrelse eller regionfullmäktige bereds inför beslut.

Beredningen av ett ärende ska säkerställa att den information som ges är korrekt och så komplett som möjligt och bör objektivt redovisa vilka eventuella risker och handlingsalternativ som finns.

I handläggningen ingår att analysera och stämma av uppgifter och slutsatser med sakkunniga och beslutsfattare, skriva motivering till slutsatser och beslut och formulera beslutsförslag.

Brister i beredningen kan leda till felaktiga beslut och oönskade konsekvenser som kan bli både kostsamma och ineffektiva.

Förutom att ärenden är ordentligt genomlysta är det viktigt att inkomna eller upprättade ärenden hanteras och bereds i enlighet med lagar och riktlinjer.

Ärendeberedningsprocessen bör vara tydlig och transparent så att det klart framgår hur ärenden initieras, vem eller vilka som ansvarar för de olika delarna i beredningsprocessen samt att ärendegången följer lagar och gällande riktlinjer.

Det är även viktigt att hanteringen av allmänna handlingar sköts på ett korrekt sätt. Avvikelser i detta avseende kan negativt påverka ärendehanteringsprocessen samt leda till att offentlighetslagstiftningen inte efterlevs.

Genomförda granskningar och andra erfarenheter har dock indikerat förekomst av brister med koppling till ärendehantering och hanteringen av allmänna handlingar.

Regionens revisorer har mot denna bakgrund beslutat att genomföra en granskning av processen för ärendeberedningen, inkluderat hanteringen av de dokument som ligger till grund för denna beredning.

3.1 Kontrollmål och revisionsfrågor

Det övergripande kontrollmålet är att svara på om Regionstyrelse och nämnder har en tillfredsställande styrning, uppföljning och kontroll av att regelverket kring ärendehantering och dokumenthantering efterlevs.

Revisionsfrågor:

- Finns det riktlinjer och rutiner som säkerställer en ändamålsenlig ärendeberedningsprocess respektive dokumenthanteringsprocess?
- Upplever handläggarna att ärendeberedningsprocessen respektive dokumenthanteringsprocessen är tydlig?
- Följs processen för ärendeberedning?
- Följs processen för dokumenthantering?
- Förekommer undantag från processerna och i så fall varför?

- Är det tydligt vem eller vilka som ansvarar för de olika delarna i beredningsprocesserna?
- Hanteras eventuella avsteg från processerna på ett transparent och säkert sätt?
- Har Regionstyrelsen respektive nämnderna en tillräcklig intern kontroll av att regler och rutiner för processerna följs?

Kontrollmål och revisionsfrågor besvaras sist i rapporten, kapitel 4.

3.2 Avgränsning

Granskningen är avgränsad till ett urval av nio ärenden och de dokument som hör till dessa.

Vidare är granskningen avgränsad till Regionstyrelsen, Regionala utvecklingsnämnden och Hälso- och sjukvårdsnämnden.

3.3 Projektorganisation/granskningsansvariga

Granskningen har utförts av Andreas Endrédi, projektledare och certifierad kommunal revisor. Rapporten har kvalitetsgranskats av Anders Haglund, seniorkonsult och certifierad kommunal revisor.

Samtliga intervjuade har erbjudits möjlighet att faktagranska rapporten.

3.4 Metod

En beskrivning över använd metod inklusive revisionskriterier återges i bilaga 1.

4 Resultat av granskningen

4.1 Regionens regler och riktlinjer

I följande dokument finns regionens regler om ärendeberedning och dokumenthantering. Dokumenten finns tillgängliga för användare via ledningssystemet på intranätet.

Ärendeberedning

- Regler för ärendehantering
- Vägledning ärendehantering
- Kvalitetssäkring av dokument
- Beredning ärende med ekonomiperspektiv
- Beredning ärende med miljöperspektiv
- Beredning ärende regional utveckling

Dokumenthantering

- Dokumentstyrningsregler RJH
- Dokumenthanteringsplan allmän administration
- Dokumenthanteringsplan projekt och företagsstöd

4.2 Ärendeberedning - regler, dokument och organ

Regler för ärendehantering (2016)

Av dokumentet framgår att alla som hanterar ärenden i Region Jämtland Härjedalen ska följa dessa regler. Arbetssätt och ansvarsområden beskrivs, från att ett ärende skapas till att det ska avslutas och arkiveras.

I dokumentet framgår regionens politiska organisation, flödesbeskrivningar för dels ärenden som beslutas i politiska organ dels för ärenden som beslutas av enskild förtroendevald eller tjänsteman. Även tidsgränser anges. För ärenden som ska beslutas i ett politiskt organ ska inlämning av ärenden ske fyra veckor innan beslutssammanträdet för att hinna med beredning och kallelse/utskick mm. Om ett ärende ska passera flera politiska organ förlängs tiden och ärendet måste vara klart ännu tidigare.

Av regelverket framgår även en definition av begreppet *ärende* och exempel ges på olika ärenden. Begrepp som handling, offentlig handling, sekretess, inkommen respektive upprättad handling, förklaras.

Allmänna handlingar som tillhör ett ärende måste registreras så snart de kommit in eller upprättats. I Region Jämtland Härjedalen registreras dokument genom att de diarieförs i ärendehanteringssystemet Platina.

Beträffande handläggning framgår följande: *Handläggning innebär att samla in uppgifter eller upplysningar som har betydelse för ärendet, analysera uppgifterna, stämma av uppgifter och slutsatser med experter och beslutsfattare, skriva motivering till slutsatser och beslut och formulera beslutsförslag. Det är ansvarig/beslutande chef som har det yttersta ansvaret för handläggningen och får ge direktiv till handläggaren.*

När ärenden fördelas bestäms vem som ansvarar för ärendet, vem som ska fatta beslut och när det ska vara klart. Ytterst ansvarig för fördelning av ärenden är förvaltningschef men det kan delegeras vidare. Fördelning ska enligt reglerna ske inom tre dagar. Regionstabschefen har en central roll i fördelning och beredning av ärenden, bl.a. när det gäller samordning mellan förvaltningar, välja lämpligt organ för politisk och eventuell tjänstemannaberedning/föredragning, om remissförfarande ska ske etc. Ett led i att säkerställa tydligheten i relation till handläggare är att viktig information om vad som gäller kring ett ärende framgår av det s.k. ärendekortet som finns för respektive ärende i Platina.

Handläggaren ska se till att beslutsunderlagen innehåller:

- syfte och bakgrund,
- tidigare beslut som har betydelse för ärendet,
- avstämning mot lagar och förordningar,
- avstämning mot Region Jämtland Härjedalens styrande dokument,
- konsekvensbeskrivningar,
- statistiska jämförelser och
- alternativa förslag om sådana finns.

Utöver detta ska det finnas en beskrivning av hur beslutet påverkar de krav som finns utifrån följande perspektiv:

- jämställdhet och jämlikhet,
- barns rättigheter,
- ekonomi (t.ex. kostnadsberäkningar och ekonomiska konsekvenser)
- miljöaspekter,
- regional utveckling.

Ifall något perspektiv inte belyses ska detta motiveras.

Beroende på om beslut ska fattas i politiskt organ (tjänsteskrivelse) eller av förtroendevald eller tjänsteman (delegationsbeslut) finns olika mallar i Platina för ändamålet.

Som ett viktigt led i beredningen sker genomgång av ärenden till politiska organ ca. tre veckor före sammanträde i den s.k. kansliberedningen (tjänstemannaberedning), se vidare nedan under egen rubrik.

Utöver detta finns även ett s.k. fredagsmöte där stabschef, enhetschef för sekretariatet och nämndsekreterare träffas för att stämma av att beredningen av ärenden följer plan.

Även andra avstämningar kan ske utifrån behov. Regiondirektören kan t.ex. ta upp ett kommande ärende i sin ledningsgrupp för strategiskt eller mer operativ diskussion.

Ungefär två veckor före sammanträde i en nämnd sker ett presidiummöte i respektive nämnd då ärenden som ska tas upp vid det kommande mötet går igenom.

Enligt reglerna om ärendehantering ska beslutsunderlag och förslag ändras om de förtroendevalda vill det och det är handläggarens uppgift att göra det.

Beslut som fattas på delegation ska anmälas till berörda politiska organ.

Dokumentet Regler för ärendehantering avslutas med att klargöra vilka dokument som ska hanteras i vilket av regionens system, Platina respektive Centuri. Platina är ett ärende- och dokumenthanteringssystem. Centuri är ett dokumenthanteringssystem. Båda systemen är centrala i denna granskning.

Region Jämtland Härjedalen hanterar sin diarietext, mötesplanering för politiska organ och de dokument som upprättas under ärendeberedningen i Platina. Alla dokument som hör till ett ärende hålls samlade här. Styrande dokument hanteras och diarietext föras i Platina med undantag av de som får hanteras i Centuri (se nedan). Andra dokument får också hanteras i Platina.

Ärenden som leder till beslut om styrande dokument av dokumenttyperna regler, riktlinjer, rutiner, planer, blanketter och checklistor och som beslutas på områdesnivå eller lägre nivå samt regionövergripande medicinska styrdokument får beslutas i Centuri genom fastställda processer för dokumentgodkännande i systemet.

För övriga dokument som inte ingår i ärendeberedningen eller som inte ska diarietextas kan båda systemen användas. Vilket system som ska användas bestäms utifrån den process

som dokumentet har skapats i. Exempel på dokument som kan hanteras i Centuri är APT¹-protokoll, enhetens regler och rutiner, verkställighetsbeslut, handböcker m.m.

Vägledning i ärendehantering (2017)

Regionen har tagit fram en vägledning som sammanfattar ärendehantering. Dokumentet innehåller en övergripande flödesbeskrivning med möjlighet att läsa mer ingående om respektive delmoment och vad som är viktigt att tänka på. Vägledningen innehåller även en checklista, en ordlista/begreppsförklaringar, en mall för tjänsteskrivelse samt en hänvisning till intranätet om var det går att hitta mer information om stöddokument m.m.

Regionen tillhandahåller även en film via intranätet som övergripande går igenom ärendeberedningen och dess olika steg.

Utbildning

Sekretariatet vid regionkansliet har genomfört och genomför löpande utbildningar i ärendehantering vilka även inkluderar praktisk utbildning i Platina. Under åren har dock allt färre deltagit. För att öka intresset har försök också genomförts med s.k. arbetsstugor där fokus skulle vara på specifika problem som handläggarna upplevde. Inte heller detta har slagit väl ut pga. få deltagare. Det som genomförts under senare tid är specifika utbildningar för t.ex. chefer. Under 2020 är fyra utbildningstillfällen inplanerade. Vid ett av tillfällena kommer fokus att ligga på delegationsbestämmelser och hur man skriver delegationsbeslut.

Regler för tjänstemannastödet (2019)

I detta dokument beskrivs hur tjänstemannastödet ska vara utformat gentemot respektive politiskt organ, i vilka fora beredning sker och vilka som deltar samt tjänstemannaorganisationens ledningsstruktur inklusive olika ledningsfora.

För varje politiskt organ ska det finnas en föredragande tjänsteperson. För Regionstyrelsen och nämnderna i Region Jämtland Härjedalens politiska organisation är regiondirektör eller den som regiondirektören utser föredragande och har rätt att delta i överläggningar. Föredragande tjänsteperson ska tillsammans med sekreteraren ansvara för planering av mötets innehåll. Föredragande är också ansvarig för att de ärenden som skickas ut är väl beredda, tydliga och korrekta.

Nämndsekreterarna är sedan en tid organiserade i en gemensam enhet inom samordningskansliet. Detta för att minska sårbarheten och öka enhetligheten i beredningen av ärenden till olika politiska organ.

Kansliberedning

Inför sammanträde i Regionstyrelsen, Hälso- och sjukvårdsnämnden och Regionala utvecklingsnämnden genomförs kansliberedningar. Dessa hålls cirka tre veckor innan sammanträdet. Då görs en genomgång av de ärenden som ska behandlas på sammanträdet. Vid beredningen träffas regiondirektör, stabschef, enhetschef för sekretariatet och nämndsekreterare för att gå igenom status för ärenden som ska komma

¹ Arbetsplatsträff

upp på nästkommande sammanträde. Vid behov deltar handläggare. Ärenden kan vid behov justeras utifrån dessa beredningar.

Varje organ har också möjlighet att lämna synpunkter i ärenden som ska behandlas på nästkommande möte med annan nämnd eller styrelsen och som berör det aktuella organet. Inför kansliberedning ska handläggningen av ärendena som ska behandlas på mötet vara klar.

Tjänstemannaberedningar inför kommungemensamma nämnder och råd

För de politiska organ eller råd som inte har något presidium kan formerna för avstämningar variera. Men inför varje möte ska det genomföras avstämningar där ansvarig tjänsteperson, sekreterare och berörda tjänstepersoner går igenom de ärenden som ska tas upp samt göras avstämning med ordförande. Ordförande ska alltid få del av preliminära beslutsunderlag innan de går ut med en kallelse.

Krav att belysa konsekvenser

Särskilda krav finns specificerade på att belysa konsekvenser inom följande tre områden: ekonomiska, miljömässiga och i relation till regional utveckling.

Reglementen och delegationsbestämmelser

För berörda politiska organ finns aktuella reglementen och delegationsbestämmelser.

Internkontrollplaner (2019)

Av 2019 års internkontrollplaner kan följande lyftas fram med koppling till beredningsprocessen och dokumenthanteringsprocessen:

Alla tre nämnder har tagit upp en risk om brister i hanteringen av delegationsbeslut, här planeras utbildningsinsatser. Hälso- och sjukvårdsnämnden har även tagit upp risken att nämnden inte får information från andra politiska organ. En åtgärd har tagits upp för att undanröja denna risk, nämligen att se över rutinen för att delge protokoll.

Uppföljning / utvärdering av ärendeberedningsprocessen

Ärendeberedningsprocessen har ingen formaliserad rutin för att följa upp att regionens egna regelverk och kraven på ärenden efterlevs. År 2017 fanns en risk kopplat till detta upptagen i internkontrollplanen för Regionstyrelsen. En uppföljning genomfördes som ett led i detta och brister i ärendeberedningsprocessen konstaterades bl.a. kopplat till tidshållning. Enligt regiondirektören har sekretariatet erhållit ökade resurser efter detta.

4.3 Kommentarer Ärendeberedning - regler, dokument och organ

Regionen har ett omfattande och tydligt dokumentations- och regelstöd för att stödja en korrekt och ändamålsenlig dokumenthantering. Dokumentet Regler för ärendehantering är inte helt aktuellt utifrån regionens nuvarande organisation och bör uppdateras. Detta bedöms dock inte vara en allvarlig brist sett till helheten i det stöd och regelverk som erbjuds handläggare.

Det får anses finnas ett fullgott utbud av information och utbildningar i regionen kring ärendeberedning. Däremot är det få som deltar i utbildningarna.

Vår bedömning är också att regionen har en relevant uppsättning med fora för den formella beredningen av ärenden.

Enligt dokumentet Regler för ärendehantering ska beslutsunderlag ändras om förtroendevalda vill det. Detta är en intressant formulering som har tagits upp vid intervjuer i denna granskning. Av sammanhanget ges ingen ytterligare information om hur detta ska tolkas. Det finns inga lagliga krav på att förtroendevalda inte kan ändra i underlag till tjänstepersoners beslutsunderlag/utredningar, däremot finns en sådan praxis i offentlig verksamhet. Bakgrunden är att drivkraften att bemanna en förvaltning med professionella tjänstepersoner blir svagare om förtroendevalda kan ändra i förvaltningens underlag. Självklart ska utrymme finnas att diskutera korrekthet och saklighet i tjänstepersoners underlag och ibland är det helt relevant att underlagen ska ändras. Dock bör detta inte ske enbart utifrån politiska utgångspunkter. De förtroendevalda i ett politiskt organ fattar sedan de beslut de önskar. Om de inte vill besluta enligt förslag till beslut, kan dessa ändras. Nämnden har också möjlighet att återremittera ett ärende för ytterligare eller kompletterande utredning. Det är också angeläget att peka på att beslutsfattandet är förknippat med det politiska organet (såvida det inte handlar om ett beslut fattat på delegation) vilket i sammanhanget innebär att den skrivning som finns i regionens regler bör formuleras som att ändring ska ske om ett politiskt organ vill det. En generell rekommendation kring denna formulering är att den bör sättas i ett sammanhang utifrån det som tas upp i denna kommentar. Risken är annars att den inte tjänar som en god vägledning för oerfarna handläggare.

I reglerna framgår att det ska finnas en beskrivning av hur beslutet påverkar krav inom fem perspektiv. Ifall något perspektiv inte belyses ska detta motiveras. Kravet efterlevs inte idag och frågan är om detta är ett rimligt krav på en stab som ska bestå av professionella tjänstepersoner. Ifall t.ex. miljö eller jämställdhet är centralt för ett ärende så är det en självklarhet att som en del i ärendet redogöra för dessa aspekter. En mildare regel, som också ligger betydligt närmare faktiska förhållanden, skulle vara att dessa aspekter ska belysas när de är centrala med avseende på det aktuella ärendet.

Regionen har ingen rutin för att följa upp att beredningsprocessen motsvarar ställda krav. Som en följd av detta finns heller inget tydligt svar på frågan i vilken grad kraven efterlevs. Att ärenden inte i tillräcklig grad bereds i tid har framkommit i en uppföljning 2017 men förhållandet tycks kvarstå.

Regionens avvikelshanteringssystem används primärt för avvikelser i hälso- och sjukvården och systemet används inte för att fånga avvikelser i ärendeberedningen (och inte heller avvikelser i dokumenthanteringen).

4.4 Dokumenthantering – regler och dokument

Dokumentstyrningsregler (2018)

Syftet med dokumentet är att skapa en sammanhållen och enhetlig struktur för Region Jämtland Härjedalens administrativa dokument i ett gemensamt regelverk där termer och begrepp är definierade. Alla elektroniska dokument utom journalhandlingar omfattas.

Här framgår att lagringsplats medan ett dokument är ett arbetsdokument, är endera Platina eller Centuri. Office 365 kan användas som tillfällig lagringsyta medan det inte är tillåtet att använda filservrar för lagring. Slutlig lagringsplats ska anges i dokumenthanteringsplaner.

Dokumentet beskriver en övergripande dokumenthanteringsprocess bestående av följande delmoment:

I Region Jämtland Härjedalen finns två dokumentkategorier: Styrande och Redovisande dokument. Styrande dokument kan underindelas i: Måldokument, Regeldokument och Rutindokument. Redovisande dokument har följande underindelning: Möten, Skrivelser, Informerande dokument.

För varje dokumenttyp beskrivs i vilket system som slutlig lagring ska ske samt vem som fastställer dokumentet.

Dokumentstyrningsreglerna innehåller även krav på metadata² och vilka av dessa som är obligatoriska.

Dokumenthanteringsplan (2018)

/För att uppfylla lagens krav samt bestämmelser i regionens arkivreglemente (dnr RS/1750/2017) är det viktigt att det finns rutiner för bevarande och gallring. För Region Jämtland Härjedalen återfinns sådana rutiner i upprättade bevarande- och gallringsplaner. Syftet med en bevarande- och gallringsplan är att det ska vara möjligt att ha kontroll över vilka dokument och vilken information som regionen hanterar. Bevarande- och gallringsplanen är också ett hjälpmedel i det dagliga arbetet för hur handlingar inom regionen ska hanteras. Dokumenthanteringsplanen är en bevarande- och gallringsplan för Region Jämtland Härjedalens administrativa handlingar och berör all verksamhet i Regionen. Planen anger vilka olika typer av handlingar som finns och om dessa ska finnas kvar och arkiveras i regionens arkiv eller om de efter en tid kan gallras. Områden som berörs är t.ex. Politik, och nämndservice, Policy- / styrdokument, Projekt, Diarieföring, IT, Ekonomi. Planen fångar dock inte upp de handlingar som är unika för respektive kärnverksamhet,

De bestämmelser som anges i planen hör ihop med Dokumentstyrningsregler i Region Jämtland Härjedalen och Regler för ärendehantering.

En särskild dokumenthanteringsplan finns för regionala utvecklingsnämndens hantering av handlingar i ärenden gällande projektstöd och företagsstöd som finansierats genom anslaget för regionala tillväxtåtgärder (1:1-medel). Det finns även dokumenthanteringsplan för att Administrera läkemedelsförråd och en Bevarande- och gallringsplan för folktandvårdsjournaler. Det finns även specifika gallringsbeslut som rör gallringen av vissa

² Metadata är allt som på något sätt beskriver innehållet i en text, till exempel rubrik, innehållsförteckning, kapitelindelning, datum, versionsnummer och författare.

handlingar inom hälso- och sjukvården. Det finns dock ingen samlad dokumenthanteringsplan för hela hälso- och sjukvårdens kärnverksamhet.

Kvalitetssäkring av dokument (2015)

Detta dokument (riktlinje) syftar till att kvalitetssäkra den dokumentation som produceras inom organisationen samt att optimera dokumentens sökbarhet via Insidans sökmotor.

Flera olika dokumentmallar finns som stöd för att underlätta arbetet med dokumenthantering och samtidigt underlätta framtida sökbarhet. Enligt denna riktlinje blir dokument automatiskt "märkta" genom val av dokumentkategori, lämplig titel och nyckelord som ska vara baserade på textens innehåll. En "bra" märkning innebär att sökfunktionen i den tillgängliga sökmotorn kan användas på ett optimalt sätt. Exempelvis ges tydliga råd om hur en dokumenttitel bör skrivas samt att fältet "nyckelord" är väsentligt att fylla i för att senare erhålla god sökbarhet.

Kommentarer dokumenthantering

Aktuella dokument som innehåller relevanta områden för att stödja en effektiv dokumenthantering finns. Regionen har även en aktuell dokumenthanteringsplan för allmän administration. För Regionala utvecklingsnämnden finns en särskild dokumenthanteringsplan för delar av verksamheten. Detsamma gäller flera av regionens kärnverksamheter. Samlade dokumenthanteringsplaner saknas dock för respektive kärnverksamhets samtliga dokument (exklusive allmän administration). Detta påtalades i en granskning som revisorerna genomförde om offentlighetsprincipen år 2010.

Regionen har ingen rutin för att följa upp att dokumenthanteringsprocessen motsvarar ställda krav. Som en följd av detta finns heller inget tydligt svar på frågan i vilken grad kraven efterlevs.

Den schematiska bilden som regionen använder över dokumenthanteringsprocessen är delvis missvisande utifrån ett arkivperspektiv. Det är inte möjligt att arkivera handlingar som har gallrats.

4.5 Ärendeberedning i praktiken

3.5.1 Substansgranskning - hantering av nio ärenden.

Revisionskontoret har valt ut nio ärenden från 2019 för vilka en genomgång skett av hur de följer gällande regler och lever upp till en ändamålsenlig och effektiv ärendeberedning. Tre ärenden har valts från vardera Regionstyrelsen, Hälso- och sjukvårdsnämnden och Regionala utvecklingsnämnden.

I bilaga 2 redovisas den använda analysmodellen vilken inom ramen för detta uppdrag har formats utifrån formella regler, regionens regelverk och konsultens erfarenhetsbaserade modell.

Ärendeberedningen har granskats för följande nio ärenden:

Regionstyrelsen

- Etablering av Kliniskt träningscentrum.
- Införande av programvaran Stratsys.
- Framtida organisation för Länstrafiken i Jämtlands län AB.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

- Uppdrag till regiondirektören om resultatförbättrande åtgärder.
- Ekonomisk redovisning område primärvård.
- Ekonomiska åtgärdsplaner område HIM och HNR.

Regionala utvecklingsnämnden

- Uppföljning av den regionala innovationsstrategin (Innovativa Jämtland/Härjedalen 2025).
- Utredning av sjukresebeställningar.
- Företagsstöd Åre Destination AB.

I bilaga 3 finns en detaljerad kartläggning av hur respektive ärende bedöms följa analysmodellens olika analyspunkter. Nedan presenteras en sammanfattning av hur granskningen utfallit av ärendena enligt de olika analyspunkterna:

Tydligt uppdrag / direktiv / syfte

Detta bedöms vara uppfyllt i alla granskade ärenden utom i ett (Stratsys), där det är oklart hur ärendet har initierats.

Tydligt vem som är ansvarig

Ja, detta är tydliggjort i alla ärenden där detta är relevant förutom ärendet om Stratsys. I ärendet om Stratsys har ett delegationsbeslut fattats av regiondirektören dock utan att beslutet anmälts till Regionstyrelsen.

Tydlig tidplan

Ja, detta är tydliggjort i alla ärenden (grunduppdrag) där detta är relevant. I några fall saknas dock tidsgränser för tilläggsuppdrag / kompletterande uppdrag.

Ärendekort ifyllt

Ja i samtliga fall. (Det går inte att diarieföra ett ärende i Platina utan att fylla i ärendekortet.)

Rimlig tid för handläggning

Vår bedömning är att i merparten av fallen där en handläggningstid är relevant, har denna varit rimlig. Bedömningen här är svår utan att kunna vara mer i detalj insatt i ärenden än vad som medges i detta uppdrag. I några fall där ärendet inte presenterats vid avsett nämndssammanträde kan möjligen anledningen ha varit att handläggningstiden varit för kort. Eventuellt har handläggningstiden varit för kort för att kunna göra en tillräcklig utredning kring Länstrafikens framtida organisation. Beslutsunderlaget saknar i alla fall en tydlig och samlad bild av för- och nackdelar med olika alternativ och utifrån detta en logisk härledning till det alternativ som förordas i regiondirektörens förslag till beslut. När det gäller ärendet om resultatförbättrande åtgärder inom hälso- och sjukvården kan det ifrågasättas om några månaders handläggningstid är tillräcklig för att kunna vidta effektiva och varaktiga kostnadssänkningar.

Har beredning skett i tid

I tre fall är detta inte uppfyllt medan beredning i övriga fall skett i tid.

Har ärendet skickats ut i tid

Ja, huvudsakligen. I två fall har ärendet inte kommit upp för beslut på, sedan tidigare beslutat sammanträde. I något fall har underlag eller kompletteringar utsänts för sent.

Ärendet välstrukturerat och lätt att förstå

Vår bedömning är att detta är uppfyllt i sju av de granskade ärendena men att så inte är fallet i ärendet angående Stratsys liksom ärendet om Företagsstöd Åre Destination AB. Ärendet om Stratsys saknar närmare beskrivning av bakgrund och motiv för inköp/beställning. Ärendet om företagsstöd innehåller två sekretessbelagda underlag, det ena avser själva ansökan. Bakgrunden till sekretessbeläggning framgår inte.

Beslutsunderlag belyser relevanta förhållanden

I denna del finns brister i mer än hälften av ärendena enligt vår bedömning. Angående ärendet om resultatförbättrande åtgärder inom hälso- och sjukvården saknas redovisning av tilläggsuppdraget (handlar om åtgärder för att öka tillgängligheten och därigenom utdelningen i kömiljarden)³. Av beslutsunderlaget till ärendet om Ekonomisk redovisning område Primärvård framgår inte om/att det som presenteras förväntas leda till ekonomisk balans. När det gäller ärendet om Ekonomiska åtgärdsplaner inom område HIM och HNR svarar underlaget inte upp mot givet uppdrag utan utgör istället en beskrivning av varför ett ekonomiskt underskott har uppstått. I ärendet till RUN avseende uppföljning av Innovationsstrategi finns en särskild uppföljningsrapport som beslutsunderlag. I den beskrivs i princip enbart ambitionerna och arbetet med strategin (och handlingsplan/program), dvs själva processen. I avslutningen uppges att en stor del av aktiviteterna från innovationsprogrammet 2016 är genomförda. Inga resultat redovisas som ger klarhet i om arbetet med strategi/handlingsplan/program inneburit ett närmande till de i strategin uppställda ambitionerna och målen.

Belyser (om relevant) alternativa förslag

Det är inte självklart i vilka fall alternativa förslag bör beskrivas. Vi kan konstatera att av de nio granskade ärendena så finns alternativ till det slutliga förslaget belysta i två ärenden. Dels i ärendet om Framtida organisation för Länstrafiken dels i ärendet om Sjukresor. I några ärenden finns inga tydliga motiv för att beskriva alternativ men vår bedömning är att följande ärenden hade vunnit i tydlighet om även alternativa förslag hade belysts:

- Stratsys,
- uppdraget om resultatförbättrande åtgärder,
- ekonomiska åtgärdsplaner område HIM och HNR.

Beskriver konsekvenser

I utredningen om sjukresor ingår beskrivningar av konsekvenser för olika alternativ. Formellt sett har således regionens egna krav efterlevts i detta avseende. I intervjuer har dock framkommit att nämndens företrädare under beredningen av ärendet haft synpunkter kring saklighet och objektivitet kring utredningen som pga. detta skjutits fram till ett senare nämndssammanträde. För de övriga RUN-ärenden som granskats är vår bedömning att konsekvensanalyser inte är relevanta att göra.

³ I samband med intervjuerna framkommer att detta uppdrag har redovisats integrerat med den ordinarie och regelbundna väntetidsuppföljningen. Det enda sättet för en utomstående betraktare att förstå det är att läsa ärendet om väntetidsuppföljning. Utifrån transparens och spårbarhetsperspektiv borde en hänvisning till annat ärende med ärendenummer ha givits.

När de gäller de sex ärendena från RS och HSN så saknas konsekvensbeskrivningar i samtliga fall men vår bedömning är att sådana borde ha funnits.

Finansiering framgår

Vår bedömning är att detta framgår i alla granskade ärenden (där relevant) utom ett. Ärendet om Länstrafikens framtida organisation saknar både en samlad beskrivning av ekonomiska konsekvenser och hur ett eventuellt finansieringsbehov ska tillgodoses.

Förslaget till beslut motiveras

Där det är relevant finns en motivering med i samtliga utom två ärenden enligt vår bedömning. Det gäller ärendet om Länstrafiken och ärendet om Stratsys.

3.5.2 Kommentarer och bedömningar ärendeberedning i praktiken – 9 ärenden

Sammantaget är vår bedömning att ärendeberedningen innehåller brister med utgångspunkt i de nio granskade ärendena. Bristerna återfinns inte främst inom de rent formella delar som granskats utan snarare i de mer komplexa delarna som handlar om ifall beslutsunderlagen belyser relevanta förhållanden, alternativa förslag liksom konsekvenser.

3.5.3 Ärendeberedning och dokumenthantering i praktiken, intervjuer

De intervjuade uppger samfällt att rutiner och regler kopplat till ärendeberedning är tydliga och finns tillgängliga i tillräcklig omfattning. Detsamma gäller vem eller vilka som ansvarar för olika moment i beredningsprocessen. Många tar även upp det faktum att regionen nyligen fått en ny politisk organisation och en ny majoritet. Följden av detta är att det är en del nya inslag i ärendeberedningen och att många nya förtroendevalda ska bli inarbetade i regionens rutiner. En sak som lyfts fram är att tillkomsten av HSN innebär att det finns en diskussion om i vilket forum (HSN eller RS) en viss typ av beslut bör fattas.

Flera handläggare uttrycker att den tydlighet som nämndsekreterarna ger beträffande tidpunkter för när olika moment sker är en god service och viktig för att säkerställa att tider hålls. Nedan finns ett exempel på hur detta kan se ut för ett ärende:

Senast till sekreterare	Kansliberedning	Styrelsens presidium	Regionstyrelsen	Regionfullmäktige
16 december	19 december	8 januari	22 januari	11-12 februari

Trots det tycks vissa handläggare inte nås av denna information om när olika moment sker. Alla intervjuade är också överens om att tidhållningen inte är tillräckligt god. Med detta förstås att en för stor del av ärendena inte är tillräckligt genomarbetade vid de formella beredningstillfällena.

Andra avsteg ifrån beredningsprocessen framkommer också. Handläggare ska registrera samtliga handlingar som tillhör ett ärende i Platina. Även om detta i hög grad är (eller blir) uppfyllt för ärenden som kommer upp till politiskt organ så är det enligt nämndsekreterarna i för hög grad genom deras försorg som dokumenten registreras i Platina. En genomgång av nämndsekreteraren för HSN av ärenden 2019 visar att ca. 40% av handlingarna till HSN har behövt föras in i Platina av honom liksom att nämndsekreteraren även skrivit tjänsteskrivelsen. Flera av handläggarna arbetar inte i Platina. Rutinen är dock att de ska

göra det och att införandet i Platina ska skötas av handläggarna. Nämndsekreterare har inte tid att hantera detta som därför ofta måste ske på kvällstid och i sista stund inför utskick av handlingar. I slutänden är det bara handläggaren som kan säkerställa att allt som är relevant som dokument för diariet också förs in där. När nämndsekreteraren lägger in handlingar så bygger det på vad handläggaren delar med sig av i form av dokument.

Enligt enhetschefen för sekretariatet finns inte denna problematik alls i denna omfattning för de två övriga nämnderna. HSN har relativt nyligen tillkommit som nämnd och det finns en god förhoppning att ärendeberedningen snart ska skötas av handläggarna i högre grad.

En av nämndsekreterarna menar att brister finns kring handläggning av delegationsbeslut. Ett sådant exempel har även framkommit i substansgranskningen där ett sådant ärende innehåller oklarheter om hur det initierats, saknar ärendebeskrivning och motiv för beslut och inte heller har anmälts till Regionstyrelsen som ett beslut fattat på delegation, se avsnitt 3.5.1.

När ärenden bereds (i kansli- och presidieberedning) finns rutiner för att samla upp den diskussion som skett kring ett ärende och för att återkoppla detta till berörd handläggare. Trots det uppger några handläggare att det har hänt att deras ärenden har ändrats utan att de känt till det. Möjligen har detta avsett mindre eller rena formaliaändringar. Som ett led i att förebygga att ärenden försenas har kansliberedningen börjat med att gå igenom status på ärenden som planeras till näst-nästa sammanträde.

Det händer att beredningsprocessen inte följs pga. att tiden är så knapp att ett eller flera steg i beredningen måste hoppas över för att hinna till planerat sammanträde. Typexemplet på detta är ärenden som avser externa remisser (t.ex. från Socialstyrelsen) där ärendet kommer regionen till del så sent att en normal beredning inte hinns med. För vissa remissvar har t.ex. regiondirektören erhållit delegation att besvara remisser. Detta gäller remisser som handlar om ren verksamhet (t.ex. vårdförlopp) där politiken inte antas ha några större synpunkter. Samtliga remisser skickas dock för kännedom till politisk sekreterare hos majoriteten.

Flerparten av de intervjuade tjänstepersonerna menar att ärendena till nämnderna i varierande grad följer de kvalitetskrav och regler som regionen har. Goda exempel liksom motsatsen finns. Även intervjuade förtroendevalda delar bilden av att ärenden till nämnder är av varierande kvalitet även om de i princip anser att kvaliteten är tillfredsställande. Flera av tjänstepersonerna menar att ärendena blivit bättre, sett över tid.

I många intervjuer har diskussioner förts angående den skrivning som finns i dokumentet Regler för ärendehantering och som innebär att beslutsunderlag och förslag ska ändras om de förtroendevalda vill det. I dessa diskussioner finns en stor enighet bland de intervjuade att detta inte medför något problem för erfarna handläggare. De har en god känsla för vad skrivningen innebär och arbetar utifrån en professionell integritet i lämplig omfattning. Ett exempel är besvarande av motioner. Dessa skrivs ofta av oppositionsföreträdare och har ett högt inslag av politiska avvägningar när beslut ska fattas. Av detta skäl stannar handläggare ofta vid att skriva fram bakgrund och ge en faktamässig bild av förhållanden som motionen berör men lämnar till majoriteten att forma själva förslagen till beslut. De flesta är även inne på linjen att denna skrivning i regelverket i högre grad bör sättas i ett sammanhang för att vägleda erfarna handläggare.

Användarvänligheten för Platina upplevs olika av olika användare. De som är erfarna hittar sina vägar och upplever att systemet ger ett tillfredsställande stöd i arbetet medan sökbarheten generellt upplevs som sämre. Sällananvändarna önskar både ett enklare system och bättre sökbarhet. I detta sammanhang bör det påpekas att det i intervjuerna framkommer att fältet "Nyckelord" används i mycket begränsad grad. I regionens egna instruktioner kring dokumenthantering finns en stark rekommendation att använda detta fält i Platina för att optimera sökbarheten avseende dokument.

I tidigare avsnitt i denna rapport har beskrivits att regionledningen tillhandahåller utbildningar i ärendeberedning men att det varit få deltagare. Tidigare har även återgivits från intervjuerna att en uppföljning av ärendeberedningen genomfördes 2017 men att det saknas formaliserade rutiner för regelbunden uppföljning av processen.

I en granskning av Ledningssystemet år 2016/2017 framkom kritik mot sökbarheten i Centuri. Enligt de intervjuade i denna granskning har sökmotorn vidareutvecklats men kritiken mot sökbarheten kvarstår.

Vid frågor till de intervjuade om kraven på dokumenthantering efterlevs (t.ex. avseende bevarande och gallring) ges en splittrad bild. Som tidigare konstaterats saknas en formaliserad uppföljning av i vilken grad befintliga regler kring dokumentstyrning och dokumenthantering efterlevs.

3.5.4 Kommentarer och bedömningar ärendeberedning och dokumenthantering i praktiken, intervjuer

De intervjuade upplever att regionen har ett relevant regelverk på plats. Att som nämndsekreterarna tydliggöra alla viktiga tidpunkter och moment i beredningen av ett ärende, är uppskattat och viktigt för att hålla uppsatta tider i ärendeberedningen. Trots det och trots att utbildningar erbjuds, finns kvarstående problem med tidhållning.

Det finns en samsyn även kring att ärenden i varierande grad lever upp till de övriga och mer utmanande kvalitetskrav som regionen ställt upp. I båda dessa aspekter (tidhållning och mer komplexa kvalitetskrav) är bedömningen likartad bland de intervjuade och i genomförd substansgranskning av nio ärenden.

Ett praktiskt bekymmer är att nämndsekreteraren för HSN behöver ägna en del tid åt att hantera sådant som handläggarna ska sköta. Det är inte självklart att nämndsekreterarnas tid på detta sätt används på bästa sätt för att säkra en effektiv ärendeberedning.

Systemstödet Platina har inte i denna granskning varit föremål för mer ingående granskning (substansgranskning). Den bild som framkommer från användarna är dock att systemet är ett hyggligt stöd i handläggningen främst för erfarna handläggare medan sällananvändare upplever svårigheter att använda Platina. Sökbarheten har en hel del i övrigt att önska enligt våra intervjuer.

Även om sökbarheten, enligt några av de intervjuade, har förbättrats i systemet Centuri så menar flertalet intervjuade att den fortfarande inte är tillfredsställande.

En splittrad bild framkommer beträffande regionens följsamhet till dokumentstyrningsregler och dokumenthanteringsregler.

Varken för ärendeberedningsprocessen eller dokumenthanteringsprocessen finns idag rutiner för uppföljning. En samlad och tydlig bild saknas följaktligen av i vilken grad krav i de båda processerna efterlevs.

5 Svar på kontrollmål och revisionsfrågor

Övergripande kontrollmål: Har Regionstyrelse och nämnder en tillfredsställande styrning, uppföljning och kontroll av att regelverket kring ärendehantering och dokumenthantering efterlevs? Detta besvaras sist då svaret i hög grad bygger på nedanstående revisionsfrågor vilka besvaras inledningsvis i det följande:

Revisionsfrågor:

Finns det riktlinjer och rutiner som säkerställer en ändamålsenlig ärendeberedningsprocess respektive dokumenthanteringsprocess?

Regionen har aktuella, tydliga, tillräckliga och tillgängliga regler för ärendeberedningsprocessen. Även för dokumentstyrning finns tillfredsställande regler och rutiner dock saknas detta i hög grad avseende dokumenthanteringsplaner. För administration liksom för delar av kärnverksamheternas verksamhet finns aktuella dokumenthanteringsplaner. Samlade dokumenthanteringsplaner saknas dock för respektive kärnverksamhets samtliga dokument (exklusive allmän administration).

Upplever handläggarna att ärendeberedningsprocessen respektive dokumenthanteringsprocessen är tydlig?

Handläggarna uppger att befintliga rutiner och regler för processerna är tydliga.

Följs processen för ärendeberedning?

Processen följs i varierande grad i både den genomgång som skett av nio ärenden och utifrån den gängse uppfattningen om detta bland de intervjuade. Utifrån de mer formella kraven är tidshållningen ett problem som framkommer dels i intervjuer dels i substansgranskningen där det framkommer att tre av nio ärenden inte har hanterats i tid. I övriga formella delar följs processen i ganska hög grad. De mer komplexa kraven efterlevs dock i lägre grad enligt substansgranskningen. Se vidare avsnitt 3.5.1 och 3.5.2. Regionen har idag ingen egen formaliserad uppföljning av följsamhet relativt ärendeberedningsprocessens krav.

Följs processen för dokumenthantering?

Ett grundbekymmer i relation till detta är att det saknas dokumenthanteringsplaner för en mycket stor del av regionens kärnverksamhet. Kopplat till befintliga regler och dokument framkommer en splittrad bild i fråga om det är säkerställt att dokument hanteras och lagras i rätt system (Centuri respektive Platina) samt om kraven avseende arkivering och gallring följs. Regionen har idag ingen egen formaliserad uppföljning av följsamhet relativt dokumenthanteringsprocessens krav.

Förekommer undantag från processerna och i så fall varför?

Ja, undantag förekommer och avser huvudsakligen ärenden som kräver snabb handläggning och där regionen inte styr tidplanen. Remisser från t.ex. Socialstyrelsen är ett exempel.

Är det tydligt vem eller vilka som ansvarar för de olika delarna i beredningsprocesserna?

Ja.

Hanteras eventuella avsteg från processerna på ett transparent och säkert sätt?

Nej. Regionen använder ingen specifik metod (t.ex. avvikelserapportering) för att systematiskt fånga avsteg från processerna. Istället är vår tolkning att regionens ambition är att primärt fånga avsteg i de avstämningar och beredningsfora som finns i beredningsprocessen. Genom detta förfarande kan säkert en hel del avvikelser korrigeras inom beredningsprocessen men avvikelser fångas inte upp mer systematiskt, de dokumenteras t.ex. inte.

Har Regionstyrelsen respektive nämnderna en tillräcklig intern kontroll av att regler och rutiner för processerna följs?

Nej, detta är ett förbättringsområde. Det sker ingen systematisk och regelbunden uppföljning av processerna som svarar på frågan i vilken grad regler och rutiner följs. Det som finns är de avstämningspunkter i processen då ärenden går igenom inför nästa sammanträde. Sannolikt innebär detta att en del avvikelser kan korrigeras direkt.

Övergripande kontrollmål:

Har Regionstyrelse och nämnder en tillfredsställande styrning, uppföljning och kontroll av att regelverket kring ärendehantering och dokumenthantering efterlevs?

Regelverket avseende dokumenthantering är inte komplett för närvarande då den stora huvuddelen av regionens verksamhet saknar dokumenthanteringsplaner. Detta är en brist avseende styrning men uttrycker även en brist i uppföljning och kontroll då detta påpekades av revisorerna redan år 2010. Ingen uppföljning eller kontroll sker heller av i vilken grad gällande krav efterlevs.

När det gäller beredningsprocessen så finns ett relevant regelverk etablerat. Tillsammans med en sammanhållen och serviceinriktad sekretariatsfunktion bidrar detta till att förutsättningar för en tydlig styrning finns. Dock sker ingen systematisk uppföljning eller kontroll av hur processen fungerar eller i vilken grad krav efterlevs. Utifrån intervjuer och genomförd substansgranskning framkommer att kvaliteten i ärendeberedningen varierar.

Sammantaget innebär detta att de tre granskade nämnderna inte har en helt tillfredsställande styrning, uppföljning och kontroll av att regelverket kring ärendehantering och dokumenthantering efterlevs.

Andreas Endrédi

Certifierad kommunal revisor

Uppdragsansvarig

Bilaga 1 Metod

Revisionskriterier

Bedömningar i denna granskning har skett utifrån följande:

- Kommunallagen
- Förvaltningslagen
- Offentlighets- och sekretesslagen
- Regionens reglementen
- Delegationsbestämmelser för Regionstyrelse och nämnder
- Interna rutinbeskrivningar/regler

Utifrån regionens regelverk och lagliga krav har en analysmodell formats för att möjliggöra praktiska bedömningar i denna granskning. Se vidare bilaga 2.

Intervjuer

Intervjuer har skett med följande befattningshavare:

- Ordföranden i Regionstyrelse, HSN och RUN
- Regiondirektör
- Hälso- och sjukvårdsdirektör
- Regional utvecklingsdirektör
- Regionstabschef
- Planeringschef
- Enhetschef sekretariatet inom regionstaben
- Systemansvarig Platina
- Åtta tjänstepersoner vilka handlägger ärenden till de tre nämnderna
- Registrator
- Regionarkivarie
- Nämndsekreterare för de tre nämnderna

Dokument

Följande dokument har granskats:

- Regler för ärendehantering
- Vägledning ärendehantering
- Kvalitetssäkring av dokument
- Beredning ärende med ekonomiperspektiv
- Beredning ärende med miljöperspektiv
- Beredning ärende regional utveckling
- Dokumentstyrningsregler RJH
- Dokumenthanteringsplan allmän administration
- Dokumenthanteringsplan projekt och företagsstöd

- Reglementet för de tre berörda nämnderna
- Internkontrollplaner 2019 för de tre berörda nämnderna
- Delegationsordning för de tre berörda nämnderna

Substansgranskning

Revisionskontoret har valt ut nio ärenden, tre från vardera Regionstyrelsen, Hälso- och sjukvårdsnämnden och Regionala utvecklingsnämnden. Konsulten har granskat ärendena med avseende på om de lever upp till analysmodellen (grundad främst på regionens eget regelverk och lagliga krav) se vidare bilaga 3.

Bilaga 2 Analysmodeller

ANALYSMODELL ÄRENDEHANTERING (RÖTT=TILLSKOTT J/H)

Den traditionella huvudinriktningen är att politiker beslutar om **vad** som ska göras/uppnås och **när** samt anslår medel medan tjänstemannaorganisationens uppgift är att verkställa detta. Ofta talas det om att tjänstemännen har ansvaret för **hur** genomförandet sker och **vem** som gör det. Förutom denna grund för ansvarsfördelningen finns skäl att beskriva rollfördelningen kopplat till beredningen av ärenden till politiska organ.

Förvaltningsorganisationen ska bemannas med sakkunniga tjänstemän. Dessa ska skriva fram ärenden utifrån en professionell och objektiv grundsyn. Ärendenas förslag ska harmoniera med eventuella direktiv för utredningen/ärendet och följa gällande lagar och föreskrifter. Politiker i aktuellt organ tar sedan ställning till presenterat underlag och förslag till beslut. Det politiska organet kan välja att besluta i enlighet med tjänstemännens förslag eller fatta ett annat beslut.

För att säkerställa att politikernas och tjänstemännens roller inte blandas samman bör följande beaktas:

- Uppdrag om att skriva fram ärenden och eventuella direktiv för dessa ges av politiska organ, inte av enskilda politiker.
- Beslutsunderlag skrivs fram av tjänstemän.
- Om en nämnd/styrelse inte är nöjd med ett förslag till beslut så ska ändå både det ursprungliga tjänstemannaförslaget och det slutliga (beslutet) framgå i ärendet. **Enl riktl om ärendehantering ska underlag & förslag ändras om pol vill det.**

Utöver krav på en ändamålsenlig ärendehantering som bygger på en tydlig och relevant rollfördelning (ovan) kan även en del mer praktiska krav ställas:

- Tydliga krav på vem som ansvarar för ett ärende
- Tydligt krav på när ärendet ska vara klart för beslut (och tidpunkter för ev delrapporteringar)
- Tidsmässiga krav ska vara rimliga för att kunna utarbeta ett professionellt beslutsunderlag
- Tider ska hållas, gäller även utskickstider – **inlämning 4 veckor innan pol beslutssammanträde**
 - **Formella krav/direktiv kring ett ärende ska framgå av det s.k. ärendekortet i Platina.**
- **Beredning i relevanta fora ska ske inför beslutssammanträde**
- Det ska tydligt framgå hur uppdraget/ärendet finansieras
- Beslutsunderlag ska i möjligaste mån belysa väsentliga förhållanden, diskutera alternativa förslag till beslut och konsekvenser av dessa, inte minst nuvarande och kommande ekonomiska och verksamhetsmässiga konsekvenser, **avstämning mot lagar och regionens styrande dokument. Det ska beskrivas hur förslaget till beslut påverkar: jämställdhet och jämlikhet, barns rättigheter, ekonomi (t.ex. kostnadsberäkningar och ekonomiska konsekvenser), miljöaspekter, regional utveckling.** Ifall något perspektiv inte belyses ska detta motiveras.
- Av beslutsunderlag ska framgå vilket förslag till beslut som förordas och motiv till detta.
- Beslutsunderlag ska var logiskt strukturerade och skrivna med ett lättillgängligt språk där fackuttryck förklaras.
- Det ska vara lätt för den som vill, att ta del av vilka underlag mm som tillhör ett aktuellt ärende
- Beredningsprocessen bör innehålla en kvalitetssäkring av ärenden inför beslut

Beredningsprocessen bör regelbundet vara föremål för uppföljning, utvärdering och förbättring

ANALYSMODELL DOKUMENTHANTERING (RÖTT=TILLSKOTT J/H)

Övergripande syften med dokumenthantering är att inte onödig tid ska behöva läggas på att hitta information och att informationen ska vara korrekt. Följande analyspunkter kan användas för att granska dokumenthantering:

- Det ska vara enkelt att hitta (sökbart) dokument oavsett var de skapats
- Versionshantering ska minimera oklarheter om vilket dokument (version) som är det gällande / senaste.
- Det ska vara möjligt att fokusera/filtrera en sökning för att i en stor informationsmängd sortera fram det mest relevanta
- Det ska vara möjligt att illustrera logiska flöden och till de olika momenten kunna knyta rutinbeskrivningar
- Det bör finnas en tydlig rutin för dokumentstyrning, dvs för att skapa, granska, godkänna, fastställa och arkivera dokument.
 - Hanteringen (av dokumentstyrningen) kan påverkas av vilka olika slags dokument som finns, t.ex. styrande, redovisande, stödjande etc.

Bilaga 3 Substansgranskning ärendebereidning (RS, HSN, RUN)

Ärende/ diariernr	Beslut	Ärende	Tydligt uppdrag / direktiv / syfte	Tydligt vem som är ansv.	Tydlig tid- plan	Ärende- kort ifyllt	Rimlig tid för handläg- gning	Har bered- ning skett i tid	Har ärendet skickats ut i tid	Ärendet välstruk- turerat och lätt att förstå	Besluts- underlag belyser relevanta förhåll.	Beskriver (om rele- vant) alt- ernativa förslag	Beskriver konsekvenser	Finansiering framgår	Förslaget till beslut motiv- eras	Kommentar
REGIONSTYRELSEN																
RS/2459/2	RS § 60	Etablering av Kliniskt träningscentrum	Ja	Ja	Ja, mars 2018	Ja	Ja	Nej, skulle till RS mars 2018, blev mars 2019		Ja	Ja	Inga alt diskuterar	Nja, i bilagor finns vissa	Ja	Ja	En tjänstemannautredning som övergått till att etappvis beslutas i RS.
RS/33/201	Delegationsbeslut	Införande av programvaran Stratsys	Saknas	Saknas	-	Ja	Ja	-	-	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej	Hur har ärendet initierats? Ingår inte i protokoll RS dec-18 eller jan-19. Har inte redovisats till RS som beslut fattat på delegation under 2019. Första handlingen i diariet är ett dokument från Stratsys som omnämns "beställningen" som omfattar licens för 2+2 år avseende programvara. Undertecknat av alla parter i slutet 2018. Framgår inte av handlingar i diariet hur ärendet har initierats. Den 29 aug 2019 fattade regiondir ett delegationsbeslut om att beställa 3 moduler (ytterligare) i Stratsys enligt bifogad offert till ett värde av ca 500 tkr. Av beslutet framgår en hänvisning till delegationsordningen 4.1.17 som handlar om fördelning av medel för riktade nationella satsningar. (Enligt delegationsordningen...Om befintligt avtal finns med Atea / Stratsys behöver inte detta (som då betraktas som avrop) anmälsas till RS. Om avtal/ramavtal saknas ska upphandling ske och ska anmälsas till RS.) Regiondirektörens beslut (aug 2019) har inte anmälts till RS under 2019.
RS/224/201	RS §146	Framtida organisation för Länsstrafiken i Jämtlands län AB	Ja, härrör från motion till RF 2018 och RFs beslut att ge RS i uppdrag att utreda framtid organisation mm för kollektivtrafik i länet	Ja	Ja, återredovisas RF okt 2019	Ja	Ja?	Formellt nej, en månad försenat	Utskick inför RS nov...?	Ja	Ja men en del av uppdraget har senare lagts...	Ja	Den totala kostnaden för olika alternativ inte presenterad /sammanställd och inte heller hur mycket en ny org förväntas kosta år för år jfrt med tidigare...	Nej	Nej	I tjänsteskrivelsen till RS i sep 2019 finns flera formuleringar av typen: styrelsen delar, styrelsen ställer sig frågande till, styrelsen förslår att. När denna slags formulering finns i en tjänsteskrivelse uppstår en oklarhet om vem/vilka som formulerar / skriver tjänsteskrivelser. I bästa fall är detta endast en felskrivning och det ska istället stå regionstyrelsens förvaltning delar, regionstyrelsens förvaltning ställer sig frågande till etc.. Enligt tjänsteskrivelsen kommer den delen av utredningen som avser kollektivtrafikens utveckling i tätort och i länet att utredas separat och redovisas vid annat tillfälle. Hur eller när detta sker och redovisas framgår dock inte. Det får anses att RS accepterat denna hantering eftersom inga särskilda beslut har fattats om detta förhållande. En särskild PM har utarbetats inför den slutliga behandlingen i RS/RF i november 2019. I denna PM redovisas dels den externa utredningens slutsatser och förslag liksom vidare för- och nackdelar med olika förslag enligt regionstyrelsens förvaltning. Varken i PM eller i den slutliga tjänsteskrivelsen 2019-11-19, framgår en samlad bild av för- och nackdelar med olika alternativ och utifrån detta en logisk härledning till det alternativ som förordas i regiondirektörens förslag till beslut.

Ärende/ diarienumr.	Beslut	Ärende	Tydligt uppdrag / direktiv / syfte	Tydligt vem som är ansv.	Tydlig tid- plan	Ärende- kort ifyllt	Rimlig tid för handlägg- ning	Har bered- ning skett i tid	Har ärendet skickats ut i tid	Ärendet välstruk- turerat och lätt att förstå	Besluts- underlag belyser relevanta förhåll.	Beskriver (om rele- vant) alt- ernativa förslag	Beskriver konsekvenser	Finansier- ing framgår	Förslaget till beslut motiv- eras	Kommentar
HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSNÄMNDEN																
HSN/675/	HSN § 62, 79, 97, 114 /2019	Uppdrag till regiondirektören om resultatför- bättrande åtgärder	Ja, härrör från beslut i HSN i maj 2019	Ja	Ja	Ja	Nja	Ja	Ja	Ja	Delvis	Nej	Konsekvenser av minskad bemanning har enligt handlingar konsekvens- analyserats men detta är ej beskrivet i ärenden till HSN. Ekonomiska konsekvenser av en av tre nyttillkomna åtgärder har uppgivits, men enbart som maximal helårseffekt.	-	Ja	Det ursprungliga uppdraget har delredovisats till HSN vid flera tillfällen och uppdraget har också kompletterats. Ett kompletterande uppdrag är att utreda NÄVA i Strömsund, detta uppdrag har inte tidssatts. Ett annat kompletterande uppdrag var att till novembermötet redovisa kostnadsänkningar och tidplan, detta har skett. Inför oktobermötet har HSN på anmodan från RS tillfört 3 åtgärder för att öka möjligheterna till ekonomisk balans: överpröva behovsanalyser vid anställning, striktare bemanningsnormer vid vårdenheter samt översyn av administrativ personal. Vid HSNs möte i oktober ges två kompletterande uppdrag till regiondirektören: till nämndens nästa möte beräkna ekonomisk effekt 2019 och helårseffekt av de tre nya åtgärderna och redovisa ytterligare åtgärder för att minska personalkostnaderna för att minimera budgetunderskottet. Regiondirektören får också i uppdrag att vidta åtgärder för att öka tillgängligheten så att stimulansmedel från kömiljarden kan erhållas. Enligt ärendet / tjänsteskrivelsen redovisas tillgänglighetsuppdraget i särskilt ärende vid mötet i november. Inget sådant ärende finns dock (inte heller med i dagordningen för decembermötet). I handlingar till decembermötet presenteras förslag på ytterligare åtgärder (protokoll föreligger inte än). I samband med intervjuerna framkommer att detta uppdrag har redovisats integrerat med den ordinarie och regelbundna väntetidsuppföljningen. Det enda sättet för en utomstående betraktare att förstå det är att läsa ärendet om väntetidsuppföljning. Utifrån transparens och spårbarhetsperspektiv borde en hänvisning till annat ärende med ärendenummer ha givits.
HSN/1226	HSN § 96/2019.	Hälsö- och sjukvårdsnämnden Ekonomisk redovisning område primärvård	Ja	Ja	Ja	Ja	-	Nej?	Nej?	Ja	Ja delvis men det framgår inte om/att det som presen- teras för- väntas leda till ekono- misk balans.	Nej	Nej	-	-	
HSN/980/	HSN §78/2019	Ekonomiska åtgärdsplaner område HIM och HNR	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej, ärendet svarar inte upp mot uppdraget.	Nej	Nej	-	-	Nytt uppdrag givet av HSN som går i linje med den bedömning som görs i denna granskning (att ärendet inte svarar upp emot givet uppdrag)

Ärende/ diariernr	Beslut	Ärende	Tydligt uppdrag / direktiv / syfte	Tydligt vem som är ansv.	Tydlig tid- plan	Ärende- kort ifyllt	Rimlig tid för handläg- gning	Har bered- ning skett i tid	Har ärendet skickats ut i tid	Ärendet välstruk- turerat och lätt att förstå	Besluts- underlag belyser relevanta förhåll.	Beskriver (om rele- vant) alt- ernativa förslag	Beskriver konsekvenser	Finansier- ing framgår	Förslaget till beslut motiv- eras	Kommentar
REGIONALA UTVECKLINGSNÄMNDEN																
RUN/502 /2019	RUN §180	Uppföljning av den regionala innovations-strategin (Innovativa Jämtland/Härjedalen 2025)	Ja	Ja	Ja	Ja	?	Ja	Ja	Ja	Nej	-	-	-	-	Den nu gällande strategin (RS/2013–468) arbetades fram av Regionförbundet Jämtlands län och beslutades av RS i September 2013. Som underlag finns en särskild uppföljningsrapport. I den beskrivs i princip uteslutande ambitioner och arbetet med strategin (och handlingsplan/program), dvs själva processen. I avslutningen uppges att en stor del av aktiviteterna från innovationsprogrammet 2016 är genomförda. Inga resultat redovisas som ger klarhet i om arbetet med strategi/handlingsplan/program inneburit ett närmande till de i strategin uppställda ambitionerna och målen. RUN har vid sitt sammanträde i december 2019 beslutat om en remissutgåva avseende Program för Smarts Specialisering och överlämnat den till remissinstanser.
RUN/458 /2018	RUN § 91	Utredning av sjukrese- beställningar	Ja	Ja	Inget datum an- givet	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Formellt sett, ja	Formellt sett, ja	Formellt sett, ja	-	Ja	RUN beslutade i oktober 2018 om följande utredningsuppdrag: 1. Region Jämtland Härjedalen ska inom ramen för samarbetsavtalet om samhällsbetalda resor med länets kommuner fortsätta utreda en samordnad beställningscentral med Region Västernorrland. 2. Beställningscentralen ska på ett kostnadseffektivt sätt och med hög kvalitet bedöma behov av särskilt fördyrande sjukresor och boka och samordna sjukresor, färdtjänstresor, anropsstyrd linjetrafik och Närtrafik. 3. Den fortsatta utredningen ska belysa konsekvenserna för kostnad, arbetstillfällen i länet, kvalitet (patientsäkerhet) och egen regi kontra upphandlad verksamhet. Vid RUNs sammanträde 14 maj 2019 presenterades utredningen. Som grund för beslutet finns en omfattande utredning som rubrikmässigt tar upp sakförhållanden, analyserar tre alternativ och konsekvenser av dessa och utifrån detta argumenterar för ett av alternativen. Vid intervjuer framkommer att nämndens företrädare ansett att utredningen längs vägen haft brister i saklighet och opartiskhet. Ärendet var först planerat att tas upp vid RUNs sammanträde i mars men drogs pga detta bort och flyttades fram till majmötet.
RUN/114 /2019	RUN §53/2019	Företagsstöd Åre Destination AB	Ja	-	-	Ja	Ja	Ja	Ja (komplett ering?)	Ja, men sekretess- beläg- gning av två underlag (utan att detta motiveras , bl.a. själva ansökan, lämnar en extern betrakt- are i ovisshet	Ja	-	-	Ja	Ja	Som beslutsunderlag finns en tjänsteskrivelse som redogör för vad ansökan avser och motiv för förslaget att bevilja anslag. Ytterligare två beslutsunderlag finns, dels själva ansökan från Åre Destination AB dels en komplettering. Båda dessa underlag är sekretessbelagda. Bakgrunden till detta är inte redovisad i ärendet och framgår inte heller av nämndsprotokollet.

14

Remissutgåva Regionala
utvecklingsstrategin

RUN/515/2018

2020-04-24

Regional utveckling

Maria Kumpula

Tfn: 063146626

E-post: maria.kumpula@regionjh.se

RUN/515/2018

Remissutgåva Regionala utvecklingsstrategin

Ärendebeskrivning

Regionala utvecklingsnämnden har vid sitt sammanträde den 18 december 2018, § 189, beslutat att en revidering av Regionala utvecklingsstrategin ska ske med start från 1 januari 2019.

Med anledning av nämndens beslut så har en remissutgåva av Regionala utvecklingsstrategin tagits fram. Remissutgåvan skickas ut enligt Region Jämtland Härjedalens rapportmall och kommer att ges layout efter att den är beslutad. Efter remissperioden kommer synpunkterna att sammanställas och bearbetas. Den regionala utvecklingsstrategin planeras att fastställas av regionfullmäktige i februari 2021. Då kommer den även att byggas upp digitalt.

Remissversionen är ett resultat av en omfattande process av utvärdering av nuvarande regional utvecklingsstrategi, inhämtning av kunskap samt med inspel genom medskapande aktörer och befolkning genom bland annat:

- En utlysning som Region Jämtland Härjedalen gjorde vid namn "Stärkt kapacitet för regionalt utvecklingsarbete", där 14 olika projekt tagit fram kunskapsunderlag om Jämtlands län ur olika perspektiv. Där har det litteraturstudier, workshops och träffar med flera målgrupper
- Workshops i alla länets kommuner
- Regiondagen 2019
- Slutkonferens Strukturanalys Jämtlands län
- Workshop med Länsstyrelsen
- Träffar med aktörer i länet
- Framtagande av Strukturanalys samt Strukturbilder för Jämtlands län
- Framtidsspaningar och scenarion via KTH, Sweco och Kairos Future.
- Framtagande av analys för Smart specialisering i Jämtlands län
- Framtagande av analys av hållbarhetsaspekter
- Framtagande och utveckling av uppföljningen Läget i länet
- Omvärldsbevakning
- Enkät

- Framskrivning av remissutkastet har gjorts i ett digitalt team av ca 40 tjänstepersoner från Länsstyrelsen, Mittuniversitetet och Region Jämtland Härjedalen.

Regiondirektörens förslag

1. Remissutgåva Regionala utvecklingsstrategin godkänns och skickas på remiss till länets kommuner och andra intressenter.
2. Remisstiden fastslås att omfatta perioden 2020-05-12 – 2020-10-16.

I tjänsten
Hans Svensson
Regiondirektör

Anders Byström
Regional utvecklingsdirektör

Utdrag till

Organisation/person som protokollsutdrag och/eller yttrande ska skickas till.

Regionala Utvecklingsstrategi n

.lämtlands län 2050 - En nytänkande

Utkast av reviderad
regional
utvecklingsstrategi 23
april 2020

Maria Kumpula

INNEHÅLL

EN STRATEGI FÖR HÅLLBAR UTVECKLING I HELA LÄNET	1
JÄMTLANDS LÄN 2050 – EN NYTÄNKANDE OCH HÅLLBAR REGION ATT LEVA, VERKA OCH UTVECKLAS I	2
Bakgrund	5
Uppdrag	5
Syfte	5
Revideringsprocess 2019-2020	5
Utvärdering av föregående Regionala utvecklingsstrategi och lärdomar som tagits med	6
Digital Regional utvecklingsstrategi	8
Hållbar utveckling – Vad är det för oss?	9
Globala trender och samhällsutmaningar	10
Demografiska förändringar	10
Teknologiska förändringar	10
Globaliseringen	10
Miljömässiga förändringar, resursbrist och klimatförändringar	10
Värderingsförskjutningar	10
Framsynthet som planeringsverktyg	11
Regionala tillväxtuppdraget kopplat till Regionala utvecklingsstrategin	12
Del 1: Den länsgemensamma målbilden om hur Jämtland Härjedalen ser ut 2050.	12
Del 2: Planer, program och agendor – Verktyg för att förflytta oss mot målbilden	13
Del 3 Territoriella underlag – Anpassade insatser i vår geografi	13
Uppföljning, utvärdering och lärande	14

EN STRATEGI FÖR HÅLLBAR UTVECKLING I HELA LÄNET

Till att börja med så vill vi tacka för det stora engagemanget som länet visat i denna revideringsprocess. Det har gett oss en stabil grund att stå på nu när vi lägger visionen framåt, inspelen som har kommit in har inte bara gett innehåll till detta dokument, utan faktiskt till andra regionala dokument och tankar kring hur vi bygger våra arbetsprocesser framöver.

Namnet på strategin, *Jämtlands län 2050 - En nytänkande och hållbar region att leva, verka och utvecklas i* har befolkningen i centrum. Er drivkraft tillsammans med platsen som vi ärvt, vår historia och vårt kulturarv skapar tillsammans en region med hållbara livsmiljöer, hög entreprenöriell anda, kreativitet, förnyelseförmåga samt nytänkande i linje med Agenda 2030 och de globala målen. Denna strategi är vår gemensamma vägvisare mot en långsiktigt hållbar framtid, där kommande generationer också ges möjligheten att nyttja de naturliga resurser och styrkor som Jämtlands län består av.

Namnet på strategin, en nytänkande och hållbar region att leva och utvecklas i, poängterar att arbetet ger hög prioritet till hållbar samhällsutveckling utifrån befolkningen och olika platsers förutsättningar, i kombination med nytänkande och förnyelse med framlyftning av länets starka sidor. Allt med omställning, hållbarhet och de globala målen i Agenda 2030 som riktmärken. Strategins namn lyfter också vikten av att vi hittar balans mellan de tre hållbarhetsaspekterna i den regionala utvecklingen och de insatser som genomförs för att nå den gemensamma målbilden.

Regionala utvecklingsstrategin ingår i EU:s och Sveriges strategier för hållbar tillväxt och utveckling, samt är en samlad målbild som andra regionala strategier, program och planer kan arbeta emot. Strategin tillsammans med andra regionala strategier binder samman planeringsprocesser inom länet och med andra län, samt är en vägvisare för samverkan med europeiska regioner och även på en global arena.

Denna regionala utvecklingsstrategi kommer att formas om med layout och till en digital variant som ökar tillgängligheten samt möjligheten att binda ihop länets målbild med långsiktiga prioriteringar samt uppdaterat nuläge, uppföljning samt insatser. Detta på ett sätt som gör att den röda tråden blir mer synlig i dokumenthierarkin, men även mellan dokument och operativa insatser.

Hjärtligt välkomna att vara medskapare i vår regionala utveckling och i förverkligandet av målbilden *Jämtlands län 2050 - En nytänkande och hållbar region att leva, verka och utvecklas i*.

Jämtlands län 2050 – En nytänkande och hållbar region att leva, verka och utvecklas i

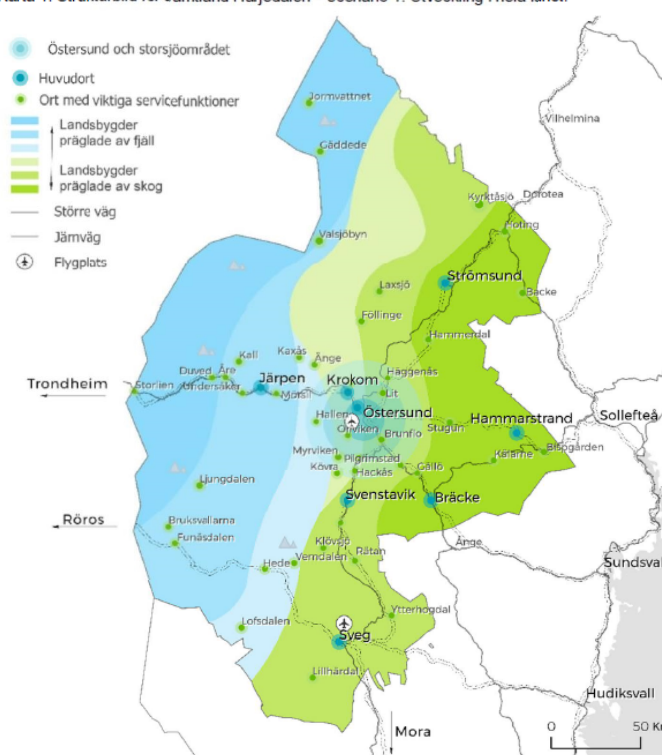
År 2050 har vi som bor i Jämtlands län en miljö som är både nytänkande och hållbar att leva, verka och utvecklas i. Vi lever i ett tolerant samhälle, som är mångkulturellt och sammanhållande. Vi är kreativa, modiga och orädda och vågar prova nya saker. Vi bygger från det lokala men med inspiration från omvärlden. Vi värdesätter idag det som är morgondagens kulturarv. Tillsammans är vi en mångfald av invånare som alla utgör ”bilden av Jämtland Härjedalen”. Vi har ett proaktivt arbete inom miljö- och klimatarbete och vi lever inom ramarna för den klimatbudget som vi har. Vi har ställt om våra näringar utifrån det förändrade klimatet som är och som väntar. Den regionala utvecklingen sker inom de ramar som ekosystem och den biologiska mångfalden sätter.

Vi har länge arbetat med samhällsomställning, vi delar och tänker cirkulärt genom att ta del av jordens tillgångar så att det räcker till alla och så att vi inte äventyrar våra kommande generationers framtid. Avfall existerar inte längre utan allt vi producerar och tillverkar återförs in i systemen för att tas tillvara på och få nytt liv. Datadriven innovation har frigjort resurser så att vår sysselsättning förändrats och ger oss mer tid för kreativitet, humanitet och annat vi mår bra av. Vi lever längre och vi är inte våra yrken utan människor, med mer tid för tanke och reflektion. Vårt regionala universitet har en stark roll och utbudet av högkvalificerad utbildning samt forskning ger oss goda möjligheter till att utbildas och kompetensutvecklas.

Det samiska samhället har getts möjlighet att utvecklas utifrån sina förutsättningar, Saepmi är en viktig del av samhällsutvecklingen i regionen och det samiska språket är levande. Myndigheterna har hittat former för god dialog och förankring med oss medborgare och samhällsaktörer, vilket stärker det demokratiska samhället. Detta ligger till grund för vårt samhällssystem, där tillit och förtroende mellan samhällsnivåer är framgångsfaktorer.

Vi är självförsörjande i våra landsbygder, inte bara när det gäller livsmedel utan även när det gäller utbildning, arbetsmöjligheter och möjligheten att ha tillgång till samhällsservice i närområdet. Föreningslivet är en lokal kraft som organiserar och samlar människor vilket skapar sociala mötesplatser samt utveckling på lokal nivå. Gränsen mellan landsbygd och stad är borta, det finns istället en relation mellan landsbygder och städer. Idag väljer du nämligen

Karta 1: Strukturbild för Jämtland Härjedalen – scenario 1: Utveckling i hela länet.

Figur 1 - Önskat scenario som röstades fram den 28 februari 2020 på Strukturanalys Jämtlands läns slutkonferens på Folkets Hus i Östersund.

vilken miljö du vill leva i och utgår från den platsen och dess förutsättningar och du ses som en tillgång där du bor. Grundförutsättningen för oss som bor här och de som besöker oss, är att det finns en trygg och hållbar tillgänglighet till både kommersiell- och offentlig service i hela länet.

Länet har ett diversifierat näringsliv. Företagandet samt våra entreprenöriella skickligheter i kombination med kreativitet och förnyelseförmåga och bra samverkan mellan akademi, civilsamhälle, offentlig och- privat sektor. Har gjort att vi tagit tillvara möjligheterna med nya slags affärsmodeller med anledning av grön omställning och digitalisering. Universitetets högklassiga miljö skapar utvecklingskraft och förnyelseförmåga i näringslivet. Näringslivets framgång i omställningen gör att de idag är i framkant och är välmående och frodas samt bidrar till att många av våra naturliga resurser och styrkeområden på ett hållbart sätt förädlas inom länet och arbetslivet är rörligt och utvecklande. Näringslivet har transformerats, digitaliserats och automatiserats och är idag konkurrenskraftiga ekonomiskt, men även socialt och ekologiskt. Utbildningssystemet är flexibelt och tillgängligt för alla och vi har möjlighet att lära oss genom hela livet via studier på olika nivåer, vilket gynnar såväl den sociala sammanhållningen som offentliga myndigheter och företagsutveckling i hela länet och deras försörjning av kompetens.

Företagsamheten kring våra naturresurser inom jord och skog i länet bygger på det som det finns de bäst förutsättningar för. Inom jordbruket produceras basprodukter till våra kök, mjölk och kött från betande djur i vårt landskap. Flera av oss odlar potatis och grönsaker och företagen odlar och producerar till lokal-, regional och utomregional handel och för att säkra vår självförsörjning av livsmedel. Skogen är en resurs för flera näringar och är en råvara för många nya produkter som inte fanns i början av decenniet. Vi har lyckats med omställningen till en biobaserad samhällsekonomi. Idag är skogen som naturresurs en del av den cirkulära ekonomin, vilket betyder att produkterna återvinns och nyttjas till andra produkter upp till fem gånger. Vi har gått från primärproducent av råvaran till att vi själva inom länet förädlar produkter. Skogen används även som resurs av andra näringar och förädlas även genom exempelvis rennäringsen och genom besöksnäringen. Våra fjäll- och vattenmiljöer skapar stora värden för våra näringar och för oss som bor här, samt även för besökare. Den hållbara utvecklingen inom besöksnäringen har bidragit till att vi idag har lockande och aktiva livsmiljöer med god tillgänglighet till naturen. Vi ser vårt rena vatten som en resurs att värna om, som är drickbart och som också är en förutsättning för livskraft och hållbar utveckling. Rennäringsen är en unik och viktig näring i regionen och kärnan i den samiska kulturen, den ger oss inte bara kött utan även skinn och horn av vilka produceras både traditionella och nyskapande bruksföremål och konst. Vi har idag funnit arbetssätt och forum för processer där vi lyfter insatser som kan innebära målkonflikter kring våra naturresurser, för att tillsammans hitta långsiktigt hållbara lösningar.

Idag har vi ett naturligt utbyte och samarbeten med aktörer globalt och en väldigt nära samverkan med våra omkringliggande län samt den norska sidan. Vi har idag flöden över administrativa gränser som skapar mervärden för oss i länet och vi bidrar till andra lokalt, regionalt, nationellt och globalt. Digitala flöden av både kompetens, tjänster, kunskap och kreativitet, men även i fysiska former via transporter och kollektivt resande. En modern grön infrastruktur har vi haft länge, men vi fortsätter att vara nytänkande i utvecklandet kring resor och transporter. Genom kraftigt förstärkt transportinfrastruktur är vi nära kopplade till både Tröndelags- och Stockholmsregionen och andra viktiga tillgänglighetsnoder, liksom till övriga Europa och världen. Självklart snabbt och klimatneutralt via både tåg och flyg. Vi har ett sammanhängande transportsystem för förflyttning av varor och personer som ger fortsatta

utvecklingsmöjligheter för olika platser i länet. Detta är oerhört viktigt för oss som bor och verkar här, men även för den som vill besöka oss.

Konst och kultur är idag en självklar del av den regionala utvecklingen och i all utbildning, därför ligger länet i framkant när det gäller kulturella uttryck och initiativ, vilket i kombination med samverkan, samhörighet och samhandling ger förnyelseförmåga och nytänkande. Vi upplever jämlika och jämställda levnadsvillkor oavsett var vi bor i länet och de påverkbara hälsoklyftorna finns ej längre. Friluft- och idrottsaktiviteter skapar mervärde i vardagen och stora evenemang förgyller vår tillvaro. Den världsunika sydsamiska kulturen och dess förutsättningar bidrar till regionens särprägel. Vi har med åren lärt oss att arbeta med våra olika platser förutsättningar och minska på avståndsberoendet, kunskapsöverföring mellan generationer har kombinerat erfarenhet, kulturarv, historia och nytänkande som skapat resiliens (den långsiktiga förmågan hos ett system att hantera förändringar och fortsätta att utvecklas) och robusthet i samhället. Vi har alltid varit, och är än idag, smarta i våra utvecklingsinsatser. Vi anammar kontinuerligt ny teknik för att bli ännu ”smartare” i vårt samhälle, men vi gör det utifrån våra behov och på ett sätt som inte äventyrar vår hälsa, trygghet och säkerhet. Vi bär med oss tankar kring trygghet samt beredskap i vårt utvecklingsarbete.

Bredbandet som idag finns i hela länet har gett oss möjligheten att bo, leva och verka utifrån våra egna livsval. Nyttjandet av bredbandet möjliggör för nya slags arbetsplatser och för en delningsekonomi som fungerar även där människor bor i byar med längre avstånd mellan bostäderna. De geografiska avstånden i länet nyttjas till att skapa en aktivare närmiljö där digitaliseringen kompletterar de lokala mötesplatserna. Arbetsplatser och skolor finns platsbundet eller i närområdet, så du kan ta dig själv till dagliga aktiviteter. Digitaliseringen möjliggör för mindre enheter av skolor där lärarresurser fördelas mellan enheter. Teknisk utveckling har påverkat våra beteendemönster och därmed även vårt kollektiva resande, våra transporter och fordon samt har även påverkat hälsa och sjukvård som idag till stor del kan genomföras på distans. Idag har vi en välfärdsteknologi som underlättar vardagen och som underlättar för hälsofrämjande livsmiljöer i hela länet.

Allt detta har lett till att vi år 2050 fortfarande bor i hela länet och vi har hittat lösningar på samhällsutmaningar som vi inte trodde var möjliga för 30 år sedan. Vi planerar från framtiden, för framtiden och vi känner oss trygga i att lämna över ett samhälle till nästa generation där de kommer att ges möjlighet till samma värdefulla resurser som vi har.

”I Jämtlands län är befolkningen i centrum, ekologin sätter ramarna och ekonomin är ett medel och en förutsättning för hållbar utveckling”

Bakgrund

Uppdrag

Alla regioner har en regional utvecklingsstrategi. Det är ett uppdrag från riksdagen som styrs genom den statliga förordningen (2017:583) om regionalt tillväxtarbete. Region Jämtland Härjedalen har ansvaret för det regionala tillväxtarbetet i Jämtlands län. Arbetet innebär bland annat att utarbeta en regional utvecklingsstrategi och samordna genomförandet av denna. Det innebär också att löpande följa utvecklingen i länet och de funktionella analysregionerna i länet i förhållande till regionala och nationella mål. Att årligen följa upp, att låta utvärdera och att till regeringen redovisa resultatet av det regionala tillväxtarbetet. En regional utvecklingsstrategi ska ses över en gång per mandatperiod.

Syfte

Den regionala utvecklingsstrategins syfte är att vara länets gemensamma vägvisare mot en långsiktigt hållbar framtid, där kommande generationer också ges möjlighet att nyttja de naturliga resurser och styrkor som Jämtlands län består av. Här formuleras länets gemensamma målbild som är en viktig vägvisare för att i samverkan och genom samhandling nå hållbar utveckling och bemöta globala trender samt regionala- och lokala samhällsutmaningar.

Region Jämtland Härjedalen har valt att, utöver det som förordningen om regionalt tillväxtarbete ålägger, göra den regionala utvecklingsstrategin till en samlad strategi för utvecklingen i Jämtlands län. Den tar hänsyn till att länet ligger i samiskt förvaltningsområde och är en del av Saepmie. Region Jämtland Härjedalen samt 6 av 8 kommuner i länet har som samisk förvaltningsmyndighet ett ansvar att synliggöra och främja samisk kultur och samiska språk. Samebyarna i regionen är därutöver sakägare i många myndighetsärenden.

Regionala utvecklingsstrategin är en länsgemensam strategi och en vägvisare för vart vi vill och processen ger oss delmål och övergripande prioriteringar. Det är en strategi för länets hållbara utveckling och innehållet är därmed bredare för att göra plats åt prioriteringar i andra regionala strategier samt möjliggöra för fler aktörer och fler uppdrag att verka för en gemensam målbild.

Revideringsprocess 2019-2020

Ovanstående tillvägagångssätt har valts utifrån de inspel som kommit in i den omfattande revideringsprocess som genomförts 2019-2020, där röster från hela länet gjort sig hörda. Det som övergripande har lyfts är att hållbar utveckling samt Agenda 2030 bör genomsyra den Regionala utvecklingsstrategin och dess arbetsprocesser, samt att begreppet tillväxt bör definieras utifrån alla de tre hållbarhetsaspekterna. Vi bör eftersträva balans mellan såväl stad och land, som det svenska och samiska samhället. Det har också framkommit många inspel kring inomregionala skillnader, där platsers olika förutsättningar med olika naturliga resurser kräver differentierade insatser. Det som har varit väldigt tydligt under processen är att länet består av människor som bär på drivkraft och kompetens av olika slag, länet har ett därmed ett starkt humankapital som fortsatt bör vara delaktigt i samhällsutvecklingen.

Den reviderade versionen är uppbyggd utifrån inspel från:

- En utlysning som Region Jämtland Härjedalen gjorde vid namn "Stärkt kapacitet för

regionalt utvecklingsarbete”, där 14 olika projekt tagit fram kunskapsunderlag om Jämtlands län ur olika perspektiv. Det är genomförts litteraturstudier, workshops och träffar med flera målgrupper

- Workshops i alla länets kommuner
- Förvaltningsövergripande workshop med Region Jämtland Härjedalen
- Workshop med Länsstyrelsen
- Träffar med aktörer i länet
- Framtagande av Strukturanalys samt Strukturbilder för Jämtlands län
- Framtidsspaningar och scenarion via KTH, Sweco och Kairos Future.
- Framtagande av analys för Smart specialisering i Jämtlands län
- Framtagande av analys av hållbarhetsaspekter
- Framtagande och utveckling av uppföljningen Läget i länet
- Omvärldsbevakning

Utvärdering av föregående Regionala utvecklingsstrategi och lärdomar som tagits med

Revideringsprocessen har även utvärderat den nuvarande Regionala utvecklingsstrategin *Jämtland/Härjedalen 2030 – Innovativt & attraktivt* genom workshops, vilket resulterat i ett antagande om att prioriteringarna fortfarande till stor del anses vara aktuella. Såsom företagande, innovation, forskning, infrastruktur och samhällsservice, resurssnålare och effektivare, kompetensförsörjning och kompetensutveckling. Attraktivitet är ett övergripande mål där alla prioriteringar ska bidra till att skapa en attraktiv region att leva, bo och verka i, samt att besöka. Demografi samt social inkludering och sunt liv, är också viktiga faktorer i arbetet med regional utveckling. Det är dock fler utmaningar som vi bör arbeta med genomgående för att skapa en hållbar utveckling. Dock så framkom det behov av att se över strukturen och hitta ett nytt upplägg där regionens aktörer i samverkan med sina olika uppdrag utifrån våra platser förutsättningar, hittar lösningar på våra samhällsutmaningar för att nå den samhällsutveckling som vi i länet vill se.

Målen i *Jämtland/Härjedalen 2030 – Innovativt & attraktivt* upplevs som svåra för andra aktörer med andra uppdrag att arbeta mot, då målen idag är tätt kopplade till Region Jämtland Härjedalens uppdrag kring regionalt tillväxtarbete och uppfattningen är att de därmed är kopplade till uppföljning av sakområden, snarare än länets utveckling. För att andra förvaltningar inom Region Jämtland Härjedalen samt andra aktörer ska kunna bidra utifrån sina förutsättningar och uppdrag så behöver målstrukturen ses över, för att istället se det som en helhet kring hållbar utveckling och de samhällsutmaningar som vi tillsammans i länet arbetar med för att uppnå det vi vill. Målen har enligt utvärderingen inte känts inkluderande och har ej heller tagit hänsyn till hela länet och platserns olika förutsättningar.

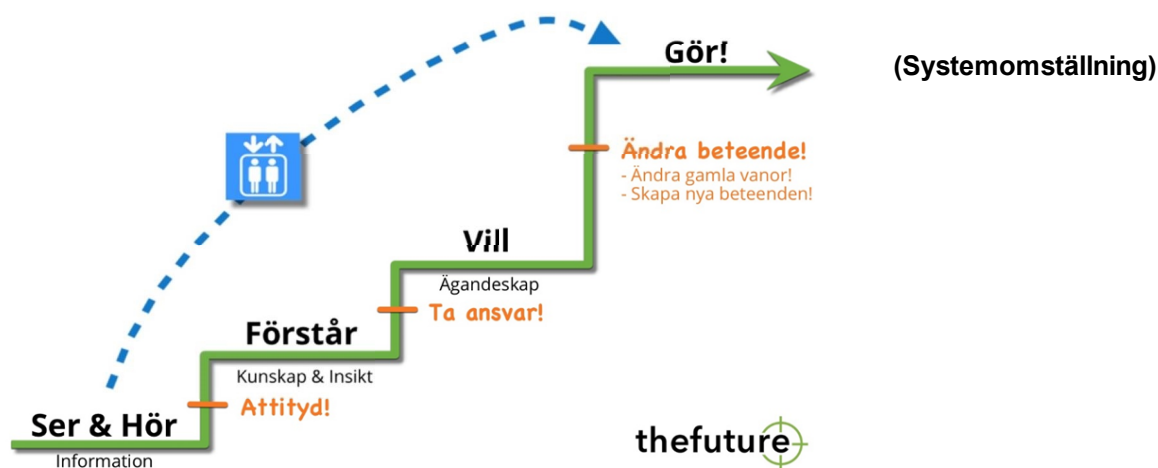
Ett annat viktigt inspel som framkommit under revideringsprocessen är att vi behöver samla länet kring en målbild och att den ska vara ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbar. Detta för att först få veta vart vi vill, så att vi sedan kan bygga planen för hur vi tar oss dit och med vilka insatser och medel. Det vill säga bli bättre på att koppla ihop långsiktig viljeinriktning med verktygslådan för genomförande. Utifrån de inspelen så insåg vi att det behöver göras en systemomställning, till ett system av dokument, agendor, planer, arbetsprocesser och uppföljning som gör att det finns en röd tråd från insatser till långsiktig målbild i länet. Tidigt kom inspel kring att kortsiktiga samhällsmål och insatser inte ska vara fastlåsta i den långsiktiga strategin. Detta på grund av att aktörer med sina olika uppdrag svårt att anpassa

sig till rådande situationer såsom år 2015 när många människor i världen var på flykt och nu år 2020 när det pågår en pandemi och situationen för hela samhället och utvecklingsarbetet förändras.

Detta ovan är tecken på att den Regionala utvecklingsstrategin har en begränsning och att vi rör oss från begreppet tillväxt till att använda begreppet hållbar utveckling, flera av aktörerna i regionen upplever att vi behöver hitta en tydligare "röd tråd" mellan de regionala strategierna samt ett effektivt system där alla får vara med på sitt sätt och bidra utifrån sitt uppdrag och sina förutsättningar. För att tillsammans mer effektivt arbeta för hållbar regional utveckling och konkurrenskraft. Detta även för att i slutändan tillsammans göra bättre riktade insatser som ger bättre effekt och tar oss mot den långsiktiga målbilden för länets utveckling.

Kopplat till detta ovan så finns också forskning som visar på att regioner med glesa strukturer har en utmaning i form av tunnhet i organiseringen, dvs få aktörer på stora geografiska ytor (Nordregio). Denna övergripande omställning som vi nu påbörjar är därför också ett steg på vägen mot att faktiskt försöka bemöta den utmaningen och ge oss tiden att hitta vårt sätt att arbeta för att nå bästa effekt.

Med bakgrund i detta ovan så insåg Region Jämtland Härjedalen under revideringsprocessen att det inte bara är ett dokument som revideras, utan det är en hel systemomställning kring dokumentet, målstrukturen och processerna kring Regional utveckling som behöver göras. Detta gör att processen börjar med denna Regionala utvecklingsstrategi, detta ger oss målbilden. Detta är alltså ett första steg i ett nytt arbetssätt.

Figur 2 - Källa: www.thefuture.se

Bilden på föregående sida är en beskrivning av denna revideringsprocess och just nu står vi högst upp och vill skapa värde av all tid och energi som länets befolkning och alla aktörer med samlad kraft lagt på detta. Så nu gör vi en systemomställning med bakgrund i att vi tydligt fått till oss att den behövs. Sen kliver vi ner i trappan igen och gör resan upp för trappan igen tillsammans med intresserade när vi bygger detta system, ett kliv i taget tills vi står där högst upp och ”gör verkstad” utifrån våra olika uppdrag och roller. Givetvis med målbilden som vägvisare.

Digital Regional utvecklingsstrategi

För att tillgängliggöra och levandegöra den Regionala utvecklingsstrategin på bästa sätt så kommer den att finnas som en sida på Region Jämtland Härjedalens hemsida. Den hemsidan kommer också att på ett bättre sätt kunna beskriva ett flerdelat system samt synliggöra samband mellan olika regionala strategier och hur målstrukturen hänger ihop, där kommer vi även på ett enklare sätt kunna uppdatera våra nulägesbilder samt uppdatera de insatser och mål som är direkt kopplade till målbilden. Det möjliggör också att på ett bättre sätt visa på koppling mellan Regionala utvecklingsstrategin samt vårt tillväxtuppdrag och dess uppföljningar, prioriteringar, mål, insatser och tillgänglig finansiering.

Hållbar utveckling – Vad är det för oss?

I Jämtlands län är befolkningen i centrum, ekologin sätter ramarna och ekonomin är ett medel och en förutsättning för hållbar utveckling

En utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov. För oss är dessa tre hållbarhetsaspekter odelbara, precis som Agenda 2030 och de globala målen är. Allt vi gör framöver ska genomsyras av alla tre hållbarhetsaspekter, som är social-, ekologisk- och ekonomisk hållbarhet, det finns ingen maktordning mellan dem. Detta gör att målkonflikter mellan dem synliggörs i tidiga skeden i processer, vilket i sin tur skapar mer genomtänkta och därmed hållbara prioriteringar, mål samt insatser. Hållbar utveckling för oss innebär också att alltid involvera det samiska perspektivet och lyfta de samiska rättigheterna i vårt utvecklingsarbete, samt att vi utgår från platserns olika förutsättningar och är öppna för differentierade insatser.

Figur 3 – Skiss över modell för arbetet med målbilden Jämtlands län 2050

Globala trender och samhällsutmaningar

För att nå hållbar utveckling så är det viktigt att vara medveten om de globala trender som sker och de samhällsutmaningar som vi står inför. Tillväxtverket har i sin rapport *Utvecklingskraft i hela Sverige 2030 – Kunskap om regionala förutsättningar för tillväxt* identifierat fem globala trender (megatrender) som påverkar oss och som vi utmaningsdrivet behöver arbeta med för att nå länets gemensamma målbild:

Demografiska förändringar

De demografiska förändringarna innebär att vi har en allt högre andel äldre i befolkningen. Medellivslängden har ökat för både kvinnor och män till över 80 år och denna utveckling förväntas att fortsätta.

Teknologiska förändringar

Digitaliseringen förväntas medföra ett teknologiskt skifte som leder till stora samhällsförändringar. Teknikutveckling kopplat till digitalisering leder till att vi kommer att göra saker på nya sätt, såsom exempelvis identifiering, betalningar, kommunikation, medieanvändning (musik, journalistik etc) och att helt nya varor och tjänster tillkommer såsom användaranpassade och personifierade erbjudanden, vård och diagnoser.

Globaliseringen

Genom globaliseringen integreras världens länder på olika sätt. Konkurrenten för företag om marknader, investeringar och kompetens ökar samtidigt som det ger företag möjligheter att växa på nya marknader. Det ökade ömsesidiga beroendet mellan länder innebär att länder i allt högre grad påverkas av utvecklingen i andra länder.

Miljömässiga förändringar, resursbrist och klimatförändringar

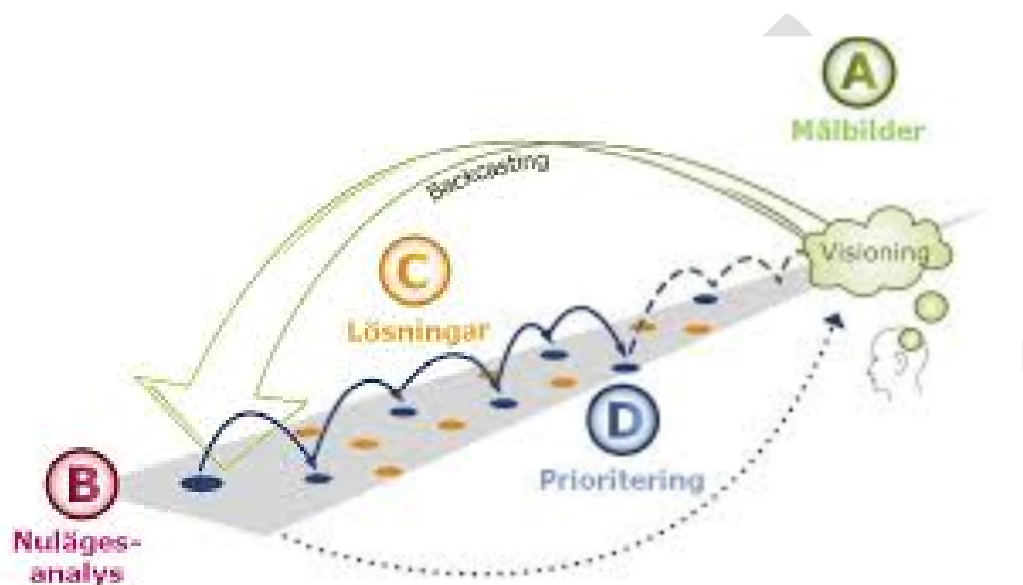
Tilltagande resursbrist, befolkningsökning och klimatförändringar medför en ökad global konkurrens om naturresurser. Vi ser en utveckling mot en utarmning av naturresurser och en ökande belastning på miljön. Det kommer också tydliga tecken på allvarliga konsekvenser till följd av klimatets förändring. Klimatförändringarna och utarmningen av den biologiska mångfalden är två områden där det behövs särskilda satsningar för att vända den negativa miljöutvecklingen.

Värderingsförskjutningar

Värderingsutvecklingen och individens behov och preferenser har också stor betydelse för samhällsutvecklingen. Värderingar påverkar och gestaltas i lagstiftning samt i förväntningar på offentlig verksamhet. Faktorer som attityder och livsåskådning påverkas också i viss mån av globalisering. Sverige kännetecknas av individuella sekulära frihetsvärden tillsammans med Norge och Danmark. Utmärkande för dessa länder är hög tillit, jämställdhet, tolerans och individualism. Frihet, jämlikhet och självbestämmande har varit centrala värden de senaste 100 åren. Genomslaget märks såväl i attityder som i lagstiftning.

Framsynthet som planeringsverktyg

Strategin har namnet *Jämtlands län 2050 - En nytänkande och hållbar region att leva och utvecklas i* för att ge tyngd åt att arbetet bör vara framsynt, kreativt och nytänkande men alltid förankrat i kunskap som beskriver nuläget, där planeringen bör ske med utgångspunkt i framtiden. Det är vi som lever, bor och verkar här som skapar framtidens utveckling och attraktivitet på olika sätt. För att tillvarata den kraften så behövs förutom ett styrdokument även nya arbetsmetoder där backcasting (se bild nedan) och tjänstedesign (kunden/befolkningen i fokus), är två metoder som kommer att användas framöver för att levandegöra processen kring vår regionala utvecklingsstrategi.

Figur 4 - Källa: www.barkraft.ax

- A. Regionala utvecklingsstrategin
- B. Att göra en nulägesanalys av målbilden
- C. Delmål - Vad ska vara löst och när?
- D. Prioritera och gör insatser

Denna regionala strategi är alltså målbilden (A), den kommer vi att se över vid aktualiseringen (en gång per mandatperiod) av strategin tillsammans med delmålen (C) och förhoppningsvis håller dessa över tid. Dock så är det B och D som kommer att vara ett löpande samt årligt återkommande i uppföljning och lärande. Detta skapar ett systematiserat arbetssätt där vi löpande ser över prioriteringar, insatser och skapar ett lärande i systemet. Vart fjärde år gör vi en utvärdering samt översyn av Regionala utvecklingsstrategin samt målbilden och delmålen, för att ge utrymme till kontinuerligt lärande.

Backcasting är en metod som är nära kopplad till arbetet med hållbar utveckling och är därför en relevant metod att koppla till arbetet med *Jämtlands län 2050 - En nytänkande och hållbar region att leva, verka och utvecklas i*. Tanken är att vi inför varje aktualisering av den regionala utvecklingsstrategin gör en backcastingövning, detta för att kontinuerligt arbeta med samhällsutmaningar och påverkansfaktorer tillsammans med aktuell omvärldsbevakning.

Regionala tillväxtuppdraget kopplat till Regionala utvecklingsstrategin

Denna antagna reviderade Regionala utvecklingsstrategi är en viktig start på en systemomställning som kommer att pågå framöver. Där vi som organisation kontinuerligt fortsätter att hitta ett systematiskt arbete som kopplar ihop den övergripande Regionala utvecklingsstrategin med vårt tillväxtuppdrag och de olika nivåerna och ända fram till genomförandet. Både genom våra dokumenthierarkier, samordning och arbetsprocesser.

Del 1: Den länsgemensamma målbilden om hur Jämtland Härjedalen ser ut 2050.

Regionala utvecklingsstrategin är en kortfattad målbild som beskriver hur vi vill att länet ska se ut år 2050. Med Regionala utvecklingsstrategin som vägvisare så ska mål och långsiktiga prioriteringar för Region Jämtland Härjedalens olika uppdrag och mandat formuleras. På liknande sätt kan länets aktörer, utifrån sina uppdrag och mandat, formulera mål och prioriteringar och bidra till förverkligandet av målbilden.

Figur 4 - Skiss för dokumenthierarki

De andra regionala strategierna blir på en del av den Regionala utvecklingsstrategin och de prioriterar insatser gentemot kortare samhällsmål, vilka leder mot målbilden och det långsiktiga samhällsmålet i denna strategi. Det blir en röd tråd mellan strategier och de olika mål som finns i dem. Förutom regionala strategier så möjliggör detta för länets primärkommuner, Länsstyrelsen, Mittuniversitetet, näringslivet och andra organisationer samt även för civilsamhället att strategiskt arbeta mot målbilden. Den långsiktiga målbilden möjliggör för mer flexibilitet i strukturen kring strategin och ger därmed plats till ett mer processinriktat arbete. Ett sådant system är viktigt utifrån lärandeprocesser och för att skapa en flexibilitet i insatser som gör att vi håller riktningen mot den hållbara målbilden, Det ger en resiliens och robusthet som gör att systemet kring regionala utvecklingsstrategin hela tiden ses över och förändras vid behov, med fast beslutsamhet att på bästa sätt hålla riktningen mot målbilden.

Detta kräver nya arbetsprocesser där aktörer och strategier samverkar över sektorsgränser samt sakområden, detta för att synliggöra målkonflikter i tidiga skeden, vilket är viktigt i arbetet med hållbar utveckling, där alla tre hållbarhetsaspekterna utan inbördes maktordning är

viktiga och kräver bra processer där målkonflikter mellan dessa och olika perspektiv tidigt synliggörs samt diskuteras. Detta för att antingen tillsammans hitta bästa möjliga hållbara lösning eller för att kunna lyfta målkonflikten till förtroendevalda som får göra de prioriteringar som de anser är mest långsiktigt hållbara.

Del 2: Planer, program och agendor – Verktyg för att förflytta oss mot målbilden

Inom ramen för uppdrag och mandat finns styrande dokument: planer, program och agendor. Flera av dessa har finansiering knuten till sig. Planerna, programmen och agendorna lyfter och prioriterar insatser och behov för att arbeta mot målbilden.

Del 3 Territoriella underlag – Anpassade insatser i vår geografi

Jämtland Härjedalen är en stor geografi där förutsättningar ser olika ut. Det regionala utvecklingsarbetet och prioriterade insatser ska anpassas till och formas efter territoriella- och etniska förutsättningar. Det handlar om att skapa platsbaserad politik och vi formulerar detta i territoriella underlag för specifika geografiska områden. Under revideringsprocessen av regionala utvecklingsstrategin så påbörjades ett arbete med att se de inomregionala skillnaderna ur ett geografiskt perspektiv via projektet ”Strukturanalys Jämtlands län”, ett viktigt kunskapsunderlag för det fortsatta arbetet. De territoriella skillnaderna kommer att prägla det regionala utvecklingsarbetet framöver och har en stark koppling till arbetet med hållbar utveckling.

Uppföljning, utvärdering och lärande

Nuläge och metoden backcasting planeras som uppföljning inför varje översyn av denna Regionala utvecklingsstrategi. Då sker även en utvärdering. Detta kommer att göras varje mandatperiod, det vill säga vart fjärde år. Sedan blir det årliga uppföljningar av prioriteringar kopplade till vårt tillväxtuppdrag, dessa prioriteringar tas fram i nästa steg av processen.

En övergripande omställning gällande systemet kring Regionala utvecklingsstrategin är påbörjad och den påverkar även systemet kring uppföljning, utvärdering och lärande. Ett utvecklingsarbete startade redan innan revideringen av Regionala utvecklingsstrategin hade kommit igång. Detta genom att Region Jämtland Härjedalen tillsammans med de tre andra nordligaste länen arbetat med ett ramverk för uppföljning, utvärdering och lärande. För att tillsammans börja titta på hur ett systematiserat arbete med sikte på ett effektivt genomförande av den regionala utvecklingsstrategin kan formas. Ramverket anger vad som ska följas upp och utvärderas, hur det ska göras och när det ska ske.

Förutom att fortsätta det påbörjade arbetet med att systematisera uppföljningsarbetet, så kommer Region Jämtland Härjedalen utifrån denna strategiska målbild att särskilt utveckla system för att arbeta med uppföljningen av det tillväxtpolitiska uppdragets prioriteringar kopplade till de territoriella skillnaderna. För att kunna arbeta utmaningsdrivet och med differentierade insatser mot målet att främja hållbar utveckling i hela länet. Behövs ett kontinuerligt arbete i att uppdatera oss om nuläget i länet i stort och även utifrån i de olika delarna av länet.

De tre hållbarhetsaspekterna genomsyrar *Jämtlands län 2050 - En nytänkande och hållbar region att leva och utvecklas i*. Agenda 2030 och dess odelbara globala mål bryter ner de tre hållbarhetsaspekterna i mätbara mål. Ramverket inkluderar därför relevanta indikatorer för mätning av de tre hållbarhetsdimensionerna utifrån de framtagna regionala nyckeltalen (i Kolada) för Agenda 2030.

15

Remissutgåva Trafikförsörjningsprogram

2021–2026

RUN/287/2019

2020-04-24

Infrastruktur och kommunikationer

Erik Sjaunja

Tfn: 063-146533

E-post: erik.sjaunja@regionjh.se

RUN/287/2019

Remissutgåva Trafikförsörjningsprogram 2021–2026

Ärendebeskrivning

Region Jämtland Härjedalen, i egenskap av regional kollektivtrafikmyndighet (RKM), har ansvaret för att ta fram ett regionalt trafikförsörjningsprogram. I juni 2019, § 114, beslutade regionala utvecklingsnämnden att påbörja arbetet med ett nytt trafikförsörjningsprogram för perioden 2021–2026.

Lagen om kollektivtrafik (SFS 2010:1065) ställer ett antal krav på programmet, både på innehållet och processen. Bland annat ska samråd ske med motsvarande myndigheter i angränsande län, övriga berörda myndigheter, organisationer, kollektivtrafikföretag samt företrädare för näringsliv och resenärer. Samråd sker löpande under processen med dialoger och workshops. En viktig del i samrådet är också denna remiss av förslag till nytt trafikförsörjningsprogram, som sker parallellt med remiss av förslag till reviderad regional utvecklingsstrategi.

Efter remissperioden kommer synpunkterna att sammanställas och bearbetas, för att utveckla trafikförsörjningsprogrammet ytterligare.

Inriktningen är att processen ska gå i takt med regionala utvecklingsstrategin, vilket innebär att trafikförsörjningsprogrammet planeras att fastställas av regionfullmäktige i februari 2021.

Regiondirektörens förslag

1. Remissutgåva Trafikförsörjningsprogram 2021–2026 godkänns och skickas på remiss till länets kommuner och andra intressenter.
2. Remisstiden fastslås att omfatta perioden 2020-05-12 – 2020-10-16.

I tjänsten

Hans Svensson

Regiondirektör

Berit Eriksson

Områdeschef Infrastruktur och

kommunikationer

Utdrag till

Organisation/person som protokollsutdrag och/eller yttrande ska skickas till.

Förslag: Remissutgåva Trafikförsörjningsprogram Jämtlands län 2021-2026

Beslutad 2020-XX-XX, av:

ARBETSMATERIAL version 0.6 2020-05-04

Förord

*Detta är en remissutgåva av trafikförsörjningsprogram för Jämtlands län 2021-2026.
Förhoppningen är vi ska få in ytterligare synpunkter och inspel som lägger grunden för hur
vi utvecklar framtidens kollektivtrafik tillsammans!*

Förslag: Remissutgåva Trafikförsörjningsprogram Jämtlands län 2021-20262021-2026
Dnr RUN/287/2019

Handläggare
Erik Sjaunja
Infrastruktur och kommunikationer

Region Jämtland Härjedalen
Box 654, 831 27 Östersund
www.regionjh.se

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

FÖRORD.....	1
1 ETT STRATEGISKT PROGRAM FÖR KOLLEKTIVTRAFIKENS UTVECKLING.....	4
1.1 Vad är ett trafikförsörjningsprogram?	4
1.2 Process.....	4
2 NULÄGE OCH UTMANINGAR.....	5
2.1 Behovet av kollektivtrafik i Jämtland Härjedalen	5
2.2 Digitalisering, elektrifiering och ökat fokus på hållbarhet påverkar kollektivtrafiken	6
2.3 Kollektivtrafiken i länet.....	7
2.3.1 Tågtrafik.....	7
2.3.2 Busstrafik och taxi	8
2.4 Krisberedskap	9
3 MÅL	10
3.1 De globala hållbarhetsmålen lägger grunden.....	10
3.2 Nationella mål.....	10
3.3 Regionala mål för kollektivtrafiken.....	11
3.3.1 Mål: Attraktiva kollektiva mobilitetslösningar som ökar den geografiska tillgängligheten 12	
3.3.2 Mål: Ökad marknadsandel	12
3.3.3 Mål. Ett tillgängligt kollektivtrafiksystem för alla	13
3.3.4 Mål. Minskad miljöpåverkan och fossilbränslefritt 2030	13
4 STRATEGIER – SÅ NÅR VI MÅLEN	14
4.1 Resenären i fokus	14
4.2 Integrera kollektivtrafiken i samhällsplaneringen.....	15
4.3 Dra nytta av digitaliseringens möjligheter.....	15

4.4	Utveckla utbudet i de starka regionala stråken	16
4.5	Utveckling av stadstrafiken i Östersund	17
4.6	Utveckla resmöjligheter utanför stomstråken – våga testa innovativa lösningar	17
4.7	Öka tillgängligheten till och inom kollektivtrafiken	18
4.8	Välj rätt drivmedel.....	18
4.9	Fokus på kommande trafikupphandlingar – kravställning och uppföljning	19
5	GENOMFÖRANDE	20
5.1	Beslut om allmän trafikplikt.....	20
5.2	Kommersiell trafik	20
5.3	Tillköp av trafik	20
5.4	Ansvar och roller kopplade till kollektivtrafiken i länet	20
5.5	Samverkan med kommunerna	21
6	EKONOMI.....	22
7	UPPFÖLJNING	22
8	BILAGOR	23
	Bilaga 1. Resande per linje i den upphandlade busstrafiken	23
	Bilaga 2. Trafikavtal.....	23
	Bilaga 3. Tillgänglighet hållplatser och linjer	23
	Bilaga 4. Samråd.....	23

1 Ett strategiskt program för kollektivtrafikens utveckling

1.1 Vad är ett trafikförsörjningsprogram?

Trafikförsörjningsprogrammet visar mål och inriktning för hur kollektivtrafiken i Jämtlands län ska utvecklas på sikt. Tidshorisonten för programmet är kring år 2030.

Trafikförsörjningsprogrammet är strategiskt till sin natur och kan ses som en politisk viljeinriktning för kollektivtrafiken. Programmet ska stödja den regionala utvecklingsstrategin och andra övergripande samhällsmål. Programmet är ett underlag för beslut om allmän trafikplikt, vilket är den trafik som samhället avser att upphandla. Förhoppningen är att programmet också ska vara ett stöd för många av länets aktörer i arbetet med att utveckla regionen.

Trafikförsörjningsprogrammet ger den övergripande målbilden för kollektivtrafikens utveckling, och pekar på vilka strategier som är viktiga att fokusera på för att nå målen. Mer konkreta åtgärder behöver hanteras i andra styrdokument och processer, inte minst vid nya trafikupphandlingar och den fortlöpande trafikplaneringen. Fokus ligger på den *regionala kollektivtrafiken* som är kollektivtrafik huvudsakligen avsedd för vardagsresande. Samtidigt har ansatsen varit att bredda perspektiven kring hållbart resande, och beskriva vilken roll kollektivtrafiken har i det sammanhanget.

Effektmålen är:

- Attraktiva kollektiva mobilitetslösningar som ökar den geografiska tillgängligheten
- Ökad marknadsandel
- Ett tillgängligt kollektivtrafiksystem för alla
- Minskad miljöpåverkan och fossilbränslefritt 2030

I lagen om kollektivtrafik (2010:1065) finns krav på innehållet i programmet. Programmet ska bland annat redovisa mål för kollektivtrafiken, behovet av regional kollektivtrafik i länet, åtgärder för att skydda miljön och mål och åtgärder för tillgänglighetsanpassning. Programmet ska omfatta alla former av regional kollektivtrafik, både kommersiell trafik och trafik som samhället tar ansvar för genom beslut om allmän trafikplikt.

I Jämtlands län utgörs den regionala kollektivtrafikmyndigheten (RKM), av Regionala utvecklingsnämnden inom Region Jämtland Härjedalen. RKM fattar bland annat beslut om allmän trafikplikt.

1.2 Process

Beslut att ta fram ett nytt trafikförsörjningsprogram för perioden 2021-2026 fattades i juni 2019 av Regionala utvecklingsnämnden i Region Jämtland Härjedalen.

Trafikförsörjningsprogrammet har tagits fram i brett samråd med andra aktörer. Utöver löpande samråd och dialog har programmet skickats ut på remiss (samtidigt som regional utvecklingsstrategi) till kommuner, angränsande län, trafikföretag och organisationer.

[Kompletteras]

2 Nuläge och utmaningar

2.1 Behovet av kollektivtrafik i Jämtland Härjedalen

Kollektivtrafiken är en av flera lösningar för omställning till ett mer hållbart samhälle. Det grundläggande uppdraget är att skapa tillgänglighet för de människor som bor och verkar i länet genom att erbjuda miljöanpassade resmöjligheter på ett sätt som inkluderar människor och är socialt och ekonomiskt hållbart.

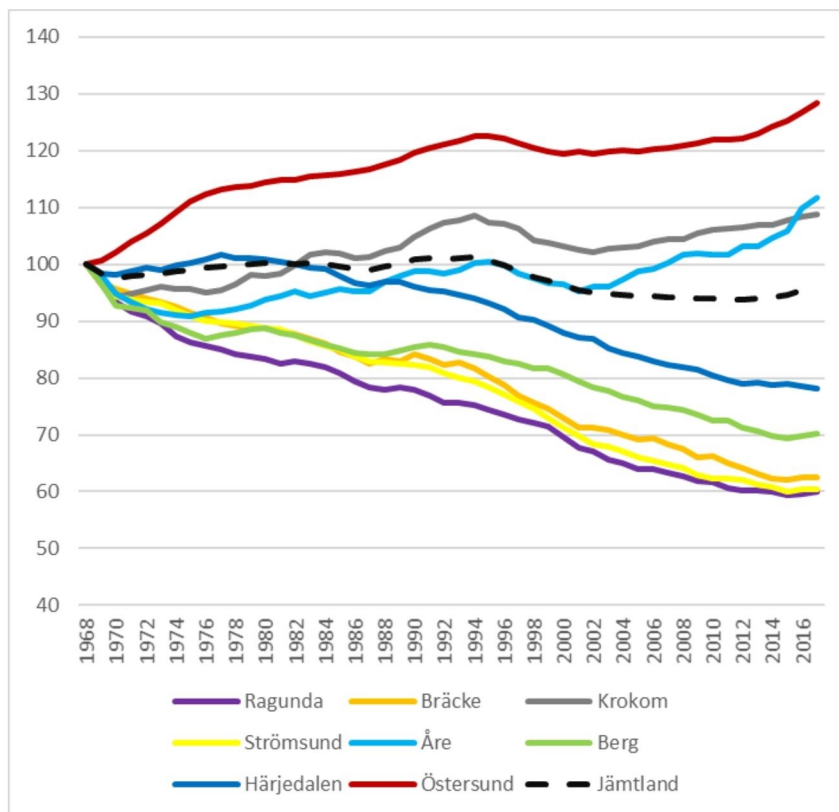
Kollektivtrafiken behöver dels anpassas för de trender som finns i samhället, men är också ett verktyg för att stödja den önskade utvecklingen. Kollektivtrafiken är ett strategiskt verktyg som möjliggör arbets- och studiependling, tillgång till fritidsaktiviteter, kultur och nöjen samt resor för inköp och annan service. För besöksnäringen, som är betydelsefull i stora delar av länet, kan kollektivtrafiken underlätta för de människor som besöker länet och för möjligheterna att rekrytera personal till turismdestinationer. Ett sammanhållet kollektivtrafiksystem gör det möjligt att svara upp mot olika typer av resbehov.

Utmaningarna för kollektivtrafiken varierar geografiskt. I de glesare delarna finns till exempel en stor utmaning i att skapa grundläggande resmöjligheter, och i de delar som växer behöver kollektivtrafiken ytterligare kapacitet för att därmed bidra till ett trafiksystem som i sin helhet blir mer effektivt och hållbart.

Hur kollektivtrafiken utformas i regionens centrum Östersund har stor betydelse för hela länet. Östersund, som är länets enda stad, har också särskilda utmaningar vad gäller exempelvis kapacitet, buller, luft och framkomlighet. Utöver regioncentrum har även länets centralorter (framför allt kommunhuvudorterna, men även andra viktiga centrum i kommunerna) en viktig roll. Dessa orter är inte bara inpendlingsorter utan även tydliga centrum i kringliggande pendlingsområden, och viktiga för offentlig service. Storregionalt finns också behov av resmöjligheter till andra län och även över landsgräns.

Landsbygderna i länet är stora och uppvisar olika utvecklingsmönster. För de glesare delarna är det en utmaning att skapa en användbar kollektivtrafik då resandeunderlaget är begränsat. Fjällområdena karaktäriseras bland annat av kraftiga säsongsvariationer i befolkning och aktivitet, vilket också ställer särskilda krav på kollektivtrafiken.

Befolkningen i länet har legat på en relativt stabil nivå sedan 70-talet, men med stora variationer inom länet. Kommunerna Östersund, Krokom och Åre utmärker sig med en positiv befolkningsutveckling medan övriga kommuner minskat vilket innebär utmaningar. Andelen äldre har samtidigt ökad.

Figur 1 Befolkningsutveckling i länets kommuner 1968-2017. Index 1968=100. Källa: SCB/Strukturanalys för Jämtlands län, 2019-11-05

2.2 Digitalisering, elektrifiering och ökat fokus på hållbarhet påverkar kollektivtrafiken

Teknikutveckling och andra förändringar i samhället påverkar kollektivtrafiken. Nedan sammanfattas några större trender som bedöms vara särskilt betydelsefulla.

Ökat fokus på klimatfrågan och hållbar utveckling är positivt för kollektivtrafiken, som delvis är ett svar på frågan om hur samhället kan ställas om.

Digitalisering och teknikutveckling ger nya möjligheter i planeringen av transportsystemet. Nya digitala tjänster har potential att göra det lättare att resa kollektivt, och att kombinera kollektivtrafik med andra transportslag. Nya typer av mobilitet kan vara en del i att skapa ett mer hållbart resande. Senaste åren har låncykelsystem, elsparkcyklar och bilpoolslösningar blivit vanligare – och den traditionella kollektivtrafiken och taxi kan ses som en del i ett större system av delade transporter.

En annan stark trend är elektrifieringen. Inom busstrafiken elektrifieras framförallt stadstrafik där den emissionsfria driften ger störst miljönyttor. Samtidigt blir även biltrafiken mer eldriven, vilket blir en utmaning för kollektivtrafiken då den rörliga kostnaden för bilresor blir avsevärt lägre än med traditionella drivmedel. Elektrifieringen av hela transportsystemet innebär nya gränssnitt, där exempelvis pendlarparkeringar kan utrustas med laddmöjligheter.

Autonoma och självkörande fordon är under utveckling. Inom kollektivtrafiken är det dock framförallt mindre självkörande bussar som etablerats på vissa platser i Sverige, men utvecklingen kan förväntas fortsätta.

2.3 Kollektivtrafiken i länet

Den regionala kollektivtrafiken i länet är till största del upphandlad. Region Jämtland Härjedalen fattar beslut om allmän trafikplikt för den upphandlade trafiken. Trafiken utförs sedan av trafikoperatörer genom ett antal trafikavtal (se bilaga 2). Även kommersiell kollektivtrafik finns i viss omfattning.

2.3.1 Tågtrafik

Persontrafik på järnväg i Jämtland Härjedalen finns längs Inlandsbanan, Mittbanan och Norra stambanan. Nedan beskrivs trafiken övergripande.

Trafiken på Inlandsbanan

Den befintliga persontågstrafiken på Inlandsbanan är i huvudsak inriktad på turism under delar av året. Tågtrafiken drivs kommersiellt och är i princip uppdelad på de två sträckorna Mora-Östersund och Östersund-Gällivare. Inlandsbanan AB har som inriktning att etablera ytterligare persontrafik på banan. Det finns potential att korta restiderna på Inlandsbanan genom förbättrad infrastruktur.

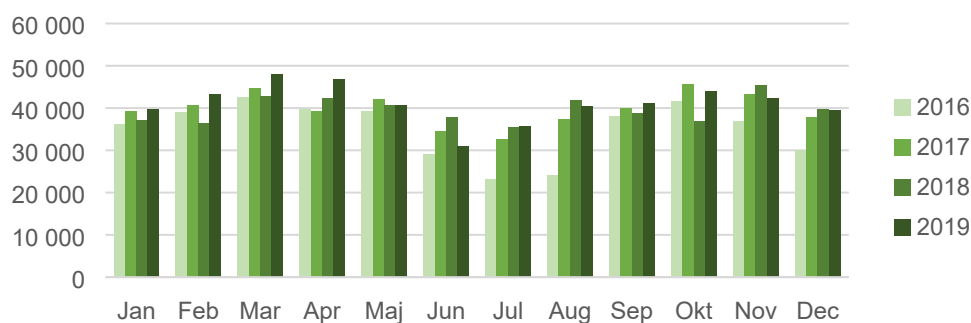
Fjärrtågtrafik

Övrig fjärrtågtrafik i länet ger dagliga tågförbindelser i stråket Jämtland-Stockholm. Trafiken drivs kommersiellt och är inriktad på sällanresor. Nattågstrafik Jämtland-Stockholm är upphandlad av Trafikverket.

Norrtågstrafiken

På Mittbanan trafikerar Norrtåg stråket Sundsvall-Östersund-Storlien. Vid Storlien finns bytesmöjlighet till Trondheim. Norrtåg AB ägs till en fjärdedel av Region Jämtland Härjedalen, tillsammans med Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten. Trafiken har statlig medfinansiering.

Inom tågtrafiken har Norrtågstrafiken störst karaktär av regional kollektivtrafik med ett dagligt vardagsresande. Vardagar trafikerar Norrtåg med 9 dubbelturer Sundsvall-Östersund, 5 dubbelturer Östersund-Åre/Duved och 2 turer till Storlien. Helger är utbudet mindre. Resandeutvecklingen de senaste åren har varit positiv.

Figur 2 Resandeutveckling i Norrtågstrafiken på Storlien-Östersund-Sundvall 2016-2019.

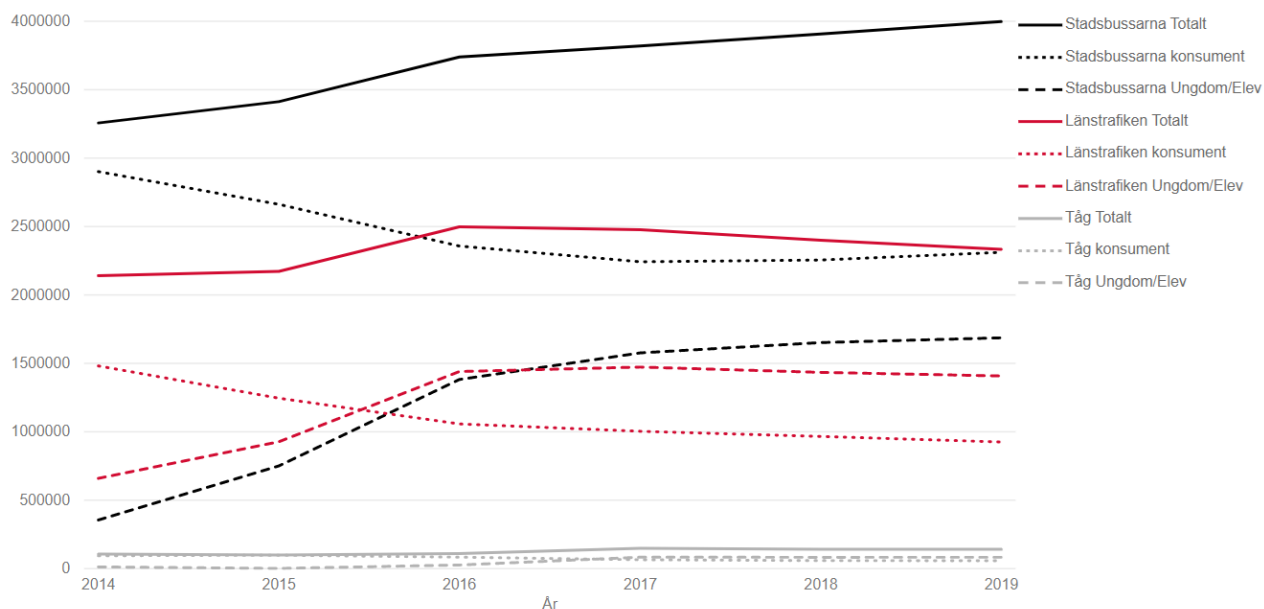
Längs Mittstråket är en inriktning att skapa ett trafikupplägg med avgångar på fasta minuttal för att förenkla för resenärerna, och på sikt att skapa en förbättrad koppling till Trondheim.

2.3.2 Busstrafik och taxi

Länstrafiken

Ryggraden i Länstrafiken är stomstråken och stomlinjerna som binder samman kommunernas centralorter med regioncentrum Östersund. En stor del av den övriga busstrafiken är linjer som är anpassade efter skolornas ramtider, men samtidigt också möjliggör andra typer av resor.

Figuren nedan visar resandeutvecklingen med Länstrafiken och Stadsbussarna (mer information i bilaga 1).

Figur 3 Resandet med Länstrafiken 2014-2019. Ökningen av resandet 2015-2016 förklaras bland annat av införandet av ungdomskort i flera kommuner och asylboenden.

Till och från länet finns också ett antal interregionala busslinjer.

Närtrafik och anropsstyrd trafik

Närtrafik är en typ av servicetrafik i glesare områden som syftar till att ge en grundläggande tillgänglighet till affärer och annan service, med resmöjligheter 1-3 dagar/vecka.

Anropsstyrd trafik är anpassad efter stomlinjernas avgångstider. Denna typ av trafik måste förbeställas av resenären.

Stadstrafik Östersund

Linjenätet består av cirka 10 linjer och trafiken sker med stadsbussar. Eldrift har delvis införts. Fler än 6 av 10 resor i den samhällsupphandlade busstrafiken sker inom stadstrafiken.

Särskild kollektivtrafik

Särskild kollektivtrafik är ett samlingsbegrepp för den typ av resor som är riktad till särskild grupp eller kräver särskilt tillstånd att resa med, till exempel färdtjänst, riksfärdtjänst, sjukresor och skolskjutsar. Trafiken samordnas även med den anropsstyrda allmänna kollektivtrafiken.

Sex av länets åtta kommuner har uppdragit till regionala kollektivtrafikmyndigheten (RKM) att verkställa kommunens samtliga uppgifter avseende färdtjänstverksamhet, inklusive myndighetsutövning. Priset för en färdtjänstresa motsvarar cirka 150% av biljettpriset för en kontantbetalande vuxen i Länstrafiken, och med ett takpris för resor längre än 170 km. För riksfärdtjänst är priset kopplat till resans längd och resenärens ålder.

Kommersiell busstrafik

Det finns även viss busstrafik som drivs på kommersiell grund. Trafiken finns främst i turismområden och är säsongsbetonad. Det finns även kommersiell mer långväga busstrafik.

Taxi

Närtrafik och anropsstyrd trafik, och delar av den särskilda kollektivtrafiken, utförs av taxibolag genom upphandlingar. Kommersiell taxitrafik finns i varierande utsträckning tillgänglig i stora delar av länet. Den regionala kollektivtrafikmyndigheten ska verka för en tillfredsställande taxiförsörjning i länet.

2.4 Krisberedskap

Krisberedskap inom kollektivtrafiken handlar om att ha en god beredskap och krishanteringsförmåga så att verksamheten fungerar oavsett yttre omständigheter. Det behöver kartläggas vilka delar inom kollektivtrafiken som är att betrakta som *samhällsviktig* verksamhet och det ska beskrivas i beredskapsplaner hur verksamheten ska kunna upprätthållas vid inträffad kris.

Vid kris ska trafiken upprätthållas i så hög utsträckning som möjligt. Vid normala driftstörningar utgår prioriteringen från att så få resenärer som möjligt ska påverkas negativt av händelsen. Samtidigt görs en avvägning mot konsekvenserna i det specifika fallet, för att inte resenärer ska drabbas orimligt hårt om det till exempel saknas alternativa

resmöjligheter. Den faktiska lösningen görs utifrån lokala förutsättningar som depåer och tillgång till fordon. Detta synsätt är även vägledande i en krissituation.¹

¹ Krisberedskapsplan för Regionala Kollektivtrafikmyndigheten i Jämtlands län, 2020-02-25

3 Mål

3.1 De globala hållbarhetsmålen lägger grunden

Flera av de 17 globala hållbarhetsmålen är högst relevanta för planeringen av kollektivtrafiken. Att utgå från de globala hållbarhetsmålen är ett sätt att säkerställa att planeringen av trafiksystemet utgår från en helhetssyn.

Nedan sammanfattas några av de kanske mest tydliga kopplingarna mellan Agenda 2030 och kollektivtrafiken:

- ✓ **Mål 3 God hälsa och välbefinnande** – Bidrag till trafiksäkerhet och aktiv mobilitet.
- ✓ **Mål 5 Jämställdhet** – Fördelning av makt, inflytande och resurser i planering av trafiksystemet. Män och kvinnor har olika resmönster.
- ✓ **Mål 7 Hållbar energi för alla** – Kollektivt resande är oftast energieffektivt. Val av drivmedel betydelsefullt.
- ✓ **Mål 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt** – Kollektivtrafikens bidrag till regionens utveckling. Upphandling och organisering av trafik påverkar arbetsvillkor.
- ✓ **Mål 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur** – Hur transportsystemets och kollektivtrafikens infrastruktur utvecklas.
- ✓ **Mål 10 Minskad ojämlikhet** – Kollektivtrafikens bidrag till ett inkluderande samhälle.
- ✓ **Mål 11 Hållbara städer och samhällen** – Senast 2030 ska det finnas tillgång till säkra, ekonomiskt överkomliga, tillgängliga och hållbara transportsystem för alla.
- ✓ **Mål 12 Hållbar konsumtion och produktion** – Om hur företag och människor ställer om till hållbarhet (tex upphandlingar, livsstilar, naturresurser)
- ✓ **Mål 13 Bekämpa klimatförändringarna** – Kollektivtrafikens egna klimatavtryck, men också möjlighet att skapa överflyttning från privatbilism.
- ✓ **Mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald** – Kollektivtrafikens miljöpåverkan.

3.2 Nationella mål

Nationellt är transportpolitikens övergripande mål att att *Säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgarna och näringslivet i hela landet*. Utöver det övergripande målet finns ett funktionsmål och ett hänsynsmål:

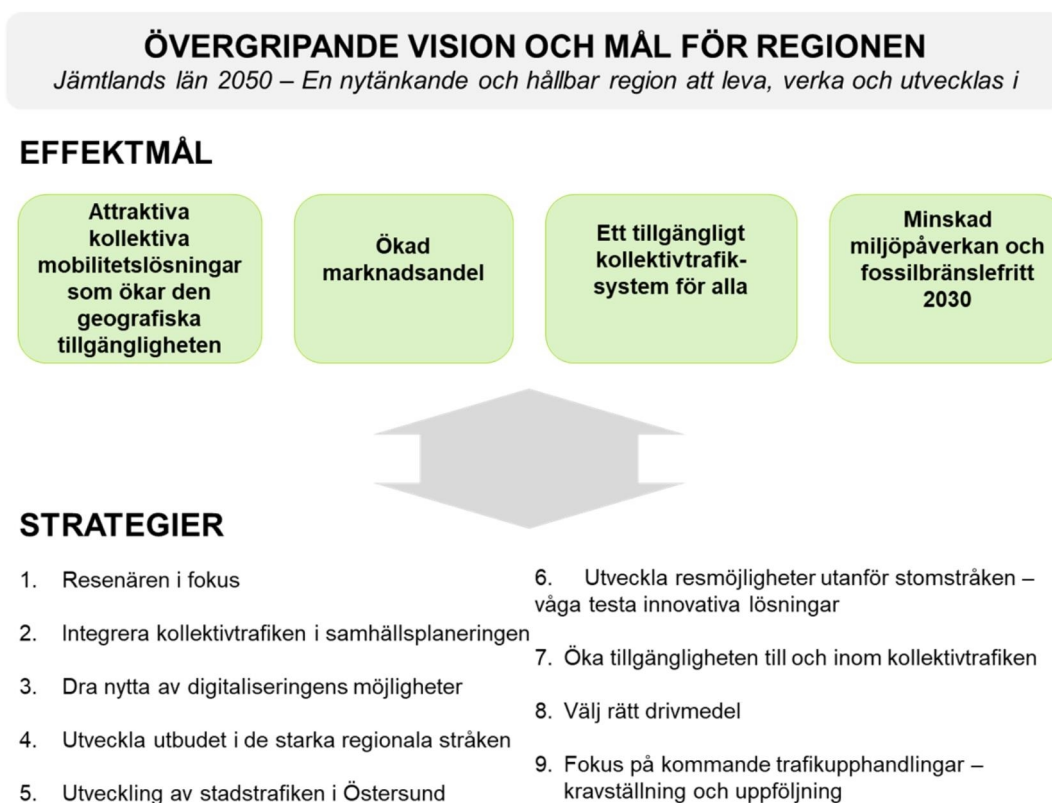
- Funktionsmålet handlar om att ge alla en grundläggande tillgänglighet med god kvalitet och användbarhet samt att bidra till utvecklingskraft i hela landet. Transportsystemet ska vara jämnt och likvärdigt svara mot kvinnors respektive mäns transportbehov.
- Hänsynsmålet handlar om trafiksäkerhet, miljö och hälsa.

Sveriges riksdag har också beslutat att vi till nästa generation ska lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösa, utan att orsaka problem utanför Sveriges gränser. Därutöver finns 16 miljökvalitetsmål där många är relevanta för kollektivtrafiken.

3.3 Regionala mål för kollektivtrafiken

Kollektivtrafiken ska stödja den vision för länet som manifesteras i den regionala utvecklingsstrategin. Ett annat strategiskt viktigt styrdokument är länets klimat- och energistrategi, som innebär att regionen årligen ska minska klimatutsläppen med 10% under perioden 2020-2030 och vara fossilbränslefritt 2030. Drygt 60 procent av länets utsläpp av växthusgaser kommer från transporter och arbetsmaskiner, där personbilar är den enskilt största utsläppssektorn i länet (ca 30 procent). Att överföra bilresor till kollektivtrafik och andra typer av hållbara resor är en viktig pusselbit. Andra åtgärder som har bäring på kollektivtrafiken är kombinerade resmöjligheter, samhällsplanering, elektrifiering och att stimulera teknik- och innovationsutveckling.

Effektmål visar vad kollektivtrafiken ska bidra till i samhället. Figuren nedan visar hur effektmålen och strategierna (se kap 4) i trafikförsörjningsprogrammet förhåller sig till regionens övergripande vision och mål.

Figur 4 Mål och strategier för kollektivtrafikens utveckling.

3.3.1 Mål: Attraktiva kollektiva mobilitetslösningar som ökar den geografiska tillgängligheten

Vad innebär målet?

Målet handlar om att erbjuda goda resmöjligheter som svarar upp mot resenärernas och samhällets behov. Kollektivtrafiken ska bidra till vidgade arbetsmarknader, studiemöjligheter, tillgång till kultur och nöjen, attraktiva livsmiljöer, kompetensförsörjning och länets utveckling. En attraktiv kollektivtrafik ökar regionens konkurrenskraft och attraktivitet även för besökare och människor som vill flytta till länet. Att kollektivtrafiken är attraktiv för resenärerna gör att fler väljer att resa hållbart.

Hur når vi dit?

Trafikutbudet och utformningen av kollektivtrafiksystemet, i kombination med andra trafikslag och mobilitetstjänster, är avgörande. En utmaning är att hitta balansen mellan grundläggande tillgänglighet och satsningar i områden där resandepotentialen är störst.

Måltal²

	Nuläge (2019)	2025	2030
Avgångstider passar mina behov	36%	Måltal ej satt	Måltal ej satt
Nöjdhet	Kompletteras	Måltal ej satt	Måltal ej satt

3.3.2 Mål: Ökad marknadsandel

Vad innebär målet?

Målet handlar om att öka kollektivtrafikens konkurrenskraft mot privatbilismen. En ökad marknadsandel för kollektivtrafiken ger i sig positiva samhällsnyttor (miljö, klimat, trafiksäkerhet, hälsa, minskad trängsel och attraktiva städer etc³) men också förutsättningar för en positiv spiral där ett ökat resande kan möjliggöra ytterligare utveckling av trafiken.

Hur når vi dit?

Trafikutbudet och utformningen av kollektivtrafiksystemet, i kombination med andra trafikslag, är avgörande för att nå målet. För att nå målet bör satsningar prioriteras där det finns stor potential till överflyttning. Det finns också åtgärder och styrmedel på nationell som kommunal nivå som har stor betydelse. Åtgärder som minskar bilanvändningen bör kombineras med åtgärder som stärker de hållbara trafikslagens konkurrenskraft. Eftersom marknadsandelen för kollektivtrafik sätts i relation till det totala motoriserade resandet ger även en överflyttning från bil till gång och cykel en positiv effekt för marknadsandelen.

Måltal⁴

	Nuläge (2019)	2025	2030
--	---------------	------	------

² Mäts i Kollektivtrafikbarometern, en kvalitets- och attitydundersökning som drivs av Svensk Kollektivtrafik.

³ Kollektivtrafikens samhällsnytta, Rapport åt Svensk kollektivtrafik, WSP, juni 2017

⁴ Mäts i Kollektivtrafikbarometern, en kvalitets- och attitydundersökning som drivs av Svensk Kollektivtrafik.

Marknadsandel totalt i länet	13,9%	Måltal ej satt	Måltal ej satt
Marknadsandel Länstrafiken	10%	Måltal ej satt	Måltal ej satt
Marknadsandel stadstrafik Östersund	19%	Måltal ej satt	Måltal ej satt

3.3.3 Mål. Ett tillgängligt kollektivtrafiksystem för alla

Vad innebär målet?

Målet avser möjligheterna att resa i kollektivtrafiken för alla, med fokus på barn, äldre och personer med funktionsnedsättning. Det ska vara lätt att förstå hur man reser och att genomföra resan.

Hur når vi dit?

Planeringen av kollektivtrafiksystemet, och samhället, behöver utgå från de behov som olika användare har. Hållplatser, stationer, fordon, information och andra system behöver anpassas för god tillgänglighet.

Måltal

	Nuläge (2019)	2025	2030
Andel tillgänglighetsanpassade fordon i den upphandlade busstrafiken	64% (106 av 165 bussar)	Måltal ej satt	100%
Andel hållplatser med fler än 20 påstigande/dygn som ska vara tillgänglighetsanpassade	Kompletteras	Måltal ej satt	Måltal ej satt

3.3.4 Mål. Minskad miljöpåverkan och fossilbränslefritt 2030

Vad innebär målet?

Kollektivtrafikens egen miljöpåverkan är också av stor betydelse när det kommer till trafikering, val av fordon och drivmedel. Miljöaspekter är framförallt klimat, energianvändning, luftkvalitet och buller. Kollektivtrafiken ska vara fossilbränslefri senast år 2030. Genom att vara konkurrenskraftigt mot privatbilism bidrar kollektivtrafiken till ett trafiksystem som är mer effektivt och hållbart (se mål om ökad marknadsandel). De sidonyttor som kan ges av klimat- och miljöåtgärder är viktiga att beakta.

Hur når vi dit

Allra störst möjlighet att påverka kollektivtrafikens egen miljöpåverkan är genom att ställa miljökrav vid trafikupphandlingar, och följa upp kraven löpande. Kravställningen kan till exempel avse emissionsfri drift, förnybara drivmedel, energieffektivitet, utsläpp⁵ samt hållbarhetskrav på batterier i elbussar. En effektiv trafik med bra utnyttjandegrad är också avgörande.

⁵ Koldioxid, svaveldioxid, kväveoxider, partiklar, polyaromatiska kolväten och skadliga flyktiga organiska ämnen (VOC)

Måltal

För den upphandlade busstrafiken i länet gäller:

	Nuläge (2019)	2025	2030
Andel av busstrafiken (fordonskm) som drivs med förnybart drivmedel	75,1%	Måltal ej satt	100%
Klimat (CO ₂ -utsläpp, kg per personkm, buss)	0,0406	Måltal ej satt	Måltal ej satt
Energieffektivitet (kWh per personkm, buss)	0,3656	Måltal ej satt	Måltal ej satt

4 Strategier – så når vi målen

Region Jämtland Härjedalen kan inte lösa kollektivtrafikens utmaningar på egen hand. Samverkan med många olika aktörer är nödvändig, och formerna behöver kontinuerligt utvecklas. Viktiga parter är exempelvis länets kommuner, Norrlandslänen (däribland Fyrlänssamarbetet med Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten), arbetsplatser och skolor, väghållare, infrastrukturägare, myndigheter och de trafikföretag som på olika sätt är verksamma i länet. Och inte minst resenärerna – befintliga och potentiella. Alla de strategier som presenteras nedan bygger på samverkan i varierande grad:

1. Resenären i fokus
2. Integrera kollektivtrafiken i samhällsplaneringen
3. Dra nytta av digitaliseringens möjligheter
4. Utveckla utbudet i de starka regionala stråken
5. Utveckling av stadstrafiken i Östersund
6. Utveckla resmöjligheter utanför stomstråken – våga testa innovativa lösningar
7. Öka tillgängligheten till och inom kollektivtrafiken
8. Välj rätt drivmedel
9. Fokus på kommande trafikupphandlingar – kravställning och uppföljning

4.1 Resenären i fokus

Med resenären i fokus ökar förståelsen för de mobilitetsbehov som finns och hur trafiken behöver utvecklas för att möta behoven. Utbudet behöver också successivt anpassas för de resbehov som finns, med bättre möjligheter till arbetspendling och fritidsresor. Komfort och möjlighet att arbeta under resan är faktorer som kan stärka konkurrenskraften.

I de faser i livet när människor är mest öppna för förändring (nyinflyttade, byte av jobb, skolstart etc) finns goda möjligheter att få fler att resa hållbart. Att förändra beteenden tar ofta tid och det är viktigt att ha uthållighet i de satsningar som genomförs.

Trafiklösningarna behöver vara tillgänglighetsanpassade (se även avsnitt 4.7) och enkla att förstå. Ett kollektivtrafiksystem som utvecklas med enkelhet som ledstjärna (avgångar samma minuttal, undvika linjevarianter etc) är också enklare att informera om och marknadsföra. Lösningarna behöver utgå från ett jämställdhetsperspektiv – kvinnor reser hållbart i större utsträckning än män – och ta hänsyn till barns rättigheter och behov.

Nya biljett- och betalsystem ger förutsättningar för att bättre kunna anpassa produkter och erbjudanden till befintliga och potentiella resenärer.

Prioritera

- ✓ Åtgärder som riktar sig direkt till potentiella resenärer, tex testresenärskampanjer (mobility management)
- ✓ Utveckla produkter utifrån resenärernas behov

4.2 Integrera kollektivtrafiken i samhällsplaneringen

Planeringen av samhället och kollektivtrafiken behöver ske samordnat. Därigenom kan kollektivtrafiken ges goda förutsättningar, och samhällets resurser används på ett effektivt sätt. Var nya bostäder och verksamheter lokaliseras har stor påverkan på möjligheterna att skapa en attraktiv och effektiv lösning av transportbehoven. En utgångspunkt bör vara att stärka och utveckla det hållbara resandet – där gång, cykel och kollektivt resande utgör norm.

Den allmänna kollektivtrafiken behöver integreras med det övriga transportsystemet. Väl utbyggda gång- och cykelvägar, pendlarparkeringar för cykel och bil, angoringsplatser för taxi och utvecklade bytesmöjligheter är exempel på åtgärder.

Successivt behöver kollektivtrafikens infrastruktur (järnväg, väg och bytespunkter) utvecklas avseende tillgänglighet och framkomlighet.

Prioritera

- ✓ Samverka med kommuner, infrastrukturägare och andra aktörer för att ge kollektivtrafiken bästa förutsättningar i samhällsplaneringen
- ✓ Utveckling av Östersundslänken som är ett högkvalitativt kollektivtrafikstråk i Östersund som binder samman viktiga målpunkter, till nytta för de som bor, besöker och verkar i staden

4.3 Dra nytta av digitaliseringens möjligheter

Digitaliseringstrenden påverkar hela samhället och skapar nya möjligheter även för det kollektiva resandet. Distansarbete och resfria möten kan också göra att vissa resor helt uteblir, vilket ur ett miljö- och klimatperspektiv är positivt.

Tillsammans med Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten samarbetar Region Jämtland Härjedalen om framtidens biljett- och betalsystem, under visionen *Sveriges mest välkommande kollektivtrafik*. Även på nationell nivå sker ett utvecklings- och standardiseringsarbete. Detta ger förutsättningar för att göra det enklare att resa och bättre anpassa erbjudandet till olika kundgrupper.

Olika typer av mobilitetstjänster, där kollektivtrafiken utgör en viktig del i erbjudandet, utvecklas på olika håll i Sverige. Gemensamt för tjänsterna är att resenären får tillgång till olika typer av transportlösningar beroende på hur resbehovet ser ut. Det kan till exempel handla om bilpool, kollektivtrafik, låncykel och samåkningstjänster.

Digitaliseringen gör det också möjligt att få kunskap om resmönster på nya sätt, vilket är en möjlighet som bör tillvaratas.

Prioritera

- ✓ Utveckling av nytt biljett- och betalsystem

4.4 Utveckla utbudet i de starka regionala stråken

Stomstråken binder samman kommunernas centralorter med regioncentrum Östersund. Stomlinjetrafiken karaktäriseras av ett stort resande och ett väl utvecklat utbud som fungerar för arbets- och studiependling men även andra reseärenden, och kan utgöras av både buss- och tågtrafik. Planeringen av stomlinjetrafiken ska utgå från:

- Långsiktighet
- Hög tillgänglighet och attraktivt utbud
- Enkelhet (avgångar på fasta minuttal, undvika varierande körvägar för samma linje)
- Gen linjedragning, snabba resor och god konkurrenskraft mot bil (låg restidskvot)
- Nå viktiga målpunkter (bland annat genom Östersundslänken)

Flera av stomstråken har betydelse ur ett storregionalt perspektiv, vilket illustreras i figuren nedan. De interregionala sambanden visar kopplingar över läns- eller landsgräns.

Figur 5 Illustration av de regionala stomstråken och interregionala samband (kopplingar över läns- eller landsgräns).

Prioritera

- ✓ Utveckling av kollektivtrafiken i Mittstråket, och förbättrad infrastruktur, bland annat med förstärkt koppling till Trondheim
- ✓ Utredning av möjligheterna till persontrafik på Inlandsbanan
- ✓ Analys av hur stombusstrafiken inom länet, och de interregionala sambanden, kan utvecklas

- ✓ Förbättra bytesmöjligheterna mellan den regionala busstrafiken och tågtrafiken i Östersund

4.5 Utveckling av stadstrafiken i Östersund

Stadstrafiken i Östersund står för en stor del av det totala resandet i kollektivtrafiken. Det finns behov av att utveckla linjenät och utbud för att bättre svara upp mot stadens utveckling. Eftersom inpendlingen till Östersund är omfattande är också stadstrafiken betydelsefull för en stor del av regionen.

Planeringen av stadstrafiken ska utgå från att skapa ett tydligare linjenät som är attraktivt och effektivt. En inriktning bör vara att bygga upp linjenätet kring stomlinjer, där en avvägning görs mot grundläggande tillgänglighet så att hållplatsavståndet inte blir för långt. En utgångspunkt bör vara enkelhet, med avgångar på fasta minuttal och där varierande körvägar för samma linje undviks.

En fortsatt elektrifiering av stadstrafiken bedöms som en lämplig inriktning. Elbussar ger störst nytta i stadsmiljöer där många människor vistas och får uppleva minskat buller och bättre luftkvalitet.

Prioritera

- ✓ Utredning och analys inför kommande upphandling av stadstrafiken i Östersund

4.6 Utveckla resmöjligheter utanför stomstråken – våga testa innovativa lösningar

Stomstråken och stomlinjerna utgör basen i kollektivtrafiksystemet. Övriga linjenätet byggs upp för att komplettera stomnätet och för att mata till bytespunkter. Trafiken kan vara såväl linjelagd som anropsstyrd. Skolresor utgör en viktig grund för trafiken men målet är att i högre grad anpassa den för arbetspendling och andra reseärenden.

I Jämtlands län har samordning av anropsstyrd allmän kollektivtrafik och särskild kollektivtrafik funnits en längre tid. Nationellt pågår flera initiativ där fler mobilitetslösningar binds samman, både i städer och på landsbygder. *Transport som tjänst* är ett sätt att få tillgång till resmöjligheter utan att behöva äga fordonen. Samåkningstjänster kan också ingå i ett koncept för att förbättra tillgängligheten på landsbygd. Att hitta rätt samverkans- och affärsmodeller är en utmaning. Det offentliga har antagligen en viktig roll som igångsättare för att få nya tjänster att fungera på landsbygder.⁶

Prioritera

- ✓ Tillsammans med andra aktörer verka för samordnade mobilitetslösningar

⁶ Sveriges riksdag, Mobilitet på landsbygder – forskningsöversikt och nulägesbeskrivning, 2019

4.7 Öka tillgängligheten till och inom kollektivtrafiken

Tillgänglighet i kollektivtrafiken handlar om allas möjlighet att resa. Att anpassa kollektivtrafiken efter dem som har störst behov gör resan enklare för alla. Inom kollektivtrafiksystemet behöver fordon, infrastruktur och information utformas för hög tillgänglighet. Dessutom måste hela resan fungera vilket ställer krav på att det också är lätt att ta sig till hållplatser och stationer. Flera olika aktörer har ett delat ansvar för att helheten ska bli bra. De vanligaste funktionshindren som kollektivtrafiken behöver anpassas för är nedsatt hörsel, rörelsehinder och nedsatt syn.

Behovet av åtgärder är stort. I länet finns till exempel närmare 2000 hållplatser och endast en mindre del av dessa är tillgänglighetsanpassade. Det krävs därför en prioritering av vilka delar av kollektivtrafiken som ska anpassas först. Och för att åtgärderna ska komma resenärerna till nytta behöver hela resan fungera, samtidigt som det finns information om hur resmöjligheterna ser ut.

Prioritera

- ✓ Åtgärdsplan för tillgänglighetsanpassning inom kollektivtrafiken
- ✓ Tillgänglighetsanpassning av prioriterade hållplatser och bytespunkter (se bilaga 3)

4.8 Välj rätt drivmedel

Valet av drivmedel i den upphandlade trafiken är avgörande för möjligheterna att nå miljö- och klimatmålen. Fossilbränslefritt 2030 är ett grundkrav, men olika typer av fossilfria drivmedel har olika för- och nackdelar som behöver vägas mot varandra. Förutsättningarna är också olika beroende på vilken typ av trafik det handlar om och hur infrastrukturen för drivmedel ser ut. Elektrifiering är en stark trend i framförallt städer där nyttorna av eldriften också är störst. Hur marknaden för fossilfria bränslen kommer att utvecklas är svårbedömt, bland annat beroende på reduktionsplikten som innebär ökad inblandning av biodrivmedel i bensin och diesel.

Drivmedelsfrågan behöver ses ur ett bredare samhällsperspektiv. Alla samhällssektorer behöver förhålla sig till klimatfrågan. Användningen av biodrivmedel samt fordonselektrifieringen behöver öka om vi ska nå våra uppsatta klimatmål. Det så kallade *Clean Vehicle Directive*, som handlar om rena och energieffektiva fordon, är nödvändigt att förhålla sig till. Kollektivtrafiken har också en roll att spela när det gäller utveckling och produktion av förnybara drivmedel, vilket kan vara till nytta för andra aktörer i samhället.

Prioritera

- ✓ Successivt införande av emissionsfri drift i framförallt Östersunds stadstrafik och i andra delar av kollektivtrafiken där det bedöms lämpligt
- ✓ Strategi för drivmedel i kollektivtrafiken

4.9 Fokus på kommande trafikupphandlingar – kravställning och uppföljning

I samband med upphandlingar finns störst möjlighet att påverka hur trafiken ska se ut. Samtidigt behöver trafikavtalen utformas så att de möjliggör utveckling och anpassningar under avtalsperioden. Inför en trafikupphandling görs en utredning som belyser de specifika förutsättningarna. Målen i trafikförsörjningsprogrammet ska vara styrande för de krav som ställs i upphandlingen. Uppföljning av de ställda kraven behöver sedan ske i en löpande avtalsförvaltning.

Några strategiska frågor som behöver belysas inför en trafikupphandling är val av upphandlingsmodell, avtalstid och geografisk avgränsning. I regionbusstrafiken har till exempel trafikavtalen för Åre och Ragunda andra slutdatum än övriga länet, och det bör analyseras vilka för- och nackdelar det finns för olika alternativa scenarier för upphandlingarna i länet.

Prioritera

- ✓ Fokus på analys och utredningar inför kommande trafikupphandlingar (Åre, Ragunda, stadstrafik Östersund, Norrtågstrafiken)

5 Genomförande

5.1 Beslut om allmän trafikplikt

För den trafik som samhället avser att upphandla sker förannonsering och trafikföretagen bjuds in till *samråd inför upphandling* (SIU). I samband med SIU kan dialog föras med trafikföretagen om möjligheterna att driva kollektivtrafik på kommersiella grunder. Innan tilldelningsbeslut behöver Region Jämtland Härjedalen fatta beslut om allmän trafikplikt, vilket ska kunna härledas ut trafikförsörjningsprogrammet.

5.2 Kommersiell trafik

Kollektivtrafikmarknaden är öppen för kommersiella aktörer. Det är krav på anmälan och trafikantinformation för den kommersiella trafiken. Alla kollektivtrafikföretag som vill bedriva trafik måste anmäla detta till regionala kollektivtrafikmyndigheten.

Den som har trafiktillstånd får bedriva yrkesmässig trafik. Transportstyrelsen är tillståndsmyndighet och prövar om den sökande är lämplig att få ett trafiktillstånd och driva ett trafikföretag.

Den som har trafiktillstånd för yrkesmässig trafik kan starta kommersiell trafik. Trafiken ska anmälas till regionala kollektivtrafikmyndigheten senast 21 dagar innan kollektivtrafiken påbörjas. Avnämnan ska även ske senast 21 dagar innan trafiken upphör.

Kommersiell trafik skall ha tillgång till offentligt ägd infrastruktur som hållplatser, väntsalar, resecentra och informationssystem på konkurrensneutrala och icke-diskriminerande villkor. I Jämtlands län finns kapacitetsproblem vid busstationer under mycket korta perioder morgon och eftermiddag skoldagar, i övrigt finns god kapacitet.

5.3 Tillköp av trafik

Region Jämtland Härjedalen har ett politiskt och ekonomiskt ansvar för den samhällsfinansierade, allmänna kollektivtrafiken i länet. Planeringen och utvecklingen av trafiken sker i samverkan med kommunerna och andra relevanta aktörer. Det finns också möjlighet för kommunerna inom länet att göra tillköp av trafik, som är av bättre kvalitet eller billigare för resenärerna än vad regionen annars skulle tillhandahålla. I Jämtland Härjedalen har som exempel flera av kommunerna gjort tillköp av färdbevis för ungdomar som gäller på Länstrafiken och Norrtåg i länet.

5.4 Ansvar och roller kopplade till kollektivtrafiken i länet

Allmän kollektivtrafik

I Jämtlands län är Region Jämtland Härjedalen regional kollektivtrafikmyndighet och har det politiska och ekonomiska ansvaret för den samhällsfinansierade regionala kollektivtrafiken i länet. Därutöver finns kollektivtrafik som drivs på kommersiell grund.

Särskild kollektivtrafik

Kommunerna har ansvar för färdtjänst, riksfärdtjänst och skolskjuts. Flera kommuner har uppdragit till regionala kollektivtrafikmyndigheten (RKM) att verkställa kommunens samtliga uppgifter avseende färdtjänstverksamhet, inklusive myndighetsutövning. Alla kommuner har uppdragit till RKM att utföra tjänster kring skolskjutsverksamhet. Region Jämtland Härjedalen ansvarar för sjukresor.

Fordon

Fordonen ägs normalt av det aktuella trafikföretaget.

Vägar och hållplatser

Väghållaransvaret kan ligga på Trafikverket (statliga vägnätet), kommuner eller enskilda. Väghållaren har ansvar för hållplatser, dvs markyta och stolpe. Kommuner ansvarar för väntsalar, och ofta för väderskydd även om det kan finnas andra aktörer. För hållplatstoppar ansvarar Länstrafiken.

Järnvägar och stationer

Inlandsbanan AB förvaltar Inlandsbanan, och Trafikverket ansvarar för Mittbanan och Norra stambanan.

Infrastrukturplanering

Staten ansvarar genom Trafikverket för långsiktig planering i transportsystemet i form av byggande, drift och underhåll av statliga vägar och järnvägar. Trafikverket tar fram den nationella planen för transportinfrastruktur.

Region Jämtland Härjedalen är planupprättare och ansvarar för Länstransportplanen. Det är den långsiktiga planen för länets vägar och här ingår även åtgärder som hållplatser, trafiksäkerhetshöjande åtgärder och gång- och cykelbanor.

5.5 Samverkan med kommunerna

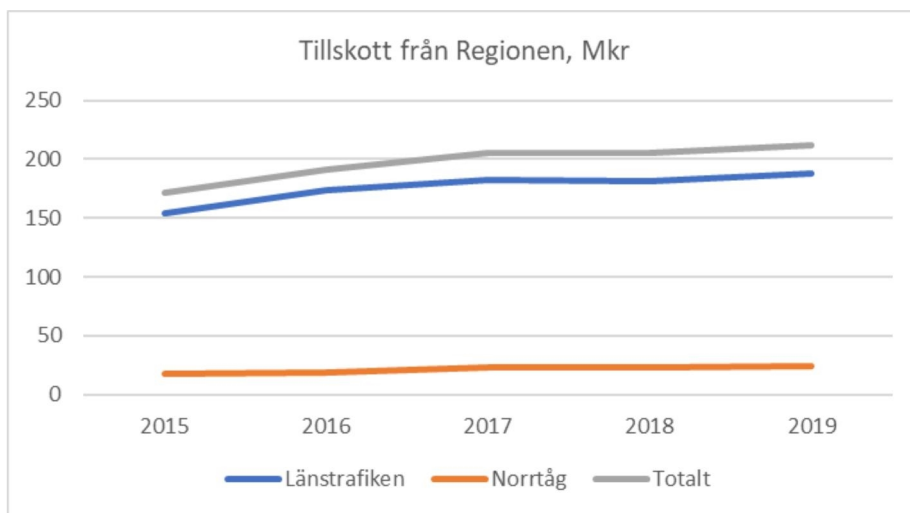
Samverkan mellan regionen och kommunerna är viktig för att skapa en attraktiv kollektivtrafik med ett resenärsfokus. Samverkan krävs på såväl strategisk nivå som i operativa frågor.

- Regionens samverkansråd (RSR) – forum för dialog mellan regionen och kommunerna
- Löpande samråd och dialog med kommunerna – kan ske kommunvis men också i gemensamma forum, tex stråkvis

6 Ekonomi

En utmaning är att gå i riktning mot målen i trafikförsörjningsprogrammet på ett sätt som också är ekonomiskt hållbart. Behoven av ökat utbud finns på många håll i länet, och samtidigt finns det en begränsning i vilka resurser som kan läggas på kollektivtrafik. Men den ekonomiska analysen behöver också ta hänsyn till de nyttor som kollektivtrafiken skapar, som inte alltid är kvantifierbara.

Den regionala kollektivtrafiken finansieras till största del av skattemedel. För år 2019 låg självfinansieringsgraden för Länstrafiken på 36 procent. Regionens kostnader för kollektivtrafiken har ökat de senaste åren, vilket också är en trend som kan ses nationellt. Senaste femårsperioden ökade regionanslaget med drygt 20 procent och uppgick år 2019 till 212,5 Mkr.

Figur 6 Regionen Jämtland Härjedalens tillskott till kollektivtrafiken har ökat de senaste åren.

Kollektivtrafikens intäkter utgörs av framförallt av biljettintäkter. En betydande finansiering sker genom att flera av länets kommuner gör tillköp av ungdoms- och elevkort som år 2019 gav ca 57 Mkr i intäkt till Länstrafiken.

Statlig medfinansiering finns för delar av trafiken, genom att Trafikverket delfinansierar vissa interregionala busslinjer⁷ och Norrtågstrafiken.

7 Uppföljning

Detta trafikförsörjningsprogram gäller för perioden 2021-2026, och uppdateras vid behov. Uppföljning av programmet, med fokus på målen och åtgärder, sker årligen.

⁷ De linjer som delfinansieras genom systemet *Samverkande inland* är: Linje 40 Östersund-Örnsköldsvik, linje 164 Östersund-Funäsdalen, linje 45 Mora-Östersund, linje 46 Östersund-Gällivare och linje 56 Sveg-Ljusdal.

En gång om året ska en samlad rapport om den allmänna trafikplikten publiceras, enligt EU:s kollektivtrafikförordning artikel 7.1.

8 Bilagor

Bilaga 1. Resande per linje i den upphandlade busstrafiken

Bilaga 2. Trafikavtal

Bilaga 3. Tillgänglighet hållplatser och linjer

Bilaga 4. Samråd

[Kompletteras efter remiss]

Bilaga 1. Resandet per linje i den upphandlade busstrafiken

Sammanställning av resandet åren 2016-2019 i den upphandlade regionala kollektivtrafiken (ej Närtrafik och Anropsstyrd trafik). Siffrorna visar antal påstigande där resan börjar och/eller slutar i Jämtland.

(Remissutgåva: Trafikförsörjningsprogram Jämtlands län 2021-2026)

	Påstigande per år				
	2016	2017	2018	2019	Diff. 2016-19
Interregional busstrafik					
26 Ånge - Ytterhogdal - Sveg	4 000	4 000	2 000	2 000	-50%
30 Sundsvall - Bispgården - Hammarstrand	5 000	6 000	5 000	5 000	0%
39 Hoting - Backe - Ramsele - Sollefteå	1 000	8 000	7 000	4 000	300%
40 Örnsköldsvik - Sollefteå - Hammarstrand - Östersund	54 000	54 000	50 000	47 000	0%
41 (Hoting) - Backe - Junsele	-	-	-	-	
45 Gällivare - Storuman - Dorotea - Östersund	36 000	35 000	35 000	36 000	0%
46 Mora - Sveg - Östersund	72 000	70 000	68 000	61 000	-15%
47 Dorotea - Hoting	3 000	2 000	-	1 000	-67%
56 Sveg - Älvros - Ytterhogdal/Vänsjö - Kårböle - Ljusdal	14 000	13 000	12 000	11 000	-21%
63 (Östersund) - Dorotea - Umeå	130 000	158 000	151 000	152 000	0%

	Påstigande per år				
	2016	2017	2018	2019	Diff. 2016-19
Regionbuss Berg					
161 Östersund - Orrviken - Hackås - Svenstavik	58 000	60 000	62 000	65 000	12%
162 Östersund - Brunflo - Myrviken - Hallen - Höglekardalen	28 000	30 000	30 000	31 000	11%
163 Östersund - Brunflo - Hackås - Svenstavik - Åsarna - Rätan	41 000	44 000	46 000	41 000	0%
608 Hackåsen - Vattjom - Oviken - Myrviken	-	-	-	-	0%
609 Myrviken - Hackås	11 000	11 000	12 000	13 000	18%
610 Oviken - Funäs - Matnaset	1 000	1 000	1 000	1 000	0%
611 Oviken - Myrviken - Vigge - Svenstavik	15 000	19 000	18 000	17 000	13%
612 Vigge - Dalåsen - Myrviken	5 000	6 000	6 000	6 000	20%
613 Svenstavik - Åsarna - Ljungdalen	17 000	15 000	16 000	15 000	-12%
615 Svenstavik - Rätan - Handsjöbyn - Överturingen	25 000	20 000	19 000	14 000	-44%
616 Svenstavik - Gillhov - Dödre	6 000	6 000	7 000	6 000	0%

	Påstigande per år				
	2016	2017	2018	2019	Diff. 2016-19
Regionbuss Bräcke					
127 Bräcke - Gällö - Östersund	114 000	101 000	97 000	88 000	-23%
211 Sidsjö - Bodsjöbyn - Revsund - Gällö	4 000	3 000	4 000	3 000	0%
212 Gällö - Rissna - Åsgård	8 000	12 000	11 000	9 000	0%
213 Ede - Marsätt - Samsta - Ede	-	-	-	-	0%
215 Sörböle - Höviken - Bergvik - Revsund - Hållborg - Pilgrimsta	-	-	-	-	
221 Ocksjön - Våle - Bräcke	5 000	4 000	5 000	4 000	-20%
222 Sörbygden - Bräcke	3 000	3 000	4 000	3 000	0%
223 Löningsberg - Bensjö - Bräcke	1 000	-	-	-	-100%
224 Kälarne - Gimdalen - Nyhem - Sösjö - Bräcke	6 000	10 000	7 000	5 000	-17%
228 Ljungå - Sörbygden - Kälarne	3 000	3 000	2 000	1 000	-67%
231 Kälarne - Stugun	10 000	11 000	11 000	8 000	-20%
233 Kälarne - Hammarstrand	4 000	4 000	4 000	3 000	-25%

	Påstigande per år				
	2016	2017	2018	2019	Diff. 2016-19
Regionbuss Härjedalen					
164 Östersund - Funäsdalen	46 000	43 000	44 000	41 000	-11%
620 Ljungdalen - Funäsdalen	-	-	-	-	
621 Funäsdalen - Mittådalen - Messlingen	2 000	3 000	3 000	3 000	50%
622 Funäsdalen - Bruksvallarna - Ramundberget	9 000	8 000	9 000	10 000	11%
623 Funäsdalen - Tännäsdalen - Fjällnäs	7 000	5 000	6 000	6 000	-14%
631 Sveg - Vemdalen - Funäsdalen	21 000	23 000	22 000	18 000	-14%
633 Sveg - Linsell - Lofsdalen - Tännäs - Funäsdalen	4 000	5 000	4 000	3 000	-25%
634 Östansjö - Lillhärda - Herrö - Sveg	20 000	20 000	19 000	19 000	-5%
636 Lofsdalen - Vemdalen	-	-	-	-	
639 Ytterhogdal - Älvros - Ytterberg - Sveg	16 000	14 000	12 000	8 000	-50%

	Påstigande per år				
	2016	2017	2018	2019	Diff. 2016-19
Regionbuss Krokom					
91 Östersund - Krokom - Näliden NATTBUSS	6 000	7 000	4 000	4 000	-33%
150 Östersund - Ås - Krokom	135 000	137 000	133 000	133 000	-1%
151 Östersund - Krokom - Aspås - Aspåsnäset	62 000	61 000	61 000	60 000	-3%
153 Östersund - Föllinge - Skärvången/Åkersjön - Valsjöbyn	40 000	39 000	42 000	30 000	-25%
154 Östersund - Kaxås - Rönnöfors	58 000	56 000	59 000	55 000	-5%
159 Östersund - Ås	117 000	122 000	122 000	121 000	3%
521 Ånge - Landön - Rönnöfors - Ånge	11 000	11 000	9 000	9 000	-18%
522 Ånge - Oxböle - Valla	-	-	-	-	
530 Östersund - Frösön - Rödön	2 000	2 000	3 000	3 000	50%
531 Tängtorpet - Dille - Kännåsen - Östersund	6 000	5 000	5 000	5 000	-17%
532 Näliden - Alsen - Ånge	17 000	21 000	22 000	21 000	24%
533 Östersund - Näliden - Alsen	7 000	6 000	6 000	5 000	-29%

	Påstigande per år				
	2016	2017	2018	2019	Diff. 2016-19
Regionbuss Ragunda					
132 Hammarstrand - Höglunda/Strömsnäs - Stugun - Östersund	50 000	52 000	48 000	45 000	-10%
311 Hammarstrand - Färsån - Överammer	9 000	9 000	8 000	6 000	0%
312 Hammarstrand - Ragunda - Brännan - Bispgården	14 000	14 000	10 000	7 000	0%
315 Bispgården - Hammarstrand	45 000	42 000	33 000	27 000	-40%
321 Stugun - Mårdsjön - Borgvattnet	2 000	2 000	1 000	-	-100%
322 Boberg/Köttisjön - Överammer - Stugun	7 000	9 000	7 000	9 000	29%
323 Stugun - Torsgård - Brynjugård	1 000	1 000	1 000	4 000	300%

	Påstigande per år				
	2016	2017	2018	2019	Diff. 2016-19
Regionbuss Strömsund					
142 Hoting - Strömsund - Hammerdal - Östersund	118 000	107 000	102 000	100 000	-15%
413 Hammerdal - Fyrås - Kilen	1 000	1 000	-	-	-100%
414 Yxskaftkälen - Gåxsjö - Sikås - Hammerdal	7 000	5 000	4 000	3 000	-57%
421 Hoting - Backe - Vängel	1 000	2 000	2 000	2 000	100%
422 Hoting - Backe - Strömsund	12 000	8 000	9 000	8 000	-33%
425 Gäddede - Lidsjöberg - Strömsund	8 000	6 000	5 000	5 000	-38%
427 Postviken - Äspnäs - Strömsund	2 000	2 000	2 000	2 000	0%
428 Öhn - Tullingsås - Strömsund	2 000	2 000	2 000	2 000	0%
429 Svaningen - Hillsand - Strömsund	1 000	1 000	1 000	1 000	0%
431 Strömsund - Laxsjö - Föllinge	6 000	6 000	8 000	9 000	50%
444 Norråker - Kyrktåsjö - Hoting	11 000	10 000	11 000	9 000	-18%
445 Norråker - Lövvik - Tåsjöedet (-Hoting)	1 000	1 000	1 000	1 000	0%
472 Ankarede - Stora Blåsjön - Gäddede	3 000	4 000	4 000	4 000	33%

	Påstigande per år				
	2016	2017	2018	2019	Diff. 2016-19
Regionbuss Åre					
155 Östersund - Järpen - Åre - Duved	116 000	121 000	122 000	119 000	3%
156 Östersund - Trångsviken - Mattmar - Järpen	138 000	127 000	124 000	121 000	-12%
157 Mörsil - Järpen - Åre - Duved	245 000	237 000	234 000	245 000	0%
541 Välje - Hallen - Järpen	16 000	16 000	15 000	14 000	-13%
542 Mattmar - Offne - Mattmar	5 000	4 000	4 000	6 000	20%
543 Hammarnäs - Mattmar	3 000	3 000	3 000	3 000	0%
544 Hallen - Sundsbacken - Hammarnäs	12 000	11 000	10 000	10 000	-17%
551 Kallsedet - Järpen	19 000	16 000	16 000	15 000	-21%
553 Huså - Järpen - Mattmar	4 000	4 000	4 000	4 000	0%
561 Undersåker - Edsåsdalen	2 000	2 000	3 000	3 000	50%
562 Järpen - Undersåker - Ottsjö - Vålådalen	13 000	12 000	13 000	11 000	0%
571 Duved - Änn - Enafors - Storlien	-	2 000	2 000	1 000	
572 Duved - Skaltugan	2 000	2 000	2 000	2 000	0%

	Påstigande per år				
	2016	2017	2018	2019	Diff. 2016-19
Stadstrafik Östersund					
1 Odenskog - Körfältet - Centrum - Valla	660 000	690 000	694 000	716 000	8%
2 Östra Odensala - Centrum - Solliden	691 000	690 000	463 000	465 000	-33%
3 Frösö Park - Frösö Kyrka - Valla C - Centrum	84 000	86 000	90 000	94 000	12%
4 Ängsmon - Centrum - Härke - (Frösö Kyrka - Frösö Park)	714 000	699 000	695 000	703 000	-2%
5 Frösö Zoo - Centrum	42 000	47 000	48 000	49 000	17%
6 Ängsmon - Torvalla C - Centrum - Lugnvik - Brittsbo	677 000	712 000	981 000	1 007 000	49%
8 Tegelman - Centrum - Norr - Lugnvik	49 000	51 000	51 000	49 000	0%
9 Valla C - Lövså - Centrum - Ösdjvstn - Odenskog	484 000	485 000	499 000	495 000	0%
14 Norr - Centrum - Torvalla C - Ängsmon	277 000	300 000	325 000	367 000	32%
15 Industritur Lugnvik	2 000	2 000	7 000	7 000	250%
16 Torvalla centrum - Valla centrum	-	-	-	-	0%
21 Östersund - Valla Nattbuss	4 000	4 000	3 000	4 000	0%
22 Östersund - Lugnvik - Brittsbo Nattbuss	-	-	-	1 000	0%
24 Östersund-Torvalla Nattbuss	6 000	7 000	6 000	6 000	0%
31 Extra Söndag och Helgdagstrafik	3 000	3 000	4 000	4 000	33%
32 Extra Söndag och Helgdagstrafik	3 000	3 000	4 000	4 000	33%

	Påstigande per år				
	2016	2017	2018	2019	Diff. 2016-19
Regionbuss Östersund					
92 Östersund - Lit - Häggenås NATTBUSS	2 000	2 000	1 000	1 000	-50%
93 Östersund - Brunflo NATTBUSS	5 000	5 000	3 000	3 000	-40%
100 Östersunds sjukhus - Östersund bstn	-	-	-	-	
101 Östersunds jvg - Östersunds bstn	-	-	-	-	
108 Brunflo - Torvalla	10 000	11 000	10 000	11 000	10%
109 Östersund - Odenskog - Brunflo	58 000	59 000	58 000	59 000	2%
110 Östersund - Ope - Brunflo	176 000	181 000	187 000	194 000	10%
111 Brunflo - Marieby - Östersund	47 000	47 000	48 000	52 000	11%
115 Loke - Tandsbyn - Brunflo	24 000	24 000	19 000	21 000	-13%
116 Börön - Brunflo	7 000	7 000	7 000	6 000	-14%
118 Bodal - Brunflo	1 000	1 000	1 000	-	-100%
140 Lit - Östersund	52 000	50 000	49 000	51 000	-2%
141 Högarna - Jämtlands Nyby - Lit	10 000	9 000	9 000	10 000	0%
143 Häggenås - Lit - Östersund	40 000	41 000	40 000	40 000	0%
144 Munkflohögen - Norderåsen - Häggenås - Lit	10 000	9 000	10 000	11 000	10%
145 Husås - Östersund	16 000	16 000	16 000	15 000	0%
601 Orrviken - Fåker - Brunflo	11 000	11 000	10 000	12 000	9%
602 Fåker - Lerån - Klockåsen	-	-	-	-	
603 Norderön - Orrviken	2 000	3 000	4 000	4 000	0%

Bilaga 2. Trafikavtal

Nedan framgår de trafikavtal som Region Jämtland Härjedalen har, genom Länstrafiken i Jämtland AB och Norrtåg AB. (Remissutgåva: Trafikförsörjningsprogram Jämtlands län 2021-2026)

Avtal/område	Avtalsperiod	Optionsår	Trafikutövare
Tåg			
Norrtågstrafiken	Aug 2016 – dec 2025		Vy
Buss			
Åre Buss	Dec 2014 – dec 2022	1+1	Centrala Buss
Östersund tätort	Juni 2016 – juni 2023	Inkl 2 av 3 optionsår	Vy
Ragunda Buss	Dec 2015 – dec 2023	1+1	Centrala Buss
Linje 46	Dec 2019 – dec 2028		Centrala Buss
Regionbuss 2019 (Berg, Bräcke, Härjedalen, Krokom, Strömsund, Östersund exkl stadstrafik)	Dec 2019 – dec 2029		Tröndebilene
Särskild kollektivtrafik (samt Närtrafik och anropsstyrt)			
Berg	Juni 2013 – dec 2020	Inkl 2 optionsår + 6 mån förlängning pga överprövning av tilldelningsbeslut	Taxi Berg
Härjedalen	Juni 2013 – dec 2020	Inkl 2 optionsår + 6 mån förlängning pga överprövning av tilldelningsbeslut	Centrala buss
Strömsund	Juni 2013 – dec 2020	Inkl 2 optionsår + 6 mån förlängning pga överprövning av tilldelningsbeslut	Norra Jämtlands taxi
Krokom	Juni 2013 – dec 2020	Inkl 2 optionsår + 6 mån förlängning pga överprövning av tilldelningsbeslut	Taxi Glesbygd AB
Östersund	Juni 2013 – juni 2020	Inkl 2 optionsår	Östersunds taxi
Bräcke	Feb 2017 – juni 2020	Inkl 2 optionsår	Centrala buss
Ragunda	Juni 2013 – juni 2020	Inkl 2 optionsår	Taxi Ragunda
Åre	Juni 2013 – juni 2020	Inkl 2 optionsår	Taxi Västjämtland

Bilaga 3. Tillgängliga hållplatser och linjer

Denna bilaga innehåller en sammanställning av de bytespunkter och linjer som ska vara fullt tillgängliga. (Remissutgåva: Trafikförsörjningsprogram Jämtlands län 2021-2026)

Tillgänglighetskrav

För att kollektivtrafiken ska vara tillgänglig behöver hela resan fungera. Detta ställer krav på fordon, hållplatser, anslutningar och information. Generellt gäller att tillgänglighetsstatusen på hållplatser behöver inventeras i länet.

Tillgänglighetsanpassning av busshållplatser ska ske enligt Vägar och gators utformning (VGU) och Boverkets föreskrifter och allmänna råd om tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga på allmänna platser och inom områden för andra anläggningar än byggnader (BBFS 2011:5). Samråd med regional kollektivtrafikmyndighet ska genomföras angående hållplatsers placering och utformning.

Tillgänglighetsparametrar buss och tåg

- Lågentré med ramp eller hiss (insteg i nivå med perrong för tåg)
- Inre hållplatsinformation utrop
- Inre hållplatsinformation text
- Yttre hållplatsutrop
- Toalett (gäller på bussturer med minst 1,5 timmar restid). På tåg ska det vara rymliga toaletter, knappfunktioner med både ljus och ljud

Tillgänglighetsparameter hållplats/busstation

- Plattform längd minst 20 m
- Plattformsbredd minst 2,25 m
- Plattformshöjd minst 16 cm
- Kontrasterande kantremsa
- Taktilt och visuellt ledstråk
- Hållplatsstolpe vid eller mitt för påstigningsplatsen
- Max 5 % lutning till och från hållplatsen (i dess närhet)
- Gångbana med jämn yta till och från hållplatsen (i dess närhet)
- Belysning vid hållplatsområdet

Prioriteringsgrunder

Tillgänglighetsanpassningar fokuseras till de stråk och hållplatser som har flest resenärer, för att ge så stor nytta som möjligt. Prioriteringen av åtgärder sker enligt nedan:

1. Viktiga bytespunkter i respektive kommun
2. Hållplatser med minst 20 påstigande per dag i genomsnitt

Nedan redovisas hållplatser och bytespunkter med minst 20 påstigande per dygn i respektive stråk. Tillgänglighetsstatusen återstår att komplettera.

Prioriterade hållplatser i regionala stråk

Inlandsstråket Östersund-Hammerdal-Strömsund Linjer: 45, 142			
Id	Hållplats/bytespunkt	Antal påstigande per dygn (totalt antal/365 dagar), år 2019	Status
701	Östersund busstation	817	
893	Östersund järnvägsstation	220	
103	Lit Centrum	75	
8005	Lit Treälvsskolan	53	
117	Hammerdal busstation	44	
59	Strömsund busstation	52	
2472	Strömsund Myrgatan	63	
69	Hoting järnvägsstation	28	

Mittstråket Östersund-Krokom-Åre/Duved Linjer Norrtåg, 150,151,153,154,155,156			
Id	Hållplats/bytespunkt	Antal påstigande per dygn (totalt antal/365 dagar), år 2019	Status
701	Östersund busstation	817	
893	Östersund järnvägsstation	220	
528	Byskogen Orionvägen	31	
530	Ås Hov	59	
4016	Ås Rösta vägsbuss	35	
907	Krokom Nyhedens skola	35	
643	Krokom Centrum	163	
4036	Krokom Gröns väg	20	
623	Nälden	97	
291	Mattmar bua	22	
294	Mörsil Apoteksgränd	34	
1863	Mörsil järnvägsstation	24	
295	Järpen järnvägsstation	30	
1864	Järpen Biblioteket	119	
7021	Järpen Bror Nords park	116	
1242	Undersåker Stamgårde skola	35	
516	Undersåker järnvägsstation	33	
7025	Åre Nybovägen	26	
300	Åre Resecentrum	144	
7034	Duveds skola	96	
7083	Duved Centrum	66	

Stråket Östersund-Stugun-Hammarstrand Linjer: 40, 132			
Id	Hållplats/bytespunkt	Antal påstigande per dygn (totalt antal/365 dagar), år 2019	Status
701	Östersund busstation	817	
893	Östersund järnvägsstation	220	
195	Stugun	59	
2	Kullsta skolan	73	
644	Hammarstrand busstation	31	
5031	Hammarstrand Anders-Olofskolan	31	

Mittstråket Östersund-Bräcke Linjer: Norrtåg, 127			
Id	Hållplats/bytespunkt	Antal påstigande per dygn (totalt antal/365 dagar), år 2019	Status
701	Östersund busstation	817	
893	Östersund järnvägsstation	220	
964	Brunflo Kastalvägen	23	
279	Brunflo Centrum	220	
977	Brunflo Kornettvägen	39	
978	Brunflo Volontärvägen	81	
1365	Linehäll	41	
272	Gällö busstation	84	
2081	Gällö järnvägsstation	27	
215	Bräcke järnvägsstation	82	

Inlandsstråket Östersund-Svenstavik-Sveg Linjer: 45, 161, 163, 164			
Id	Hållplats/bytespunkt	Antal påstigande per dygn (totalt antal/365 dagar), år 2019	Status
701	Östersund busstation	817	
893	Östersund järnvägsstation	220	
1279	Hackås Stationsvägen	21	
345	Svenstavik busstation	107	
339	Rätan	21	
327	Sveg järnvägsstation	34	
3004	Sveg Södra skolan	47	

Hållplatser med fler än 20 påstigande *utanför* stråken, uppdelat per kommun

Bergs kommun			
Id	Hållplats/bytespunkt	Antal påstigande per dygn (totalt antal/365 dagar), år 2019	Status
389	Vemdalen by	23	

Krokom kommun			
Id	Hållplats/bytespunkt	Antal påstigande per dygn (totalt antal/365 dagar), år 2019	Status
281	Birka	23	
4088	Änge skola	37	
596	Kaxås	26	

Strömsund kommun			
Id	Hållplats/bytespunkt	Antal påstigande per dygn (totalt antal/365 dagar), år 2019	Status
6025	Brattbäcken Södra vsk	23	
10	Gäddede busstation	35	

Östersund kommun			
Id	Hållplats/bytespunkt	Antal påstigande per dygn (totalt antal/365 dagar), år 2019	Status
472	Orrviken	32	
441	Myrviken Centrum	45	
	Ytterligare hållplatser för främst stadstrafiken tillkommer inom Östersund tätort		

16

Utskottet för kollektivtrafikfrågors
sammanträdestider 2020

RUN/63/2019

2020-04-22

Samordningskansliet

Emma Borg

Tfn: 063-14 76 47

E-post: emma.borg@regionjh.se

RUN/63/2019

Utskottet för kollektivtrafikfrågors sammanträdestider 2020

Ärendebeskrivning

Regionfullmäktige beslutade i november 2019, § 132, att överföra verksamheten i bolaget Länstrafiken i Jämtlands län AB till förvaltning från 1 juli 2020, och att verksamheten ska organiseras under regionala utvecklingsnämnden. Fullmäktige beslutade även att ett utskott för kollektivtrafikfrågor ska inrättas, bestående av fem ledamöter och fem ersättare.

Regionstyrelsen fick i uppdrag att inför överföring av verksamheten ta fram förslag på reviderat reglemente för regionala utvecklingsnämnden, där utskottets uppgifter, sammansättning och arbetsformer regleras. Förslag till reglemente har överlämnats till fullmäktige för fastställande, men då fullmäktiges sammanträde i april ställdes in kommer reglementet att fastställas först i juni. Regionala utvecklingsnämnden behöver dock redan nu välja ledamöter och fastställa sammanträdestider för utskottet. Föreslagna datum är samma datum som planerats för Länstrafikens styrelsesammanträden. Utöver utskottets sammanträdesdatum föreslås att de ledamöter som väljs till utskottet även deltar vid Länstrafikens styrelsesammanträde i juni för överlämning från sittande styrelse.

Regiondirektörens förslag

1. Följande sammanträdesdagar fastställs för utskottet för kollektivtrafik 2020:
22 september
20 november
18 december
2. De ledamöter som väljs till utskottet deltar vid Länstrafikens styrelsesammanträde i juni för överlämning.

I tjänsten

Hans Svensson

Regiondirektör

Anders Byström

Regional utvecklingsdirektör

Utdrag till

Sekretariatet
Länstrafiken i Jämtlands län AB

17

Erbjudande om företagsstöd 2020 –
Tilläggserbjudanden för att mildra
coronakrisens effekter

RUN/493/2019

2020-04-21

Samordningskansliet

Emma Borg

Tfn: 063-14 76 47

E-post: emma.borg@regionjh.se

RUN/493/2019

Erbjudande om företagsstöd 2020 – Tilläggserbjudanden för att mildra coronakrisens effekter

Ärendebeskrivning

Regionala utvecklingsnämnden fastställde den 31 mars 2020, § 41, de erbjudande om företagsstöd som ska gälla för verksamhetsåret 2020. Den bakomliggande tanken var att regionala utvecklingsnämnden inför varje verksamhetsår beslutar om vilka erbjudanden om företagsstöd som Region Jämtland Härjedalen ska ha öppna under året utifrån vad som är tillväxtpolitiskt regionalt prioriterat, och att erbjudanden därför kan variera från år till år.

När årets erbjudanden arbetades fram inför nämndens sammanträde i mars hade coronapandemins effekter inte hunnit analyserats tillräckligt för att kunna anpassas efter de behov som skulle kunna uppstå inom länets näringsliv. Region Jämtland Härjedalen har nu i samverkan med andra aktörer tagit fram ett förslag till två nya tilläggserbjudanden med specifikt syfte att mildra de negativa effekter som coronakrisen har på små och medelstora företag. Det handlar om:

- Stöd till utbildning för besöksnäringen
- Strategiskt stöd i ekonomifrågor med anledning av "coronakrisen"

Erbjudandet om stöd till utbildning för besöksnäringen har utformats i dialog med Jämtland Härjedalen Turism ek. f. (JHT). Utbildningen ska tillföra företaget affärsstrategisk kompetens som stärker företagets konkurrenskraft och rikta sig till nyckelperson inom företaget. Erbjudandet om strategiskt stöd i ekonomifrågor med anledning av "coronakrisen" har utformats i dialog med Samling Näringsliv ek. f. Stödet syftar till att tillföra ett företag extern ekonomisk konsultation av strategisk karaktär.

Totalt beräknas maximalt 60 företag söka respektive stöd vilket totalt skulle belasta anslags- och bemyndiganderamen för anslag 1:1 med 3 480 000 kronor. Regionala utvecklingsnämndens ordförande beslutade den 20 april att öppna upp för ansökningar inom ovan beskrivna erbjudanden, men att beslut om stöd och utbetalning av stöd får ske först efter att erbjudandena fastställts av regionala utvecklingsnämnden.

Regiondirektörens förslag

Erbjudande om företagsstöd - Tilläggserbjudanden för att mildra coronakrisens effekter fastställs.

I tjänsten
Hans Svensson
Regiondirektör

Martina Lundholm
Område Näringsliv

Utdrag till

Områdeschef Näringsliv

Tilläggserbjudanden för att mildra coronakrisens effekter

Strategiskt stöd i ekonomifrågor med anledning av "coronakrisen"

Stödets syfte Att tillföra ett företag extern ekonomisk konsultation av strategisk karaktär: • Framtagande av likviditets- och resultatbudget (4–6 månaders tidshorisont), inklusive plan för likviditetsförstärkningar som är möjliga på kort sikt. • Vid behov framtagande av kortsiktig åtgärdsplan för att undvika framtida obeståndssituation. • Konsultation och stöd vid ansökning av statliga stödåtgärder kopplade till "coronakrisen". De möjligheter som det statliga stödåtgärderna krispaketet ger ska arbetas in i den framtagna likviditets- och resultatbudgeten. • Framtagande av affärsstrategi för tiden efter "coronakrisen" – hur kan företaget snabbt återhämta sig?
Godkända kostnader Köp av extern tjänst som tillför företaget ekonomisk expertkompetens. Tjänsten ska utföras av auktoriserade revisorer och legitimerade redovisningskonsulter, med fördel från den byrå som företaget normalt anlitar för redovisnings- och revisionstjänst. Det får inte handla om köp av tjänst för normala driftskostnader eller sådana kostnader som är löpande eller periodiskt återkommande såsom bokföring eller upprättade av bokslut. Ett enskilt företag kan max få 8000 kronor i stöd.
Målgrupp Företag med fast arbetsställe i Jämtlands län som har upp till 20 anställda (per 2020-01-01) som har drabbats av minskad omsättning med risk för påföljande likviditetsproblem som en direkt effekt av "coronakrisen". Svårigheterna ska ha uppstått av denna orsak som är utom företagets kontroll. Ett grundkrav för att ett företag ska kunna beviljas stödet är att företaget inte är på obestånd, är skyldig att upprätta kontrollbalansräkning eller är föremål för företagsrekonstruktion. Med obestånd avses att företaget saknar förmåga att betala sina skulder och att denna förmåga inte endast är tillfällig. Kontrollbalansräkning ska upprättas när det finns skäl att anta att bolagets eget kapital understiger hälften av det registrerade aktiekapitalet. Företaget ska bedriva verksamhet på marknadsmässiga villkor och ha gjort minst ett bokslut. Stöd lämnas inte till hobbyverksamhet. Stöd lämnas inte till företag verka inom fiske, fiskeförädling eller primärproduktion av jordbruksprodukter.
Stödnivå

Maximalt stöd är 100 procent av godkända kostnader.
Stödet utgör stöd av mindre betydelse (även kallat försumbart stöd eller "de minimis"). Ett företag får maximalt ta emot stöd av mindre betydelse till ett värde på totalt 200 000 euro under en 3-årsperiod. Stödet får inte vara större än vad som behövs med hänsyn till övriga finansieringsmöjligheter.
Bedömning och regional prioritering
Region Jämtland Härjedalen erbjuder detta stöd i syfte att mildra de negativa effekter som coronakrisen har på små och medelstora företag. Stöd till företag som hade sund ekonomi och tillväxtpotential innan krisen och som bedöms kunna återuppta verksamhet med god affärspotential efter krisen prioriteras.
Legal grund för stöd
Kommissionens förordning nr 1407/2013. Svenska regler finns i SFS 2015:210 paragraf 13.

Stöd till utbildning för besöksnäringen

Stödets syfte
Att under "coronakrisen" tillföra ett företag affärsstrategisk kompetens som stärker företagets framtida konkurrenskraft genom utbildningsinsats riktad till nyckelperson (-er) inom företaget. Stöd ges endast för deltagande i Jämtland Härjedalen Turisms utbildning "Turism post-corona 2020" vilken innehåller moduler som ska ge kunskap inom olika områden som stärker företagets konkurrenskraft.
Utbildningen är webbaserad på heltid och tidsbegränsad till 6 veckor med planerad start vecka 19. Stöd ges endast ut till företag vars deltagare fullföljer utbildningen. 75% av stödet utbetalas vid kursstart och 25% efter genomförd utbildning.
Godkända kostnader
Lönekostnader för personal samt utbildningsavgift för deltagande i utbildningen "Turism post-corona 2020" anordnad av Jämtland Härjedalens Turism.
Lönekostnaden för deltagande personal ska kunna styrkas med underlag för löneutbetalning samt sammanställning av inbetald arbetsgivaravgift och skatt. Företagare som inte tar ut lön från företaget kan således endast få stöd för utbildningsavgiften.
Detta stöd är avsett att komplettera de nationella stöd som i övrigt erbjuds företag med anledning av coronakrisen. Om Tillväxtverket har beviljat stöd till korttidsarbete (del av lönekostnad) för en anställd inom företaget får lönekostnaden för den anställda inte också ingå i kostnadsunderlaget för detta stöd. Den anställda vars lönekostnad ingår i stödet får inte ha anställning hos annan arbetsgivare under perioden för stöd.
Utbildningsavgiften är 20 000 kronor och faktureras av Jämtland Härjedalen Turism. Fakturan utgör kostnadsunderlag för stöd och godkänt deltagande är en förutsättning för stöd. Två personer kan dela på en utbildningsplats.
Ett enskilt företag kan max få 50 000 kronor i stöd.
Målgrupp

Företag inom besöksnäringen med fast arbetsställe i Jämtlands län. Ett grundkrav för att ett företag ska kunna beviljas stödet är att företaget inte är på obestånd, är skyldig att upprätta kontrollbalansräkning eller är föremål för företagsrekonstruktion. Med obestånd avses att företaget saknar förmåga att betala sina skulder och att denna förmåga inte endast är tillfällig. Kontrollbalansräkning ska upprättas när det finns skäl att anta att bolagets eget kapital understiger hälften av det registrerade aktiekapitalet. Företaget ska bedriva verksamhet på marknadsmässiga villkor och ha gjort minst ett bokslut. Stöd lämnas inte till hobbyverksamhet. Stöd lämnas inte till företag verksamma inom fiske, fiskeförädling eller primärproduktion av jordbruksprodukter.
Stödnivå Stödet kan maximalt utgöra 70% av de godkända kostnaderna och maximalt 50 000 kronor per stödmottagande företag. Stödet får inte vara större än vad som behövs med hänsyn till övriga finansieringsmöjligheter.
Bedömning och regional prioritering Region Jämtland Härjedalen erbjuder detta stöd i syfte att mildra de negativa effekter som coronakrisen har på små och medelstora företag. Stöd till företag som hade sund ekonomi och tillväxtpotential innan krisen och som bedöms kunna återuppta verksamhet med god affärspotential efter krisen prioriteras.
Legal grund för stöd Artikel 31 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014. Svenska regler finns i SFS 2015:210, paragraf 20.

Näringsliv
Juliana Wettersten
Tfn: 063-14 66 60
E-post: juliana.g.wettersten@regionjh.se

2020-04-20

RUN/493/2019

Erbjudande om företagsstöd - Tilläggserbjudanden för att mildra coronakrisens effekter

Ärendebeskrivning

Regionala utvecklingsnämnden fastställde den 31 mars 2020, § 41, de erbjudande om företagsstöd som ska gälla för verksamhetsåret 2020. Den bakomliggande tanken var att regionala utvecklingsnämnden inför varje verksamhetsår beslutar om vilka erbjudanden om företagsstöd som Region Jämtland Härjedalen ska ha öppna under året utifrån vad som är tillväxtpolitiskt regionalt prioriterat, och att erbjudanden därför kan variera från år till år.

När årets erbjudanden arbetades fram inför nämndens sammanträde i mars hade coronapandemins effekter inte hunnit analyserats tillräckligt för att kunna anpassas efter de behov som skulle kunna uppstå inom länets näringsliv. Region Jämtland Härjedalen har nu i samverkan med andra aktörer tagit fram ett förslag till två nya tilläggserbjudanden med specifikt syfte att mildra de negativa effekter som coronakrisen har på små och medelstora företag. Det handlar om:

- Stöd till utbildning för besöksnäringen
- Strategiskt stöd i ekonomifrågor med anledning av "coronakrisen"

Erbjudandet om stöd till utbildning för besöksnäringen har utformats i dialog med Jämtland Härjedalen Turism ek. f. (JHT). Utbildningen ska tillföra företaget affärsstrategisk kompetens som stärker företagets konkurrenskraft och rikta sig till nyckelperson inom företaget. Stöd ges endast till denna utbildning som är utformad av JHT.

Erbjudandet om strategiskt stöd i ekonomifrågor med anledning av "coronakrisen" har utformats i dialog med Samling Näringsliv ek. f. Stödet syftar till att tillföra ett företag extern ekonomisk konsultation av strategisk karaktär:

- Framtagande av likviditets- och resultatbudget (4–6 månaders tidshorisont), inklusive plan för likviditetsförstärkningar som är möjliga på kort sikt.
- Vid behov framtagande av kortsiktig åtgärdsplan för att undvika framtida obeståndssituation.
- Konsultation och stöd vid ansökning av statliga stödåtgärder kopplade till "coronakrisen". De möjligheter som det statliga stödåtgärderna krispaketet ger ska arbetas in i den framtagna likviditets- och resultatbudgeten.
- Framtagande av affärsstrategi för tiden efter "coronakrisen" – hur kan företaget snabbt återhämta sig?

Företag söker stöd på vanligt sätt genom Min Ansökan, www.minansokan.se, och hålls öppna under en tidsbegränsad period: Stöd till utbildning för besöksnäringen kan sökas senast vid utbildningsstart (preliminärt vecka 18) och stöd till strategiskt stöd i ekonomifrågor kan sökas fram till 25 juni. Totalt beräknas maximalt 60 företag söka respektive stöd vilket totalt skulle belasta anslags- och bemyndiganderamen för anslag 1:1 med 3 480 000 kronor.

Beslutsunderlag

Erbjudande om företagsstöd Verksamhetsåret 2020 - Tilläggserbjudanden för att mildra coronakrisens effekter

Protokollsutdrag §41 Regionala utvecklingsnämnden Region Jämtland Härjedalens riktlinjer för företagsstöd samt erbjudanden om företagsstöd 2020

Erbjudande om företagsstöd Verksamhetsåret 2020

Delegationsbestämmelse och delegation

Delegationsbestämmelser för regionala utvecklingsnämnden i Region Jämtland Härjedalen 2019–2020, punkt 1.1

Beslut

1. Region Jämtland Härjedalen öppnar upp för ansökningar inom två nya tidsbegränsade erbjudanden om företagsstöd med syfte att mildra coronakrisens effekter på näringslivet 1) Stöd till utbildning för besöksnäringen 2) Strategiskt stöd i ekonomifrågor med anledning av "coronakrisen".
2. Beslut om stöd och utbetalning av stöd får ske först efter att regionala utvecklingsnämnden fastställt ovanstående erbjudanden vid sitt sammanträde den 12 maj.

Elise Ryder Wikén

Regionala utvecklingsnämndens ordförande

Anmälan

Beslutet anmäls till regionala utvecklingsnämnden den 12 maj 2020

Utdrag till

Områdeschef Näringsliv

§41

Region Jämtland Härjedalens riktlinjer för företagsstöd samt erbjudanden om företagsstöd 2020 (RUN/493/2019)

Sammanfattning

Gällande *Riktlinjer för företagsstöd utifrån regionalekonomiska 1.1-medel* (RS/913/2016) fastställdes av regionfullmäktige i juni 2016, § 98. Den 22 oktober 2019, i samband med uppföljningsrapportering av 1:1-anslaget, beslutade regionala utvecklingsnämnden att ge regiondirektören i uppdrag att se över dessa riktlinjer. Förslag till reviderade riktlinjer skulle enligt beslutet presenteras för nämnden i december, men har flyttats fram till nämndens sammanträde i mars. Detta i syfte att möjliggöra hänsyn till 1) det nationella utvecklingsarbetet för hållbara företagsstöd under ledning av Tillväxtverket, och 2) implementeringen av det nya ärendehanteringssystemet för företagsstöd, Nyps 2020.

Det förslag som nu presenteras har arbetats fram av teamet som handlägger företagsstöd. Riktlinjerna, som tidigare även innehöll rutinbeskrivningar för berörda handläggare, har renodlats till ett ramverk för Region Jämtland Härjedalens företagsstöd och riktar sig i större utsträckning till stödsökande. Till riktlinjerna hör även tre bilagor 1) *Allmänna villkor för stöd enligt SFS 2015:210* 2) *Allmänna villkor för stöd enligt SFS 2015:211* samt 3) *Särskilda villkor vid stöd som har medfinansiering från Europeiska regionala utvecklingsfonden*. Utöver riktlinjerna har ytterligare ett dokument arbetats fram, innehållande förslag på erbjudanden om företagsstöd som ska gälla för verksamhetsåret 2020. Arbetet har kopplats till regionala utvecklingsnämndens verksamhetsplan och uppdragen att skapa en struktur för årlig politisk styrning av det regionala tillväxtanslaget.

Den bakomliggande tanken är att regionala utvecklingsnämnden inför varje verksamhetsår beslutar om vilka erbjudanden om företagsstöd som ska vara löpande öppna under verksamhetsåret utifrån vad som är tillväxtpolitiskt regionalt prioriterat. Erbjudanden om stöd kan således variera år från år. Inför nästa verksamhetsår kan strukturen för politisk styrning utvecklas så att nämnden också beslutar hur mycket 1:1-anslag som maximalt får beslutas inom varje enskilt erbjudande. Under ett verksamhetsår kan det vid behov bli aktuellt att låta nämnden göra tilläggsbeslut om nya erbjudanden, alternativt revidering av beslutade erbjudanden. Varje erbjudande kommer att vara sökbart för företag via webbtjänsten Min Ansökan (www.minansokan.se) och i ärendehanteringssystemet är det kopplat till en specifik stödgrund (paragraf i svensk förordning). Den utvecklade beskrivningen av varje erbjudande ska även finnas tillgänglig på webben (www.regionjh.se/foretagsstod).

I dokumentet *PM Förändringar av Region Jämtland Härjedalens företagsstöd 2020* beskrivs de större förändringar som förslag till riktlinjer och erbjudanden innehåller. Nu gällande riktlinjer är fastställda av fullmäktige. Med anledning av de nya riktlinjernas karaktär och innehåll, samt att regionala utvecklingsnämnden enligt sitt reglemente har i uppdrag att

besluta om fördelning av statliga regionalpolitiska utvecklingsmedel och övriga tillväxtmedel, är bedömningen att riktlinjerna bör fastställas av nämnden. Detta förutsätter att regionfullmäktige upphäver tidigare riktlinjer innan de nya kan träda i kraft.

Förslag till beslut

1. *Region Jämtland Härjedalens riktlinjer för företagsstöd* fastställs. Beslutet gäller under förutsättning att regionfullmäktige upphäver nu gällande *Riktlinjer för Företagsstöd utifrån regionalekonomiska 1:1-medel* (RS/913/2016).
2. *Erbjudande om företagsstöd Verksamhetsåret 2020* fastställs.
3. *Allmänna villkor för stöd enligt SFS 2015:210, Allmänna villkor för stöd enligt SFS 2015:211 och Särskilda villkor vid stöd som har medfinansiering från Europeiska regionala utvecklingsfonden* fastställs.
4. Regionala utvecklingsnämnden föreslår regionfullmäktige:
Riktlinjer för Företagsstöd utifrån regionalekonomiska 1:1-medel (RS/913/2016) upphävs.

Beslut

1. *Region Jämtland Härjedalens riktlinjer för företagsstöd* fastställs. Beslutet gäller under förutsättning att regionfullmäktige upphäver nu gällande *Riktlinjer för Företagsstöd utifrån regionalekonomiska 1:1-medel* (RS/913/2016).
2. *Erbjudande om företagsstöd Verksamhetsåret 2020* fastställs.
3. *Allmänna villkor för stöd enligt SFS 2015:210, Allmänna villkor för stöd enligt SFS 2015:211 och Särskilda villkor vid stöd som har medfinansiering från Europeiska regionala utvecklingsfonden* fastställs.
4. Regionala utvecklingsnämnden föreslår regionfullmäktige:
Riktlinjer för Företagsstöd utifrån regionalekonomiska 1:1-medel (RS/913/2016) upphävs.

Expedieras till

Regionfullmäktige

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Region Jämtland Härjedalens riktlinjer för företagsstöd samt erbjudanden om företagsstöd 2020
- PM Förändringar av Region Jämtland Härjedalens företagsstöd 2020
- Erbjudande om företagsstöd Verksamhetsåret 2020
- Allmänna villkor för stöd enligt SFS 2015:210
- Allmänna villkor för stöd enligt SFS 2015:211
- Särskilda villkor vid stöd som har medfinansiering från Europeiska regionala utvecklingsfonden
- Region Jämtland Härjedalens riktlinjer för företagsstöd

18

Ombudsinstruktion Årsstämma Norrtåg AB
2020

RUN/259/2020

2020-05-04

Infrastruktur och kommunikationer

Erik Sjaunja

Tfn: 063-146533

E-post: erik.sjaunja@regionjh.se

RUN/259/2020

Ombudsinstruktion Årsstämma Norrtåg AB 2020

Ärendebeskrivning

Norrtåg AB har kallat till årsstämma den 14 maj 2020. Ombud för Region Jämtland Härjedalen ska delges Region Jämtland Härjedalens ställningstagande till de ärenden som ska behandlas på stämman och som inte är av stämoadministrativ karaktär.

Region Jämtland Härjedalens ombud för Norrtåg AB är Kia Carlsson, och ombudersättare är Robert Uitto.

Norrtåg AB:s uppdrag är att bedriva persontrafik, genom avtal med trafikföretag eller i egen regi, med tåg inom och i anslutning till region Norrland jämte därmed förenlig verksamhet. Därutöver ska bolaget tillhandahålla fordon och en verkstad.

I den årsredovisning som erhållits med kallelsen framgår det att omsättningen (exklusive driftsbidrag) har uppgått till 169 997 000 kronor och resultat efter finansiella poster till 16 000 kronor.

I bifogad revisionsberättelse framgår att den auktoriserade revisorn tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

På årsstämman ska arvoden till styrelse och revisorer fastställas. För vice ordförande ligger ett förslag om höjning av årsarvodet med 0,25 prisbasbelopp till 0,75 prisbasbelopp vilket motsvarar 35 475 kronor. Förslaget har dock inte varit uppe för diskussion vid tidigare ägarråd.

Regiondirektörens förslag

1. Region Jämtland Härjedalens ombud vid årsstämman för Norrtåg AB bemyndigas att rösta för att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen enligt årsredovisningen samt att styrelse och vd beviljas ansvarsfrihet.

2. Vid fastställande av årsarvoden, punkt 8 på dagordningen, ska ombud rösta för att arvoden fastställs enligt förslag, samt att det noteras till protokollet att ärendet inte beretts på ett tillfredställande sätt.
3. Region Jämtland Härjedalens ombud vid årsstämman för Norrtåg AB bemyndigas att rösta för de i övrigt till stämman framlagda förslagen.

I tjänsten
Hans Svensson
Regiondirektör

Berit Eriksson
Områdeschef Infrastruktur och
kommunikationer

Utdrag till

Ombud
Ombudsansättare

Bilaga 1**NORRTÅG AB**

2020-05-14

RÖSTLÄNGD**RÖSTER****AKTIER****Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i****Västernorrlands län genom ombud**

Sara Nylund

500

500

Region Jämtland Härjedalen genom ombud

Kia Carlsson

500

500

Länstrafiken i Västerbotten AB genom ombud

Krister Jonsson

500

500

**Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndighet i Norrbottens län
genom ombud**

Helena Öhlund

500

500

Norrtåg AB

Organisationsnummer 556758-3496

ÅRSREDOVISNING FÖR RÄKENSKAPSÅR 2019

Styrelsen och verkställande direktören för Norrtåg AB får härmed avge följande årsredovisning för räkenskapsåret 2019-01-01 – 2019-12-31.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Norrtåg AB skapar tillgänglighet både genom det trafiksystem som byggts upp, men även genom att samordna de aktörer som arbetar för att öka resandet med tåg och möjliggöra för en trafik med hög kvalitet.

Norrtåg utgör en viktig faktor för Norrlands regionala utveckling. Bolaget verkar för att på affärsmässiga grunder, erbjuda samhällsekonomiskt effektiva, attraktiva och långsiktigt hållbara resmöjligheter för de som bor i, verkar i eller besöker regionen.

Bolagets uppdrag är att bedriva persontrafik, genom avtal med trafikföretag eller i egen regi, med tåg inom och i anslutning till region Norrland jämte därmed förenlig verksamhet. Därutöver ska bolaget tillhandahålla fordon och en verkstad.

Genom beslutet om att upphandla trafiken med tjänstekoncession är bolagets roll tydligare som möjliggörare och garant för trafiksystemet, dess kvalitet och standard. Upphandlat trafikföretag är den som ska möta kunden, bära affärsrisken och hantera det dagliga arbetet med tågtrafik. Bolaget ska se till att verktygen för trafiksystemets framgång i form av bra fordon, verkstad och tillfredsställande infrastruktur finns.

Bolagets vision är att Norrtåg tillsammans med övrig kollektivtrafik ska bilda ett väl sammanhållet och attraktivt trafiksystem.

Våra ägare

Norrtåg AB, med säte i Umeå, är ett samägt bolag och ägs med 25 procent vardera av

- Länstrafiken i Västerbotten AB
- Region Jämtland Härjedalen
- Kommunalförbundet Norrbottens läns kollektivtrafikmyndighet
- Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Verksamheten finansieras av regionerna i de fyra nordligaste länen tillsammans med staten.

Norrtåg styrelse består av åtta ordinarie ledamöter och fyra ersättare som har träffats fem gånger under året.

R

Bolagets verksamhetsområden

Bolagets verksamhet utgår ifrån fyra områden: resenären, utbud, varumärke och styrning/ekonomi. Till varje verksamhetsområde finns framtagna måltal. De måltal som eftersträfvats för 2019 har till en stor del uppfyllts och många aktiviteter till identifierade verksamhetsområden är genomförda.

Verksamhetsområde Resenär

Resenären är basen och själva grundförutsättningen för verksamheten. Genom att förstå resenärens olika behov och önsknings, idag och imorgon, ska bolaget verka aktivt för samverkan som underlättar resenärens hela resa och därmed öka resandet. Målen för området var en resandeökning på +2 procent och ett nöjdhetsindex (NKI) på 90 procent. Årets resultat är en resandeökning på +9 procent och ett NKI på 84 procent.

Resandeutvecklingen är ett av bolagets viktigaste mått. Totalt för hela Norrtågssystemet uppgår resandet under 2019 till 1 531 000, vilket är en ökning med +9 procent jämfört med 2018. Detta visar att resandeutvecklingen är fortsatt stark. Tillväxten varierar dock mellan linjerna. Starkast resandetillväxt i procent har skett på sträckorna Lycksele–Vindeln–Umeå och Luleå–Umeå med +46 procent respektive +38 procent. Flest resenärer har rest längs med sträckan Umeå–Örnsköldsvik–Sundsvall med 689 000 resor.

Under våren genomförde bolaget en omfattande resvaneundersökning bland Norrtågs resenärer och 3 400 enkäter besvarades. De främsta skälen till varför Norrtågsresenären väljer just tåg, framför bil eller buss, är miljö, kortare restid följt av komfort och möjlighet att utnyttja restiden till annat. Den främsta konkurrenten är bilen som 36 procent av resenärerna hade valt om inte tåget hade funnits, jämfört med 35 procent som valt buss istället. Undersökningen visar även att Norrtågsresenären fortfarande, till lika stora delar, är fritidsresenärer som arbets- och studiependlare. Detta ligger väl i linje med tidigare undersökningar

Under våren genomförde Trafikverket sin undersökning Nöjdhetsindex (NKI). I likhet med tidigare mätningar är Norrtågsresenären övervägande nöjd med utbud och komfort. Det uppfyllda måltalet för 2019 är 84 procent vilket är något under målet på 90 procent. Kvalitet i form av punktlighet, regularitet och god information värderas fortsatt som avgörande för helhetsintrycket och är det som, tillsammans med utbud i bistro och biljettpris, kan utvecklas för att höja betyget ytterligare.

Verksamhetsområde Utbud

För de fyra nordligaste länen är det ett uttalat mål att knyta samman länen och knyta ihop förbindelser med övriga Sverige och internationellt. Kollektivtrafiken ska vara ett medel till att utöka arbetsmarknadsregioner, knyta samman städer och kommuner. Kvalitetsmåten för utförd trafik var en operatörsberoende punktlighet på 97 procent och en operatörsberoende regularitet på 96 procent.

Under året har Norrtåg trafikerat sex linjer med 84 avgångar dagligen, måndag till fredag, eller cirka 2 100 avgångar per månad plus helgtrafik i en lägre omfattning. I april startades den sjunde linjen, en pendelsträcka på 3 mil, Boden–Luleå. Planerade banarbeten har under 2019 ökat med 53 procent jämfört med 2018 och på Botniabanan hela 73 procent jämfört med föregående. Ett arbete som kommer att ge bättre infrastruktur på sikt, men där resenärerna och trafiken blir påverkat. Samtliga inställda delsträckor har blivit bussersatta med flera bussar längs linjen för att öka kvaliteten för resande, men även få en bättre punktlighet på den delsträcka som körts som vanligt med tåg.

R

Umeå–Sundsvall

Trafiken på sträckan Sundsvall–Örnsköldsvik–Umeå har trafikerats med nio dubbelturer på vardagar samt helgtrafik. Resandet uppgick till 689 000 jämfört med 627 000 föregående år, vilket motsvarar en ökning med 10 procent. Sträckan är fortsatt den med flest antal resenärer. Under pendlingstider är tågen fullsatta, främst in mot och ut från Umeå. Under helgerna är vissa avgångar i princip fulla hela sträckan. Trots en resandeökning på totalen jämfört med 2018 har resandet minskat inom Västerbotten jämfört med 2017, där resandet även har minskat på de bussavgångar som finns. I Västernorrland är resandeminskningarna jämfört med 2017 hänförligt till banarbeten som påverkat resande mellan framförallt Timrå och Kramfors.

Lycksele–Umeå och Vännäs–Umeå

Trafiken Umeå–Lycksele omfattar totalt fyra dubbelturer och trafiken Umeå–Vännäs har under året kört nio dubbelturer på vardagar. Resandet på linjerna uppgår till 192 500 resor vilket är en ökning jämfört med 2018 med 4 procent. Utvecklingen skiljer sig dock åt beroende på delsträcka. Lycksele–Umeå har sett en kraftig ökning, trots problem med regulariteten. Den största ökningen står resor till och från Vindeln för. Samtidigt har Vännäs–Umeå tappat 11 procent av resandet. En del av minskningen kan komma från ändrad schemaläggning/antagningar för gymnasieskolan i Vännäs.

Luleå–Umeå

Trafiken har under 2019 omfattat två dubbelturer och har på två år mer än fördubblat resandet. Antal resor uppgick 2019 till 60 000, vilket är en resandeökning med 38 procent jämfört med 2018. En stor andel av resande är hänförligt till helgen, fredag och söndag, där vi ser stora ökningar men även på vardagar och omstigning i Boden till Gällivare och Kiruna.

Kiruna–Luleå

Trafiken omfattar tre dubbelturer. Linjen har sedan länge haft en viktig funktion särskilt för Malmfälten, både för tjänsteresor som andra reseändamål. Resandet har utvecklats positivt och uppgick 2019 till 85 000 resenärer, vilket är en ökning med 16 procent. Marknadspotentialen bedöms vara stor då väginfrastrukturen dras med säkerhetsproblem och restiden med tåg är konkurrenskraftig. Infrastrukturproblem bromsar dock utvecklingstakten främst i de norra delarna av trafiksystemet. Linjen har den lägsta punktligheten, främst beroende på tunga godståg och slitage på infrastruktur och kapacitetsproblem, bla mellan Luleå-Boden.

Boden–Luleå

Pendeltåget Boden–Luleå startade i april månad 2019. Trafiken omfattar sex dubbelturer på vardagar. Utfallet av resandet har varit svagt. Busstrafiken mellan orterna har varit oförändrad och bara ett mindre antal resenärer har hittat till resealternativet tåg. Resandet uppgår till 12 500 från och med april månad.

Storlien–Östersund–Sundsvall

Trafiken omfattar totalt nio dubbelturer vardagar plus helgtrafik på sträckan Sundsvall–Östersund, på sträckan Östersund–Åre/Duved fem dubbelturer samt på sträckan Åre–Storlien två dubbelturer med omstigning i Storlien för fortsatt resa in mot Norge. Resandet uppgick 2019 till 492 000 resenärer, vilket är en ökning jämfört med 2018. Mittbanan har under de senaste åren uppgraderats gällande infrastrukturen för att minska restiden och öka säkerheten. Samtidigt har stråket utvecklats med ett flertal åtgärder för att underlätta kollektivt resande genom projekt Mittstråket. Bland annat kommer en partiell takttidtabell kunna införas på sträckan från T21. Effekterna av dessa åtgärder väntas under kommande år.

Punktlighet och regularitet

Punktligheten har under 2019 varit 90 procent (RT +5 min). Motsvarande siffra för 2018 var 82 procent. En stor del av förseningsminuterna beror på brister i infrastrukturen. Då Norrtåg till största delen trafikerar på enkelspår får även mindre fel och störningar stora effekter på punktligheten. Även banarbeten påverkar punktligheten då tåg får vänta på bussar som ersatt tåget förbi avstängda sträckor. Räknas merförseningar som inte är orsakade av operatören bort har Norrtågstrafiken en punktlighet på hela 97 procent (operatörsberoende punktlighet).

Regulariteten har under 2019 varit 90 procent, det vill säga de avgångar som nått sin slutdestination med tåg. Omfattande banarbeten har haft en stor påverkan på regulariteten då många delsträckor har varit inställda. Dessa inställda delsträckor har varit ersatta av buss.

Fordon

Norrtåg tillhandahåller och hyr genom sina ägare fordon. Norrtåg hyr i sin tur ut fordonen till operatören genom ett underhyresavtal där operatören påtar sig ansvaret för fordonen under hyresperioden. Norrtågs trafik utförs med:

- Tolv eldrivna motorvagnar av typen X62 Coradia Nordic
- Tre eldrivna motorvagnar X52 Regina som primärt trafikerar banorna norr om Umeå
- Tre eldrivna motorvagnar X11, varav ett trafikerar pendeltågstrafik Umeå-Vännäs och de två övriga används för att förstärka reservkapaciteten
- Ett dieseltåg av typen Y31 Itino, trafikerar sträckan Lycksele-Umeå

Ytterligare tre eldrivna motorvagnar av modellen X52 Regina från AB Transio ska överlämnas till Norrtåg i början av 2020. Dessa ska användas för att stärka reservkapaciteten samt möjliggöra en utökad trafik kring Umeå-Sundsvall och ny trafik Haparanda-Luleå. I väntan på överlämning har Norrtåg förstärkt trafiken med ytterligare X52 från AB Transio.

Som följd av Trafikverkets användande av Botniabanan och Norrtågstrafiken som pilotprojekt för ett nytt europeiskt signalsystem, ERTMS, måste Norrtågs fordon genomföra en omfattande uppgradering av utrustningen ombord på tågen för signalsystemet. Denna påbörjas december 2019 men kommer att pågå under hela 2020.

Under 2019 gav Norrtåg AB INAB, Umeå, i uppdrag att påbörja utbyggnaden av en ny multifunktionshall och svarv. Det är Norrtågs största satsning sedan trafikstarten och investeringen bedöms ge stora effekter på trafikens tillgänglighet. Multifunktionshallen innehåller även en ny avisningsfunktion som kraftigt minskar tiden för avisning. Tillsammans ökar den nya hallen även effektiviteten i övriga två hallar då en tillkommande hall innebär färre fordonsrörelser. Även operatörens kringkostnader minskar då färre fordonsrörelser behöver genomföras utanför verkstadsområdet där lokförare behöver kallas in. Multifunktionshallen beräknas vara färdigställd med funktionerna avisning till slutet av kvartal ett 2020 och svarv i början av sommaren 2020.

Verksamhetsområde Varumärke

Hur varumärket Norrtåg uppfattas av allmänheten, potentiella och befintliga resenärer, media samt beslutsfattare har en direkt påverkan på möjligheten att uppfylla verksamhetens mål, vision och affärsidé.

H

Norrtåg AB är ytterst ansvarig för varumärket Norrtåg och ska därför leda arbetet med att utveckla varumärket över tid. Målen för området är en kännedom om varumärket bland allmänheten på 60 procent och andel positivt inställda till varumärket 60 procent. Årets resultat är en varumärkeskännedom på 90 procent och 39 procent positivt inställda. Allmänheten och resenärernas uppfattning om Norrtåg har en direkt påverkan på möjligheterna för bolaget att fullgöra vårt uppdrag. Ett svagt varumärke försvårar även möjligheten att locka nya resenärer till tågen. På längre sikt innebär det även minskad motivation att investera i tågtrafik och järnvägsinfrastruktur.

Bolaget har under året påbörjat ett strategiskt varumärkesarbete för att höja kunskapsnivån om Norrtågstrafiken.

Det första handlar om bolagets position, ”jag skapar tillgänglighet”, som beskriver bolagets roll och det värde Norrtåg skapar i de fyra nordligaste regionerna.

Under 2019 har bolaget tagit över samordningen av samarbetet Botniska korridoren. Samarbetet samlar de sju nordligaste regionerna i Sverige, samt norska och finska motsvarigheter, för att gemensamt utveckla vårt transportsystem. Samarbetet tar fram gemensamma utredningar om möjligheter och behov av utvecklad infrastruktur och agerar som en samlad röst på nationell och EU-nivå.

I juni presenterade samarbetet en rapport om den potentiella överflyttningen av flygresenärer till tåg vid snabbare förbindelse till Stockholm. Den visar på ca en miljon överflyttade resenärer. I nivå med den överflyttning som de diskuterade höghastighetsjärnvägarna ska ge.

Norrtåg AB har även engagerat sig i arbetet för en elektrifiering av Tvärbanan Lycksele–Hälsnäs, elektrifiering av Meråkerbanan, elektrifiering av kopplingen till Finland via Haparanda–Torneå, dubbelspåret på Nya Ostkustbanan från Västeråsby till Gävle och Norrbottenbanan till Luleå i olika projekt och samarbeten.

Verksamhetsområde Ekonomi och Styrning

Strategisk styrning är en förutsättning för att uppnå god kvalitet och effektivt resursutnyttjande. Upphandling och inköp är en del i den strategiska styrningen. Att kontinuerligt följa upp trafiken, avtalsbevakning och omvärldsanalys är en bra grund för att uppnå en god strategisk styrning.

Under året har även diskussionen fortsatt med Trafikverket beträffande den statliga delen av finansieringen för kommande period. Trafikverket väntades att presentera sitt slutgiltiga förslag under 2019, men har meddelat att besked kommer först under 2020.

Miljö

En av de klart största klimatutmaningarna för Sverige är att klara en hållbar utveckling inom transportsektorn. Vägtrafiken har stor klimatpåverkan genom hög energiförbrukning och hög andel fossila bränslen. Att åka tåg är energieffektivt och bra ur miljösynpunkt.

Norrtågstrafiken har möjliggjort mer miljövänliga persontransporter. Resvaneundersökningen var en del i utvärderingen av Norrtågsförsöket som bolaget ska ta fram på uppdrag av riksdagen. 2019 års utvärdering

konstaterar att trafiken har bidragit till regionförstoring i enlighet med riksdagens intentioner när Norrtågsförsöket inrättades. Även omfattande samhällsvinster har uppnåtts, i form av minskade utsläpp av skadliga partiklar, kraftigt minskat utsläpp av koldioxid och minskade kostnader för olyckor med mera.

Totalt uppgår samhällsvinsten till 35 miljoner kronor per år, baserat på 30 000 ton i minskade koldioxidutsläpp. Detta kan jämföras med utsläppen från nära 15 000 personbilar på ett år. Med det nya kalkylvärdet för koldioxidutsläpp ökar samhällsnyttan med Norrtågstrafiken till 210 miljoner per år (ASEK Kalkylvärde från april 2020, 7 kr/ton CO₂).

Bristfällig luftkvalitet och de konsekvenser det här för människors hälsa och miljön är ett problem i många städer världen över och har särskilt uppmärksammats av den europeiska kommissionen. Om Norrtågs resenärer under 2019 istället hade åkt bil eller buss hade det inneburit utsläpp av cirka 106 000 gram partiklar i tätort vilket motsvarar transportarbete i cirka 60 000 mil av lastbil med släp i tätort.

Norrtågs framtida utveckling

Norrtåg AB arbetar med att bygga upp ett regionalt tågssystem i de fyra nordligaste regionerna. Det första tåget under varumärket Norrtåg avgick i augusti 2010 och därmed firar Norrtåg 10 år 2020.

Resandet har fortsatt att växa, även jämfört med rekordåret 2017. Bilen är fortsatt vår största konkurrent och ska Norrtåg fortsätta att växa måste fler bilresenärer välja tåget för resor med vårt trafikutbud. En viktig del i att vinna över bilresenärer är en ökad kunskap om kollektivtrafikens faktiska funktion och utbud. Bolagets kommunikation kommer därför att handla mycket om att informationsspridning och aktiviteter för att fler ska testa på tåget.

Den nya multifunktionshallen och de tre tillkommande fordonen kommer att ge Norrtåg kapacitet och förutsättningar att klara robust och utvecklad trafik de närmsta åren.

Infrastrukturen på Norrtågs linjer fortsätter att trimmas. Detta ger ökade möjligheter till ett förbättrat utbud. Samtidigt skapar ökad konkurrens om kapacitet på Sundsvall-Umeå förlängd restid och minskade möjligheter till stopp på vissa stationer. Den utökade underhållsbudgeten för Trafikverket är på sikt positiv men innebär i närtid avstängda banor och störningar. Det är av största vikt för Norrtåg att underhållet fortsätter att optimeras för att de delar av infrastrukturen som orsakar flest störningar åtgärdas först, samtidigt som infrastrukturens generella skick och kapacitet förbättras.

De kommande tio åren kommer att innebära stora positiva utmaningar för Norrtågstrafiken. Med Norrbottenbanan (Skellefteå-Umeå i en första etapp) och Ostkustbanan-Ådalsbanan (Västeråsby-Gävle) kommer restider att förbättras och nya städer kopplas samman. Med samma resandeutveckling som på Botniabanan kan det innebära en fördubbling av resandet på längre sikt. Bolaget kommer därför redan nu ta fram förslag till hur Norrtågs trafiksystem kan se ut på längre sikt och vad det innebär för verksamheten. Den utredningen väntas vara klar under 2021 och kommer att vara grunden till bolagets framtida trafikstrategi.

Ekonomisk rapport

Summa intäkter uppgår till 308 665 kkr, den statliga finansieringen för trafik uppgår till 63 307 kkr och den regionala finansieringen för trafik uppgår till 138 667 kkr, vilket är 282 kkr lägre än inbetalt av ägarna och har i årsbokslutet bokförts som skuld till ägarna.

Ekonomiskt sammandrag	2019	2018	2017	2016
Omsättning exkl. driftsbidrag	169 997	170 894	178 610	171 095
Resultat efter finansiella poster	16	15	10	5
Likviditet %	115,5 %	109,45 %	113,1 %	112,6 %
Soliditet %	1,71	1,06 %	1,39 %	1,20 %

Förändring av eget kapital	2019	2018
Bundet eget kapital		
Aktiekapital	2 000	2 000
Enligt balansräkning innevarande år	2 000	2 000
Fritt eget kapital		
Enligt balansräkning fg år	0	0
Årets resultat	0	0
Enligt balansräkning innevarande år	0	0
RESULTATDISPOSITION (i kronor)		
Styrelsen föreslår att till förfogande stående medel		
Balanserat resultat	0 kr	
Årets resultat	0 kr	
Disponeras sålunda		
i ny räkning balanseras	0 kr	

✍

NORRTÅG AB**RESULTATRÄKNING FÖR TIDEN 2019-01-01—2019-12-31 (KKR)**

RÖRELSENS INTÄKTER	Not 1	2019	2018
Nettoomsättning	Not 2	106 683	108 832
Övriga rörelseintäkter	Not 3	63 314	62 062
Driftsbidrag från ägare	Not 4	138 668	120 764
SUMMA RÖRELSENS INTÄKTER		308 665	291 658
RÖRELSENS KOSTNADER			
Direkta trafik kostnader	Not 5	-297 378	-282 776
Övriga externa kostnader	Not 6	- 4 383	- 2 456
Personalkostnader	Not 7	- 6 404	- 5 921
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar	Not 8	- 516	- 517
SUMMA RÖRELSENS KOSTNADER		-308 681	-291 670
RÖRELSERESULTAT		-16	-12
Resultat från finansiella poster			
Ränteintäkter och liknande resultatposter	Not 9	32	27
Räntekostnader och liknande resultatposter		-	-
Summa resultat från finansiella poster		32	27
Resultat efter finansiella poster		16	15
Skatt på årets resultat	Not 10	-16	-15
ÅRETS RESULTAT		0	0

NORRTÅG AB
BALANSRÄKNING PER 2019-12-31 (KKR)

TILLGÅNGAR	Not 1	2019	2018
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier, verktyg och installationer	Not 8	3 182	3 631
Finansiella anläggningstillgångar			
Aktier och andelar	Not 11	60	60
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		3 242	3 691
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		1 318	30 193
Övrig kortfristiga fordringar		5 686	2 316
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Not 12	3 791	25 519
Summa Kortfristiga fordringar		10 795	58 027
Kassa och bank		102 753	127 708
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		113 548	185 736
SUMMA TILLGÅNGAR		116 790	189 427

h

NORRTÅG AB**SKULDER OCH EGET KAPITAL****2019****2018****EGET KAPITAL**

Not 13

Bundet eget kapital

Aktiekapital

2 000

2 000

Fritt eget kapital

Not 14

Balanserat resultat

0

0

Årets resultat

0

0

SUMMA EGET KAPITAL**2 000****2 000****Avsättningar**

Övriga avsättningar

Not 15

16 481

17 727

Summa avsättningar**16 481****17 727****KORTFRISTIGA SKULDER**

Leverantörsskulder

6 239

41 011

Skatteskuld

Not 10

6

28

Skuld aktieägare

Not 16

41 217

54 364

Övriga kortfristiga skulder

253

227

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Not 17

50 593

74 070

SUMMA KORTFRISTIGA SKULDER**98 308****169 700****SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL****116 790****189 427**

✱

Norrtåg AB
Org nr 556758-3496

KASSAFLÖDESANALYS

Kassaflödesanalyser (KKR)	2019-01-01 2019-12-31	2018-01-01 2018-12-31
Den löpande verksamheten		
Rörelseresultat	-16	-12
<i>Justering för poster som inte ingår i kassaflödet</i>		
Avskrivningar	516	517
Årets skattekostnad	-16	-15
	<u>484</u>	<u>490</u>
Erhållen ränta	32	27
Erlagd ränta		-
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital	<u>516</u>	<u>517</u>
<i>Förändring av rörelsekapital</i>		
Minskning av avsättningar	-1 245	-673
Ökning/Minskning av fordringar	47 232	-41 016
Ökning/Minskning av leverantörsskulder	-34 772	22 744
Ökning/Minskning av övriga korta skulder	-36 619	23 450
Kassaflöde från den löpande verksamheten	<u>-24 889</u>	<u>5 022</u>
Investeringsverksamhet		
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-67	-18
Kassaflöde från investeringsverksamheten	<u>-67</u>	<u>-18</u>
Finansieringsverksamhet		
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	0	0
Ökning/Minskning av likvida medel	-24 956	5 004
Likvidamedel vid årets början	127 708	122 704
Kursdifferens i likvida medel		
Likvidamedel vid årets slut	102 753	127 708

NOTER TILL RESULT- OCH BALANSRÄKNING

Not 1 Redovisnings och värdeprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och enligt Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1. Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Fordringar, skulder och avsättningar

Om inget annat anges ovan värderas kortfristiga fordringar till det lägsta av dess anskaffningsvärde och det belopp varmed de beräknas bli reglerade. Långfristiga fordringar och långfristiga skulder värderas efter det första värderingstillfället till upplupet anskaffningsvärde. Övriga skulder redovisas till anskaffningsvärdet om inget anges

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisar till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår förutom inköpspriset även utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet.

Avskrivningar

Avskrivningar sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod eftersom det återspeglar den förväntade förbrukningen av tillgångens framtida ekonomiska fördelar. Avskrivningen redovisas som kostnad i resultaträkningen.

	<u>Nyttjandeperiod</u>
Datorer	Tre år
Inventarier	Fem år
Fekaliebil	Sex år
Förbättringar annan fastighet	Tio år

Leasing

Alla leasingavtal redovisas som operationella leasingavtal. Leasingavgifterna enligt operationella leasingavtal, inklusive förhöjd förstagångshyra men exklusive utgifterna för tjänsterna som försäkring och underhåll redovisas linjärt över leasingperioden.

Offentliga bidrag och intäktsredovisning

Ett offentligt bidrag som inte är förknippat med krav på framtida prestation redovisas som intäkt när villkoren för att få bidraget uppfylls. Ett offentligt bidrag som är förenat med krav på framtida prestation redovisas som intäkt när prestationen utförs. Om bidraget har tagits emot innan villkoren för att redovisa det som intäkt har uppfyllts, redovisas bidraget som skuld. Statlig medfinansiering av rörelsen har redovisats som övriga rörelseintäkter. Regional medfinansiering av rörelsen har redovisat som driftsbidrag från ägarna. Nettoomsättning avser intäkter hänförliga till trafikavtal och har motsvarande trafik kostnader.

✍

✍

Not 2 Nettoomsättning	2019	2018
Tåghyror	87 881	91 451
Ersättning för resande med RKTM färdbevis	15 969	17 381
Projektintäkter Botniska korridoren	1 532	
Ersättning för reservfordon	<u>1 302</u>	
Summa nettoomsättning	106 683	108 832

Operatören är underhyrestagare av fordon, Hyresavtalen är kopplat till trafikavtalets längd.

Fordonstyp	Antal	Hyresavtalets utgång
X52 Regina	3	2025-12-13
X62 Coradia	12	2025-12-13
X11	3	2025-12-13
Y31 Itino	1	2025-12-13

De framtida hyresintäkterna fördelar sig enligt följande

Framtida hyresbelopp

2020	106 799
2021-2024	320 397

Not 3 Övriga rörelseintäkter

Medfinansiering Trafikverket	63 307	62 062
Övriga ersättningar och bidrag	7	-4
Försäkringsersättning	0	<u>4</u>
Summa övriga rörelseintäkter	63 314	62 062

Not 4 Driftsbidrag

Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrland	47 858	46 427
Region Jämtland Härjedalen	24 428	23 636
Länstrafiken i Västerbotten AB	41 686	40 043
Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten	<u>24 977</u>	<u>24 110</u>
Summa utfakturerat driftbidrag	138 949	134 216
Avräkningsskuld	<u>- 281</u>	<u>- 13 452</u>
Summa intäktsförda driftsbidrag	138 668	120 764

Not 5 Direkta trafik kostnader

Trafikkostnad	170 910	160 146
El och banavgifter resandetrafik	15 169	15 006
Verkstad och underhåll	9 732	14 136
Fordonshyror	<u>101 566</u>	<u>93 488</u>
Summa trafik kostnad	297 377	282 776

Fordon hyrs av AB Transitio via bolagets ägare. Hyreskostnaden är enligt gällande hyresavtal.

Fordonstyp	Antal	Hyresavtalets utgång
X52 Regina	2	2025-08-19
X62 Coradia	12	2025-12-05
X11	3	2025-12-31
Y31 Itino	1	2025-06-30

De framtida hyreskostnaderna fördelar sig enligt följande

Framtida hyresbelopp	
2020	106 799
2021-2024	320 397

Not 6 Övriga externa kostnader

2019 2018

Ersättning till revisorer

Revisionsuppdrag	124	88
Övriga uppdrag	<u>228</u>	<u>46</u>
Summa	277	134

Hyreskostnad lokal

235 265

Framtida hyresbelopp Utgång	Antal	Hyresavtalets	Framtida hyresbelopp inom ett år	Framtida hyresbelopp 2021-2024
Lokalhyra Skolgatan 76	1	2021-01-31	229	19
Leasing tjänstebil	1	2022-12-27	57	171

Not 7 Personalkostnader

Fördelning

Medelantalet anställda

Män	3	2
Kvinnor	<u>3</u>	<u>2</u>
Totalt	6	4

Löner och ersättningar

Vd och styrelse	1 739	1 739
Övriga anställda	<u>2 343</u>	<u>1 914</u>
Summa löner och ersättningar	4 082	3 653
Sociala avgifter enligt lag och avtal	1 300	1 178
Pensionskostnader (varav Vd 570 kkr)	<u>858</u>	<u>820</u>
Summa sociala avgifter och pensionskostnader	2 158	1 998

Avtal för högre befattningshavare

För Vd gäller en ömsesidig uppsägningstid om sex månader samt rätt till avgångsvederlag vid uppsägning från bolagets sida. Om verkställande direktör uppbär lön eller ersättning från annan syssla under den tid avgångsvederlaget utgår, skall avgångsvederlaget reduceras med motsvarande summa.

Not 8 Inventarier, verktyg och datorer

Ingående anskaffningsvärde	4 902	4 884
Årets investeringar	67	18
Årets utrangering	<u>- 109</u>	
Utgående anskaffningsvärde	4 860	4 902
Ingående avskrivningar enligt plan	-1 271	- 755
Årets avskrivningar enligt plan	- 516	- 517
Värdeminskning årets utrangering	<u>109</u>	
Utgående avskrivningar enligt plan	- 1 679	-1 271
 Bokfört värde	 <u>3 181</u>	 <u>3 631</u>

Not 9 Ränteintäkter och liknande resultatposter	2019	2018
Ränteintäkter	<u>32</u>	<u>27</u>
Summa ränteintäkter	32	27

Not 10 Årets skatt

Aktuell skatt	- 16	- 15
Justerad avseende tidigare år	<u>- 0</u>	<u>- 0</u>
Summa redovisad skatt	- 16	- 15
Redovisad resultat före skatt	16	15
Skatt på redovisad resultat	- 4	- 3
Skatt på redovisad resultat enligt gällande skattesats (21,4 %)	- 4	- 3
Skatteeffekt av		
Övriga ej avdragsgilla kostnader	- 12	- 12
Ej skattepliktiga intäkter	<u>0</u>	<u>0</u>
Redovisad skatt	- 16	- 15
Genomsnittlig effektiv skattesats	21,4 %	22 %

Not 11 Aktier och andelar

Sveriges Kommunikationer AB, 30 st aktier	<u>60</u>	<u>60</u>
	60	60

Not 12 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Övriga poster	1 110	857
Förutbetalda ersättningar för RKTm färdbevis	1 451	2 156
Upplupna intäkter Botniska Korridoren	1 230	
Förutbetalda hyreskostnader	-	<u>22 506</u>
Summa förutbetalda kostnader	3 791	25 519

Not 13 Aktiekapital, 2000 aktier, kvotvärde 1 000 kr

Fördelning av aktierna mellan ägarna

Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrland	500	500
Region Jämtland Härjedalen	500	500
Länstrafiken i Västerbotten AB	500	500
Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten	<u>500</u>	<u>500</u>
Summa	2 000	2 000

Not 14 Förändring av eget kapital

Bundet eget kapital		
Aktiekapital	<u>2 000</u>	<u>2 000</u>
Enligt balansräkning innevarande år	2 000	2 000
Fritt eget kapital		
Enligt balansräkning fg år	0	0
Årets resultat	<u>0</u>	<u>0</u>
Enligt balansräkning innevarande år	0	0

Not 15 Avsättning för underhåll

	2019	2018
Ingående balans	17 727	18 400
Årets kostnader för långsiktigt förebyggande underhåll	<u>-1 245</u>	<u>- 674</u>
Utgående balans	16 481	17 727

Not 16 Specifikation av skuld till ägarna

Län	Ing balans	Årets driftbidrag	Under året betalt	Reglering av skuld	Utgående balans
Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrland	- 21 422	47 664	-47 858	10 700	-10 916
Region Jämtland Härjedalen	- 3 208	24 434	-24 428	2 728	- 473
Länstrafiken i Västerbotten AB	-18 433	41 739	-41 686		- 18 379
Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten	-11 301	24 830	-24 977		- 11 448
Summa	-54 364	138 668	-138 949	13 428	- 41 217

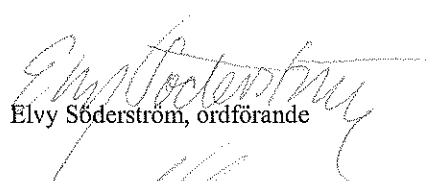
Not 17 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Semesterlöneskuld	303	410
Sociala avgifter, lagstadgande	95	129
Trafikkostnader	33 736	25 053
Löpande upplupna kostnader	927	3 250
Förutbetalda hyresintäkter		22 487
Förutbetald statlig medfinansiering	<u>15 532</u>	<u>22 741</u>
Summa upplupna kostnader och förutbetalda intäkt	50 593	74 070

Not 18 Eventualförpliktelser

Norrtåg AB har lämnat en hyresgaranti fram till och med år 2036 avseende den av INAB, Umeå kommun, uppförda tågverkstaden i Umeå.	171 000	151 200
---	---------	---------

Umeå den 19/12 2020

Elvy Söderström, ordförande

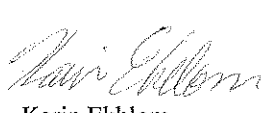

Nils Olov Lindfors

Jonny Lundin

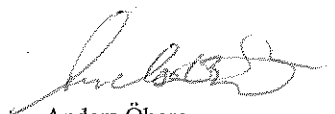
Anton Hammar

Karin Ekblom

Stig Lennart Karlsson

Anders Öberg

Tommy Bäckström

Maria Högländer
Vd

Vår revisionsberättelse har lämnats 2020-03-15

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Peter Söderman

Auktoriserad revisor
Huvudansvarig revisor

Håkan Jonsson

Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Norrtåg AB, org.nr 556758-3496

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Norrtåg AB för år 2019.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Norrtåg ABs finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för Norrtåg AB.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Norrtåg AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Övrig upplysning

Revisionen av årsredovisningen för räkenskapsåret 2018 har utförts av en annan revisor som lämnat en revisionsberättelse daterad 9:e april 2019 med omodifierade uttalanden i Rapport om årsredovisningen.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av årsredovisningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

K

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Norrtåg AB för år 2019 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Norrtåg AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av förvaltningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Umeå den 15 mars 2020

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Peter Söderman
Auktoriserad revisor
Huvudansvarig revisor

Håkan Jonsson
Auktoriserad revisor

Lekmannarevisorerna
Norrtåg AB

För kännedom och beaktande:
Styrelsen i Norrtåg AB

För kännedom till fullmäktige i:
Region Norrbotten,
Region Västerbotten,
Region Jämtland Härjedalen,
Region Västernorrland

Till årsstämman i
Norrtåg AB
Org. nr 556758-3496

Granskningsrapport för 2019

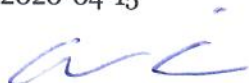
Lekmannarevisorerna har som uppgift att granska om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig.

Vi, av fullmäktige i Region Norrbotten, Region Västerbotten, Region Jämtland Härjedalen och Region Västernorrland, har granskat bolagets verksamhet under år 2019. Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har utgått från en bedömning av risk och väsentlighet.

Vår granskning visar att bolagets verksamhet under år 2019 har bedrivits på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll.

Underlag för revisionell bedömning redovisas i bifogad granskningsredogörelse.

2020-04-15

Anders Åknert
På uppdrag av lekmannarevisorerna i Norrtåg AB

Anders Åknert (sammankallande 2019), utsedd lekmannarevisor för Region Norrbotten
Mattias Sehlstedt, utsedd lekmannarevisor för Region Västerbotten
Finn Cromberger, utsedd lekmannarevisor för Region Jämtland Härjedalen
Mikael Gäfvert, utsedd lekmannarevisor för Region Västernorrland

Bilaga: Granskningsredogörelse "Grundläggande granskning", april 2020, PwC

Grundläggande granskning 2019

Norrtåg AB

April 2020

Per Stålberg, certifierad kommunal revisor

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
1. Inledning	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 Syfte, revisionsfråga och kontrollområden	3
1.3 Revisionskriterier	3
1.4 Avgränsning	4
1.5 Metod	4
2. Iakttagelser och bedömningar	5
2.1 Bolagets uppdrag	5
2.2 Bolagsstyrelsens styrning, kontroll och åtgärder	5
2.3 Måluppfyllelse	7
3. Avslutning	9
3.1 Sammantagen revisionell bedömning	9
3.2 Rekommendationer	9

Sammanfattning

På uppdrag av lekmannarevisorerna i Norrtåg AB har PwC genomfört en grundläggande granskning av bolaget för år 2019. Lekmannarevisorernas uppdrag regleras i kommunallagen, aktiebolagslagen och god revisionssed inom kommunal verksamhet. Granskningen har fokuserat på följande områden:

- Bolagsstyrelsens styrning, kontroll och åtgärder
- Måluppfyllelsen för verksamheten
- Måluppfyllelse för ekonomin

Utifrån genomförd granskning görs en sammantagen bedömning att bolagsstyrelsens förvaltning under 2019 skett på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll.

Underlag för revisionell bedömning redovisas i följande avsnitt.

För att utveckla granskningsområdet bör följande rekommendation prioriteras:

- Bolagets styrelse formulerar målindikatorer för att pröva om verksamheten har bedrivits på ett resurseffektivt sätt

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Av kommunallagen och god revisionssed följer att revisionen årligen ska granska alla styrelser och nämnder, vilket även innefattar kommunal verksamhet som bedrivs i aktiebolagsform.

Bolagets styrelse ska förvalta och genomföra verksamheten i enlighet med ägardirektiv, lagar och föreskrifter. För att fullgöra uppdraget måste verkställande organ bygga upp system och verktyg för ledning, styrning, uppföljning, kontroll och rapportering samt säkerställa att dessa verktyg tillämpas på avsett sätt. En bristfällig styrning och kontroll kan riskera att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt.

Revisionsobjekt i granskningen är styrelsen i Norrtåg AB.

1.2 Syfte, revisionsfråga och kontrollområden

Lekmannarevisorernas uppdrag regleras i aktiebolagslagen kapitel 10 och kommunallagen kapitel 12. Syftet med den översiktliga granskningen är att ge lekmannarevisionen ett underlag till uttalande i årlig granskningsrapport. Följande övergripande revisionsfråga ska besvaras:

Har bolagsstyrelsens förvaltning skett på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll?

Granskningen omfattar följande områden:

1. Styrning, kontroll och åtgärder: översiktlig nivå
2. Måluppfyllelse för verksamheten.
3. Måluppfyllelse för ekonomin.

Kontrollområde 1 utgör underlag för att pröva om den interna kontrollen är tillräcklig. Övriga områden bildar underlag för att bedöma om förvaltningen skett på ett ändamålsenligt (kontroll nr: 2) och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt (3).

1.3 Revisionskriterier

Följande revisionskriterier används i granskningen:

- Aktiebolagslagen 8:4
- Ägardirektiv och bolagsordning för Norrtåg AB
- Bolagsinterna styrdokument i form av budget och verksamhetsplan eller motsvarande för år 2019.
- I övrigt se syfte och kontrollområden

1.4 Avgränsning

I tid avgränsas granskningen i huvudsak till år 2019. I övrigt se syfte och kontrollområden.

1.5 Metod

Granskningen sker genom protokollsanalys av bolagsstyrelsens styrning och kontroll av tilldelade uppdrag/ansvarsområden. Därutöver har det i december 2019 genomförts en träff med företrädare för styrelsen och verkställande ledning.

Revisionell bedömning av respektive granskningsområde/revisionsfråga sker utifrån en tregradig skala: ja - uppfyllt (grön), delvis (gul), nej - ej uppfyllt (röd).

2. Iakttagelser och bedömningar

2.1 Bolagets uppdrag

Iakttagelser

Syftet med kommunal verksamhet är att tillhandahålla nyttigheter till dess medborgare. Enligt kommunallagen kan kommuner, kommunalförbund och regioner överlämna vården av dess angelägenheter till ett aktiebolag. Samtliga aktier i Norrtåg ägs direkt eller indirekt av regioner eller kommunalförbund.

Ägarnas uppdrag till bolaget regleras i bolagsordning och ägardirektiv. Gällande styrdokument är behandlade av årsstämman 2017-06-09. I bolagets uppdrag ingår följande:

- Planera, samordna och upphandla persontrafik med tåg.
- Bolaget ska erbjuda regionens invånare persontrafik med tåg. Trafiken ska kännetecknas av attraktivitet, hög tillgänglighet och standard samt hög kundtillfredsställelse. Trafiken som erbjuds ska även vara rationell och effektiv.
- Trafikutbudet ska, i dialog med ägarna, samordnas med den övriga interregionala trafiken.
- Persontrafiken ska bedrivas inom och i anslutning till de fyra nordligaste länen. Verksamheten ska bedrivas utan vinstsyfte.

I bolagsstyrelsens uppdrag ingår att verkställa det uppdrag till ägarna tilldelat bolaget. Av bolagsordningen framgår att styrelsen ska bestå av åtta ledamöter där varje delägare utser två ledamöter.

I ägardirektiv regleras även när bolaget ska inhämta ägarnas ställningstagande och vilken information som bolaget fortlöpande ska lämna till ägarna.

Bedömning

Styrdokumentet ger en tydlig bild vilket kommunalt ändamål som bolaget ska tillgodose. Förutom att tillhandahålla en effektiv persontrafik med tåg ska bolagets verksamhet även samordnas med annan kollektivtrafik inom de fyra nordligaste länen.

2.2 Bolagsstyrelsens styrning, kontroll och åtgärder

Iakttagelser

Bolaget har under kalenderår 2019 haft fyra styrelsemöten: februari, maj, september och december. Vid tre tillfällen har antalet medverkande ledamöter varit 7 till antalet, vid ett tillfälle 5 ledamöter. Antalet protokollsärenden har uppgått till 47.

Styrelsens övergripande styrning av bolagets verksamhet har under perioden framför allt kommit till uttryck i samband med godkännande av verksamhetsplan och budget. Verksamhetsplanen 2019 tar utgångspunkt från bolagets strategidokument för perioden

2018-2025. I planen återfinns målsatta indikatorer för respektive verksamhetsområde samt vilka aktiviteter som bolaget ska fokusera på det närmaste året. Antalet aktiviteter uppgår till 46 stycken.

Under året har styrelsen återkommande genomfört analys och bedömning av risker inom bolagets verksamhetsområden. Tillämpad rutin har även funnits under tidigare mandatperioder. Granskning av styrelsens riskanalyser visar följande:

- Riskbedömning kopplat till trafiksäkerhetssystemet ERTMS har ökat något under 2019. För övriga områden har riskbedömningen varit oförändrad.
- Störst riskvärden redovisar inom följande områden: *Minskad statlig finansiering* respektive *Förändrade kostnader för infrastruktur och ERTMS*

Bolagsstyrelsen har under 2019 haft ett antal fasta punkter i mötesdagordning där ledamöterna fått löpande information och uppföljning från bolagets verksamhet. Samlad rapportering har framför allt skett genom följande rapporter:

- Årsredovisning 2018
- Tertialrapporter 2019
- Kvalitetsrapporter per kvartal

Norrtåg tillhandahåller och hyr genom sina ägare fordon, där bolaget i sin tur hyr ut dessa fordon till operatör. Här noteras att styrelsen under året fått rapportering om pågående arbete för att säkerställa behov av tågfordon. I samråd med företrädare för respektive ägare/finansiärer har bolaget äskat och tilldelats tre extra fordon (fordonstyp Regina). Borgenär för dessa fordon är regionala ägare/finansiärer inom Norrbotten (1 fordon), Västerbotten (1) samt Västernorrland (1).

Av intervjuer framgår att samarbetet fungerar bra mellan bolaget och regionerna. Trafikutredningar föregår beslut om hyra av tillkommande fordon. Utredningarna behöver ske med lång framförhållning och redan nu är utredningen om fordonsbehov inlett inför planerad trafikstart på Norrbottenlinjen mellan Umeå och Skellefteå år 2028. Det är en förankringsprocess mellan regionerna och Trafikverket där bolaget, på regionernas uppdrag, bidrar med expertkunskap på området.

Ett flertal olika kalkyler arbetades fram inför beslut att initiera byggandet av en multifunktionshall med möjlighet till hjulsvarvning och avisning. Det landade, efter förhandlingar, till slut i ett beslut att låta hyresvärden (INAB) för den befintliga depån i Umeå även uppföra denna anläggning i anslutning till befintlig depå. Det kommer enligt beräkningarna ge flera fördelar genom ett möjlighet till hjulsvarvning nattetid vilket minimerar trafikstörningar. Genom effektivare avisningsteknik, med varmluft/ånga istället för vatten, kommer tiden för avisning minskas från 4-5 timmar till ca 45 minuter.

Styrelsen har under granskningsperioden fått återkommande rapportering från byggande av multifunktionshall. Anläggningen kommer fullt ut tas i bruk i på sensommaren 2020.

I december har styrelsen fått en särskild uppföljning av verksamhetsplan och internkontrollplan för 2019. Av redovisningen framgår att en stor del av planlagda aktiviteter i verksamhetsplan har genomförts.

I övrigt noteras att styrelsen under året - i särskilt ärende - prövat om bolaget har bedrivits i enlighet med kommunalt ändamål och befogenheter som anges i bolagsordning.

Bedömning

Bolagets styrelsen kan i rimlig grad verifiera att den under 2019 har utövat styrning och kontroll över tilldelade uppdrag. Styrelsen bedöms även rimlig grad vidtagit åtgärder med anledning av lämnad rapportering. Styrning och kontroll bedöms vara såväl strukturerad som heltäckande.

2.3 Måluppfyllelse

lakttagelser

Måluppfyllelse för verksamheten:

Verksamhetsområde	Indikator	Måluppfyllelse	Kommentar till utfall
Resenär	1. Resandeutveckling: +2% 2. NKI Helhetsintryck: 90%	Grön	Resandeutveckling: +9% NKI: 84%
Utbud	1. Regularitet*: 95% 2. Punktlighet*: 92%	Grön	Regularitet: 96% Punktlighet: 97% * Trafikpåverkande händelser som operatör styr över
Varumärke	1. Känna till varumärke: 60% 2. Positivt inställd till varumärke: 60%	Gul	Känna till varumärke: 90% Positivt inställd: 39%

Jämförelse med föregående år visar att måluppfyllelse har förbättrats framför allt när det gäller indikatorerna resandeutveckling, punktlighet och regularitet.

Måluppfyllelse för ekonomin:

Verksamhetsområde	Indikator	Måluppfyllelse	Kommentar till utfall
Ekonomi i balans	Saknas	Grön	Redovisar ett nollresultat för 2019
God ekonomisk hushållning	Saknas	Grön	

I kommunallagen finns ett krav att kommunal verksamhet ska bedrivas med god ekonomisk hushållning. Verksamheten ska kännetecknas av ett effektivt resursutnyttjande. Inom verksamheten ska det finnas ett klart samband mellan å ena sidan *resursåtgång* (ekonomi) och å andra sidan *prestationer och effekter* (kvalitet).

Av sammanställningen ovan framgår att ett av bolagets målområden är att verksamheten ska kännetecknas av god ekonomisk hushållning. En brist är att bolagets styrelse inte formulerat målindikatorer för att mäta och pröva om bolaget efterlever god ekonomisk hushållning.

Exempel på indikatorer för resursåtgång kan vara följande:

- Kostnad per resande: Bolagets kostnader dividerat med antal resande
- Finansieringsgrad: Bolagets omsättning exkl. driftbidrag från ägarna dividerat med rörelsens intäkter

Granskning av utfall för ovan redovisade mätetal visar, enligt vår beräkning, att bolagets styckkostnad per resande 2019 (202 kr) har sjunkit med 6 kr i jämförelse med 2018. Bolagets förmåga att finansiera verksamheten utöver driftbidrag från ägarna har dock minskat till 55%. Motsvarande utfall var 58.6% (2018) och 62.7% (2017).

Bedömning

Bolagets resultat för 2019 bedöms i stort vara förenligt med fastställda mål för verksamhet och ekonomi.

För framtiden föreslås att styrelsen formulerar målindikatorer för att pröva om verksamheten har bedrivits på ett resurseffektivt sätt.

3. Avslutning

3.1 Sammantagen revisionell bedömning

Uppdrag	Kontrollområde	Bedömning
Intern kontroll	Bolagsstyrelsens styrning, kontroll och åtgärder	
Ändamålsenlighet	Måluppfyllelse för verksamheten	
Ekonomiskt tillfredsställande	Måluppfyllelse för ekonomin	

Utifrån genomförd granskning görs en sammantagen bedömning att bolagsstyrelsens förvaltning under granskningsperioden skett på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll.

3.2 Rekommendationer

För att utveckla granskningsområdet lämnas följande rekommendation:

- Bolagets styrelse formulerar målindikatorer för att pröva om verksamheten har bedrivits på ett resurseffektivt sätt

April 2020

Per Stålberg, projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av lekmannarevisorerna i Norrtåg AB enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från 2019-09-02. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

Prisbasbelopp 2020	BAS	47 300
---------------------------	------------	---------------

Årsarvode*	Strlk	
Ordförande	200%	94 600
Vice Ordförande	75%	35 475
Ledamot	17%	8 041
Ersättare	17%	8 041
Lekmannarevisor	16%	7 568

Mötesarvode **		
Ledamot Norrtåg AB vid närvaro	3%	1 419

Till ordförande föreslås ett arvode om 2 PBB.
Utöver utgår ersättning för förlorad arbetsförtjänst och omkostnader.

Förrättningsarvode utgår i skälig omfattning efter styrelsens beslut.

Till vice ordförande föreslås ett arvode om 0,75 PBB (höjning med 0,25 PBB).
Utöver utgår ersättning för förlorad arbetsförtjänst och omkostnader.
Förrättningsarvode utgår i skälig omfattning efter styrelsens beslut*.

*Om närvaron på styrelsemöten har varit mindre än 50 % under året utbetalas inte årsarvodet

** Ersättning för förlorad arbetsförtjänst ska styrkas mot arbetsgivarintyg

Ledamöter styrelse

Efternamn	Förnamn	Adress	Postnr	Postort	Region
Karlsson	Stig-Lennart	Byssträsk 151	921 92	Lycksele	Västerbotten
Bäckström	Thommy	Axtorpsvägen 70	903 39	Umeå	Västerbotten
Öberg	Anders	Nyåkersvägen 61	954 41	Sunderbyn	Norrbotten
Lindfors	Nils-Olov	G:a Bodenvägen 180	954 33	Gammelstad	Norrbotten
Söderström	Elvy	Järvstagatan 22 J	891 61	Örnsköldsvik	Västernorrland
Lundin	Jonny	Solberg 205	871 92	Härnösand	Västernorrland
Ekblom	Karin	Lars Bengts väg 6	83 741	Mörsil	Jämtland/Härjedalen
Hammar	Anton	Gravmyrvägen 8	84 451	Stugun	Jämtland/Härjedalen

Ersättare

Carstedt	Rickard	Ljusvattnet 241	937 91	Burträsk	Västerbotten
Ericson	Lenita	Skomakargatan 16	97 233	Luleå	Norrbotten
Wahlberg	Per	Kungsvägen 13	851 41	Sundsvall	Västernorrland
Andersson	Johannes	Lottgatan 14 C	831 44	Östersund	Jämtland/Härjedalen

Lekmannarevisorer

Sehlstedt	Mattias	Gluntens väg 13	907 37	Umeå	Västerbotten
Åknert	Anders	Rådhusgården 6	972 32	Luleå	Norrbotten
Gäfvert	Mikael	Trädgårdsgatan 2	852 31	Sundsvall	Västernorrland
Cromberger	Finn	Kanslihusgränd 8	832 32	Östersund	Jämtland/Härjedalen

Auktoriserad revisor

Öhrlings Pricewaterhouse Coopers AB	Peter	Söderman			Huvudansvarig Revisor
---	-------	----------	--	--	--------------------------

19

Ombudsinstruktion Årsstämma Torsta AB
2020

RUN/186/2020

2020-04-24

Näringsliv

Sven Winemark

Tfn:

E-post: sven.winemark@regionjh.se

RUN/186/2020

Ombudsinstruktion Årsstämma Torsta AB 2020

Ärendebeskrivning

Torsta AB har kallat till årsstämma den 29 maj 2020. Ombud för Region Jämtland Härjedalen ska delges Region Jämtland Härjedalens ställningstagande till de ärenden som ska behandlas på stämman och som inte är av stämoadministrativ karaktär.

Region Jämtland Härjedalens ombud för Torsta AB är Kerstin Hylén med ombudersättare Robert Uitto.

I den årsredovisning som erhållits med kallelsen framgår det att omsättningen har uppgått till 46 651 162 kronor och rörelsens kostnader inkl. resultat från finansiella poster och bolagsdispositioner, samt att skatt har uppgått till 46 647 486 kronor, vilket ger ett årsresultat om 3 676 kronor. Vidare framgår av årsredovisningen att åretsresultat föreslås balanseras i ny räkning vilket innebär att bolagets "fritt eget kapital" ökar till 2 464 424 kronor.

I bifogad revisionsberättelse framgår att den auktoriserade revisorn tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Enligt bilagd dagordning ska stämman behandla ägardirektivet för bolaget. Då ägarråd inte har kunnat genomföras i god tid inför stämman har det inte funnits möjlighet till gemensamma diskussioner kring eventuella förändringar i ägardirektivet. Med anledning av detta föreslår Region Jämtland Härjedalen att nuvarande ägardirektiv fortsatt ska gälla.

Regiondirektörens förslag

1. Region Jämtland Härjedalens ombud vid årsstämman för Torsta AB bemyndigas att rösta för att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och

balansräkningen enligt årsredovisningen samt att styrelse och vd beviljas ansvarsfrihet.

2. Vid fastställande av styrelsearvode, punkt 12 på dagordningen, ska ombud rösta för att arvoden hålls oförändrade mot tidigare år.
3. Gällande punkt 17. Ägardirektivet ska ombudet rösta för att nuvarande ägardirektiv fortsatt ska gälla.
4. Region Jämtland Härjedalens ombud vid årsstämman för Torsta AB bemyndigas att rösta för de i övrigt till stämman framlagda förslag.

I tjänsten
Hans Svensson
Regiondirektör

Martina Lundholm
Områdeschef Näringsliv

Utdrag till

Ombud
Ombudsansättare

Kallelse till ordinarie stämma för Torsta AB

Måndag 29 maj 2020 kl 13.30 på Torsta i Ås

Dagordning:

1. Val av ordförande för stämman
2. Val av sekreterare för stämman
3. Upprättande och godkännande av röstlängd
4. Val av två justeringsmän
5. Prövning av om stämman blivit behörigen sammankallad
6. Godkännande av dagordning
7. Information om verksamheten 2019
8. Årsredovisning och revisionsberättelse
9. Fastställande av resultat och balansräkning
10. Disposition av bolagets vinst
11. Ansvarsfrihet för styrelsen och VD
12. Fastställande av styrelsearvode
13. Val av styrelseordförande
14. Val av övriga ledamöter i styrelsen
15. Val av en revisor samt information om utsedd lekmannarevisor
16. Val av valberedning (en ledamot för respektive aktieägare)
17. Ägardirektivet
18. Avtackning av avgående styrelseledamöter
19. Stämmans avslutande

Årsredovisning för

Torsta AB

556892-2420

KUNSKAPSCENTRUM FÖR DE GRÖNA NÄRINGARNA

Räkenskapsåret
2019-01-01 - 2019-12-31

Innehållsförteckning:

Sida

Förvaltningsberättelse	1-3
Resultaträkning	4
Balansräkning	5-6
Noter	7-11
Underskrifter	12

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och VD för Torsta AB, 556892-2420 får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2019-01-01 -- 2019-12-31.

Allmänt om verksamheten

Verksamhetens art och inriktning

Torsta är ett kunskapscentrum för de gröna näringarna. Här finns utbildningar och kurser för både unga och vuxna som leder till jobb. Vi arbetar med företags- och landsbygdsutveckling samt erbjuder god mat och konferensmöjligheter i lantlig miljö. Bolagets säte är i Ås och här bedrivs även all verksamhet.

Ägarnas målbeskrivning för bolaget enligt ägardirektivet och resultat för 2019

I nivå med rikspriser på Gymnasieutbildningarna	Ja
Resultat 3-5 %	Nej
Soliditet på 5-15 %	Ja, 24,8 %
Attraktiv utbildningsanordnare	Ja
Kompetens inom jord och skog	Ja
Vara en inspirationskälla för landsbygdsutveckling	Ja
Ta till vara möjligheter som finns i EU fondprogram	Ja
Nära samverkan med näringslivet	Ja

Utveckling av företagets verksamhet, resultat och ställning

	2019-12-31	2018-12-31	2017-12-31	2016-12-31	Belopp i Tkr 2015-12-31
Nettoomsättning, tkr	45 452,2	46 120,7	44 527,3	42 388,9	42 316,9
Resultat efter fin. poster, tkr	481,3	23,2	878,6	536,0	-1 465,0
Vinstmarginal, %	1,1	-	2,0	1,3	-3,5
Soliditet, %	24,8	19,9	20,6	16,3	11,0
Resultat per aktie, kr	0,9	2,2	136,8	69,7	-234,2
Avkastning på eget kapital, %	16,0	0,9	33,2	31,4	-90,1
Kassalikviditet, %	97,8	99,6	100,1	89,9	83,2

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Ekonomi

Det redovisade resultatet före dispositioner och skatt för 2019 visar på en vinst på 481 tkr jämfört med en budget på 131 tkr och föregående års resultat på 23 tkr.

Kommunikation

Vår kommunikation på sociala medier har ytterligare förbättrats vilket har haft stor effekt på antal som interagerar med oss där. Vi har en ny omarbetad och modernare hemsida. Torsta AB har också haft flera bra inslag i både radio och press under året, bland annat har vår utbildning i skog/miljövård och vårt projekt med drönare inom renskötseln uppmärksammats. Vi arrangerade Skogs- och lantbruksmässan för andra gången med ungefär 1800 besökare och 70 utställare. Tillsammans med Hushållningssällskapet anordnar vi varje år Skördefest Jämtland Härjedalen. Dessa arrangemang genomförs i nära samverkan med ett stort antal företag inom de gröna näringarna.

Utveckling

Kursverksamhet för vuxna har bedrivits inom skogsbruk, lantbruk och djurskötsel samt inom företagande i de gröna näringarna. Det är glädjande att antalet deltagare på vår kurs Företagsam på gård ökar. Det kan bero dels på att intresset för att bedriva verksamhet inom gröna näringar ökar, men också på att vi har ett nytt upplägg för kursen med möjlighet att läsa en eller flera moduler. Vi har deltagit i arbetsgruppen som tar fram det regionala stödprogrammet och hållit ihop arbetet med den regionala mat- och livsmedelsstrategin på direkt uppdrag av Region Jämtland Härjedalen.

Pågående projekt handlar om att

- utvärdera företagsmöjligheter med små skogsmaskiner
- prova drönare med IR teknik inom renskötsel,
- utreda kompetens- och arbetskraftsbehov inom gröna näringar
- utveckla företag inom måltidsturism längs Nordens Gröna Bälte
- ge inspel till kommande regional utvecklingsstrategi
- inspirera personal inom offentliga kök att utvecklas
- inspirera offentliga kök med samiska gäster att ta in samisk matkultur i sina restauranger
- genomföra försöksodlingar på uppdrag av SLU och andra organisationer

En bärande del i projekten om arbets- och kompetensbehov har varit möten med företagare inom näringen. Även arbetet med det regionala skogsprogrammet har byggt på ett antal dialogmöten med företag inom skogen.

Gymnasieutbildning

Just nu går 109 gymnasieelever på naturbruksgymnasiet och 9 elever på gymnasiesärskolan naturbruk. Det är det högsta antalet elever på skolan sedan Torsta AB bildades 2012 och totalantalet ökar för varje år. Det är få elever som söker till inriktningen skog/miljö, men de som går anser att det är en jättebra utbildning. Vi har flera intressanta samarbeten med andra skolor och organisationer vilket gör att våra elever får möjlighet att göra praktik både i andra delar av Sverige och utomlands.

Restaurang och konferens

Antalet externa lunchmatgäster har ökat ytterligare och vår restaurang är känd och uppskattad både i Ås och i övriga länet. Det har varit många konferenser och möten på Torsta under året.

Gårdsbruket

Under 2019 har vi planerat för ytterligare ombyggnad och förbättringar i arbetsmiljön på gården. Dessa kommer att genomföras 2020 med start i januari. Sommaren 2019 var mer normal och det blev en bra skörd.

Personal och organisation

Den årliga personalenkäten visar på ett fortsatt bra resultat och svarsfrekvensen var hög. Vi har haft inspektioner från Arbetsmiljöverket och en bra dialog som gett oss inspel på förbättringar i arbetsmiljön. Enligt ägardirektivet skall vi beakta alla människors lika värde och en konkret insats under året har varit en utbildning i HBTQ-frågor för all personal. Sjukskrivningstalet för 2019 var 2,92 % av den totala arbetstiden, för män 2,30 % och för kvinnor 3,45 %.

Styrelsens arbete

Styrelsen har under året haft 7 styrelsemöten varav ett konstituerande.

Ägarförhållanden

Organisation	Organisationsnummer	Ägarandel i %
Region Jämtland-Härjedalen	202000-2840	40
Jämtlands gymnasieförbund	222000-1636	20
Lantbrukarnas ekonomi AB	556032-9269	15
SCA Skog AB	556048-2582	5
Sveaskog Förvaltnings AB	556016-9020	5
Skogsägarna Norrskog Ek.för.	788400-1335	5
AB Persson Invest	556527-4767	5
Träutveckling i Jämtland AB	556889-0742	5

Eget kapital

Bundet eget kapital

Aktiekapital

Bundet eget kapital Fritt eget kapital

400 000

Balanserat resultat

2 060 748

Årets resultat

3 675

Vid årets utgång

400 000

2 064 423

Förslag till disposition av företagets vinst eller förlust

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel, kronor 2 064 423, disponeras enligt följande:

	Belopp i kr
Balanserat resultat	2 060 748
Årets resultat	3 675
Totalt	2 064 423
disponeras för	
balanseras i ny räkning	2 064 423
Summa	2 064 423

Vad beträffar företagets resultat och ställning i övrigt, hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande noter.

7
OK/MS

Resultaträkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2019-01-01- 2019-12-31</i>	<i>2018-01-01- 2018-12-31</i>
Nettoomsättning	2	45 452 226	46 120 693
Övriga rörelseintäkter	3	1 198 936	600 135
		<u>46 651 162</u>	<u>46 720 828</u>
Rörelsens kostnader			
Råvaror och förnödenheter		-1 198 119	-1 441 474
Handelsvaror		-1 342 107	-1 045 779
Övriga externa kostnader		-17 093 103	-18 435 076
Personalkostnader	4	-26 149 332	-25 376 106
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar		-334 375	-363 037
Rörelseresultat		<u>534 126</u>	<u>59 356</u>
Resultat från finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande intäkter		601	1 445
Räntekostnader och liknande kostnader		-53 390	-37 567
Resultat efter finansiella poster		<u>481 337</u>	<u>23 234</u>
Förändring avskrivningar över plan		-470 000	19 789
Resultat före skatt		<u>11 337</u>	<u>43 023</u>
Skatt på årets resultat		-7 661	-34 172
Årets resultat		<u>3 676</u>	<u>8 851</u>

4
OK/10

Balansräkning

Belopp i kr	Not	2019-12-31	2018-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Maskiner och andra tekniska anläggningar	5	945 280	130 867
Inventarier, verktyg och installationer	6	719 198	654 875
		1 664 478	785 742
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	7	183 928	180 072
Andra långfristiga fordringar	8	103 859	103 342
		287 787	283 414
Summa anläggningstillgångar		1 952 265	1 069 156
Omsättningstillgångar			
<i>Varulager mm</i>			
Råvaror och förnödenheter		2 051 113	1 767 043
		2 051 113	1 767 043
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		1 588 823	3 633 344
Övriga fordringar		366 858	465 784
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	9	3 046 620	2 310 015
		5 002 301	6 409 143
Kassa och bank		3 129 486	4 001 129
Summa omsättningstillgångar		10 182 900	12 177 315
SUMMA TILLGÅNGAR		12 135 165	13 246 471

4
OK/A

Balansräkning

Belopp i kr	Not	2019-12-31	2018-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital (4000 aktier)		400 000	400 000
		400 000	400 000
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserad vinst eller förlust		2 060 748	2 051 896
Årets resultat		3 676	8 851
		2 064 424	2 060 747
Summa eget kapital		2 464 424	2 460 747
Obeskattade reserver			
Ackumulerade överavskrivningar	10	697 824	227 824
		697 824	227 824
Långfristiga skulder			
Externa långfristiga skulder		661 340	-
		661 340	-
Kortfristiga skulder			
Kortfristiga externa skulder		123 996	11 486
Förskott från kunder		5 503	5 853
Leverantörsskulder		1 959 192	3 115 577
Övriga kortfristiga skulder		1 634 312	2 182 591
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	11	4 588 574	5 242 393
		8 311 577	10 557 900
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		12 135 165	13 246 471

✓
OK

Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Belopp i kr om inget annat anges

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Värderingsprinciper m m

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats utifrån anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår förutom inköpspriset även utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter som uppfyller tillgångskriteriet räknas in i tillgångens redovisade värde. Utgifter för löpande underhåll och reparationer redovisas som kostnader när de uppkommer.

Avskrivningar

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod eftersom det återspeglar den förväntade förbrukningen av tillgångens framtida ekonomiska fördelar. Avskrivningen redovisas som kostnad i resultaträkningen.

Hänsyn har tagits till beräknat restvärde, fastställt vid anskaffningstillfället i då rådande prisnivå.

<i>Materiella anläggningstillgångar</i>	<i>%</i>
Maskiner och andra tekniska anläggningar	20
Inventarier, verktyg och installationer	20
Anläggningsdjur	20

Leasing - leasetagare

Alla leasingavtal redovisas som operationella leasingavtal.

Operationella leasingavtal

Leasingavgifterna enligt operationella leasingavtal, inklusive förhöjd förstagångshyra men exklusive utgifter för tjänster som försäkring och underhåll, redovisas som kostnad linjärt över leasingperioden.

Varulager

Varulagret är upptaget till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Därvid har inkuransrisk beaktats. Anskaffningsvärdet beräknas enligt först in- först ut- principen. I anskaffningsvärdet ingår förutom utgifter för inköp även utgifter för att bringa varorna till deras aktuella plats och skick.

Varulager av djur är upptaget till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet.

I egentillverkade halv- och helfabrikat består anskaffningsvärdet av direkta tillverkningskostnader och de indirekta kostnader som utgör mer än en oväsentlig del av den sammanlagda utgiften för tillverkningen. Vid värdering har hänsyn tagits till normalt kapacitetsutnyttjande.

Intäkter

Det inflöde av ekonomiska fördelar som företaget erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt. Intäkter värderas till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas, med avdrag för rabatter.

Om tillämpligt:

I de fall köpevillkoren innebär att köparen erhåller en finansiering är intäktens verkliga värde nuvärdet av alla framtida betalningar.

Inkomstskatter

Skattekostnaden utgörs av summan av aktuell skatt och uppskjuten skatt.

Aktuell skatt

Aktuell skatt beräknas på det skattepliktiga resultatet för perioden. Skattepliktigt resultat skiljer sig från det redovisade resultatet i resultaträkningen då det har justerats för ej skattepliktiga intäkter och ej avdragsgilla kostnader samt för intäkter och kostnader som är skattepliktiga eller avdragsgilla i andra perioder. Aktuell skatteskuld beräknas enligt de skattesatser som gäller per balansdagen.

Uppskjuten skatt

Uppskjuten skatt redovisas på temporära skillnader mellan det redovisade värdet på tillgångar och skulder i de finansiella rapporterna och det skattemässiga värdet som används vid beräkning av skattepliktigt resultat. Uppskjuten skatt redovisas enligt den s k balansräkningsmetoden. Uppskjutna skatteskulder redovisas för i princip alla skattepliktiga temporära skillnader, och uppskjutna skattefordringar redovisas i princip för alla avdragsgilla temporära skillnader i den omfattning det är sannolikt att beloppen kan utnyttjas mot framtida skattepliktiga överskott. Obeskattade reserver redovisas inklusive uppskjuten skatteskuld.

Not 2 Nettoomsättning per rörelsegren

Nettoomsättning per rörelsegren

	2019-01-01- 2019-12-31	2018-01-01- 2018-12-31
Utbildning	25 678 096	24 473 642
Landsbygdsutveckling	9 544 139	9 343 839
Gårdsbruk	6 785 876	7 740 818
Restaurang/internat	3 151 746	3 846 922
Övrigt	292 369	715 472
Summa	45 452 226	46 120 693

Not 3 Övriga rörelseintäkter

	2019-01-01- 2019-12-31	2018-01-01- 2018-12-31
Realisationsvinster	705 000	5 000
Lönebidrag	283 242	385 764
Övrigt	210 694	209 371
Summa	1 198 936	600 135

Not 4 Anställda och personalkostnader

Medelantalet anställda

	2019-01-01- 2019-12-31	2018-01-01- 2018-12-31
Män	19	21
Kvinnor	21	20
Totalt	40	41

Könsfördelning i företagsledning och styrelse

	2019-12-31	2018-12-31
Företagsledning och styrelse		
Antdel män	60%	40%
Andel kvinnor	40%	60%

Not 5 Maskiner och andra tekniska anläggningar

	2019-12-31	2018-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden		
-Vid årets början	2 403 114	2 252 114
-Nyanskaffningar	920 840	151 000
-Avyttringar och utrangeringar	-418 333	
	2 905 621	2 403 114
Akkumulerade avskrivningar		
-Vid årets början	-2 272 247	-2 252 114
-Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar	418 333	
-Årets avskrivning	-106 427	-20 133
	-1 960 341	-2 272 247
Redovisat värde vid årets slut	945 280	130 867

4
01N

Not 6 Inventarier, verktyg och installationer

	2019-12-31	2018-12-31
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
-Vid årets början	2 864 612	2 684 563
-Nyanskaffningar	292 271	180 049
	3 156 883	2 864 612
<i>Akkumulerade avskrivningar</i>		
-Vid årets början	-2 209 737	-1 866 833
-Årets avskrivning	-227 948	-342 904
	-2 437 685	-2 209 737
Redovisat värde vid årets slut	719 198	654 875

Not 7 Andra långfristiga värdepappersinnehav

	2019-12-31	2018-12-31
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden:</i>		
-Vid årets början	180 072	151 994
-Tillkommande tillgångar	33 303	36 635
-Avgående tillgångar	-29 447	-8 557
Redovisat värde vid årets slut	183 928	180 072

Not 8 Andra långfristiga fordringar

	2019-12-31	2018-12-31
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden:</i>		
-Vid årets början	103 342	102 828
-Reglerade fordringar	517	514
Redovisat värde vid årets slut	103 859	103 342

Not 9 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2019-12-31	2018-12-31
Upplupna intäkter	1 694 657	623 170
Upplupna intäkter projekt	655 458	714 436
Förutbetalda kostnader	696 505	972 410
	3 046 620	2 310 016

Not 10 Akkumulerade överavskrivningar

	2019-12-31	2018-12-31
Maskiner och inventarier	697 824	227 824
	697 824	227 824

Not 11 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2019-12-31	2018-12-31
Upplupna löner och sociala avgifter	2 460 613	2 455 337
Upplupen hyra	1 519 812	1 519 812
Övriga interimsskulder	608 149	1 267 244
	4 588 574	5 242 393

Not 12 Ställda säkerheter

Ställda säkerheter

	2019-12-31	2018-12-31
<i>För egna skulder och avsättningar</i>		
Tillgångar med äganderättsförbehåll	844 613	13 950
Summa ställda säkerheter	844 613	13 950

Not 13 Nyckeltalsdefinitioner

Vinstmarginal

Resultat efter finansiella poster i procent av nettoomsättningen.

Soliditet

Eget kapital och obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatt (21,4 %), i förhållande till balansomslutningen.

Vinst per aktie

Resultat efter skatt dividerat med antal aktier

Avkastning på eget kapital

Nettoresultat i procent av justerat eget kapital. Nettoresultat=resultat efter finansiella poster.

Kassalikviditet

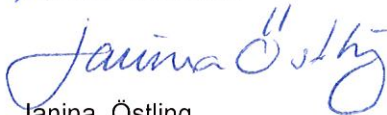
Omsättningstillgångar exklusive varulager och pågående arbeten / kortfristiga skulder.

Underskrifter

Ås ²⁴ / 2 - 2020

Marie Simonsson
Styrelseordförande

Janina Östling
Styrelseledamot

Anton Waara
Styrelseledamot

Johan Montelius
Styrelseledamot

Trine Amundsen
Verkställande direktör

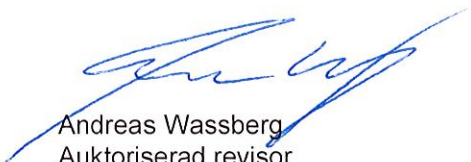

Mikael Westin
Styrelseledamot

Håkan Nilsson
Styrelseledamot

Vår revisionsberättelse har lämnats
den 3 / 3 2020

Andreas Wassberg
Auktoriserad revisör
Edlund & Partners AB

Till bolagsstämman i Torsta AB
Org nr: 556892-2420

Till fullmäktige i Region Jämtland
Härjedalen

Granskningsrapport för år 2019

Jag, av fullmäktige i Region Jämtland Härjedalen utsedd lekmannarevisor, har granskat Torsta AB:s verksamhet för år 2019, med stöd av sakkunnigt biträde.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet samt utifrån av bolagsstämman fastställda ägardirektiv.

Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning och prövning.

Styrelse och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorns ansvar är att granska verksamhet och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enligt ägarens uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

I huvudsak har bolaget i sin förvaltningsberättelse lämnat upplysningar som svarar mot de krav som ställts på bolaget i ägardirektivet.

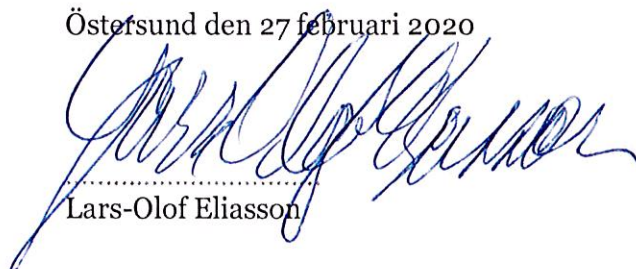
Det ekonomiska målet om ett resultat på 3–5% uppnåddes inte. Det är viktigt att styrelsen har fortsatt fokus på resultatförbättrande åtgärder.

Jag bedömer sammantaget att bolagets verksamhet i allt väsentligt har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Jag bedömer därtill att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Som stöd för min bedömning åberopas bifogad granskningspromemoria.

Östersund den 27 februari 2020

Lars-Olof Eliasson

Bilaga: Granskningspromemoria 2019, Torsta AB.

EDLUND & PARTNERS

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Torsta AB, org.nr 556892-2420

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Torsta AB för år 2019.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Torsta ABs finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till Torsta AB enligt god revisionssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Övriga upplysningar

Revisionen av årsredovisningen för år 2018 har utförts av en annan revisor som lämnat en revisionsberättelse daterad 2 april 2019 med omodifierade uttalanden i Rapport om årsredovisningen.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen finns på Revisorsinspektionens webbplats: <https://www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar>. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Torsta AB för år 2019 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till Torsta AB enligt god revisionssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av förvaltningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: <https://www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar>. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Östersund den 3 mars 2020

Edlund & Partners AB

Andreas Wassberg
Auktoriserad revisor

GRANSKNINGSPROMEMORIA 2019

Torsta AB

Ulf Rubensson
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Tfn: 063-147529

2019-02-27

Dnr: REV/11/2019

1. INLEDNING/BAKGRUND

Torsta AB är aktiebolag som bildades 2012, Region Jämtland Härjedalen är störst ägare om 40 %. Bolagets uppdrag är i huvudsak att erbjuda attraktiva och kostnadseffektiva utbildningar som främjar de gröna näringarna och att arbeta med landsbygdsutveckling. Uppdraget regleras i det ägardirektiv som ägarna upprättat och överlämnat till bolaget.

1.1 LEKMANNAREVISORNS UPPDRAG

Regionfullmäktige har i enlighet med kommunallagen utsett en lekmannarevisor för Torsta AB. Lekmannarevisorns uppdrag är att granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomiska synpunkt tillfredställande sätt och om bolagets interna kontroll är tillräcklig. Lekmannarevisorn biträds av sakkunnigt stöd i den omfattning som behövs för att genomföra uppdraget enligt god revisionsd¹.

Bedömningen om vilka granskningsinsatser som anses nödvändiga att genomföra för att ge ett tillräckligt underlag för lekmannarevisorn att med rimlig säkerhet kunna lämna uttalanden i granskningsrapporten, utgår ifrån en risk och väsentlighetsanalys. Vid denna analys tas hänsyn till verksamhetsmässiga och ekonomiska aspekter. Vid analysen beaktas såväl information och erfarenheter från tidigare års granskningar som information om det aktuella verksamhetsåret.

2. SYFTE

Granskningens syfte har varit att ge lekmannarevisorn underlag för den i aktiebolagslagen föreskrivna granskningsrapporten genom att svara på:

- om verksamheten har sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt samt
- om den interna kontrollen varit tillräcklig

3. REVISIONSKRITERIER

Revisionskriterierna utgör grund för revisionen och är de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser, slutsatser och bedömningar. Uppfylls kraven enligt:

- Aktiebolagslag (2005:551)
- Kommunallag (2017:725)
- Bolagsordning
- Ägardirektiv
- Bolagsstämman beslut

¹ I enlighet med 12 kap. § 8 i kommunallagen.

Ulf Rubensson
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Tfn: 063-147529

2019-02-27

Dnr: REV/11/2019

4. METOD

Den grundläggande granskningen har utförts genom dokumentstudier av protokoll och handlingar från bolagsstyrelsens och bolagsstämman sammanträden år 2019 samt bolagets årsredovisning för 2019 m.m.

Årsredovisningens räkenskaper har endast granskats översiktligt eftersom den auktoriserade revisorn ansvarar för granskning av bolagets räkenskaper samt att årsredovisningen upprättats enligt gällande lagstiftning och god redovisningssed.

5. RESULTAT

Lekmannarevisorns granskning omfattar flera delar för att ge ett samlat underlag för en bedömning av bolagets ändamålsenlighet, interna styrning och kontroll.

Den grundläggande granskningen syftar till att bedöma om Torsta AB under året 2019 har bedrivit sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, aktieägaravtal, riktlinjer för styrning, bolagsordning och beslut i bolagsstämman.

5.1 GRANSKNINGENS IAKTTAGELSER

Årets resultat

Årsredovisningens förvaltningsberättelse innehåller en översiktlig beskrivning av verksamheten för 2019. Beskrivningarna ger i huvudsak svar på vad bolaget uppnått i fråga om de mål ägarna uppställt i sitt ägardirektiv.

Bolagets bedömning är att samtliga mål i ägardirektivet, utom ett är uppfyllda.

Det mål som bolaget redovisar som inte uppnått är en resultatgrad på 3–5 %. Bolaget visar för år 2019 en vinst på 481,3 tkr efter finansiella poster - en resultatgrad på 1,1%. Resultatet efter bokslutsdispositioner och skatt visar en vinst på 3,7 tkr.

Målet för en soliditet på 5–15% har uppnåtts. Utfall 24,8%.

Måluppfyllnaden av övriga mål är svåra att bedöma, då målen inte är kvantifierade och det som redovisas delvis handlar om subjektiva bedömningar. De övergripande målen är angivna på ett sådant sätt att något annat är svårt att redovisa.

Styrelsens protokoll

Styrelsen har under 2019 haft sju sammanträden. Vid genomgång av protokoll har framkommit att protokollen i ett antal fall under lång tid saknat en eller flera underskrifter, vilket efter hand dock har åtgärdats.

Revidering av styrdokument

Enligt "Riktlinjer för styrning av Torsta AB" ska en utvärdering av styrelsen årligen genomföras. Av styrelsens protokoll framgår att styrelsen genomfört en sådan utvärdering.

Ulf Rubensson
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Tfn: 063-147529

2019-02-27

Dnr: REV/11/2019

Riskhantering och intern kontroll

Styrelsen har gjort en analys av övergripande risker och vilka åtgärder som är möjliga att vidta. Ett dokument benämnt internkontrollplan har upprättats, men vi har inte funnit att styrelsen fattat beslut om detta.

5.2 BEDÖMNING

Lekmannarevisorns ansvar är att granska verksamhet och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enligt ägarens uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten

Vår bedömning är:

- att årsredovisningens förvaltningsberättelse ger en god bild av bolagets verksamhet under 2019.
- att verksamheten i huvudsak har bedrivits i enlighet med ägarens uppdrag och mål.
- att bolaget har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt
- att den interna kontrollen har varit tillräcklig.
- att styrelsen, mot bakgrund av att resultatkravet inte uppnåtts, fortsatt behöver ha fokus på resultatförbättrande åtgärder
- att styrelsen behöver förbättra rutinen vad avser justering av protokoll.

6. GRANSKNINGSANSVARIG

Granskningen har genomförts av regionens revisionskontor och har kvalitetssäkrats av revisionsdirektör Leif Gabriëlsson.

Östersund 2019-02-27

Ulf Rubensson
Certifierad kommunal revisor

Leif Gabriëlsson
Revisionsdirektör
Certifierad kommunal revisor

20

Övertagande av aktier i Torsta AB

RUN/227/2020

2020-04-21

Samordningskansliet

Emma Borg

Tfn: 063-14 76 47

E-post: emma.borg@regionjh.se

RUN/227/2020

Övertagande av aktier i Torsta AB

Ärendebeskrivning

Region Jämtland Härjedalen äger 40 % av bolaget Torsta AB. Aktierna övertogs från Regionförbundet i Jämtlands län i samband med regionbildningen 2015. Övriga ägare är Jämtlands gymnasieförbund med 20 %, Lantbrukarnas Ekonomi AB med 15 % samt SCA Skog AB, Skogsägarna Norrskog Ekonomisk Förening, Sveaskog Förvaltning AB, AB Persson Invest och Träutveckling Jämtland AB med 5 % vardera.

Träutveckling Jämtland AB har vid Torstas årsstämma 2019 aviserat att de haft för avsikt att lämna sitt ägande av bolaget. Träutveckling Jämtland AB har den 14 april via sitt moderbolag IUC Z-Group AB inkommit med en formell begäran om att överlåta sina 200 aktier i Torsta AB till Region Jämtland Härjedalen. Detta i enlighet med det aktieägaravtal som tecknades mellan ägarna 2013.

Utdrag ur aktieägaravtal:

”Parterna är överens om att tillkommande aktieägare ska tillträda detta avtal som part. Nödvändiga uppdateringar av avtalet ska då genomföras. Om aktieägare önska begära utträde från sitt engagemang i Torsta AB ska den aktieägaren framföra sitt önskemål samt sina skäl till övriga aktieägare senast vid tidpunkt för bolagsstämman året innan utträdet är tänkt att ske. Regler för hembud och samtyckesförbehåll finns i gällande bolagsordning.

Dock har delägare rätt att, när helst delägaren påkallar, överlåta aktier till huvudägaren Regionförbundet Jämtlands län till 1 SEK. Regionförbundet Jämtlands län ska vara skyldig att förvärva delägares aktier för detta pris senast en månad efter att Regionförbundet Jämtlands län erhållit delägares begäran. Denna överlåtelse av aktier till regionförbundet ska behandlas på en ordinarie bolagsstämma eller extra bolagsstämma.”

Regiondirektörens förslag

Regionala utvecklingsnämnden föreslår regionfullmäktige

Region Jämtland Härjedalen förvärvar 200 aktier i bolaget Torsta AB från
Träutveckling Jämtland AB för totalt 200 kronor.

I tjänsten
Hans Svensson
Regiondirektör

Anders Byström
Regional utvecklingsdirektör

Utdrag till

Träutveckling Jämtland AB
Torsta AB

Östersund
2020-04-13

Till: Region Jämtland Härjedalen
Näringslivsenheten
Att: Martina Lundholm
Box 654
831 27 Östersund
@: region@regionjh.se

Formell begäran att försälja 200 aktier i Torsta AB som innehavs idag av Träutveckling AB som i sin tur är ägs av IUC Z-GROUP AB

Med hänvisning till aktieägaravtalet där det bl.a. står så här –

"Parterna är överens om att tillkommande aktieägare ska tillträda detta avtal som part. Nödvändiga uppdateringar av avtalet ska då genomföras. Om aktieägare önska begära utträde från sitt engagemang i Torsta AB ska den aktieägaren framföra sitt önskemål samt sina skäl till övriga aktieägare senast vid tidpunkt för bolagsstämman året innan utträdet är tänkt att ske. Regler för hembud och samtyckesförbehåll finns i gällande bolagsordning.

Dock har delägare rätt att, när helst delägaren påkallar, överlåta aktier till huvudägaren Region Jämtland Härjedalen till 1 SEK. Region Jämtland Härjedalen ska vara skyldig att förvärva delägares aktier för detta pris senast en månad efter att Regionförbundet Jämtlands län erhållit delägares begäran. Denna överlåtelse av aktier till regionförbundet ska behandlas på en ordinarie bolagsstämma eller extra bolagsstämma."

Vid förra årets bolagsstämma så anmälde Träutveckling AB representant (Stefan Fredriksson) att bolaget ville försälja sina 200 aktier i Torsta AB, enl. första stycket ovan.

Vi har även för ca 2 veckor sedan vid samtal med Sven Winemark vidhållit vår begäran att få försälja våra aktier.

Därför så vill Träutveckling AB att försälja sina aktier enl. andra stycket i ovanstående (blå) text.

Östersund enl. ovan

Stefan Fredriksson
VD
IUC Z-GROUP AB

Aktieägaravtal – Torsta AB

- antaget av ägarna till aktiebolaget den 30 maj 2013

Parterna har överenskommit att genom detta avtal reglera förhållandena dem emellan och gentemot bolaget.

Bolaget ska erbjuda attraktiva, behovsanpassade och kostnadseffektiva utbildningar som syftar till att främja de gröna näringarna och landsbygden samt genomföra utvecklingsprojekt med samma syfte, bedriva annan verksamhet i anslutning till dessa verksamhetsområden och även främja utvecklingen av en kreativ och innovativ miljö som bidrar till att utveckla de gröna näringarna och landsbygden i Norrlands inland med fokus på Jämtland. Bolagets verksamhet ska bedrivas på ett sådant sätt att den främjar en hållbar utveckling.

Bolaget säljer tjänster främst till Jämtlands Gymnasieförbund och Regionförbundet Jämtlands län. Huvuddelen av den verksamhet som bolaget bedriver är således finansierad med kommunala medel. Övrig verksamhet ska utöver syftet att främja de gröna näringarna även bidra positivt till bolagets resultat.

Bolaget kan samverka med organisationer och företag i Sverige utanför Norrlands inland och i andra länder under förutsättning att detta bidrar till att stärka de gröna näringarna och landsbygden i Norrlands inland med fokus på Jämtlands län.

Näringslivets parter har uppgift att inom sina respektive huvudsakliga verksamheter medverka till att de tjänster bolaget utför och utvecklingsprojekten blir så väl anpassade som möjligt till näringslivets behov, bidra med praktikplatser och på annat sätt bidra till att främja samarbetet mellan bolaget, bolagets uppdragsgivare och berörda näringar. En annan uppgift är att bidra till att elever som med godkända betyg genomgått utbildningar som bedrivs av bolaget och Jämtlands Gymnasieförbund erbjuds arbete. En helt avgörande förutsättning för att bolaget ska nå framgång är att antalet elever kan öka på naturbruksprogrammet. Det är därför en särskilt viktig uppgift för näringslivets parter att aktivt medverka i marknadsföringen av bolagets och Jämtlands Gymnasieförbunds verksamhet i syfte att uppnå målet för antalet elever som ska genomgå utbildningarna och bidra genom att erbjuda bolaget utbildnings- och andra uppdrag. Näringslivets parter har som särskild uppgift att fokusera på utvecklingen av de verksamheter som bolaget och Jämtlands Gymnasieförbund bedriver med utgångspunkt från respektive parts verksamhetsområde.

För tydlighetens skull innebär detta att skogsföretagen endast medverkar och har ett ansvar enligt detta avtal för verksamhet som berör skogsnäringen, medan de företag som inte har skogsnäring som huvudsaklig verksamhet på motsvarande sätt har ansvar och medverkar inom de områden där respektive företag huvudsakligen är verksam.

Bolaget ska bedrivas affärsmässigt med målsättningen att årligen uppnå en resultatgrad på 3 – 5 % av omsättningen.

Parterna är överens om att eventuellt överskott ska användas i verksamheten och således inte delas ut till aktieägarna. Parterna ska lojalt verka för bolagets bästa.

Bolaget ska bedrivas på sådant sätt att det inte ska bli aktuellt med aktieägartillskott. Aktieägarna har lika rättigheter och skyldigheter.

Eventuella omställningskostnader vid övertagande av de utbildningar som Jämtlands Läns Landsting bedriver i Ås ska inte bäras av bolaget. Detta gäller även eventuella omställningskostnader för de utvecklingsprojekt som bedrivs på uppdrag av Regionförbundet Jämtlands län.

Till ledamöter i styrelsen ska personer utses som besitter den kompetens som bolaget behöver för att kunna utvecklas med hänsyn till bolagets uppgift, mål och strategier. En jämn könsfördelning ska eftersträvas.

Parterna är överens om att valberedningen ska bestå av lika många ledamöter som antal aktieägare. Var och en av aktieägarna har rätt att på årsstämma utse en ledamot i valberedningen. Skogsföretagen utser gemensamt en ledamot i valberedningen. Den ledamot som utses av Regionförbundet Jämtlands län ska vara sammankallande i valberedningen. Aktieägarna ska ta fram en särskild arbetsordning för valberedningens arbete.

Parterna är överens om att ägardirektiv årligen ska antas, av vilket ägarnas syn på bolagets långsiktiga inriktning ska framgå. De övergripande målen och inriktningen i stort av verksamheten under en längre tid, ca fem år, ska framgå av dessa ägardirektiv.

Arvode till styrelsen ska utgå med vid var tid gällande prisbasbelopp:

- ✓ Till styrelseordförande med 1,0 prisbasbelopp/år
- ✓ Till vice ordförande och övriga styrelseledamöter 0,75 prisbasbelopp/år

Arvodet avser insatser för sedvanligt styrelsearbete. Särskilda insatser, dvs. utöver ordinarie styrelsearbete och som av aktieägarna samfällt bedöms nödvändiga i samband med bolagsbildning eller under bolagets första tid, ska ersättas enligt skriftlig överenskommelse i varje enskilt fall mellan å ena sidan uppdragstagare och å andra sidan aktieägare.

Arvode ska inte utgå till ledamot anställd hos aktieägare. Heltidsarvoderade förtroendevalda i ägarorganisationer jämställs med anställda hos aktieägare.

Parterna ska från och med detta avtals undertecknande och tills vidare äga aktierna i bolaget på sätt som framgår nedan. Aktieägaravtalet omfattar parternas samtliga nuvarande och framtida aktier i bolaget.

Parterna har som gemensamt mål att bolaget ska ägas till ca. 60 % av Jämtlands Gymnasieförbund och Regionförbundet Jämtlands län och till ca. 40 % av näringslivet inom den gröna sektorn.

Parterna är överens om att tillkommande aktieägare ska tillträda detta avtal som part. Nödvändiga uppdateringar av avtalet ska då genomföras. Om aktieägare önska begära utträde från sitt engagemang i Torsta AB ska den aktieägaren framföra sitt önskemål samt sina skäl till övriga aktieägare senast vid tidpunkt för bolagsstämman året innan utträdet är tänkt att ske. Regler för hembud och samtyckesförbehåll finns i gällande bolagsordning.

Dock har delägare rätt att, när helst delägaren påkallar, överlåta aktier till huvudägaren Regionförbundet Jämtlands län till 1 SEK. Regionförbundet Jämtlands län ska vara skyldig att förvärva delägares aktier för detta pris senast en månad efter att Regionförbundet Jämtlands län erhållit delägares begäran. Denna överlåtelse av aktier till regionförbundet ska behandlas på en ordinarie bolagsstämma eller extra bolagsstämma.

I gällande bolagsordning anges, i enlighet med kommunallagens regler, att allmänheten ska ha rätt att ta del av handlingar hos bolaget enligt de grunder som gäller för allmänna handlingars offentlighet i tryckfrihetsförordningen samt offentlighets- och sekretesslagen, vilket i detta sammanhang kallas för den demokratiska kontrollen. Ett syfte med den regeln är att åstadkomma en klar möjlighet till uppföljning och kontroll av uppfyllelse av bolagets uppgift, mål och strategier. Parterna är överens om att en förutsättning för att offentlig/privat-samverkan (OPS), som bolaget är ett exempel på, ska fungera är att den demokratiska kontrollen fungerar.

Parterna är överens om att de efter tre års verksamhet ska göra en avstämning av hur bolaget fungerat. Detta ska ske med utgångspunkt från angivna riktlinjer och beträffande fördelningen av aktierna utifrån en målsättning att få till stånd ett väl fungerande samarbete mellan berörda myndigheter och företag.

Vid detta avtals undertecknande ska bolaget ägas av parterna enligt följande fördelning:

Regionförbundet Jämtlands län	40 %
Jämtlands Gymnasieförbund	20 %
Lantbrukarnas Ekonomi AB	15 %
Skogsföretagen	20 %
Träutveckling i Jämtland AB	5 %

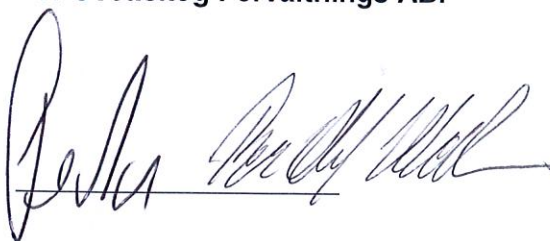
Bolagsstämman ska föregås av ägarsamråd mellan aktieägarna i så god tid före bolagsstämman att skäligt rådrum finns.

Detta avtal gäller i tre år från dess undertecknande och förlängs automatiskt med ett år i sänder om part inte säger upp avtalet senast ett år före avtalstidens utgång eller begär att få överlåta sina aktier till Regionförbundet Jämtlands län enligt ovan. Av detta avtal har samtliga parter tagit var sitt originalexemplar.

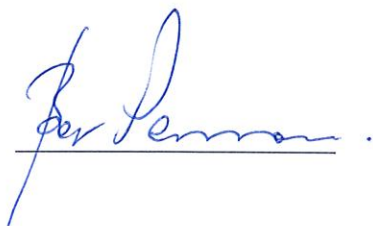
För SCA Skog AB:

För Sveaskog Förvaltnings AB:

För AB Persson Invest:

**För Skogsägarna Norrskog
Ekonomisk Förening:**

För Träutveckling i Jämtland AB:

**För Lantbrukarnas
Ekonomi AB:**

För Jämtlands Gymnasieförbund:

För Regionförbundet Jämtlands län:

21

Medborgarförslag om att länstrafikens
länskort/periodkort även ska gälla hos
tågoperatörer som verkar i regionen

RUN/62/2020

2020-04-30

Infrastruktur och kommunikationer

Erik Sjaunja

Tfn: 063-146533

E-post: erik.sjaunja@regionjh.se

RUN/62/2020

Medborgarförslag om att länstrafikens länskort/periodkort även ska gälla hos tågoperatörer som verkar i regionen

Ärendebeskrivning

Region Jämtland Härjedalen har fått ett medborgarförslag om att Länstrafikens länskort/periodkort även ska gälla hos kommersiella tågoperatörer i länet. Förslaget är vidare att Region Jämtland Härjedalen ska teckna avtal om detta med tågoperatörerna (Inlandsbanan och SJ). Motiveringen är att förbättra tillgängligheten och möjligheterna till arbetspendling. I medborgarförslaget beskrivs att arbetspendling Östersund-Järpen inte fungerar tillfredställande med det utbud av regionaltågstrafik och buss som finns. Bussförbindelserna anses inte intressanta med hänsyn till avgångs- och restider.

Nedan redogörs övergripande för förutsättningarna.

Befintlig tågtrafik

Norrtågstrafiken utgörs av nio dubbelturer Sundsvall-Östersund M-F och fem dubbelturer Östersund-Duved M-F och två dubbelturer Duved-Storlien, med färre turer lördagar och söndagar. Restiderna med tåg är avsevärt kortare än för buss. Restiden med Norrtåg från Järpen och Bräcke till Östersund är 55 respektive 50 minuter, och med buss är restiden minst 20 minuter mer vilket minskar pendlingsbenägenheten. På sträckan Bräcke-Östersund bedöms trafikutbudet som tillfredställande utifrån behovet av arbets- och studiependling, medan förutsättningarna är sämre i exempelvis relationen Östersund mot Järpen-Duved.

Länstrafikens länskort, periodkort, ungdomskort är giltiga på all regionaltågstrafik som utförs av Norrtåg. Trafikutbudet med Norrtågs tågtrafik är anpassat för arbets-, studiependling till i första hand Sundsvall och Östersund, med anslutningsmöjlighet i Sundsvall till norr- respektive södergående tågtrafik.

SJ trafikerar med två dagturer och ett nattåg dagligen (ett dagtåg vänder i Östersund de övriga turerna vänder i Duved). För att resa med SJ-trafik finns inget rabatterat färdbevis och den blir därmed inget alternativ för arbetspendling.

På Inlandsbanan finns Snötåget, Snälltåget och Inlandstågets säsongstrafik. Eftersom trafiken är säsongsbetonad är den av mindre intresse för arbetspendling än SJ-trafiken, men kan ändå bidra med ytterligare resmöjligheter.

Resenärsperspektivet

För en resenär med kort på Länstrafiken ger ökad biljettgiltighet förbättrade resmöjligheter med tåg som kompletterar den stomme som utgörs av Norrtågstrafiken. I resrelationen Östersund-Järpen, som nämns i medborgarförslaget, skulle det till exempel ge en avgång kl. 6:34-7:35 och en tur tillbaka kl. 20:29-21:33 (enligt tidtabell våren 2020). Tillgängligheten i form av arbets- och studiependling och resor för andra ändamål skulle förbättras.

Förutsättningar för genomförande

Det kan konstateras att en biljettsamverkan enligt medborgarförslaget förbättrar tillgängligheten. Samtidigt är frågan komplex och det finns flera genomförandemässiga utmaningar, bland annat avseende ekonomi.

Regionaltågstrafiken bedrivs genom Norrtåg AB, som ägs av aktörer i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Västernorrlands län. Frågan om ett biljettsamarbete ses som en gemensam fråga för de fyra regionerna och ett beslut om biljettsamarbete måste fattas av de fyra regionerna gemensamt. Trafiken är upphandlad som en tjänstekoncession, operatören kör både lönsamma och olönsamma turer i utbudet och biljettintäkterna är en mycket viktig intäkt för operatören. Det finns fördelar men också en del betydande risker och befarade effekter av ett biljettsamarbete. Bland dessa kan nämnas befarat minskade intäkter i den regionala tågtrafiken för operatören som, i konkurrens med bland annat SJ, 2016 vann Norrtågsupphandlingen. Det finns också en risk kring hur stabilt och långsiktigt kostnadsneutralt ett sådant samarbete skulle vara. Norrtåg är inte avisande till en framtida biljettsamverkan men regionerna är överens om att frågan måste beslutas gemensamt och det bedöms inte givet att detta skulle vara ekonomiskt gynnsamt för regionerna.

Kontakt har också tagits med SJ och Inlandståget AB i ärendet. Båda aktörerna ställer sig positiva till att se vilka möjligheter som finns med en biljettsamverkan. SJ pekar på att liknande samarbeten finns på olika håll i landet och nämner Östergötland, Västmanland, Örebro, Sörmland, Dalarna och Västra Götaland m fl. Inlandståget AB pekar på att de tillåtit resor med Länstrafikens kort på Snötåget som goodwill utan ersättning.

Att teckna avtal om biljettgiltighet enligt förslaget bedöms inte lämpligt i nuläget sett till ovan nämnda orsaker, då det är en fråga som kräver fördjupad analys av konsekvenserna i dialog med berörda parter. Medborgarförslagets intentioner

kommer dock att beaktas i det fortsatta arbetet med att utveckla den regionala kollektivtrafiken i länet.

Frågan om biljettgiltigheter har också bäring på den statliga utredningen¹ om ett nationellt biljettsystem för all kollektivtrafik i hela Sverige.

Regiondirektörens förslag

Regionala utvecklingsnämnden föreslår regionfullmäktige

Medborgarförslaget avslås.

I tjänsten
Hans Svensson
Regiondirektör

Berit Eriksson
Områdeschef Infrastruktur och
kommunikationer

Utdrag till

Förslagsställaren

¹ <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/kommittedirektiv/2019/08/dir.-20194>

2020 -01- 14

Dnr. RS/94/20.20

Medborgarförslag

Till
Region Jämtland Härjedalen
Box 654
831 27 Östersund

Datum: 2020-01-10

Namn: Martijn van de Griend

Förslaget i korthet:

Avtal med övriga tågoperatörer som verkar i regionen (inlandsbanan och SJ) om att länstrafikens länskort/periodkort för kollektivtrafiken i regionen även skall gälla hos dem.

Motivering (beskriv och motivera ditt förslag):

Som jobbspendlare bosatt i Östersund med arbetsplats i Järpen finns det idag ingen optimal lösning för att få vardagen att gå ihop med arbetstiden för en heltidstjänst. De bussförbindelser som erbjuds är tyvärr inte intressanta vad gäller avgångs- och restider.

Ökat utbud för att jag inte skall behöva hamna i konflikt med mina fritidsintressen är en förutsättning för att jag skall kunna ställa bilen.

Då jobbpendling är en realitet för många i länet ligger det i allas intresse att maximera tillgängligheten. De synnergieffekter som ett ökat samarbete medför innebär högre beläggning för samtliga inblandade och kan visa att kollektiv pendling är en möjlighet snarare än ett hinder.

Mitt förslag är att regionen träffar ett avtal med de aktuella tågoperatörerna snarast.

Härmed godkänner jag att Region Jämtland Härjedalen lagrar och behandlar de personuppgifter jag lämnat.

Förslaget kommer att diarieföras och blir därmed offentligt, förslaget kommer även att bli publicerat på regionens webbplats.

Underskrift: _____